

Dokument nr. 15:6

(2007–2008)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 850 - 1027

28. mars - 30. april 2008

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Dokument nr. 15:6

(2007-2008)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 850

Innlevert 28. mars 2008 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 4. april 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«Regelverket for godkjenning av biler som ønskes bygget om til miljøvennlig gassdrift gir motstridende bestemmelser slik at ombyggingen nærmest er umulig å få til.

Vil statsråden rydde vekk motstridende regler, og legge til rette for en langt enklere adgang til å få omgjort kjøretøy til mer miljøvennlige alternativer som gassdrift?»

BEGRUNNELSE:

Tilsynelatende motsetninger i Norsk regelverk for godkjenning gir problemer med å få godkjent biler som benytter gass som drivstoff i Norge.

Undertegnede får stadig henvendelser fra personer som forsøker å få godkjent biler, hvor drivstoffkilden endres fra bensin til gass. Dette er ofte amerikanske biler som har krav om at bilene skal være i original stand. Godkjenning for gass krever montering av vegg for å sikre gasstanken. Samtidig medfører en slik montering at bilen ikke ansees å være i original stand, noe som også er et krav. Således står vi her oppe i en motsetning i regelverket, som kan tyde på at byråkratiet har gått seg vill i sitt eget regelverk, og som må stride mot all logikk og fornuft.

Svar:

Jeg viser innledningsvis til at den mest aktuelle gassen er LPG, som i hovedsak består av propan og er et enkelt sammensatt drivstoff med gode forbrenningsegenskaper med unntak av kaldstart. I de fleste tilfeller startes bilene på bensin for så å gå over til

gassdrift. Hoveddelen av avgassutslippene skjer i kaldstartsfasen. Når motoren blir varm, har avansert avgassrensing medført at bensinbiler har svært lave avgassutslipp. Tester viser at utslippene av avgasser i en moderne bil i hovedsak er på samme nivå før og etter ombygging til LPG drift. CO₂-utslippene reduseres 5-10 %.

Vegdirektoratet opplyser at dagens regler for montering av anlegg for gassdrift med LPG på kjøretøy er klare og at det ikke er vanskelig å få godkjent denne type ombygginger etter gjeldende alminnelige regler.

Ved ettermontering av LPG-anlegg på biler som oppfyller Euro 3 og 4 avgasskrav skal kravene i ECE-regulativ 115 være oppfylt, jf. kjøretøyforskriften § 22-5. Settene er merket og en typegodkjent installasjonsanvisning skal følges. Enkeltgodkjenning ved trafikkstasjonen er da en formalitet. For ettermontering av gassanlegg på biler eldre enn Euro 3 avgasskrav, det vil si biler eldre enn fra ca 2000, gjelder nasjonale krav som ble utarbeidet før etablering av ECE-regulativ 115, jf. kjøretøyforskriften § 22-6.

Ved typegodkjenning av biler skal bilprodusenten ta ansvar for LPG-anlegget og anlegget må da tilfredsstillende kravene i ECE-regulativ 67, jf. kjøretøyforskriften § 22-3.

For biler som er godkjent etter unntaksbestemmelser vil slik godkjenning i noen tilfeller kunne stille seg annerledes. For eksempel er det etter kjøretøyforskriften § 1-15 anledning til å få godkjent bil som ikke tilfredsstillende de alminnelige kjøretøytekniske kravene. Formålet med bestemmelsen er å gjøre det enklere for entusiaster å importere biler i original

stand fra blant annet USA. For å gjøre praktiseringen enkel, og unngå uthuling av de alminnelige tekniske kravene, og de sikkerhetshensyn som ligger til grunn for disse, er det imidlertid i svært liten utstrekning anledning til å gjøre tekniske endringer på slike kjøretøy. Det tillates derfor blant annet ikke ettermontering av LPG-anlegg på slike kjøretøy.

Ombygging kan også i andre tilfelle være praktisk vanskelig. Dette gjelder for eksempel ombyg-

ging til gassdrift av norsk varebil klasse 2, hvor krav om skillevegg og størrelsen av lasterommet, kan gjøre det vanskelig å oppfylle de krav som stilles blant annet til beskyttelse av gassinstallasjonen.

Jeg mener på denne bakgrunn at dagens alminnelige regler gir tilstrekkelig enkel adgang til å ettermontere anlegg for gassdrift og ser heller ikke grunn til å endre gjeldende unntaksbestemmelser.

SPØRSMÅL NR. 851

Innlevert 28. mars 2008 av stortingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen

Besvart 8. april 2008 av olje- og energiminister Åslaug Haga

Spørsmål:

«Petroleumstilsynet har ved flere anledninger, blant annet i Petro og Industri nr 2 2008, pekt på at det i dag finnes veldig liten kunnskap om eventuell risiko ved slik fangst og lagring av CO₂.

Hvilket arbeid blir gjort for å undersøke slike mulige risikoer, og vil Stortinget bli forelagt en helhetlig sak fra regjeringen om CO₂-fangst og lagring, slik at alle sider i dette arbeidet kan tas i betraktning før man bevilger ytterligere midler til kostbare tiltak for fangst og lagring av CO₂?»

Svar:

Det pågår et omfattende arbeid med å utrede og utvikle løsninger for fangst, transport og lagring av CO₂ i Norge og mange andre land. I dette inngår også utredning av sikkerhetsmessige problemstillinger. Arbeidet har som målsetting å realisere trygge teknologiske løsninger som kan få bred anvendelse. I denne sammenheng har Petroleumstilsynet (Ptil), som ansvarlig sikkerhetsmyndighet, en viktig rolle.

I publikasjonen "Sikkerhet – status og signaler" rettet Petroleumstilsynet tidligere i år søkelyset på CO₂-fangst. Ptil er i ettertid blitt kjent med at budskapet i artikkelen er blitt feilaktig oppfattet, og at Ptil på denne måten er blitt tillagt standpunkter som ikke er

korrekte. Ptil viser til at det ikke er grunn til å tro at de sikkerhetsmessige aspektene Ptil peker på, vil være til hinder for utviklingen og muliggjøringen av storskalafangst og lagring av CO₂.

EU-kommisjonen la den 23. januar 2008 frem et forslag til direktiv om lagring av CO₂ i geologiske formasjoner. I denne sammenheng har Olje- og energidepartementet, sammen med Miljøverndepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet, bedt sine underliggende etater (Oljedirektoratet, Statens forurensningstilsyn og Ptil) om å utrede de administrative og økonomiske konsekvensene av forslaget til direktiv. Det skal særlig legges vekt på behovet for endringer i eksisterende regelverk og administrativ praksis. Dette arbeidet er ikke avsluttet.

Avslutningsvis vil jeg peke på at arbeidet med planlegging av et testsenter for CO₂-fangst og fullskala CO₂-håndtering på Mongstad, forberedelsene av investeringsgrunnlaget for fangstanlegget for CO₂ på Kårstø og forprosjekteringen av transport- og lagringsløsninger for CO₂ fra Kårstø og Mongstad pågår for fullt. Dette arbeidet gir oss økt kunnskap og innsikt i alle elementene, også de sikkerhetsmessige, i kjeden for fangst, transport og lagring av CO₂. Stortinget vil få anledning til å vurdere prosjektene i forbindelse med investeringsbeslutning.

SPØRSMÅL NR. 852**Innlevert 28. mars 2008 av stortingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen****Besvart 16. april 2008 av olje- og energiminister Åslaug Haga****Spørsmål:**

«Teknisk Ukeblad nr. 0708 meldte at mindre oljefyring gir mer forurensing. Dette begrunnes i en rapport gjennomført av Econ Pöyry, som viser at svært mange som slutter med oljefyr, går over til elektrisk oppvarming. Siden Norge er integrert i et kraftmarked hvor kullkraft er marginalprodusent, kan dette medføre at en utfasing av oljefyr fører til økt bruk av kullkraft. Dette gir et svært negativt CO₂-regnskap fremfor fortsatt bruk av oljefyr.

Hvordan stiller statsråden seg til denne problemstillingen?»

Svar:

Vurderingen av virkningene av en utfasing av oljefyring må hensynta flere forhold, blant annet at Norge gjennom overføringsforbindelsene er en del av det nordiske og nordeuropeiske kraftmarkedet. I dette området vil forbruk og produksjon av kraft bli påvirket av blant annet utviklingen i temperaturer, tilsigs- og vindforhold, brenselpriser og overføringskapasiteten mellom ulike områder. Hva som er marginaltilførsel for elektrisitet i i det nordiske og nord-

europiske markedet vil dermed variere over døgn, sesong og mellom ulike år.

Hvis bruk av olje til oppvarming erstattes med økt forbruk av elektrisitet vil det økte forbruket av elektrisitet i noen situasjoner kunne komme fra termisk kraftproduksjon basert på fossile kilder. Samtidig er de landene Norge handler kraft med i all hovedsak omfattet av Kyotoprotokollen og EUs kvotemarked. Dette innebærer at det er satt et tak på en stor del av utslippene innenfor dette området.

For Regjeringen er det imidlertid en målsetting at oljefyring skal erstattes med fornybar energi og ikke direkte elektrisk oppvarming. Dette er også viktig for å stå sterkere i en eventuell tørrårssituasjon. På bakgrunn av dette føres det en aktiv politikk gjennom Enova for å øke utbredelsen av fjernvarme og mindre varmesentraler. I tillegg til dette arbeides det aktivt for å legge til rette for at husholdningene skal velge annen miljøvennlig oppvarming enn strøm. For å styrke dette arbeidet vil Regjeringen i forbindelse med RNB 2008 foreslå at tilskuddsordningen for husholdninger videreføres og styrkes i 2008 slik at den totale disponible rammen for ordningen i 2008 vil være på 100 millioner kroner.

SPØRSMÅL NR. 853**Innlevert 28. mars 2008 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter****Besvart 4. april 2008 av finansminister Kristin Halvorsen****Spørsmål:**

«Etter at IT-ungdommens eget påskeparty "The Gathering" nylig er blitt pålagt å betale nesten 2 millioner i moms, er det oppstått en usikkerhet om hvilke kriterier som avgjør om moms blir pålagt et slikt arrangement eller ikke.

Kan finansministeren på generelt grunnlag opplyse hvilke kriterier som må være oppfylt for at et IT-arrangement skal slippe moms på inngangsbilletten?»

BEGRUNNELSE:

Siden denne saken er anket, ber jeg ikke om en vurdering av denne saken spesielt, men om en gene-

rell vurdering fra finansministeren om reglene på dette området.

Svar:

Merverdiavgiftsloven § 5b nr. 5 unntar fra merverdiavgift omsetning av inngangsbilletter til ulike kultur- og idrettsarrangementer. Etter bestemmelsens ordlyd skal det ikke beregnes og betales merverdiavgift på inngangsbilletter til teater, opera, ballett, sirkus, konsert, idrettsarrangement, utstillinger i gallerier og museer, fornøylesparker, opplevelsessentra eller dansetilstelninger med levende musikk. Det avgjørende for om en arrangør skal avgiftsberegne sine inngangsbilletter eller ikke, vil dermed være om ar-

angementet omfattes av noen av disse begrepene. Begrepenes innhold bestemmes ut i fra alminnelig språklig forståelse, forarbeidene til bestemmelsen, rettspraksis, praksis fra avgiftsmyndighetene osv.

Det stilles altså ikke opp generelle kriterier for at et arrangement skal være omfattet av unntaket. Det avgjørende er om arrangementet etter en konkret vurdering anses å være omfattet av de nevnte begrepene. Dersom det aktuelle arrangementet ikke omfattes av noen av disse vil det i samsvar med hovedregelen for omsetning av tjenester være merverdiavgiftspliktig selv om det vil kunne kalles et kulturarrangement.

Jeg viser i denne sammenheng til at bestemmelsen i merverdiavgiftsloven § 5b nr. 5 ikke definerer hva som er kultur, selv om man gjerne taler om det såkalte ”kulturunntaket” i merverdiavgiftsloven. Unntaket omfatter imidlertid de fleste kulturarrangementer, men mange typer arrangementer som hører under det utvidede kulturbegrepet vil ikke nødvendigvis være omfattet. Opprømsingen i loven av de unntatte arrangementene er et resultat av den politiske diskusjon som fant sted i forbindelse med merverdiavgiftsreformen i 2001. IT-partyer eller lignende arrangementer ble ikke tatt inn i unntaket på dette tidspunkt, og har heller ikke blitt tatt inn senere.

Merverdiavgiftsloven § 70 åpner for at avgiftsmyndighetene kan fritta fra merverdiavgift dersom

det foreligger ”særlige forhold”. Formålet med bestemmelsen er å være en sikkerhetsventil til bruk for tilfeller som ikke har vært overveid av lovgiver eller hvor det å fastholde avgiftsplikten gir loven en utilsiktet virkning. Bestemmelsen praktiseres strengt. Fullmakten ville ellers gi Finansdepartementet stor grad av konkurrerende lovgivningsmyndighet.

Departementet har i enkelte saker med hjemmel i merverdiavgiftsloven § 70 akseptert at det ikke skal beregnes merverdiavgift ved omsetning av inngangsbilletter til andre arrangementer enn de som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5b nr. 5. Eksempelvis har departementet med hjemmel i § 70 kommet til at det ikke skal beregnes merverdiavgift på inngangsbillettene til Risør trebåtfestival. Jeg opplyser at Finansdepartementet nylig har mottatt en § 70-søknad fra KANDU (Kreativ Aktiv Norsk DataUngdom) som er arrangør av The Gathering. Denne søknaden vil bli behandlet på vanlig måte.

Jeg opplyser til slutt at etter de opplysningene jeg har fått er det pr i dag ikke fattet noe endelig etterberegningvedtak mot KANDU på grunnlag av manglende merverdiavgiftsberegning av inngangsbilletter til The Gathering, men saken er under behandling. Dersom det skulle bli fattet et slikt vedtak kan dette på vanlig måte påklages til Klagenemnda for merverdiavgift.

SPØRSMÅL NR. 854

Innlevert 31. mars 2008 av stortingsrepresentant Kåre Fostervold

Besvart 3. april 2008 av justisminister Knut Storberget

Spørsmål:

«Hvilke budsjettammer er satt av til forebyggende og oppsøkende politiarbeid i Telemark rettet mot ungdom og ungdomskriminalitet, og er denne potten blitt økt siste årene utover det som har gått med til å dekke pris- og lønnsvekst, samt utgifter til å dekke opp for den nye arbeidstidsordningen?»

BEGRUNNELSE:

Telemark, og spesielt Grenland har de siste årene opplevd mange alvorlige kriminelle episoder blant ungdom. Grenland, med bykommunene Bamble, Porsgrunn og Skien, er lokalisert innen et snevert geografisk område, og har nærmere 100 000 innbyggere. Sammen med kommunene og institusjoner skal politiet dekke et helhetlig tilbud for å forebygge ungdomskriminalitet.

De siste månedene er det rettet et spesielt søkelys på problemene man står overfor i regionens lokalmedia, og det kan se ut til at man må møte utfordringene på alle nivåer for å lykkes med en reduksjon av kriminelle forhold der ungdom er involvert. Kommunene har planer for sitt forebyggende arbeid, med medfølgende budsjetter.

Svar:

Politidirektoratet foretar en årlig rammetildeling til politidistriktene på grunnlag av en fastsatt ressursfordelingsmodell. Fordelingsmodellen skal bidra til at det enkelte politidistrikt har en ressursandel som står i forhold til distriktets oppgaver og lokale utfordringer. Det er politimesterens ansvar å fastsette både årsverksrammen og midler til drift og investeringer, innenfor rammetildelingen. Konstituert politimester i

Telemark politidistrikt opplyser til Politidirektoratet at det ikke blir avsatt egne midler øremerket forebyggende og oppsøkende politiarbeid på distriktsnivå.

For å imøtekomme publikums ønske om bedre polititjeneste og styrke politiets trygghetsskapende arbeid, har denne regjeringen i perioden 2006 til 2008 styrket politiets budsjett med ca en halv milliard kroner og prioritert økt studentopptak til Politihøgskolen. En økning i antallet politiutdannet personell er en viktig forutsetning for et mer synlig politi, økt trygghet og en bedre kriminalitetsbekjempelse. Det rekordhøye opptaket på 432 studenter i 2007, er derfor videreført i 2008.

Politidirektoratet har fått i oppdrag å utrede politi- og lensmannsetatens bemanningsbehov, både når det gjelder politiutdannet personell og personell med annen utdanning, frem til 2015. Utredningen inneholder både en gjennomgang av spørsmålet om differensiert responstid, og den ser på konsekvensene av endringer i arbeidsmiljøloven og nye arbeidstidsbestemmelser i politi- og lensmannsetaten. Utredningen skal foreligge 01.06.08, og vil gi departementet et langt bedre grunnlag for fremtidig planlegging av bemanningsbehovet i etaten.

Regjeringen vil ha en aktiv og helhetlig kriminalitetsbekjempelse. Ressurser er viktig, men effektiv forebygging krever tverrfaglig innsats. For å oppnå gode resultater må den forebyggende innsatsen involvere andre offentlige og private aktører i et forpliktende samarbeid sammen med politiet. Spesielt viktig er politiets samarbeid med kommunen gjen-

nom politiråd og SLT-modellen. Det er videre dokumentert en nær sammenheng mellom alkoholbruk og vold. Alkoholloven er et viktig kommunalt forebyggingsinstrument, og det påhviler kommunene er stort ansvar når det gjelder å gjennomføre en fornuftig skjenkepolitikk. Politidirektoratet er i tildelingsbrevet for 2008 gitt i oppdrag å komme med forslag til indikatorer for politiets forebyggende arbeid.

Politidirektoratet opplyser at Telemark politidistrikt prioriterer det forebyggende arbeidet mot barne- og ungdomskriminalitet. Politiråd er etablert eller er under etablering i alle kommuner i Telemark, og flere av kommunene, blant annet Skien og Porsgrunn har egen SLT-koordinator. Den forebyggende innsatsen skjer også gjennom den løpende tjenesten ved driftsenhetene. Ved for eksempel Grenland politistasjon er det etablert et eget ungdomsavsnitt med syv ansatte tjenestemenn og –kvinner. Distriktet har egen utpekt politijurist for behandling av straffesaker der ungdom under 18 år er mistenkt eller siktet. I disse sakene oppnår distriktet meget gode resultater i form av høy oppklaringsprosent og rask saksbehandlings-

tid. Som tidligere opplyst har det vært vanskelig å få en fullstendig oversikt over de budsjett- og bemanningsmessige konsekvenser som de nye arbeidstidsbestemmelsene fører til. Vurderingen av konsekvensene av nye arbeidstidsbestemmelser er derfor en del av den pågående utredningen Politidirektoratet gjennomfører om politi- og lensmannsetatens utdannings- og bemanningsbehov frem mot 2015.

SPØRSMÅL NR. 855

Innlevert 31. mars 2008 av stortingsrepresentant Hans Frode Kielland Asmyhr

Besvart 8. april 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«Utvidelsen av E6 mellom Hovinmoen i Ullensaker og Kolomoen i Hedmark skal delvis finansieres av bilistene gjennom bompenger. Nå viser det seg at prosjektet går på en betydelig kostnadssprekk. Statens vegvesen hevder at disse ekstra kostnadene skal dekkes av bilistene gjennom økte bompenger.

Mener statsråden det er riktig at det er bilistene som skal betale slike kostnadsøkninger i vedtatte vei-prosjekter?»

Svar:

Bompengeopplegget for første etappe av den planlagte utbyggingen av E6 til firefelts veg mellom

Gardermoen og Kolomoen ble vedtatt av Stortinget 22. november 2007, jf. St.prp. nr. 87 (2006-2007) og Innst. S. nr. 21 (2007-2008). Første etappe omfatter strekningene Hovinmoen – Dal i Akershus og Skabrud – Kolomoen i Hedmark. Samferdselsdepartementet har i brev av 20. november 2007 orientert Transport- og kommunikasjonskomiteen om kostnadsøkninger ut over overslaget i St.prp. nr. 87. Revidert kostnadsoverslag (styringsramme) for første etappe er på 1 340 mill 2007-kr, hvorav 930 mill. kr er forutsatt bompengefinansiert (69 pst). Anleggsarbeidene er startet opp, og begge strekningene er planlagt åpnet for trafikk i løpet av 2009.

Det foreligger godkjente reguleringsplaner for strekningen Dal - Minnesund. Som en følge av innsi-

gelsler til Eidsvoll og Stanges kommunedelplanvedtak for traseer for E6 langs Mjøsa, foreligger det ikke endelige godkjente kommunedelplaner for E6 langs Mjøsa på strekningen Minnesund – Skaberud. Miljøverndepartementet har nå innsigelsessaken til sluttbehandling. Statens vegvesen region øst har revidert overslaget for gjenstående strekning mellom Dal og Skaberud ut fra faktisk prisstigning. Statens vegvesens forslag til alternativ på strekningen Minnesund – Skaberud er lagt til grunn. Foreliggende kostnadsoverslag for hele strekningen E6 Gardermoen – Kolomoen er etter dette 5 710 mill. kr. Det nye overslaget utgjør en økning på 900 mill. kr i forhold til kostnadsoverslaget for den samlede strekningen som er skissert i Samferdselsdepartementets brev av 20. november 2007.

I St.prp. nr. 87 (2006-2007) er det forutsatt et statlig bidrag til utbyggingen på 1,5 mrd. kr, i tråd med det som er lagt til grunn i St.meld. nr. 24 (2003-2004) NTP 2006-2015. Den statlige rammen er videre forutsatt å stå fast, slik at eventuelle kostnadsøkninger må finansieres med bompenger. Lokale myndigheter har sluttet seg til et finansieringsopplegg basert på dette, men har samtidig forutsatt at den statlige rammen blir vurdert på nytt i forbindelse med NTP 2010-2019. Samferdselsdepartementet har lagt til grunn at prosjektet skal finansieres innenfor den statlige rammen som ble fastsatt gjennom Stortingets behandling av Nasjonal transportplan 2006-2015. Dette har Stortinget sluttet seg til gjennom behandlingen av St.prp. nr. 87 (2006-2007).

SPØRSMÅL NR. 856

Innlevert 31. mars 2008 av stortingsrepresentant Kari Lise Holmberg

Besvart 7. april 2008 av arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«En kjent restaurant i Oslo har lenge prøvd å få tak i en tandoori-kokk, bl.a. gjennom spesialistkvoten. Det har blitt avslag for i alt fire kokker, fordi de ikke oppfyller kriteriene som ifølge eieren er at søkeren må være over 30 år, ha formell utdanning, ti års erfaring og at erfaringen skal være fra et sted av "høy kvalitet".

Hva er bakgrunnen for disse strenge reglene, og hvordan kan det være mulig at en søker som oppfyller kriteriene ikke får tillatelse fordi UDI ikke har kapasitet til å verifisere opplysningene?»

BEGRUNNELSE:

Driveren av en kjent restaurant i Oslo har i over ett år prøvd å få tak i en tandoori-kokk, også via Aetat, men uten å lykkes. Han har prøvd å få arbeidstillatelse gjennom spesialistkvoten for i alt fire kokker, men alle har fått avslag. Begrunnelsen er at de ikke oppfyller kriteriene som ifølge min kilde er at søkeren må være over 30 år, ha formell utdanning, ti års arbeidserfaring, og at erfaringen skal være fra et sted av høy kvalitet. (uten at kvalitet er spesifisert nærmere i kriteriene).

Utfordringen for ham har vært at India først opprettet formell kokkeutdanning for fire år siden. Det har derfor vært vanskelig å finne noen som oppfyller

den formelle delen.

Nå har han imidlertid funnet en som har fylt 30, har formell kokkeutdanning, 10 års erfaring og erfaring fra hhv. en 3 og 4 stjerners restaurant og hotell. Problemet er nå at UDI ikke har kapasitet/evne til å verifisere at disse arbeidsstedene holder "høy kvalitet"- og det til tross for at hotellet har en internettside som angir dette. Ifølge driveren er denne siste verifisering den eneste som gjenstår for at han skal få sin etterlengtede tandoori-kokk.

Svar:

Jeg vil først peke på at jeg er vel kjent med fra flere saker saksbehandlingen knyttet til de såkalte nasjonalitetskokkene kan være krevende og ta tid. Nasjonalitetskokker kan gis arbeidstillatelse med hjemmel i utlendingsforskriftens bestemmelse om personer med fagutdanning eller særlige kvalifikasjoner, og som omfattes av årlig kvote fastsatt av Arbeids- og inkluderingsdepartementet. Grunnlaget for en slik arbeidstillatelse er en grundig opplæring og bakgrunn i hjemlandets mattradisjoner. Et minstekrav for å kunne anses som nasjonalitetskokk etter denne bestemmelsen, er at søkeren anses som spesialist i hjemlandet. Det ligger i sakens natur at kokkekompetanse fra en annen matkultur fort kan anses som spesialist i Norge. De særlige reglene for kokker krever

enten formell fagutdanning eller erfaring av en slik lengde og på et slikt nivå at søkeren kan anses som spesialist. Uten disse kravene kunne personer med allminnelig evne til å lage god mat komme i betraktning som nasjonalitetskokk. Er ikke kravet om formell fagutdanning dokumentert, kreves langvarig erfaring (10 år) fra restaurant(er) av høy kvalitet.

Jeg vil vise til Stortingsmeldingen om arbeidsinnvandring som snart legges fram, og hvor rekruttering av faglærte/spesialister vil bli grundig drøftet. Bl.a. vurderes det om bedriftenes rolle bør styrkes, gjennom å gi dem økt ansvar for at søkere oppfyller kravene som stilles til kvalifikasjoner. Etter Stortingets behandling av meldingen, vil eventuelle endringer i lov og forskrifter bli foreslått og iverksatt. Jeg vil ta med meg problemstillingen knyttet til bl.a. nasjonalitetskokker i det videre arbeidet. I oppfølgingen av Stortingsmeldingen vil også saksbehandlingsregler mv. i forhold til denne søkergruppen bli vurdert med sikte på forenklinger.

Når det gjelder spørsmålet om verifikasjon av attester og annen dokumentasjon, kan jeg bare svare på generelt grunnlag. Slik jeg oppfatter det, er saken det vises til, fortsatt under behandling. Det er Utlendingsdirektoratet som vurderer behovet for verifisering av framlagt dokumentasjon i forbindelse med søknaden om arbeidstillatelse. Hovedregelen er at dokumentasjonen legges fram i original for utenriksstasjonen eller politiet, som bekrefter kopien og oversender saksdokumentene til direktoratet. Dersom direktoratet på grunnlag av dokumentasjonen ikke anser søkeren som nasjonalitetskokk etter de kravene som stilles, vil det ikke være nødvendig å verifisere framlagte attester. Verifikasjon vil bare bli satt i gang dersom direktoratet under behandling av søknaden ser behov for det. Dette er ikke et spørsmål om kapasitet.

SPØRSMÅL NR. 857

Innlevert 31. mars 2008 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen

Besvart 7. april 2008 av justisminister Knut Storberget

Spørsmål:

«Avisa Saltenposten skrev nylig om ombygging av bygget som skal benyttes til fengsel på Fauske. Det vises til at det må foretas vesentlige ombygginger.

Med dette som bakgrunn vil jeg gjerne vite hvor store beløp statsråden må benytte til nødvendig ombygging for å oppnå en tilfredsstillende bygningsmasse?»

BEGRUNNELSE:

Tidligere har denne saken vist at JD har betalt et meget høyt beløp for selve bygget. Denne gangen handler det om nødvendig ombygging for at bygget skal fungere som fengsel. Jeg forutsetter at statsråden er opptatt av at dette skjer på en god og forsvarlig måte og ser derfor frem til å få meg forelagt fakta over hvor mye all ombygging vil beløpe seg til.

Svar:

Stortinget har vedtatt at det skal etableres fengselsplasser med lavere sikkerhet i Fauske, jf. St. prp. nr. 1 (2006-2007) og Budsjettinnst. S. nr. 4 (2006-2007). I tråd med dette har Justisdepartementet 18 fengselsplasser under etablering i Malmveien 2 i Fauske. Arbeidene for å bygge eiendommen om til fengsel er i gang. Statsbygg gjennomførte anbudsprosessen på vegne av Justisdepartementet. Det er inngått kontrakt for ombyggingsarbeidene på 25,7 mill. kr, inklusive merverdiavgift.

Kostnadene for å bygge eiendommen om til fengsel vil bli dekket gjennom den husleie som departementet skal betale for eiendommen, jf. brev fra Justisdepartementet til Justiskomiteen av 15. november 2007.

SPØRSMÅL NR. 858**Innlevert 1. april 2008 av stortingsrepresentant Elisabeth Røbekk Nørve****Besvart 8. april 2008 av landbruks- og matminister Terje Riis-Johansen****Spørsmål:**

«Kjøttbransjen melder om stor mangel på reinsdyrkjøtt i markedet, med den konsekvens at butikker og restauranter ikke får tilbudt dette til norske forbrukere. Tross dette vil Regjeringen ikke åpne for import i slaktesesongen 2007-08.

Hva vil Regjeringen gjøre for å bedre tilgang på reinsdyrkjøtt i Norge, hva er bakgrunnen for at Reindriftens importutvalg ikke er tatt med på råd i spørsmålet om import, og tror Regjeringen at importstopp vil redusere reintallet i Finnmark?»

BEGRUNNELSE:

Undertegnede er gjort kjent med at det er en mangel på råvaretilgang av reinsdyrkjøtt i markedet, og at dette har skapt store problemer for mindre bedrifter i hele Norge. Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund har opplyst undertegnede om at firmaer som H.Mydland AS i Troms, H.O. Grindheim AS i Hordaland og Smedstuen Gård AS i Akershus ikke får nok tilgang på reinkjøtt. Det fremgår av rundskriv 03/07 fra Statens landbruksforvaltning at fremlagt tallmateriale viste en forventet underdekning i markedet på ca. 200 tonn reinkjøtt i forhold til forrige sesong. Det fremgår av protokoll av 17. desember 2007 fra Reindriftens importutvalg at KLF opplever underdekning av reinsdyrkjøtt, og at de har fått klare signaler fra restaurantene om at de begynner å ta reinskjøtt ut av menyen. På NRK Sàmi Radio 24. desember 2007 opplyste Markedssjef Even Nordahl i Opplysningskontoret for kjøtt at det er vanskelig å få tak i reinkjøtt.

Det følger av forskrift om administrative tollnedsettelse for landbruksvarer, av 22. desember 05, at det for å sikre markedsdekning og priser på reinkjøtt i samsvar med den til enhver tid gjeldende reindriftsavtales forutsetninger, kan fastsettes en importkvote med nedsatt tollsats for hele og halve reinskrøtter eller levende rein til slakt. Før kvoten fastsettes skal Statens landbruksforvaltning ha rådført seg med Reindriftens importutvalg om kvotens størrelse og hvilket innenlands prisnivå som skal legges til grunn for fastsetting av tollsatsene.

I brev fra LMD vedrørende oppnevning av Reindriftens importutvalg av 1. februar 2005, fremgår det at ordningen skal erstatte ordningen med tollnedsettelse for reinkjøtt som var knyttet til målpris, fordi målpris for reinkjøtt ble opphevet ved Reindriftsavtalen for 2002/2003. Det er imidlertid siden vinteren 2003 ikke importert reinkjøtt til redusert toll, jf. St. prp. nr. 74 (2006-2007).

Det følger av protokoller fra Reindriftens Importutvalg av 15. januar 2007 at de gav råd om et importkvantum på 100 tonn reinkjøtt med bein. Dette rådet ble ikke fulgt. Og av protokoll fra møte i Reindriftens importutvalg av 17. desember 2007 fremgår det at Landbruks- og matdepartementet ikke vil åpne for noen importkvote med redusert tollsats for reinsdyrkjøtt sesongen 2007-2008. Det fremgår videre at Statens landbruksforvaltning mente at møtet som er berammet i januar etter denne avklaringen, kan utgå og at importutvalget i stedet avholder møte i mars for å høre hvordan slaktingen har gått.

At Landbruks- og matdepartementet ikke følger forskrift om administrative tollnedsettelse for landbruksvarer § 23 synes også å fremgå av Landbruks- og matdepartementets tildelingsbrev til Statens landbruksforvaltning av 17. mars 2007, hvor det fremgår at:

"Det er fortsatt et mål å redusere reintallet i Finnmark, samt øke prisen på reinkjøtt til produsent. Dette innebærer at det ikke kan åpnes for noen importkvote med redusert tollsats for reinsdyrkjøtt i sesongen 2007/2008. I en situasjon hvor Importutvalget evt. skulle vedta å gi råd om import i forbindelse med slaktesesongen 2008/2009, forutsettes det at SLF tar kontakt med departementet."

Svar:

Jeg viser til brev av 1.4.08 vedlagt spørsmål fra Elisabeth Røbekk Nørve vedrørende import av reinkjøtt i slaktesesongen 2007/2008.

Som representanten Nørve påpeker, er spørsmålet om import av reinkjøtt til nedsatt tollsats regulert i "Forskrift om administrative tollnedsettelse for landbruksvarer". Jeg vil understreke at dette gjelder adgangen for import til reduserte tollsatser, og ikke import generelt. Uavhengig av de vedtak som fattes i tråd med nevnte forskrift, har aktørene naturligvis adgang til å importere reinkjøtt til ordinær toll.

Som det fremgår av § 23 i nevnte forskrift, kan det settes en kvote for import av reinkjøtt til reduserte tollsatser. I vurderingen av om det skal fastsettes en slik kvote, skal det bl.a. legges vekt på de til enhver tid gjeldende forutsetninger for Reindriftsavtalen. Dette innebærer at det også skal legges vekt på reindriftspolitiske mål og utfordringer, herunder muligheten for å oppnå en bærekraftig reindrift. Å ha et reintall som er i langsiktig balanse med beitegrunnet, er av avgjørende betydning for at vi i fremtiden skal kunne opprettholde en bærekraftig reindriftsnæring.

Som kjent er det problemer med et for høyt reinntall i deler av Finnmark. Dette er et forhold som Stortinget er godt kjent med, og der Stortinget også har gjort det klart at det er en hovedutfordring i reindriftpolitikken å bringe reinntallet i disse områdene i bedre balanse med naturgrunnlaget. For å redusere reinntallet er det nødvendig å øke slaktingen, og det har det derfor over lengre tid vært en klar målsetting å øke slakteuttaket.

For å oppnå dette er det nødvendig å bruke et bredt spekter av virkemidler, både av økonomisk og juridisk karakter. Med virkning fra 2004 ble virkemidlene under reindriftsavtalen lagt om slik at de i langt større grad enn tidligere skulle stimulere til økt slakteuttak og verdiskaping. Jeg har fulgt opp denne omleggingen og forsterket innsatsen i de senere års avtaleforhandlinger med reindriften. Regjeringen har også lagt fram, og Stortinget har vedtatt, en ny reindriftslov som også vil bidra til at vi over tid får en bedre tilpasning av reinntallet i forhold til beiteressurserne.

Pris og prisutvikling for reinkjøtt er en av de viktigste faktorene som påvirker reineierens valg mht. slakteuttak. Prisutviklingen er avhengig av tilbud og etterspørsel i markedet. I årene fram til 2003 var det norske reinkjøttmarkedet til dels preget av ubalanse, en relativt sett betydelig import, oppbygging av lager og svak prisutvikling for reinkjøtt. I de senere årene har dette endret seg vesentlig i positiv retning. Jeg synes det i denne sammenheng er hyggelig å kunne konstatere at reindriftsutøverne i Finnmark har oppnådd en prisøkning på om lag 20 % fra 2003/2004 til inneværende slaktesesong.

Selv om det ikke kan legges avgjørende vekt på effekten av ett enkelt forhold, synes jeg det er ytterligere positivt å konstatere at den samlede omleggingen av de reindriftpolitiske virkemidlene synes å virke i riktig retning. Vi har fått et økt slakteuttak i hele landet, og særlig i Finnmark. Dersom vi sam-

menligner gjennomsnittlig slakteuttak per år for periodene 2001-2003 og 2004-2007, har slakteuttaket i Finnmark økt med hele 57 %.

I vurderingen av om det skal åpnes for import av reinkjøtt til reduserte tollsatser, skal slik representanten Nørve påpeker, reindriften importvalg tas med på råd. Men, slik det framgår foran, skal det også gjøres en helhetlig vurdering der importutvalgets anbefalinger blir en av flere faktorer som vurderes. Jeg vil for øvrig bemerke at da importutvalget sist behandlet spørsmålet om importkvote, gikk reindriftnæringens representanter imot forslaget om å åpne for en importkvote med redusert tollsats.

Jeg er glad for at det er en positiv utvikling i etterspørselen etter reinkjøtt i det norske markedet. Reinkjøtt er likevel – og vil alltid være – et spesialprodukt. Produksjon og forbruk i Norge er i underkant av ½ kg i året per innbygger. Dette er i store trekk også situasjonen i Sverige og Finland.

Fordi vi har lykket med å øke slaktingen i Norge er den samlede tilgangen på reinkjøtt i det norske markedet like stor eller større i dag som det den var i 2003, som er det siste året med vesentlig import.

I den konkrete vurderingen som gjøres mht. importkvoter til redusert toll, mener jeg det er nødvendig å foreta en helhetlig tilnærming der hensynet til utvikling av en bærekraftig reindrift veier meget tungt. Jeg mener også at utviklingen i næringen i de senere årene gir gode holdepunkter for at den samlede utformingen av virkemidler virker i riktig retning. Dette vil også bidra til å gi bedre tilgang på reinkjøtt i det norske markedet.

Det gjenstår imidlertid også en god del før vi kan slå fast at vi er i mål i forhold til de utfordringer man står overfor, og som Stortinget gjentatte ganger har understreket. Det er derfor nødvendig fortsatt å arbeide aktivt for at vi i fremtiden skal kunne opprettholde en bærekraftig reindrift i alle deler av landet.

SPØRSMÅL NR. 859**Innlevert 1. april 2008 av stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde****Besvart 9. april 2008 av barne- og likestillingsminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

«I offentlige registre må man i svært mange sammenhenger bekjentgjøre sin sivile status. Et alternativ som da dukker opp er sivilstanden "skilt", og hensikten er da at samtlige som i løpet av livet har vært gift, men senere er blitt skilt fra sin ektefelle, skal krysse av for dette alternativet. Dette er en praksis mange finner unødvendig og enkelte også stigmatiserende. Å skille seg er noe man gjør og ikke noe man er.

Vil statsråden ta initiativ til å endre gjeldende praksis på området?»

Svar:

Å inngå ekteskap er en offentligrettslig handling som utløser rettsvirkninger. Endring i sivilstand må derfor registreres. Dersom man ikke lenger er gift, og dermed heller ikke omfattes av samme rettigheter og plikter som ektepar, må også dette registreres.

Jeg har likevel en viss forståelse for problemstillingen som reises og at mange føler det stigmatiserende å måtte krysse av for status "skilt" dersom ikke dette er strengt nødvendig. Jeg vil derfor ta opp problemstillingen med andre relevante departementer for å vurdere hva som kan gjøres.

SPØRSMÅL NR. 860**Innlevert 2. april 2008 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 9. april 2008 av arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen****Spørsmål:**

«Antall søknader om arbeids- og oppholdstillatelser i enkelte politidistrikt er doblet i løpet av de fem siste årene med påfølgende lang saksbehandlingstid. Dette skaper rekrutteringsproblemer bl.a. i oljeindustrien i Rogaland. I Oslo er det etablert et felles servicekontor for utenlandske arbeidstakere.

Kan det være aktuelt å innføre lignende organisering med samarbeid mellom utlendingsmyndighetene, skatteetaten og Arbeidstilsynet flere steder for å få ned saksbehandlingstiden?»

BEGRUNNELSE:

Gjennom presseoppslag og personlige henvendelser er jeg gjort oppmerksom på hvordan saksmengden er doblet på få år uten en tilsvarende økning i ressurser til å sikre en kjapp og god saksbehandling når det gjelder søknader om arbeids- og oppholdstillatelser i Rogaland politidistrikt.

For bl.a. oljeindustrien meldes det at dette fører til mangel på ettertraktet arbeidskraft. Problemene knytter seg både til nyrekruttering og til det å få full

nytte av arbeidskraft som allerede er i landet. Det er særlig søknader om forlenget arbeidstillatelse som tar tid. I en internasjonal industri som oljebransjen skaper dette usikkerhet og vanskeligheter både for arbeidstaker og arbeidsgiver og problemer med å beholde og rekruttere spesialister. Ut fra henvendelsene påpekes det at etableringen av et felles kontor i Oslo har fått ned ventetiden og at saken der tas unna raskere.

Det etterlyses derfor lignende organisering på steder der arbeidskraftbehovet er stort.

Svar:

Arbeidsinnvandring har de siste årene bidratt til å dekke etterspørselen etter arbeidskraft i mange sektorer og virksomheter. Regjeringen er opptatt av å legge forholdene til rette for at vi også framover gjennom arbeidsinnvandring skal kunne møte det arbeidskraftsbehovet som ikke kan dekkes innenlands.

Tiltak knyttet til arbeidsinnvandring vil bli drøftet i Stortingsmeldingen om arbeidsinnvandring som blir fremlagt for Stortinget 18. april 2008.

SPØRSMÅL NR. 861**Innlevert 2. april 2008 av stortingsrepresentant Hans Frode Kielland Asmyhr****Besvart 11. april 2008 av justisminister Knut Storberget****Spørsmål:**

«Det har i den senere tid vært fokusert på økning av vold i Lillestrøm sentrum på kveldstid, spesielt i helgene. Politiet på nedre Romerike sier at det er lite de kan gjøre på grunn av den vanskelige ressursituasjonen og at de ikke kan garantere for folks sikkerhet. Politiet må nå utarbeide en handlingsplan for hvordan de kan bidra til trygghet for folk som ferdes i Lillestrøm.

Vil statsråden ta initiativ til at politiet utarbeider en slik handlingsplan, og hva vil han gjøre for å gi politiet på Romerike en betydelig ressursøkning?»

Svar:

Lillestrøm er Romerike politidistrikts naturlige samlingssted med sin bystatus og sine mange skjenkesteder. Dette fører også med seg noen utfordringer for politiet. Politiet samarbeider tett med ordensvaktene på utestedene i sentrum som stenger kl. 03.30 natt til lørdag og søndag. Politimesteren opplyser at utfordringen for politiet primært ikke er knyttet til disse stedene, men skyldes i større grad flere gatekjøkken i sentrum som holder åpent etter at utestedene er stengt. Dette medfører at sentrum ikke tømmes for folk og berusede unge mennesker forblir i sentrum.

En effektiv forebygging krever tverrfaglig innsats. For å oppnå gode resultater må den forebyggen- de innsatsen involvere andre offentlige og private aktører i et forpliktende samarbeid sammen med politiet. Spesielt viktig er politiets samarbeid med kommunen gjennom politiråd og SLT-modellen. Det er videre dokumentert en nær sammenheng mellom alkoholbruk og vold. Alkoholloven er et viktig kommunalt forebyggingsinstrument.

Det påhviler kommunene er stort ansvar når det gjelder å gjennomføre en fornuftig skjenkepolitikk.

Politiet har i lang tid hatt dialog med Skedsmo kommune om utfordringene, også som sak i Politirådet. Det foreligger nå et forslag fra kommunen om å stenge alle gatekjøkken i god tid før utestedene, noe som antatt vil føre til at flere vil forlate sentrum på et

tidligere tidspunkt. Politiet har tro på at volden gjennom et slikt tiltak vil begrenses.

Selv om politiets patruljer opererer over et stort geografisk område, prioriteres normalt patruljering i Lillestrøm sentrum helgenettene. Hendelsen for noen uker siden som fikk mediaoppslag, skyldtes flere sammenfallende hendelser og politipatruljene måtte omprioriteres til andre oppdrag som dødsbrann i Skedsmo og ran av bussjåfør i Rælingen.

Jeg vil minne om at politibudsjettet er økt med en halv milliard kr i perioden 2006 - 2008. I tillegg til dette kommer kompensasjon for lønns- og prisstigning. Det er således store økninger som er foretatt de senere år. Det er Politidirektoratet som fordeler budsjettet til politidistriktene på bakgrunn av det årlige budsjettet som vedtas av Stortinget. Politidistriktene tildeles en ramme og det er opp til politimesteren å anvende ressursene i politidistriktene på en slik måte at det gir en mest mulig effektiv kriminalitetsbekjempelse og best mulig resultater på alle de områder politiet har ansvaret for. Jeg vil i denne forbindelse vise til St.meld. nr. 22 (2000-2001) Politireform 2000 Et tryggere samfunn, jf Innst. S. nr. 241 (2000-2001) hvor prinsippene for rammebudsjettering i politiet er beskrevet.

Romerike politidistrikt hadde i 2003 en bevilgning på 250 mill kr. I 2008 er denne økt til 337 mill kr, dvs. en økning på hele 35 % i perioden. Den gjennomsnittlige økningen til politidistriktene i samme periode er på 23,4 %.

Politidirektoratet vil gjennom styringsdialogen med politimesteren i Romerike følge opp politiets utfordringer i Lillestrøm.

Like viktig som størrelsen politidistriktenes ressurser, er måten man utnytter ressursene på. Jeg har tillit til at Politidirektoratet i samarbeid med politimesteren i Romerike og de ansatte i politidistriktet kan gi befolkningen en god og effektiv polititjeneste for de ca 337 mill kr de har fått tildelt for 2008.

Jeg kan også opplyse om at Politidirektoratet for tiden utreder bemanningsbehovet i politi- og lensmannsetatens frem til 2015.

SPØRSMÅL NR. 862**Innlevert 2. april 2008 av stortingsrepresentant Torstein Rudihagen****Besvart 10. april 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«Hvordan mener samferdselsministeren at videre utbygging av Rv 4 knyttet opp mot Rv 34 kan realiseres, og når vil det være mulig?»

BEGRUNNELSE:

Forslaget til NTP er lagt fram uten at riksveg 4-prosjektet på Hadeland ligger inne.

Det er nå nødvendig å få en avklaring på hvordan det videre arbeidet med å få dette prosjektet realisert, bør gjøres. Det er en uavklart plansituasjon i Lunner kommune. Her må det det til en avklaring så raskt som mulig. Det gjelder spørsmålet om statlig reguleringsplan eller annen prosess for å få endelig vedtatte planer. Det må også taes stilling til om prosjektet kan deles slik at utbygging kan skje i Gran uavhengig av planavklaring i Lunner.

Videre er en utbygging av rv 34 knyttet opp til samme bompengefinansiering som rv 4-prosjektet på Hadeland. Det må klarlegges om dette fremdeles er realistisk både i forhold til EØS-reglene og i forhold til framdriften av rv 4-prosjektet.

Svar:

I St.prp. nr. 74 (2000-2001) ble det lagt opp til å bygge ut rv 4 i Oppland i to faser. Fase 1 omfatter omlegging av rv 4 på strekningen Reinsvoll – Hunndalen (omlegging forbi Raufoss) samt bygging av forbikjøringsfelt på strekningen Lygna N – Einavoll. Fase 2 omfatter omlegging av rv 4 på strekningen Roa – Jaren, bygging av forbikjøringsfelt på strekningen Amundrud – Lygna S samt utbedring av rv 34 på strekningen Grime – Vesleelva. Begge fasene er forutsatt finansiert med en kombinasjon av statlige midler og bompenger. Fase 1 er under utbygging, jf. St.prp. nr. 78 (2002-2003).

I St.meld. nr. 24 (2003-2004) Nasjonal transportplan 2006-2015 legges det opp til at prosjektet Roa – Jaren gjennomføres i siste del av tiårsperioden. Prosjektet er forutsatt delvis bompengefinansiert.

Reguleringsplan for strekningen fra Lunner/Gran kommunegrense til Jaren ble vedtatt 13. desember 2006 i Gran kommune. Det foreligger ikke godkjente planer for rv 4 i Lunner kommune.

Vegdirektoratet har ovenfor Samferdselsdepartementet anmodet om bruk av statlig plan for prosjektet på grunn av den låste plansituasjonen. Lunner kommune har signalisert at arbeid med ny kommunedelplan vil bli startet opp. Departementet har etter en helhetlig vurdering besluttet å ikke gå videre med statlig plan, og har bedt Statens vegvesen prioritere videre bruk av ressurser til det varslede planarbeidet innenfor de ressurser etaten har til planlegging.

Jeg er kjent med at ordførerne i Gran, Vestre Toten og Gjøvik og fylkesordføreren i Oppland har engasjert seg i et alternativt opplegg med etappevis utbygging av rv 4 fase 2 i Oppland. Det vurderes i første omgang delvis bompengefinansiering av utbyggingen av en 10 km strekning av rv 4 i Gran kommune, fra Gran sentrum til krysset med rv 34 nord for Jaren samt forbikjøringsfeltet på strekningen Amundrud – Lygna S.

Statens vegvesen har ut fra nytteprinsippet om bompengebetaling og et ønske fra Søndre Land kommune om å bygge ut rv 34 uavhengig av rv 4, satt i gang en utredning om rv 34 som et eget bompengeprojekt. Forholdet til EØS-reglene, jf. begrunnelsen til spørsmål nr. 862, forutsettes avklart på grunnlag av et nytt direktiv som er forutsatt implementert i norsk rett i 2008.

Jeg stiller meg positiv til et opplegg med etappevis utbygging av rv 4 mellom Roa og Jaren og en egen bompengoordning for en eventuell utbedring av rv 34. Eventuelle statlige midler til rv 4-prosjektet må vurderes i det videre arbeidet med Nasjonal transportplan 2010-2019. Rv 34 ligger på øvrig riksvegnett. Som følge av den planlagte forvaltningsreformen vil det bli opp til de nye regionale myndighetene å prioritere midler til utbedring av rv 34.

SPØRSMÅL NR. 863**Innlevert 2. april 2008 av stortingsrepresentant May-Helen Molvær Grimstad****Besvart 11. april 2008 av barne- og likestillingsminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

«Kvinneorganisasjoner får svært begrenset støtte over budsjettet til barne- og likestillingsdepartementet, på tross av at de utfører et arbeid som har høy politisk prioritet. Fokus, forum for kvinner og utviklingsspørsmål, er en paraplyorganisasjon som sliter økonomisk. På tross av at to rapporter fra NIBR i 2005 og 2007 har konkludert med at organisasjonen er unik og politisk sett viktig, mangler de ressurser til å drifte den.

Ser statsråden betydningen av å sikre Fokus bedre driftsvilkår?»

BEGRUNNELSE:

Det er viktig å sikre tilstrekkelige ressurser til arbeidet med å fremme likestilling mellom menn og kvinner og styrking av kvinners posisjon nasjonalt, regionalt og globalt. Finansiering for likestilling var et prioritert tema på møtet i FNs kvinnekommisjon som nylig er avsluttet. Her er det viktig at nasjonale myndigheter følger opp ansvaret.

Svar:

Barne- og likestillingsdepartementets har en tilskuddspott som administreres gjennom Barne- og ungdomsdepartementet (BUFdir) til frivillige organisasjoner på familie- og likestillingsområdet. Potten utgjør i 2008 3.55 mill. kroner. Denne potten ble vesentlig økt i 2007, og utgjør ¼-del av de midler som departementet har til disposisjon til tilskudd til familie- og likestillingspolitisk forskning, opplysningsarbeid mv.. FOKUS som paraplyorganisasjon vil fra i år kunne søke om aktivitetsstøtte fra denne potten. Videre finnes det en rekke andre midler hvor også FOKUS vil kunne søke tilskudd til nasjonale aktiviteter. FOKUS har fra Barne- og likestillingsdepartementet fått dekket utgifter de har hatt med å koordinere arbeidet med en årlig kontaktkonferanse om in-

ternasjonale kvinne- og likestillingsspørsmål. Ellers har de fått mindre beløp til avgrensede prosjekter, i år et reisestipend til fordeling til tre organisasjoner som bidrag til å delta på FN's kvinnekommisjon.

FOKUS - Forum for Kvinner og Utviklingsspørsmål - har etter oppstarten med bl.a. midler fra TV-aksjonen etter hvert bygget opp sin kompetanse på nasjonalt likestillingsarbeid. Men hovedrollen for FOKUS er fortsatt som paraplyorganisasjon for 74 kvinneorganisasjoner og som forvalter av støtte til prosjekter til kvinneorganisasjoner i sør. FOKUS mottok i 2007 22 mill. kroner i tilskudd fra NORAD. Tilskuddet nyttes i hovedsak til prosjekter i sør, men dekker også driftsutgifter. Tilskuddet er økt til 27 mill. kroner i 2008, hvorav økningen hovedsakelig skal gå til omlegging av prosjektadministrasjon og til kompetansebygging i alle ledd, og særlig i sør.

Norad har gjennomført en organisasjonsgjennomgang av FOKUS som ble ledet av Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR) i samarbeid med Norads avdeling for sivilt samfunn og FOKUS. Gjennomgangen sier at FOKUS vil kunne styrke utviklingssamarbeidet og håndtere økte bevilgninger, gitt at organisasjonen gir visse fullmakter til sekretariatet og øker bemanningen i sekretariatet. FOKUS må i tilfelle utvikle en programtilnærming i bistands-samarbeidet.

Jeg støtter fullt ut FNs kvinnekommisjon som understreker betydningen av kvinneorganisasjonenes rolle, og behovet for offentlig tilskudd til slike som del av det nasjonale arbeidet for likestilling mellom kjønn. Disse bevilgningene ble som nevnt vesentlig økt i 2007. Når det gjelder fremtidige tilskudd fra Barne- og likestillingsdepartementet til FOKUS vil jeg komme tilbake til det i budsjettforslagene. Barne- og likestillingsdepartementet kan imidlertid ikke ta ansvar for grunnbevilgning til en organisasjon som i all hovedsak arbeider utenfor Norge.

SPØRSMÅL NR. 864**Innlevert 2. april 2008 av stortingsrepresentant Lodve Solholm****Besvart 10. april 2008 av miljø- og utviklingsminister Erik Solheim****Spørsmål:**

«Regjeringen skriver i Soria Moria-erklæringen at den vel "øke tilskuddsmidlene til fartøyvern til et stabilt og forutsigbart nivå og utarbeide en nasjonal verneplan for fartøy der det går fram hvordan en kan ta vare på et representativt utvalg fartøy." De verneverdige fartøyene M/S "Hamen" og S/T "Borgenes" venter på sårt tiltrengt vedlikehold, og vi står i fare for at de ikke kan bevares for ettertiden med dagens fremdrift.

Når kan vi vente at det kommer vedlikeholdsmidler til fartøyene?»

Svar:

Når det gjelder Hamen ble det i 2005 gitt tilsagn om et tilskudd fra Riksantikvaren på kr 450 000. Beløpet er ikke utbetalt fordi eieren motsetter seg Riksantikvarens vilkår og betingelser for tilskudd.

Borgenes fikk i 1997 et tilskudd på kr 500 000. Videre ble det gitt tilskudd på kr 30 000 i 2006 og kr 25 000 i 2007. Riksantikvaren har dialog med eieren og om planene for fartøyet.

Vedlikeholdsmidler til fartøyene ligger inne som en del av tilskuddsmidlene til fartøyvern som allerede disponeres av Riksantikvaren. Fordelingen inngår som en del av den ordinære budsjettbehandlingen. Riksantikvaren har satt i gang arbeidet med nasjonal verneplan for fartøy. Denne vil danne grunnlaget for de fremtidige tildelingene til prioriterte fartøy i årene som kommer.

SPØRSMÅL NR. 865**Innlevert 2. april 2008 av stortingsrepresentant Gunn Olsen****Besvart 10. april 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad****Spørsmål:**

«Kan dette medføre riktighet, og hvordan foregår tildelingen i Helseforetakene?»

BEGRUNNELSE:

Det kommer signaler fra sykehus i Helse Sør-Øst om at de ikke har fått økt posten til medisinen natalizumab, herunder Tysabri, slik det ble vedtatt i budsjettinntillingen for 2008. Og slik det fremgår av Dokument nr. 8:74 (2006-2007).

Svar:

Det er riktig at det i budsjettet for 2008 er tatt høyde for at kostnadene til MS-legemidler som ble overført fra folketrygden fra 2008 vil fortsette å øke i 2008, og at det er lagt inn en vekst i budsjettet sammenlignet med faktisk forbruk av disse legemidlene i 2006 slik helse- og omsorgskomiteens medlemmer

fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk venstreparti og Senterpartiet viser til i Budsjett-innst. S. nr.11 (2007-2008). Tysabri er et sykehuslegemiddel som gis som infusjon på sykehus og er ikke overført fra folketrygden.

Midlene som ble overført fra folketrygden er imidlertid ikke øremerket, og de totale kostnadene til de aktuelle MS-legemidler må på lik linje med annen behandling som omfattes av "sørge for"-ansvaret, håndteres innenfor de budsjetttrammene Stortinget har vedtatt for de regionale helseforetakene.

De regionale helseforetakene har ansvaret for å benytte overførte midler fra staten til å finansiere egne helseforetak og private virksomheter i samsvar med "sørge for"-ansvaret. Dette gir regionale helseforetak mulighet til å tilpasse finansieringen av helseforetak og private institusjoner til virksomhetenes faktiske aktivitet og arbeidsfordeling. Hovedprinsippet er at staten ikke skal beslutte en bestemt behand-

lingspraksis eller hvor behandlingen skal foregå gjennom å legge føringer på hvordan midlene fordeles fra de regionale helseforetakene til sykehusene.

Sykehusenes prioriteringer skal basere seg på en individuell vurdering av den enkelte pasient og ut fra de lover og retningslinjer som bl.a. prioriteringsforskriften angir. Behandlingen skal være i tråd med god medisinsk praksis og faglige retningslinjer, slik at den enkelte sikres mest mulig lik tilgang til behandling uavhengig av bosted og sosiale forhold. Det er den enkelte lege som må vurdere hva slags behand-

ling som skal gis. Behandlingen skal være i tråd med god behandlingspraksis og faglige retningslinjer.

Jeg er opptatt av at MS-pasienter må få tilbud om den behandlingen de etter medisinsk faglige vurderinger har størst nytte av, og at dette skal være uavhengig av hvor i landet de bor. Helsedirektoratet har derfor i samarbeid med de regionale helseforetakene utarbeidet kriterier for indikasjon, oppstart, oppfølging og avslutning av behandling med legemidlet Ty-sabri.

SPØRSMÅL NR. 866

Innlevert 2. april 2008 av stortingsrepresentant Ulf Leirstein

Besvart 8. april 2008 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«I hvilken grad følger oljefondet strategien sin om å spre investeringene i såkalte uavhengige posisjoner, og vil finansministeren foreta seg noe for at informasjonen i årsrapportene til oljefondet skal bli mer sammenlignbare fra år til år, slik at faktiske avkastningstall og den risikoen fondet tar kommer bedre frem for brukere av rapportene?»

BEGRUNNELSE:

Oljefondet (Statens pensjonsfond- Utland) får hard kritikk i en artikkel på E24 1. april (publisert kl. 13.44). Det vises til at fondet i fjor høst tapte på nesten alle renteinvesteringene sine. Dette kan tyde på at fondet ikke har fulgt strategien sin om å spre investeringene i såkalte uavhengige posisjoner.

Det kritiseres videre at det er vanskelig å trenge inn i de faktiske avkastningstallene, og den risikoen fondet tar, ved å lese årsrapportene. Dette fordi rapportene bygges opp ulikt fra år til år etter hva som passer fondet.

Svar:

Det har i alle år vært lagt stor vekt på å ha bred politisk enighet rundt de viktigste strategiske valgene for forvaltningen av Statens pensjonsfond – Utland (SPU, tidligere Statens petroleumsfond). Målsettingen er at fondet skal forvaltes med sikte på å oppnå høyest mulig avkastning innenfor moderat risiko. Dette er operasjonalisert ved at Finansdepartementet har fastsatt en referanseportefølje med 60 pst. aksjer og 40 pst. obligasjoner, hvor hver av disse delporte-

føljene er satt sammen av representative aksje- og obligasjonsindekser fra et stort antall land. Norges Bank har i sin investeringsvirksomhet anledning til å avvike fra referanseporteføljen (aktiv forvaltning), innenfor en fastsatt øvre grense for tillatt risikoavvik.

Finansdepartementets langsiktige investeringsstrategi for SPU er omtalt i kapittel 3 i St.meld. nr. 16 (2007-2008) Om forvaltningen av Statens pensjonsfond i 2007. I kapittel 2 i samme melding er den en detaljert analyse av avkastning og risiko i forvaltningen av fondet, herunder resultatene som følger referanseporteføljen og Norges Banks aktive forvaltning.

Investeringene i Statens pensjonsfond – Utland er svært diversifisert, med plasseringer i aksjer og obligasjoner i flere tusen selskaper verden over. Kravet til risikospredning kommer til uttrykk flere steder i retningslinjene Finansdepartementet har fastsatt:

- Referanseporteføljen for fondet består av om lag 7 000 aksjeselskaper notert på markedsplasser (børser) i 27 land og om lag 9 800 obligasjoner utstedt i valutaene til 21 land. I St.meld. nr. 16 (2007-2008) legges det opp til en ytterligere diversifisering av fondet, med en utvidelse av referanseporteføljen for aksjer til nesten 8 000 aksjeselskaper notert på markedsplasser i 46 land og en gradvis innfasing av eiendom.
- Referanseporteføljen beskriver i detalj hvordan Norges Bank skal investere kapitalen med mindre de ønsker å trekke på sin tildelte risikoramme for avvik fra referanseporteføljen.
- Det er en særlig bestemmelse i forskriften for forvaltningen av fondet om at fondets faktiske por-

tefølge skal settes sammen ”gjennom utstrakt bruk av diversifisering”.

Alle investeringene i fondet er hver for seg risikable i den forstand at verdien vil svinge. Formålet med risikospredningen er å utnytte at verdien på de ulike investeringene ikke svinger helt i takt. Ettersom en ikke på forhånd kan vite akkurat hvilke investeringer som vil gå bra og hvilke som vil gå dårlig i en bestemt periode, sørger risikospredningen for at en likevel kan være rimelig trygg på at eventuelle tap på enkeltinvesteringer dels vil bli utliknet av gevinster på andre investeringer, og dels av at de enkeltinvesteringene som falt i verdi i en periode, stiger i verdi i en senere periode. Rent partielle vurderinger av avkastning og risiko på enkelte typer aktiva vil derfor ha begrenset verdi.

Det har den siste tiden vært en viss medieoppmærksomhet om resultatene og risikoen i Norges Banks aktive forvaltning. I den anledning vil jeg gjerne vise til analyser av fondets avkastning og risiko i kapittel 2 i St.meld. nr. 16 (2007-2008). Disse viser at 90-95 pst. av avkastningen til SPU har vært bestemt av referanseporteføljen, mens de resterende 5-10 pst. har knyttet seg til Norges Banks aktive forvaltning. Beregningene viser videre at rundt 99 pst. av svingningene i SPUs avkastning kan tilskrives referanseporteføljen, slik at Norges Banks aktive forvaltning nesten ikke har bidratt til å øke samlet risiko i fondet.

I avsnitt 2.2.3 er det en analyse av Norges Banks aktive forvaltning. Norges Bank hadde en mindreakkastning i 2007 på 0,2 prosentpoeng, mens den gjennomsnittlige årlige meravkastningen siste ti år er på 0,4 prosentpoeng. Utviklingen i figur 2.14 viser at risikoen i den aktive forvaltningen økte i siste halvår 2007, men risikoen har fortsatt ligget godt under grensen fastsatt av Finansdepartementet. Utviklingen i 2007 er preget av renteforvaltningen. Mens denne fra januar 2002 til juni 2007 hadde en gjennomsnittlig årlig meravkastning på 0,36 prosentpoeng og en risiko (realisert relativ volatilitet) på 0,12 pst, viste den aktive renteforvaltningen i siste halvår 2007 en mindreakkastning på 1,4 prosentpoeng og en risiko på 0,82 pst. Denne type aktive forvaltningsstrategier illustrerer betydningen av å legge til grunn en lang tidshorisont for å vurdere resultatene i forvaltningen.

Norges Bank har kommunisert at man i den aktive forvaltningen legger stor vekt på å ha et stort antall uavhengige posisjoner. Samtidig er det allment kjent at det i ekstreme markedssituasjoner ofte er en tendens til at korrelasjoner øker og at investeringer beveger seg mer i takt. Det illustrerer behovet for å ha supplerende analyser av risiko og en lang tidshori-

sonst for å vurdere risikoen i et fond som Statens pensjonsfond. Slike supplerende analyser av risiko utføres av både Norges Bank og Finansdepartementet.

Statens pensjonsfond er et av verdens største fond, og kapitalen vokser raskt. Avkastningen av fondet ventes å gi vesentlige bidrag til å finansiere statens utgifter i årene framover. Det understreker viktigheten av at fondets investeringsstrategi har en bred politisk forankring. Erfaringene fra 2001-2002 illustrerte betydningen av å ha ”is i magen” og ikke legge om strategien selv om markedsbevegelsene er negative. I avsnitt 3.3 i St.meld. nr. 16 (2007-2008) er det en gjennomgang av ulike måter å belyse fondets avkastningsrisiko på. Risikoen er belyst med utgangspunkt i historiske simuleringer, en simuleringsmodell med mulig framtidig utvikling, samt beregning av avkastningen i krisescenarier.

Året 2007 var et turbulent år i verdipapirmarkedene. Likevel hadde fondet en positiv avkastning på 4,2 pst. i fjor, og litt over 1 pst. når en korrigerer for internasjonal prisstigning. Dette indikerer at strategien til fondet er relativt robust, selv i perioder med store markedsbevegelser. Vi må likevel regne med at fondet vil ha negativ avkastning i perioder. Det er nettopp ved å ta denne risikoen vi regner med å få betalt i form av en høyere gjennomsnittlig avkastning over tid.

Intensjonen med en årlig melding om forvaltningen av Statens pensjonsfond er å gi Stortinget et godt grunnlag for å vurdere og diskutere forvaltningen av fondet. St.meld. nr. 16 (2007-2008) inneholder derfor brede analyser av fondets avkastning og risiko.

I tillegg til omtale i stortingsmeldinger Finansdepartementet legger fram, har Norges Bank en viktig oppgave i å informere om sin virksomhet. I § 1 i forskriften om forvaltningen av Statens pensjonsfond – Utland slås det fast at Norges Bank skal utarbeide årsrapport og kvartalsrapporter for fondet. Finansdepartementet har i utfyllende bestemmelser gitt en nærmere angivelse av hva årsrapportene skal inneholde (jf. side 180 i Vedlegg 8 i St.meld. nr. 16 (2007-2008)).

Etter mitt syn gir Finansdepartementets stortingsmeldinger og Norges Banks rapporter et godt grunnlag for Stortinget og andre til å vurdere forvaltningen av Statens pensjonsfond – Utland. Norge får generelt positiv omtale internasjonalt for vår åpenhet om forvaltningen av fondet. Vi har høye ambisjoner for forvaltningen, og ønsker å holde en høy standard i vår kommunikasjon rundt fondet. Det betyr både en utstrakt grad av åpenhet rundt forvaltningen av fondet rent generelt, samt at det legges fram relevant informasjon og analyser for å belyse aktuelle problemstillinger.

SPØRSMÅL NR. 867**Innlevert 2. april 2008 av stortingsrepresentant Per Roar Bredvold****Besvart 10. april 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad****Spørsmål:**

«En del mennesker er el-overfølsomme, samt reagerer på stråling som de plages sterkt av. De kan ikke leve et "vanlig" liv og deres livskvalitet blir redusert.

Hva vil statsråden gjøre for at denne gruppen får den hjelpen de trenger?»

BEGRUNNELSE:

En del mennesker må leve et ganske annerledes liv enn de fleste andre. Dette skyldes at de i stor eller liten grad er plaget av el- og strålefølsomhet. Da dagens samfunn er full av stråler, gjør dette hverdagen for dem veldig vanskelig. I tillegg føler mange av dem at de ikke blir forstått eller hjulpet. De er også undrende til en del av forskningen, eller mangel på sådan, som vi har i Norge på dette området. Det hevdes at dette heller ikke er pensum i løpet av legestudiet. Det sies også at det er vanskelig å få trygderetigheter for denne gruppen.

Svar:

Begrepet el-overfølsomhet brukes for å beskrive det ubehag og de symptomer enkelte opplever når de er nær kilder til elektromagnetiske felt. Begrepet oppsto fordi personer erfarte helseplager i nærheten til elektrisk utstyr, og de elektromagnetiske feltene ble antatt å være årsaken. Symptomene er hovedsakelig subjektive og kan ikke påvises objektivt. Det finnes heller ikke medisinske tester som kan påvise el-overfølsomhet, og el-overfølsomhet er ikke definert som en medisinsk diagnose.

Helsemyndighetene er kjent med problemstillingene knyttet til el-overfølsomhet, bl.a. gjennom kontakt med Foreningen for el-overfølsomme (FELO). Denne kontakten har resultert i konkretisering av tiltak som kan bidra til å redusere plager og symptomer for mennesker med el-overfølsomhet. Foreningen har blant annet fått økonomisk støtte til faglig seminar, utarbeiding av informasjonsbrosjyre og oppretting av egen internettside. Fra og med i år er foreningen også godkjent som stønadsberettiget brukerorganisasjon.

Det ble i 2006 utarbeidet en egen rapport om el-overfølsomhet ved Høgskolen i Sør-Trøndelag på oppdrag fra Sosial- og helsedirektoratet (HiST/AFT-rapport nr. 1/2006). Vurderingene i rapporten er gjort på grunnlag av vitenskapelig litteratur. I tillegg til å konkludere med at forskningen så langt ikke har gitt

noe endelig svar på den primære årsaken til symptomene som el-overfølsomme opplever, gir rapporten noen anbefalinger i forhold til pasientgruppen:

”Erfaringer tilsier at el-overfølsomme som får tilbud om hjelp på et tidlig tidspunkt, har best muligheter for å bli bedre eller helt bra. Ekspertgrupper påpeker at det er viktig at pasientene blir tatt på alvor, og at legen lytter til sykehistorien inklusive pasientens erfaringer med kilder til elektromagnetiske felt. De mener også at medisinske undersøkelser bør gjøres for enten å påvise eller utelukke kjente lidelser, og at fysiske og psykososiale forhold bør kartlegges for eventuelt å avdekke forhold som bør forbedres”.

Det finnes i dagens samfunn et stadig økende antall stråleenheter. Det er satt klare grenseverdier for omfanget av stråling. Disse grenseverdiene tar utgangspunkt i internasjonale anbefalinger. Jeg er imidlertid klar over at disse verdiene er til dels langt høyere enn det mange el-overfølsomme sier at de påvirkes av. I tilfeller der enkeltmennesker opplever plager de relaterer til stråleenheter, så er helsemyndighetene opptatt av at det søkes smidige løsninger. Helsemyndighetene mangler et grunnlag for å vurdere i hvilken grad behovene for lokale tilpasninger søkes, men det finnes eksempler på smidighet, blant annet fra eiere av basestasjoner for mobilsendere.

Helsemyndighetene har i april 2008 startet et arbeid for å vurdere behovet for veiledning overfor kommunehelsetjenesten til saksbehandling som gjelder stråling/el-overfølsomhet. Dette arbeidet vil måtte ta utgangspunkt i de internasjonale grenseverdiene, men et av spørsmålene som vil være til vurdering er et mulig ”føre var-prinsipp” i kommunal planlegging, herunder tilrettelegging av det fysiske miljøet for ”allmenn tilgjengelighet”, jf. Rikspolitiske retningslinjer for universell utforming.

Helsetjenestens møte med pasientene

Helsemyndighetene er kjent med at mange mennesker med el-overfølsomhet opplever lite forståelse i helsetjenesten for helseplagene sine og de opplevde årsakssammenhengene til helseplagene. Denne opplevelsen deler mennesker med el-overfølsomhet med flere andre pasientgrupper med lidelser uten kjent årsak. Helsedirektoratet har nå startet et arbeid med en generell veiledning til helsetjenesten om hvordan tjenesten skal møte og utrede pasienter med denne type helsehistorier.

Det er et sterkt ønske fra Foreningen for el-overfølsomme at helseforetakene må ha sykerom som er

skjermet, og at det finnes skjermede plasser i opptrenings-/rekonvalesentinstusjoner. Departementet vurderer nå både om det skal legges som et krav til de fire regionale helseforetakene at det bør etableres minst ett skjermet sykerom i hver helseregion, og at de må opprette tilbud om skjermete plasser i en eller flere opptreningsinstusjoner.

Helse- og omsorgsdepartementet avholdt 17. desember 2007 et møte med FELO. Hovedkonklusjonen i møtet var at det skal nedsettes en arbeidsgruppe med deltakere fra Helsedirektoratet og Statens strålevern som skal se på utfordringene innen el-overfølsomhet. FELO skal delta i arbeidsgruppen.

Forskning

Helsedirektoratet gjennomfører for tiden en kartlegging i alle landets kommuner om hvordan tjenesten miljørettet helsevern blir utført. Gjennom denne undersøkelsen vil vi bl.a. få kjennskap til omfanget av problemstillinger knyttet til el-overfølsomhet. Resultatet av denne undersøkelsen vil foreligge til sommeren.

Som det framgår av rapporten fra Høgskolen i Sør-Trøndelag referert til foran, har det vært mest forskning knyttet til lavfrekvente felt. Det gjenstår et behov for mer forskning når det gjelder høyfrekvente felt. Det er mulig å gjennomføre slik forskning i Norge, men det er samtidig viktig å understreke at vurde-

ringer av tiltak innen el-overfølsomhet også hviler på internasjonal faglig anerkjent forskning.

Legestudiet

El-overfølsomhet og andre uklare sykdomstilstander inngår som en del av undervisningen i legestudiet ved flere av landets universiteter. Dette gjelder blant annet ved Norges teknisk-naturvitenskaplige universitet (NTNU).

Forholdet til trygden

Helsemyndighetene er kjent med utfordringene som mennesker med el-overfølsomhet står overfor i møtet med trygdesystemet. Det er på det rene av mange mennesker med el-overfølsomhet har en sterkt redusert arbeidsevne. El-overfølsomhet er foreløpig ikke definert som en diagnose, og gir dermed ikke grunnlag for sykemelding eller andre trygdeytelser. I det nye NAV-systemet legges i stadig større grad arbeidsevnevurderinger til grunn, jf. blant annet prosjektet "Raskere tilbake"; hvor undersøkelse og vurderinger på tverrfaglige poliklinikker står sentralt. Dette vil også kunne lette situasjonen for mennesker med el-overfølsomhet.

Jeg kan forsikre at departementet og helsemyndighetene vil ha oppmerksomhet mot denne pasientgruppen i tida framover.

SPØRSMÅL NR. 868

Innlevert 2. april 2008 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 10. april 2008 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«Har ligningsmyndighetene hjemmel til å redusere skattyters gjeld i selvangivelsen med verdien på eksempelvis leilighet i USA med den følge at skatteytter får redusert fradrag for gjeldsrenter?»

BEGRUNNELSE:

Norge har skatteavtale med USA. Det kan forutsettes at en slik leilighet er ført opp i den norske selvangivelsen for 200 000 NOK.

Enkelte ligningskontorer viser til "interne regler" og reduserer dermed skattyters gjeld i selvangivelsen med 200 000 NOK som tilsvarer oppgitt verdi på bolig i eksempelvis USA. Dette innebærer at skatteytter får redusert fradraget for gjeldsrenter ved inntektslig-

ningen. Tidligere var det også slik for eiendommer i Europeiske land, men denne praksisen er rettet opp.

Det virker urimelig at man etter et slikt system som praktiseres for eiendommer i USA ikke får fradrag for gjeldsrenter, når man derimot får rentefradrag på rene forbrukslån.

Det ønskes opplyst om finansministeren kjenner til denne praksisen, og eventuelt om finansministeren kan begrunne hvorfor det gjøres slik, og om finansministeren mener dette er en forsvarlig praksis.

Svar:

Retten til å skattlegge en person bosatt i Norge for inntekt og formue av fast eiendom i USA er regulert i skatteavtalen mellom de to statene. Gjeldende

skatteavtale med USA er fra 1971, med noen endringer fra 1980. Den er tilgjengelig på Finansdepartementets hjemmeside.

Retten til å beskatte avkastning, gevinst og formue i fast eiendom som ligger i USA er etter skatteavtalen lagt til USA. Dette følger av artiklene 11 nr. 1 og 2, 12 nr. 1 (a) og 21 nr. 1 i skatteavtalen. (Om, og i hvilken utstrekning, USA benytter seg av beskatningsretten beror imidlertid på interne amerikanske skatteregler.) Norge er på sin side avskåret fra å beskatte avkastning, gevinst eller formue knyttet til fast eiendom i USA. Det følger av artikkel 23 nr. 2 i skatteavtalen.

Det følger av skatteloven § 4-31 første til tredje ledd at skattyter som har fast eiendom i USA, eller et annet land hvor Norge etter skatteavtalen med vedkommende land er forhindret fra å formuesbeskatte fast eiendom, vil få forholdsmessig redusert gjeldsfradraget ved formuesligningen. Gjelden avkortes i samme forhold som forholdet mellom verdien av den faste eiendom som etter skatteavtalen ikke kan beskattes i Norge, og verdien av skattytere samlende eiendeler. Av skatteloven § 6-91 første til tredje ledd følger det videre at skattyter som har fast eiendom i USA, eller et annet land hvor Norge etter skatteavtalen er forhindret fra å skattlegge inntekt av slik eiendom, vil få forholdsmessig redusert sitt gjeldsrente-

fradrag ved inntektsligningen. Gjeldsrentene avkortes i samme forhold som gjelden.

Det foreligger dermed plikt for ligningsmyndighetene til å redusere fradragetsretten for gjeld og gjeldsrenter i en situasjon hvor skattyter for eksempel har en leilighet i USA. Fradraget skal reduseres forholdsmessig som beskrevet foran. Eksemplet som er tatt inn i ditt brev synes ikke å samsvare med dette.

Disse reglene er begrunnet i at en ikke finner det rimelig at Norge skal gi fullt fradrag for gjeld og gjeldsrenter, når Norge etter skatteavtale med fremmed stat er forhindret fra å skattlegge formue og inntekt knyttet av den faste eiendommen. En forholdsmessig avkortingsregel er etter min oppfatning både rimelig og praktisk gjennomførbar. Reglene er for øvrig generelt utformet. De gjelder ikke bare i forhold til USA, men i forhold til alle land hvor Norge etter skatteavtalen med vedkommende land er avskåret fra å skattlegge inntekt og/eller formue knyttet til eiendommen.

Jeg vil imidlertid fremheve at i flertallet av Norges skatteavtaler med andre land, har vi ikke frasagt oss retten til å beskatte formue og inntekt som personer bosatt i Norge har knyttet til fast eiendom i utlandet. Da vil det heller ikke skje noen avkorting av skattyterens fradragetsrett for gjeld eller gjeldsrenter ved ligningen.

SPØRSMÅL NR. 869

Innlevert 2. april 2008 av stortingsrepresentant Ib Thomsen

Besvart 10. april 2008 av miljø- og utviklingsminister Erik Solheim

Spørsmål:

«FrP støtter allmennhetens tilgang i strandsonen, men mener at dette målet ikke bør misbrukes til å hindre en sunn fremtidsrettet utvikling. Mitt inntrykk er at fylkesbyråkratiet nå bruker enhver subjektiv mulighet til å stoppe selv små tiltak i stRandsonen, og at dette rammer skjevt og urettferdig.

Vil Regjeringen bidra til en mer konkret grenseoppgang, slik at søkere og kommuner får vern mot tilfældigheter?»

BEGRUNNELSE:

FrP har gjentatte ganger fremmet forslag om å begrense fylkets innsigelsesrett samt styrke lokaldemokratiet i strandsonen, jf. Dokument nr. 8:58

(2005-2006) og Innst. S. nr. 151 (2005-2006). Jeg har for øvrig også tatt opp spørsmålet tidligere, blant annet i mitt skriftlige spørsmål Dokument 15 spørsmål nr. 793 (2006-2007). Frp ønsker at kommunene skal få tilbake selvråderetten over sine arealer i strandsonen, men det ser dessverre ut til at utviklingen går i motsatt retning.

Et eksempel på dette er en sak der en oppgradering av en gammel sti og brygge i Skottevik i Lillesand ble vedtatt av kommunen to ganger. Vedtaket slo fast at "Opprustingen vil øke tilgjengeligheten for allmennheten. Utvalget oppfatter tiltaket som en mindre vesentlig endring". I avslag fra Aust-Agder fylke frontes at oppgraderingen vil fremstå "mer opparbeidet og dermed mer privatisert." Settefylkesmannen i Telemark støtter dette, og "-at hensynet til all-

mennhetens rett til fri ferdsel og området verdi som urørt kystlandskap , veier tyngre ...",

Den konkrete saken er et eksempel på et lokalt vedtak (8:1 første behandling, enstemmig opprettholdt etter klage fra AA fylke), er overprøvd av setefylkesmann (Telemark). Fylkesinstansene bruker fritt argumenter "fra øverste hylle".

Realiteten er at Skottevik er et trafikalt knutepunkt, med brygger på østsiden av bukten, og gammel bryggesti på vestsiden. Vedtatt oppgradering på vestsiden vil gi eier og øyfolk litt bedre tilgang, og avlaste østsiden noe. Friplass for ilandstiging er avsatt. Stien ender i et stort parkeringsområde og ved et lite strandområde som er brukt av allmennheten. Forbipasserende på Fv 222 tar seg nå sjelden utover vestsiden. De vil oppfatte en sti som et åpent tilbud.

Eier og øyfolkets velforening anser det ubetinget at allmennhetens tilgjengelighet blir bedret. Det kan vurderes objektivt. De overveier en sak for Sivilombudsmannen, men vedkommende har uttalt seg generelt partisk om dispensasjoner.

Dagens forvaltning virker tilfeldig og kan nærmest sammenlignes med lotto. Det hadde derfor vært på sin plass med en klarere grensegang der alt bruk av skjønn overlates til lokalpolitikere.

Svar:

Det framgår av Soria Moria-erklæringen at Regjeringen vil stanse nedbyggingen av strandsonen, og legge opp til en sterkere geografisk differensiering av retningslinjene der vernet gjøres strengere i områder med sterk konkurranse om strandsonen. I St.meld. nr. 26 (2006-2007) Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand omtales også behovet for en tydeligere og mer langsiktig strandsoneforvaltning.

I Ot.prp. nr. 32 (2007-2008) om ny plandel i plan- og bygningsloven foreslås at reglene om byggeforbud i 100-metersbeltet langs sjøen og reglene om dispensasjon gjøres tydeligere og strammes noe inn. Fylkesmannens medvirkning i kommunens arbeid med planer og enkeltsaker skal videreføres, for å sikre at nasjonale interesser blir ivaretatt.

I forbindelse med lovarbeidet har Regjeringen bestemt at det skal utarbeides statlige planretningslinjer for en geografisk differensiert strandsonepolitikk, som tar hensyn til ulikhetene langs kysten. Det vil bli enklere å få tillatelse til å bygge i områder med lite press, enn i områder der presset er stort. Demokratiske prosesser skal sikres og planene skal ivareta de lokale variasjonene.

Jeg har tro på at de nye reglene vil bidra til en god strandsoneforvaltning framover, der både allmenne interesser og en framtidsrettet utvikling for kommunene blir ivaretatt. Dette vil også bidra til et vern mot tilfeldige avgjørelser.

SPØRSMÅL NR. 870

Innlevert 2. april 2008 av stortingsrepresentant Kenneth Svendsen

Besvart 9. april 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«Det brukes et betydelig antall tonn salt omkring på veinettet i Norge for å bedre fremkommeligheten. Dette har en del negative sider. En av disse sidene er at vegsaltet blir tilsatt jerncyanid for å hindre klumping. Jerncyanid kan, når den kommer i forbindelse med andre stoffer danne giftige stoffer som blåsyre. I § 27 i forurensningsloven står det at hvert utslipp av cyanid krever tillatelse fra SFT.

Har Vegvesenet denne tillatelsen?»

BEGRUNNELSE:

Det er både positive og negative sider ved salting av vegnettet. Salting til de rette tidspunktene kan gi gode resultater, og som er lagt til grunn for Vegvese-

nets satsing på barmarkskjøring i mange områder. Salt har også økonomiske fordeler i forhold til sand. Men det er også flere negative sider ved salting. Hvis en ikke treffer rett i forhold til temperatur og nedbør vil dette gi såpeglatte veier, som vil føre til dårligere trafiksikkerhet. Vegsalting fører også til store rustangrep på biler og sikkerhetssystemer til disse. I flere oppslag i media, blandt annet i VG den 23.3. d.å fokuseres det på svikt i bremsesystemene på privatbiler som en følge av vegsalt. Det blir fokusert på at bremsetromler ruster fast og at bremsesør er rustangrepet. Det er selvfølgelig også slik at bilene generelt sett ruster raskere ved salting, noe som påfører den enkelte kostnader.

Levrandøren av vegsalt G.C Ribersalt AS ved

Kim Akselsen uttaler til aksjonsgruppen mot vegsøling at vegsøltet blir tilsatt 100 gram jerncyanid per tonn som antiklumiddel.

I en rapport, bestilt av vegdirektoratet fra Jordforsk, "Avrenning fra veg, til jord og vann i Norge" UTB 2004/08, står det at jerncyanid i kontakt med surt vann vil kunne danne giftige forbindelser. (ek. blåsyre).

En av utfordringene med dette er at denne cyaniden tilføres blant annet lakse- og ørretførende elver. En vet også at flere dyr, som elg og rein liker vegsøltet og trekker ned til veien på grunn av dette.

Svar:

I Norge brukes veisølt for lettere å oppnå bar asfalt vinterstid. Sølt brukes for å hindre at snø og is fryser fast i asfalten slik at snøen lettere kan fjernes mekanisk ved for eksempel brøyting og kosting. Sølt hindrer også at kram snø pakker seg på samme måte som når en lager en snøball. Det er vanskeligere å fjerne snø mekanisk når den først har pakket seg. Sølt brukes også for å smelte is eller snø som har pakket seg og fryst fast i asfalten. Å smelte is med sølt krever store mengder sølt, derfor baserer Statens vegvesen seg på at vinterdriften skal forebygge denne situasjonen gjennom blant annet mekanisk fjerning av snø før den omdanner seg til is. De største potensialene for å redusere bruk av veisølt i Norge er knyttet til mulighetene som ligger i nettopp redusert bruk av veisølt til ismelting.

For å kunne håndtere natriumkloridsølt uten at det kitter seg sammen til en søltblokk, enten opphavet er havvann eller en søltgruve, må søltet tilsettes et antiklumpemiddel. I Europa er det vanlig å bruke fargeløst natriumferrocyanid. I Norge tillates 80-120 ppm natriumferrocyanid i sjøsølt som brukes til veisølt (1 ppm = 1/1 000 000). Natriumferrocyanid brukes også i bordsølt, da som e-stoff E535. Det er lov å bruke inntil 20 ppm natriumferrocyanid i mat, men i bordsølt brukes vanligvis bare 5 ppm. I dyrefôr tilla-

tes det inntil 80 ppm (jf Forskrift om tilsetningsstoffer til bruk i fôrvarer). Dyrefôr har altså omtrent samme krav til innhold av antiklumpemiddel som veisølt.

Ferrocyanid er et meget stabilt stoff. Bestråles det kraftig med ultrafiolett lys vil en mindre andel av stoffet spaltes til jern og cyanid. Det er ikke indikasjon på at slik spalting skaper miljøproblemer i Norge.

Når det gjelder spørsmålet om Statens vegvesen har tillatelse etter forurensningslovens § 27 til å slippe ut cyanid, vil jeg peke på at § 27 i forurensningsloven omhandler definisjoner for avfall, og nevner ikke cyanid eller ferrocyanid i så måte. Forurensningsloven har på den annen side til formål å verne det ytre miljø mot forurensning og å redusere eksisterende forurensning, å redusere mengden av avfall og å fremme en bedre behandling av avfall. Loven skal sikre en forsvarlig miljøkvalitet, slik at forurensninger og avfall ikke fører til helseskade, går ut over trivselen eller skader naturens evne til produksjon og selvfornyelse. Loven regulerer flere forhold knyttet til Statens vegvesens virksomhet, men ikke alminnelig diffus forurensning fra veier og driften av disse. Vegmyndighetene må derfor ikke innhente utslippstillatelse fra forurensningsmyndighetene om slike forhold.

Forurensningslovens § 5 regulerer forurensning fra transport, blant annet veier, så langt som miljømyndighetene bestemmer. Miljømyndighetene er godt kjent med hvilke miljøeffekter salting og vegtrafikk fører til. I så måte er Statens vegvesen bedt om å følge opp forskrift om rammer for vannforvaltningen, som er den forskriften som skal samordne alle vanntiltak som gjøres av forskjellige myndigheter og under forskjellige lover og forskrifter. Statens vegvesen samråder med vannregionmyndighetene om dette, for å gjøre de rette avveininger mellom miljøhensyn, trafikksikkerhet og framkommelighet for trafikantene.

SPØRSMÅL NR. 871**Innlevert 2. april 2008 av stortingsrepresentant Trine Skei Grande****Besvart 15. april 2008 av kommunal- og regionalminister Magnhild Meltveit Kleppa****Spørsmål:**

«Har Husbanken gitt lån til lavinnskuddsboliger som de ikke burde ha gitt lån til?»

BEGRUNNELSE:

I rapporten "Tilstanden i finansmarkedet" har Kredittilsynet vurdert forekomsten av lavinnskuddsleiligheter i det norske boligmarkedet. De mener omfanget av slike boliger ikke lenger bare kan forstås ut fra boligpolitiske motiver. Kredittilsynet mener lave innskudd og høy fellesgjeld synes å være et markedsmessig grep for å gjøre det enklere å omsette boliger, fordi det blir lettere for utsatte husholdninger å få etablert seg med egen bolig. De mener også at lavinnskuddsboliger kan fremstå som billigere enn hva de reelt sett er.

Forbrukerrådet kritiserer i Dagens Næringsliv av 29. mars bankene for ikke å ha gjort jobben sin. De hevder bankene bare har sett på innskuddet til låntagerne og ikke vurdert total kostnadene.

Husbanken har i følge tall fra Norges Boligbyggelag, NBBL, finansiert halvparten av alle boligprosjekter med innskudd under 20 prosent av boligens total kostnad og resten fellesgjeld i perioden 1. januar 2004 til 30. juni 2006. Omfanget kan dreie seg om drøyt 2000 boliger.

Vi har i det siste sett eksempler på at beboere i slike boliger ikke er i stand til å betjene de økonomiske forpliktelsen i takt med en stigende lånerente og fellesutgifter. Dagens Næringsliv omtaler i sin artikkel 29. mars en del av prosjektene som "statsfinansierte gjeldsbomber".

Svar:

I følge Husbanken er svaret nei. Jeg har ingen grunn for å betvile denne vurderingen. Jeg vil likevel be Husbanken lage en skriftlig redegjørelse om de lavinnskuddsboligprosjektene som banken har vært med på å finansiere de siste årene.

Generelt er Husbanken opptatt av å bidra til finansiering av nye boligprosjekter med universell utforming og god miljøkvalitet. Videre er banken opptatt av at total kostnadene holdes nede i nye prosjekter som banken gir lån til. Innskudd og fellesgjeld blir sett i sammenheng. Dette gjelder også ved finansiering av nye lavinnskuddsboliger. Forbrukerrådets kritikk av at bankene ensidig har fokusert på innskuddet til låntagerne i stedet for total kostnadene, opplever

Husbanken derfor som lite treffende i forhold til Husbankens låneportefølje.

Ungdom som ønsker å kjøpe bolig har ofte lite egenkapital. For disse kan kjøp av en lavinnskuddsbolig være en gunstig inngangsbillett til boligmarkedet fordi ordningen stiller små krav til egenkapital. Om det er klokt eller uklokt å kjøpe en slik bolig vil bero på en vurdering av mange forhold som kjøpesum, fellesgjeld, lokalisering, standard, boligareal, vilkår for nedbetaling av fellesgjelden osv. Denne vurderingen kan slå ulikt ut for ulike boliger. Det blir derfor galt å si at alle slike investeringer er feilslåtte, men kjøperen må være klar over at de månedlige felleskostnadene kan endre seg vesentlig etter en renteforhøyelse, utløpet av avdragsfrie perioder etc. Ved kjøp av en "vanlig" brukt bolig vil kostnadsbildet som regel være mer oversiktlig, og prisen vil gjerne være lavere. Jeg tror derfor at ungdom vanligvis vil være bedre tjent med å kjøpe en brukt bolig i det ordinære boligmarkedet enn en ny lavinnskuddsbolig.

Etter min vurdering er nøkkelen til en riktig boliginvestering kunnskap om det man skal kjøpe. Borettslagsmodellen, med en kombinasjon av felleslån og individuelle lån og indirekte ansvar for naboens gjeld, er mindre oversiktlig enn andre eierformer. I den nye eiendomsmeglerloven som trådte i kraft ved siste årsskiftet ble derfor meglerens informasjonskrav om kostnadsutviklingen i borettslaget vesentlig skjerpet. Megler må blant annet opplyse om lånevilkårene for nedbetaling av fellesgjeld og beregning av månedlige felleskostnader, separat beregning av månedlige felleskostnader etter en eventuell avdragsfri periode og opplysninger om kjøper kan holdes ansvarlig for andres mislighold av felleskostnader. Jeg vil ta kontakt med finansministeren for å forsikre meg om at Kredittilsynet følger nøye med på hvordan lovendringen blir fulgt opp. I tillegg har bankene en lovpålagt plikt til å fraråde låneopptak som de må forstå at kunden ikke kan betjene. Jeg er derfor glad for at både Kredittilsynet og Forbrukerrådet har satt fokus på hvordan bankene utøver denne frarådningsplikten.

Paradoksalt nok tror jeg at medienes fokus på enkelte useriøse lavinnskuddsprosjekter har bidratt til økt kunnskap og bevisstgjøring om "fallgruvene" i dette markedet. En kartlegging fra 2006 viser heldigvis at slike prosjekter er mindre vanlig enn man kan få inntrykk av gjennom oppslag i media. Det er en konklusjon jeg tar til etterretning, men det innebærer ikke at jeg har "friskmeldt" den useriøse delen av det-

te markedet slik enkelte har hevdet. Tvert om beklager jeg sterkt dersom personer taper penger på investeringer i useriøse lavinnskuddsboligprosjekter. Jeg

kommer også til å ta en gjennomgang av relevante lover og regler for å vurdere hvorvidt det bør foretas endringer eller presiseringer.

SPØRSMÅL NR. 872

Innlevert 2. april 2008 av stortingsrepresentant Trine Skei Grande

Besvart 15. april 2008 av kommunal- og regionalminister Magnhild Meltveit Kleppa

Spørsmål:

«Hvordan vil statsråden møte den kommende bølgen av ungdom som trenger et sted å bo, særlig i Oslo og de store byene?»

BEGRUNNELSE:

Fra 2008 og drøyt ti år fram i tid vil antall unge mellom 20 og 30 år øke markert i antall – på landsbasis med nesten 20 prosent. Dette tilsvarer mer enn 100 000 individer (fra 565000 i 2007 til over 670000 i 2018).

Stjernø-utvalget, som nylig la fram sin utredning om framtida for høyere utdanning, er også opptatt av det økende antallet ungdom de kommende årene. Hvis vi antar at ungdommen i tida framover vil ha samme studietilbøyelighet som i dag, anslår Stjernø-utvalget at antall studenter i høyere utdanning vil øke fra omtrent 207000 i 2005 til nesten 250000 i 2015. Hvis andelen ungdom som tar høyere utdanning øker fra dagens nivå på ca. 40 %, vil veksten i antall studenter bli enda høyere. Stjernø-utvalget slår derfor fast at denne utviklingen vil kunne skape et betydelig press på en rekke utdanningsinstitusjoner – ikke minst de som er lokalisert i de større byene.

I Plan nr 5/2008 redegjør Norsk Institutt for by- og regionforskning, ved forsker Kjetil Sørli, for en sannsynlig ulike geografisk fordeling av den forestående ”ungdomsbølgen”. I sine beregninger for aldersgruppen 21-27 år fram til 2014, hevder NIBR at det nærmeste omlandet til Oslo vil oppleve en dobbelt så stor økning som landsgjennomsnittet. De store byene i Norge vil stort sett få en «ungdomsvekst» på langt over 20 %, mens mer perifere områder på Østlandet, Vestlandet, Trøndelag og Nord-Norge, knapt nok vil ha noen økning.

Ungdom i 20-åra er aktive på boligmarkedet. Samtidig er det også et stort antall arbeidsinnvandre- re i Oslo og de store byene, med boligbehov.

En sannsynlig konsekvens vi kan dra ut av det demografiske bildet vi har foran oss, er at vi i de nær-

meste åra vil oppleve økt etterspørsel etter leide boliger.

Svar:

Boligbyggingen har de siste årene vært meget høy, også i storbyene. Slik jeg ser det, ligger dermed ikke hovedutfordringen i kvantiteten, men i kvaliteten på de boliger som blir bygget.

Videre, slik jeg ser det, er utfordringene på boligmarkedet sett i forhold til den demografiske utviklingen ikke først og fremst knyttet til et økende antall ungdom, men til behovet for flere hensiktsmessige boliger for eldre. Mitt utgangspunkt er at det finnes boliger med kvaliteter for ungdom, men det finnes for få boliger med kvaliteter slik at eldre lengst mulig kan være selvhjulpne i egen bolig. For dem som har nedsatt funksjonsevne finnes det for få universelt utformede boliger. Dette gjelder også i storbyene. Dette betyr imidlertid ikke at jeg ikke også ser utfordringene for unge førstegangsetablerere. Jeg mener likevel at her kan "to fluer slås i en smekk".

Ved å bygge flere universelt utformede boliger for eldre, vil det gjennom flyttekjeder også frigjøres boliger for ungdom. Eldre har vanligvis bedre økonomi enn unge, og brukte boliger er vanligvis billigere enn nye boliger. Ved å bygge nye boliger for eldre og indirekte gjennom flyttekjeder øke tilbudet av brukte boliger til unge førstegangsetablerere, skapes dermed også løsninger som er tilpasset begge målgruppenes økonomi.

For å sikre at det blir bygget flere universelt utformede boliger og bygninger har regjeringen foreslått skjerpede regler i den nye bygningsloven, som ble fremmet fredag 4. april. Regjeringen vurderer også å skjerpe kravene til heis i flerbolighus, slik at heis blir påkrevet i nye flerbolighus på tre etasjer eller flere. Dette er tiltak som vil øke tilbudet av boliger med kvaliteter som er viktige for eldre og for personer med nedsatt funksjonsevne. Universell utforming er også et sentralt tildelingskriterium for Husbankens

grunnlån. Over halvparten av de nye boligene som ble godkjent for Husbankens grunnlån i 2007, tilfredstilte kvalitetskravene til universell utforming.

Samtidig arbeider jeg for at Husbankens låne- og støtteordninger skal være et best mulig tilbud til befolkningen, og spesielt for dem som har svak økonomi. Førstegangs- og etablerende ungdom har ofte svak økonomi, både som følge av liten arbeidsinntekt, men også fordi de har liten egenkapital. Terskelen inn på boligmarkedet kan dermed bli høy. Husbankens startlån, som tilbys gjennom kommunene, er et

boliglån rettet blant annet mot ungdom med svak økonomi. For tiden foretar departementet også en større gjennomgang av bostøtten blant annet med sikte på å styrke denne ordningen for boligetablerende med svak økonomi.

Det er kommunene som har det lokale ansvaret for boligbyggingen, og dermed for at det bygges nok boliger for sine innbyggere. Den stadig pågående urbaniseringen medfører spesielle utfordringer for storbyene. Mitt inntrykk er imidlertid at storbyene her ivaretar sitt ansvar på en god måte.

SPØRSMÅL NR. 873

Innlevert 3. april 2008 av stortingsrepresentant Hans Olav Syversen

Besvart 8. april 2008 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«Er opplysningene i Dagens Næringsliv 3. april om at Norges Bank ikke vil gi Finansdepartementet den informasjon departementet har bedt om i forbindelse med oppfølgingen av forvaltningen av Statens pensjonsfond korrekte, og hva vil i tilfelle statsråden gjøre for å sikre at fondets eier får tilgang til den informasjon som etter departementets mening er nødvendig for å utføre sin kontrolloppgave?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge DN hevdes det fra kilder at Norges Bank ikke har villet gi Finansdepartementet den informasjon som man har etterspurt i forbindelse med kontrollen av forvaltningen av Statens pensjonsfond - Utland (SPU), med henvisning til Sentralbankloven.

Norges Bank har gjennom flere år forvaltet SPU på en måte som har høstet bred anerkjennelse. Forvaltningsmodellen for fondet benyttes internasjonalt som et eksempel til etterfølgelse for andre land med stor petroleumsformue. Skal denne modellen bestå - også i fremtiden - er det en forutsetning at også kontrollapparatet, både internt i Norges Bank, og i Finansdepartementet som fondets eier, er av høyeste internasjonale standard. Det er nødvendig for å sikre legitimitet til en modell hvor forvalteren gis utstrakt forretningsmessig frihet til å velge markeder og finansielle instrumenter som benyttes. En effektiv ekstern kontroll fra eiers side forutsetter at den informasjon som eier mener er nødvendig for å kunne gjen-

nomføre kontrollen, blir gitt fra forvalter til eier. Det er EIER, ikke forvalter, som må avgjøre hvilken informasjon som er nødvendig å motta. Selve valget av organisering av forvaltningen kan ikke hindre et slikt grunnleggende prinsipp.

Svar:

Regel- og avtaleverket for forvaltning av Statens pensjonsfond - Utland slår klart fast at Norges Bank plikter å gi Finansdepartementet de opplysninger departementet ber om, jf. punkt 2.1 i Forvaltningsavtalen mellom Finansdepartementet og Norges Bank. (Bestemmelser om forvaltningen av Statens pensjonsfond er gjengitt i Vedlegg 8 i den nylig framlagte St.meld. nr. 16 (2007-2008) Om forvaltningen av Statens pensjonsfond i 2007.)

Finansdepartementet har mottatt de opplysninger en har bedt om fra Norges Bank i forbindelse med departementets arbeid for å følge opp bankens forvaltning av Statens pensjonsfond - Utland. Slike opplysninger setter departementet i stand til å gjennomføre den type analyser av Norges Banks forvaltning som er presentert i avsnitt 2.2.3 i St.meld. nr. 16 (2007-2008).

Jeg slutter meg til representantens syn om viktigheten av en effektiv ekstern kontroll fra eiers side, herunder tilgang til den informasjon eier mener er nødvendig, som ledd i det viktige arbeidet med å videreføre tilliten til forvaltningsmodellen.

SPØRSMÅL NR. 874**Innlevert 3. april 2008 av stortingsrepresentant Åse M. Schmidt****Besvart 8. april 2008 av forsknings- og høyere utdanningsminister Tora Aasland****Spørsmål:**

«Det vises til statsrådets svar på skriftlig spørsmål 818 (2007-2008). Statsrådets svar stadfester at Regjeringen ikke ser på forskere kritisk til FNs klimapanel som korruperte. Samtidig har finansminister Halvorsen, statsminister Stoltenberg og stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsens sagt at slike forskere er "kjøpt og betalt av amerikansk oljeindustri".

Mener statsråden at Regjeringens uttalelser er gjennomtenkt, og gir slike karakteristikk en positiv stimulans til vitenskapelig debatt?»

BEGRUNNELSE:

I lang tid har Regjeringen stigmatisert forskere, spesialister eller akademikere som har uttalt seg kritisk til FNs klimapanel. Budskapet har vært at disse personenes meninger har det ikke vært nødvendig å forholde seg til fordi de er "kjøpt og betalt" eller har feil utdanning.

I sin tale til SVs landsmøte 2007 harselerte finansminister og SVs partileder Kristin Halvorsen med forskere som er kritisk til FNs klimapanel, og avviste deres arbeid med begrunnelsen at de fikk støtte fra ExxonMobil eller andre selskap som SV ikke hadde fått kjennskap til ennå.

Statsministeren brukte tilsvarende retorikk i en debatt på Tabloid 24. april 2007. Han har også vært svært harselerende med Dr of Engineering Fred Goldberg fra Kungliga Tekniska högskolan, hvor han også var Secretary General for et Climate seminar 11-12 september 2006. Goldberg har svært nedlatende blitt omtalt som "sveiser".

I klimadebatten på Stortinget 4. mars 2008 så vel som i en kronikk i Aftenposten samme dag, påpekte SVs Inga Marte Thorkildsen at mange kritiske forskere er kjøpt og betalt av amerikanske oljeselskaper.

Jeg registrerer at statsråden i sitt svar på spørsmål 818 (2007-2008) sier at Regjeringens medlemmer ikke ser på "kritiske forskere" som korruperte, men den verbale holdningen som presenteres av flere rødgrønne politikere viser på ingen måte noen respekt for disse personenes arbeid eller kompetanse. Dermed Regjeringen faktisk ikke mener disse personene er korruperte, så må man jo undre seg hva man ønsker å oppnå ved likevel å beskrive personene som "kjøpt og betalt."

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål nr. 818 fra samme representant og om samme tema. Som jeg tidligere har poengt er det i all forskning nødvendig med saklig, konstruktiv og vitenskapelig fundert kritikk. Dette bidrar til faglig debatt og faglig utvikling og bidrar til å gi samfunnet et nyansert bilde av kunnskapsstatus. Dette gjelder i klimaforskningen så vel som på andre forskningsfelt. For å bli tatt på alvor og for å kunne spille en slik konstruktiv rolle, må også den kritiske forskningen og de kritiske innspillene holde kvalitet og forskeren må ha formelle kvalifikasjoner. Der kvalitetskravene ikke er oppfylt, er det viktig at dette blir påpekt og gjort kjent.

På samme måte må stilles det krav til uavhengighet og redelighet. Det fins dessverre eksempler på at forskere lar seg bruke av sterke interesser i samfunnet, men vi har absolutt grunn til å tro at dette kun er unntaksvis.

Det fins mange høyt kvalifiserte og seriøse forskere i Norge og internasjonalt som bidrar til kunnskapsgrunnlaget om klimaet, enten de i hovedsak slutter seg til FNs klimapanel eller har en kritisk innfallsvinkel. De er alle viktige ressurspersoner i arbeidet med å utvikle et godt kunnskapsgrunnlag for framtidens klimapolitikk.

SPØRSMÅL NR. 875**Innlevert 3. april 2008 av stortingsrepresentant Kenneth Svendsen****Besvart 11. april 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad****Spørsmål:**

«I Brønnøy kommune i Nordland må en sende sykehjemspasienter til nabokommunen Vevelstad fordi de ikke har pleiehjemstilbud i kommunen. En av pleiepasientene skilles fra kone og venner fordi kommunen ikke har bygget nok sykehjemsplasser. Dette skjer samtidig som kommunen skal bygge et stort kulturhus.

Mener statsråden at kommunestyret i Brønnøy prioriterer riktig, og gir de eldre pleietrengende det tilbudet som de har krav på?»

BEGRUNNELSE:

I Brønnøy kommune i Nordland sendes pleietrengende til nabokommunen Vevelstad på grunn av mangel på sykehjemsplasser i kommunen. Seniorsaken har engasjert seg i saken og konkluderer i et oppslag i NRK Nordland den 28. mars d.å. at sykehjemspanleggingen i Brønnøy kommune må være svært dårlig. Seniorsakens daglige leder, Tore Henning Larsen sier i samme oppslag at han er opprørt over at Brønnøy kommune sender godt voksne seniorer som pakkepost til Vevelstad. Flere av brukerne som sendes med ferje til Vevelstad er gifte, og har kone, familie og venner i Brønnøy kommune. Olav Nyrud, som er en av de pleietrengende, sier til NRK Nordland at "jeg vil hjem til Brønnøysund, det er klart det. Det er jo der jeg har kone og vennene mine".

Larsen fra Seniorsaken sier at han ikke er i tvil om at Vevelstads medisinske pleie er god nok, men at det er svært ødeleggende for den mentale helse at eldre sendes langt vekk fra kjente omgivelser.

Brønnøy kommunens ordfører, Kjell Trælnes, sier at kommunen ikke har råd til å bygge sykehjem, og at han selv ikke ville ha hatt noe imot å bo på sykehjem i nabokommunen.

Dette skjer samtidig som Brønnøy kommune er i

oppstartingsfasen til å bygge et nytt kulturhus til flere titalls millioner kroner.

Svar:

Jeg har stor forståelse for at personer som bor i sykehjem ønsker å bo nær familie og venner. Betydningen av nærhet i slike sammenhenger er viktig. Det er derfor regjeringen i St. meld. nr. 25 om framtidens omsorgstjenester, har lagt vekt på at omsorgstjenestene fortsatt skal ha lokal tilhørighet og forankres i kommunene.

Det er kommunen som har plikt til å sørge for nødvendig helsetjeneste til alle som bor i kommunen. Når en kommune har vurdert at en person ut fra sitt hjelpebehov har behov for plass i sykehjem, må kommunen også sørge for at en slik sykehjemsplass blir skaffet til veie. Dette har da også skjedd i saken det her er stilles spørsmål om, selv om tilbudet altså ligger i nabokommunen om lag 35 km unna.

Det er kjent at kommunene har store utfordringer på pleie- og omsorgsfeltet, og at det er behov for ulike virkemidler for å møte disse. På generelt grunnlag vurderer jeg det slik at det kan være en god løsning å ha interkommunalt samarbeid mellom mindre kommuner for å løse enkelte oppgaver. Det at små kommuner, i perioder med stort press, kjøper sykehjemsplass i en nabokommune som har ledig kapasitet, kan derfor av og til være en nødvendig løsning.

Som representanten er kjent med, har Regjeringen gjennom Omsorgsplan 2015 tatt grep om de utfordringer den kommunale pleie- og omsorgstjenesten står overfor i årene som kommer. Som en del av Omsorgsplanen har Regjeringen fra 2008 innført et eget investeringstilskudd til sykehjem og omsorgsboliger. Dersom Brønnøy kommune ikke har en tilfredsstillende dekning av sykehjem og omsorgsboliger, legger jeg til grunn at kommunen vil benytte seg av dette tilskuddet.

SPØRSMÅL NR. 876**Innlevert 3. april 2008 av stortingsrepresentant Gunvald Ludvigsen****Besvart 9. april 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«Det er i dag store prisforskjellar for høghastigheits breiband mellom by og land, gitt same avstand til næraste sentral. Dette er i strid med intensjonane bak konsesjonsvilkåra til Telenor.

Vil samferdselsministeren endre konsesjonsvilkåra for Telenor sitt stamnett slik at bedrifter over hele landet er sikra høghastigheits breiband til lik pris, og vil statsråden vurdere å skille Telenors aksessnett ut i eget selskap?»

GRUNNGJEVING:

I dag er prisen på høgkapasitets breiband for bedriftsmarkedet (100 MB) opp til 40 gonger høgare pr MB i distrikta enn i storbyane. Det skjer på trass av at stamnettet eigd av Telenor dekker heile landet på lik linje, og at prisen på grossistnivå er regulert og ifølge Telenor sin konsesjon skal vere lik over heile landet gitt same avstand til næraste sentral.

Dagens situasjon er ei alvorleg sperre for innovativ næringsutvikling i distrikta, og i strid med Regjerings mål i Soria Moria-erklæringa om at "... alle husstander og private og offentlige virksomheter skal ha tilgang til et fremtidsrettet høyhastighetsnett til lik pris i hele landet".

Det er svært vanskeleg å sjå at dagens enorme forskjellar i pris på høgkapasitets breiband på distriktsmarknaden kan vere i tråd med Telenors konsesjonsvilkår og intensjonane bak desse. Ei mulig løysing er å skille ut aksessnettet som i dag blir kontrollert av Telenor i eit eige selskap. Det vil hindre at Telenor fortsatt får dominere hele verdikjeda på nettet, og gjere det mulig med kostnadsorientert prising av tilgang til stamnettet over heile landet. Ei slik løysing kan sikre at samfunnets grunnleggande infrastruktur på nytt kjem under offentlig kontroll.

Svar:

Eg legg til grunn at representanten Ludvigsen her siktar til ein artikkel i Nationen måndag 31. mars om web-bedrifta Localhost i Måløy kommune. Dessverre var det, som eg påpekte i intervju i Dagsnytt 18 same dag, ei rekkje feil i det faktiske grunnlaget for

artikkelen og framstillinga av saka. Bedrifta Localhost er i dag kunde hos internettleverandøren Eninvest og leveransen inneber ei rekkje krav om oppetid, redundans (omrutingmoglegheiter) i netta, fiber inn til bedrifta, bandbreidde etc. Dette var forhold som journalisten ikkje tok med i samanlikninga med tilboda i Oslo. Telenor har opplyst departementet om at dei har ein internettnode på Måløy og at bedrifta ligg 1 km frå denne. Prisen på den aktuelle leveransen frå Telenor ville derfor ha vore den same dersom bedrifta hadde lege i Oslo sentrum. Når det er sagt, er det rett at prisen for breiband med svært høg hastigheit til bedrifter aukar med avstanden frå internettnoda. Det finst derfor eksempel på bedrifter som må betale meir for desse tenestene på grunn av kor dei er plasserte, men Localhost i Måløy er ikkje ei av desse.

Representanten Ludvigsen meiner Telenor handlar i strid med konsesjonsvilkåra og ber meg om å endre konsesjonen. Telenor har ingen konsesjon for å drive stamnett eller levere breiband. Etter ekomlova kan departementet likevel inngå avtale med eller ved pålegg utpeike, ein eller fleire tilbydarar av elektroniske kommunikasjonsnett og –tenester for å sikre tilbod av leveringspliktige tenester over heile landet. Telenor er derfor pålagt gjennom avtale å levere mellom anna fasttelefoni, tilknytning til digitalt nett og samband opp til 2Mbit/s til bedrifter. Andre aktørar står og fritt til å etablere eigne nett. I tillegg til Telenor har vi i dag fleire andre tilbydarar av stamnett og raske samband til bedrifter og hushald. Konsesjonar innan telekommunikasjonar er berre aktuelt der det blir nytta frekvensressursar som er ein avgrensa ressurs.

Det er ikkje no aktuelt å skilje ut aksessnettet til Telenor for å redusere prisen på raske breibandslinjer til bedrifter. Telenor er pålagt å tilby andre aktørar tilgang til nettet på ikkje-diskriminerande vilkår og denne aktiviteten er allereie plassert i avdelinga Jara. Ei rekkje selskap er i gang med å byggje ut fiber og breibandslinjer over heile landet. Konkurransen fungerer godt, også i distrikta. Måløy kan vere eit godt døme på dette der den lokale tilbydaren Eninvest er i stand til å konkurrere ut Telenor på pris og kvalitet på raskt breiband.

SPØRSMÅL NR. 877**Innlevert 3. april 2008 av stortingsrepresentant Per-Kristian Foss****Besvart 15. april 2008 av olje- og energiminister Åslaug Haga****Spørsmål:**

«I DN 3. april opplyser departementets kommunikasjonsjef at det i forbindelse med engasjement av Eli Arnstad som konsulent ikke ble innhentet tilbud fra andre leverandører.

Mener statsråden at dette er i overensstemmelse med de generelle krav til konkurranse og likestilling som følger av lovens bestemmelser?»

Svar:

For ordens skyld gjøres oppmerksom på at alle forhold som er omtalt i dette svar, vil bli ytterligere utdypet i svar om samme sak til Kontroll- og konstitusjonskomiteen – ref. brev fra Komitéen av 8.4.08.

Olje- og energidepartementet har fra tid til annen behov for leie inn ekstern kompetanse i form av konsulentbistand. Det legges da vekt på at ekstern konsulentbistand skal være av tidsbegrenset karakter og at det skal benyttes når det er nødvendig å supplere egen kompetanse eller saksbehandlingskapasitet.

Konsulentavtalen mellom Eli Arnstad og Olje- og energidepartementet er en offentlig anskaffelse, jf. lov om offentlige anskaffelser og forskrift om offentlige anskaffelser.

Anskaffelsen er en rammeavtale hvor leverandøren skal bistå i enkeltoppgaver knyttet til energiomlegging. De konkrete oppgavene defineres løpende av departementet. Leveransene er hovedsaklig av strategisk karakter og omfatter rådgivning og bistand ved presentasjon av ulike deler av energiomleggingspolitikken. Fram til nå har oppgavene vært knyttet til departementets bioenergi strategi og gjennomføring av bygningsdirektivet.

Oppdraget begynte 1.1.2008 og skal være avsluttet 1.1.2009. Det er satt en 15 dagers gjensidig oppsigelsestid i kontrakten. Det er satt en timepris på 1000 kroner pr time eks mva og det faktureres etter faktisk

medgått tid. Timeprisen skal dekke blant annet Arnstads utgifter til kontorhold og 16 reiser til Oslo i løpet av året. Kontraktverdien er begrenset oppad til 450 000 kroner eks mva. For første kvartal er det fakturert et beløp på 58 000 kroner eks mva.

Departementets foreløpige vurdering av anskaffelsen har avdekket at forskrift om offentlige anskaffelser ikke er fulgt på følgende punkter:

- Anbudsprotokoll er ikke ført, jf. forskriften § 3-2 annet ledd
- Vurderingene i forbindelse med gjennomføringen av oppdraget er ikke skriftlig nedtegnet, jf. forskriften § 3-1, 7. ledd
- Det er ikke innhentet HMS-egenerklæring fra Eli Arnstad, jf. forskriften § 3-4
- Det er ikke innhentet skatteattest fra Eli Arnstad, jf. forskriften § 3-3

Det er nå i ettertid innhentet HMS-egenerklæring og skatteattest, og det er ført protokoll for anskaffelsen.

Departementet har bedt departementenes innkjøpstjeneste (Depkjøp) foreta en gjennomgang av Olje- og energidepartementets løpende konsulentavtaler over 100 000 kroner eks mva, blant annet for å avklare om innkjøpet er gjennomført i henhold til anskaffelsesregelverket og om eventuelle avvik får betydning for avtalenes gyldighet. Avtalen med Arnstad er en av anskaffelsene som skal gjennomgås. Basert på Depkjøps gjennomgang vil departementet deretter få en ekstern uavhengig juridisk vurdering av konsulentavtalene. Depkjøps gjennomgang skal blant annet avklare om de generelle krav til konkurranse og likebehandling er fulgt. Jeg avventer derfor Depkjøps vurdering og den eksterne uavhengige juridiske vurderingen.

SPØRSMÅL NR. 878**Innlevert 3. april 2008 av stortingsrepresentant André Oktay Dahl****Besvart 10. april 2008 av justisminister Knut Storberget****Spørsmål:**

«Hvilke initiativ har statsråden til nå tatt overfor samferdselsmyndighetene for å sikre de ansatte i kriminalomsorgen bedre, og når kan Stortinget forvente å få seg forelagt nødvendige forslag til endringer i veitrafikkloven?»

BEGRUNNELSE:

I Spørsmål nr. 984, datert 27.04.2007 viste undertegnede til at veitrafikkloven forbyr at kriminalomsorgen på samme måte som politiet kan parkere der det er formålstjenlig når de f.eks. skal eskortere en innsatt til tannlegen. Enkelte innsatte og deres kontakter utenfor fengslene har dessverre utviklet et mer liberalt syn på bruk av våpen enn hva som har vært vanlig i Norge inntil nylig. Dette gjør at sikkerhetsrisikoen for de ansatte i forbindelse med transport av innsatte øker. I tillegg blir de innsatte utsatt for en form for gapestokk og kriminalomsorgen blir påført unødvendige kostnader. I sitt svar til undertegnede uttaler statsråden at han " vil be KSF om å undersøke hvorvidt dagens parkeringsbestemmelser oppleves som uhensiktsmessige for kriminalomsorgen generelt. Såfremt jeg får ytterligere signaler om at gjeldende lovverk er et problem, vil jeg ta et initiativ overfor samferdselsmyndighetene for å få en

vurdering av om det eksisterende lovverket ivaretar kriminalomsorgens behov godt nok". Undertegnede har mottatt signaler om at dette oppleves som et betydelig problem for en del ansatte i kriminalomsorgen som påpeker at dessverre ingenting har skjedd siden dette spørsmålet ble tatt opp for 1 år siden.

Svar:

Justisdepartementet har i brev av 9.7. 2007 til Samferdselsdepartementet tatt opp spørsmålet om parkering for kriminalomsorgens tjenestebiler under fremstilling av innsatte som må få utført tjenester utenfor fengslet. Saken ble tatt opp etter forespørsel fra Skien fengsel, hvis hovedanliggende var å få parkere hensiktsmessig og forsvarlig i forhold til gjøremålet under fremstilling. I dette ligger behovet for å parkere steder det i utgangspunktet ikke er lov til å parkere.

Justisdepartementet ble i brev fra Samferdselsdepartementet av 24.10.2007 orientert om at saken var oversendt Vegdirektoratet for merknader om problemstillingene som var reist.

Saken er foreløpig ikke avgjort av samferdselsmyndighetene. Justisdepartementet vil komme tilbake til saken på egnede måte.

SPØRSMÅL NR. 879**Innlevert 3. april 2008 av stortingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen****Besvart 14. april 2008 av olje- og energiminister Åslaug Haga****Spørsmål:**

«Regjeringen har utsatt både den ordinære konsesjonsrunden så vel som årets Tildelinger i Forhåndsdefinerte områder (TFO). Ut fra nyhetsoppslag med SVs oljepolitiske talsmann, så tyder mye på at utsettelsene i stor grad skyldes intern politisk uenighet i Regjeringen.

Kan statsråden fremskaffe relevant statistikk vedrørende tidligere TFO-er og konsesjonsrundene, og når forventer statsråden at neste konsesjonsrunde blir avholdt?»

BEGRUNNELSE:

Oljeindustrien hevder man nå opplever store forsinkelser i forhold til forventede tidsrammer for TFO og konsesjonsrunde. For å sikre at man ikke stresser debatten unødvendig er det nyttig at de historiske forhold beskrives korrekt. Det gjelder blant annet:

- Dato for tidligere utlysninger av TFO.
- Dato for søknadsfrist i de respektive år.
- Dato for offentliggjøring av tildeling av arealer i de respektive år.

- Størrelse på arealer/antall blokker, fordelt på Nordsjøen, Norskehavet og Barentshavet, som utlyses i TFO i de respektive år.
- Informasjon om noen blokker er fjernet fra foregående utlysning.
- Antall selskaper som sender søknad.

Videre ville det vært nyttig med lignende relevante data for de siste 4 konsesjonsrunder.

Svar:

Jeg er enig med representanten Ketil Solvik-Olsen at det er viktig med en korrekt beskrivelse av de historiske forhold, og viser til tabellen nedenfor med relevant statistikk for henholdsvis de fem foregående TFO-rundene samt de siste fire ordinære konsesjonsrundene. I henhold til spørsmålets begrunnelse omfatter tabellen utlysningsdato, søknadsfrist, endelig dato for tildeling, utlyst og omsøkbart areal (i form av

antall blokker eller deler av blokker) samt antall selskaper som søker om tildeling i de respektive rundene.

Det finnes derimot ikke relevant informasjon om noen blokker er fjernet fra en foregående utlysning. Dette skyldes at prinsippet i TFO-ordningen er at TFO-området skal være fast og forhåndsdefinert. Blokker vil derfor ikke fjernes fra TFO-området i forhold til en foregående utlysning, derimot kan det være aktuelt å vurdere eventuelle utvidelser. I den grad blokker fra en foregående TFO-utlysning ikke utlyses, skyldes dette at blokkene er blitt konsesjonsbelagt og ikke er omsøkbare. Når det gjelder de ordinære konsesjonsrundene, utlyses blokker med bakgrunn i nominasjoner fra selskapene. Dette gjøres på nytt for hver konsesjonsrunde, og det vil derfor her være lite relevant å vise informasjon om blokker er fjernet fra en foregående utlysning.

	Utlysning (dato)	Søknadsfrist (dato)	Tildeling (dato)	Utlyst og omsøkbart areal (ant. blokker eller deler av blokker)	Antall søkere (selskap)
TFO 2003	26.05.03	01.10.03	12.12.03	143 blokker (113 Nordsjøen) (30 Norskehavet)	16
TFO 2004	29.01.04	01.10.04	17.12.04	163 blokker (102 Nordsjøen) (36 Norskehavet) (25 Barentshavet)	23
TFO 2005	31.01.05	30.09.05	06.01.06	192 blokker (117 Nordsjøen) (51 Norskehavet) (21 Barentshavet)	29
TFO 2006	21.02.06	29.09.06	16.02.07	201 blokker (122 Nordsjøen) (56 Norskehavet) (24 Barentshavet)	43
TFO 2007	29.01.07	28.09.07	29.02.08	197 blokker (106 Nordsjøen) (56 Norskehavet) (35 Barentshavet)	46
16. runde	08.09.99	31.01.00	12.05.00	48 blokker (Norskehavet)	14
17. runde	13.12.01	18.03.02	14.06.02	32 blokker (Norskehavet)	13
18. runde	15.12.03	15.03.04	18.06.04	95 blokker (16 Nordsjøen) (79 Norskehavet)	18
19. runde	16.06.05	15.11.05	28.04.06	64 blokker (34 Norskehavet) (30 Barentshavet)	24

Når det gjelder spørsmålet om neste konsesjonsrunde, så er det vår ambisjon å ulyse 20. konsesjonsrunde før sommeren. Utlysning av TFO 2008 vil også skje om kort tid. Dette vil til sammen gi industrien til-

gang på interessante letearealer, og på denne måten legge grunnlaget for fremtidig leteaktivitet på norsk sokkel.

SPØRSMÅL NR. 880

Innlevert 3. april 2008 av stortingsrepresentant Arne Sortevik

Besvart 9. april 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«I forbindelse med behandling av Oslopakke 3 kom det frem at kollektivtilbudet på Oslofjorden - altså sjøbasert kollektivtrafikk - ikke er nevnt i pakken. Dette gir samtidig en påminnelse om at kollektivtilbud på sjøen generelt sett kan være for lite vektlagt og lite systematisk behandlet i NTP- og budsjett-sammenheng.

Kan statsråden gi en oversikt over sjøbasert kollektivtrafikk; hovedruter, trafikkutvikling, finansiering og rammeverk samt planer og tiltak for fremtidig utvikling?»

Svar:

Jeg gjør oppmerksom på at det er fylkeskommunene som har ansvaret for den sjøbaserte kollektivtransporten med unntak av riksvegferjene og Kystruten Bergen-Kirkenes. Fylkeskommunene kan da innenfor sine frie inntekter selv velge hvordan de vil

prioritere midlene mellom landbasert-, sjøbasert kollektivtransport og andre formål innenfor det fylkeskommunale ansvarsområde. Da det er fylkeskommunene som i utgangspunktet har ansvaret for den sjøbaserte kollektivtrafikken, har jeg ikke en slik oversikt over hovedruter, trafikkutvikling, etc. som du etterspør.

Når det gjelder Oslopakke 3, så er det åpnet for å nytte bompengainntekter til finansiering av drift av kollektivtransport. Det skjelves ikke her mellom finansiering av landbasert- og sjøbasert kollektivtransport. Midler fra Belønningsordningen for bedre kollektivtransport og mindre bilbruk i storbyer kan dessuten benyttes til sterkere satsing på sjøbasert kollektivtransport, hvis den aktuelle fylkeskommunen mener det er hensiktsmessig, og dette er effektive virkemidler for å øke kollektivandelen og redusere bilbruken.

SPØRSMÅL NR. 881

Innlevert 3. april 2008 av stortingsrepresentant Finn Martin Vallersnes

Besvart 11. april 2008 av utenriksminister Jonas Gahr Støre

Spørsmål:

«Etter fredelige demonstrasjoner 25. mars i Minsk ble 102 mennesker arrestert. Journalister som dekket begivenheten, ble også arrestert. Senere ble det startet en offensiv mot hviterussiske uavhengige medier og gjort husundersøkelser over hele landet. En rekke norske menneskerettighetsorganisasjoner har protestert overfor hviterussiske myndigheter.

Hva gjør norske myndigheter for å fordømme disse angrepene på det hviterussiske sivile samfunnet og spesielt de frie mediene?»

Svar:

Fra norsk side har vi med stor bekymring registrert arrestasjonene etter demonstrasjonene i Minsk i mars og andre klare anslag mot ytringsfriheten.

Etter at det i den senere tid var kommet visse oppmuntrende signaler fra Minsk, er dette helt klart en utvikling i feil retning. De fleste politiske fanger ble løslatt i februar, men den mest markante av dem, Aliaksandar Kazulin, måtte vende tilbake til fengselet etter å ha deltatt i sin kones begravelse. Fra norsk side sluttet vi oss til en EU-erklæring som oppfordrer hviterussiske myndigheter til å løslate ham.

Etter hendelsene i mars har vi sammen med EU i en egen erklæring fordømt voldsbruken mot demonstrantene og oppfordret til at de arresterte blir løslatt uten tiltale. Vi har også sammen med EU og flere andre land rettet skarp kritikk mot hviterussiske myndigheter i et møte i OSSEs faste råd i forrige uke.

Som kjent lanserte Regjeringen i juni 2007 en bred strategi for å fremme demokrati og menneskerettigheter i Hviterussland. Vår innsats retter seg i første rekke mot det sivile samfunn – ikke minst ungdomsmiljøer – og de demokratiske kreftene i Hviterussland.

Denne strategien følges opp både gjennom styrkede kontakter med ulike miljøer i Hviterussland, gjennom økt støtte til arbeidet med i landet i fora som FN, Europarådet, OSSE og Nordisk Ministerråd, og gjennom en betydelig økning i bistanden til tiltak som direkte eller indirekte styrker det sivile samfunn. Jeg kan fremheve innsatsen til Den norske Helsingforskomité, som samarbeider med hviterussiske miljøer med å spre informasjon og gi bistand til ofre for politisk undertrykkelse. Fra norsk side bidrar vi også til gjennomføringen av Europarådets handlingsplan for Hviterussland og har trappet opp støtten rettet mot ungdom og studenter.

Regjeringen vil med andre ord fortsatt bidra til å holde situasjonen i Hviterussland høyt på den internasjonale dagsorden og videreføre støtten til det sivile samfunn.

SPØRSMÅL NR. 882

Innlevert 3. april 2008 av stortingsrepresentant Lars Sponheim

Besvart 11. april 2008 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«Finansdepartementet fastsatte 20. desember i fjor endringer i kapitalforskriften (forskrift 14. desember 2006 nr. 1506).

Et resultat av disse endringene er en betydelig svekking av de kommunale pensjonskassers konkurransemessige stilling, og mener statsråden dette er i tråd med Stortingets og Regjeringens ønsker, eller er det et utilsiktet resultat av forskriftsendringene man ikke var klar over?»

BEGRUNNELSE:

Fra 20.12.07 ble det gjort endringer i forskrift for kapitalforvaltning. Et resultat av disse endringene er en sterk svekkelse av utviklingen i den kapitalforvaltning som utføres av de selvstendige kommunale pensjonskassene. Dette skyldes en henvisning til forsikringsloven § 9-15 hvor det går frem hva som skal innbefattes i begrepet "forsikringsmessige avsetninger". Det som kan fremstå som økt frihet i forvaltningen er i realiteten en sterk innskjerping av regelverket på viktige områder. Dette gjelder spesielt muligheten til å spre risikoen på ulike aktivaklassers slik at mu-

ligheten til å oppnå en mer stabil og høyere avkastning over tid er sterkt redusert. I tillegg forventes det at små kommunale pensjonskasser skal ta inn over seg et regelverk som krever store ressurser hos de store livsforsikringsselskapene. Dette medfører at pensjonskassens konkurransekraft er i betydelig svekket.

Mange kommunale pensjonskasser hadde svært trange kår under de vanskelige børsårene 2001-2002. Børsfall hadde spist opp alle buffere og mange måtte tvangsselge aksjer og andre aktiva som skulle legge grunnlaget for solid avkastning over tid. Nødvendigheten av en tilstrekkelig bufferkapital ble synliggjort. De siste årene har imidlertid kommunale pensjonskasser fått mulighet til å bygge opp unike buffere eller kursreserver, dvs. midler ut over pensjonsforpliktelsene som går under begrepet "forsikringsmessige avsetninger". I samme periode har det skjedd en vesentlig modning i forståelsen av kapitalforvaltningen der den sentrale styringen av risiko og avkastning oppnås ved spredning av midlene på ulike aktivaklasser. Utviklingen har dermed gått fra en vurdering av hvor stor andel man skal ha i de klassiske aktivaklassene aksjer, eiendom og obligasjoner til en vurdering

av flere typer aktivaklasser med ulike egenskaper. Dette gir et mye mer nyansert bilde av de muligheter kapitalforvaltningen for å styre risiko og avkasting enn den det gamle skille mellom aksjer, eiendom og obligasjoner. Kursreservene som møysommelig er blitt bygget opp, er den viktigste del av pensjonskassens bufferkapital og har styrket pensjonskassens soliditet til å tåle perioder med svake markeder. Denne kapitalen har pensjonskassene kunnet plassere fritt i det den gamle forskriften har hatt til hensikt å sikre og regulere den kapitalen som pensjonsforpliktelsene utgjør.

Med de endringene som nå er innført vil bufferkapitalen i all vesentlighet bli innlemmet i de forsikringsmessige avsetninger slik at den nye forskriften vil gjelde mesteparten av den kapital som er under forvaltning. Forskriften gir nemlig svært strenge føringer på anvendelsen av alternative investeringer, dvs. dagens pensjonskassers viktigste redskap til å skape stabil langsiktig avkastning. Eksempelvis vil en pensjonskasse med 10 % kursreserver tidligere kunne anvende 15 % til alternative investeringer idet grensen i forhold til de forsikringsmessige avsetninger var 5 %. I den nye forskriften er denne andelen økt til marginale 7 %, men da kursreservene så inngår i de forsikringsmessige avsetninger, vil i realiteten andelen i alternative investeringer bli redusert fra 15 % til 7 %. Hvis pensjonskassen de siste årene har vært flinke til å skape enda større buffere, vil fallet i begrensningen bli tilsvarende høyere.

Svar:

Jeg viser innledningsvis til at kapitalforskriftens hovedformål er å sikre forsvarlig kapitalforvaltning. Generelt innebærer forskriften mer presise krav til selskapenes egen risikostyring og risikokontroll. Det fremgår at selskapets rutiner for overvåkning og kontroll med kapitalforvaltningen skal tilpasses kompleksiteten og omfanget av en institusjons virksomhet. Mindre livsforsikringsselskaper og pensjonskasser med en enkel og oversiktlig kapitalforvaltning står følgelig ikke overfor de samme krav etter forskriften som større institusjoner med mer kompleks kapitalforvaltning.

Kapitalforvaltningsforskriften trådte i kraft 1. januar 2008 og er tilpasset regelverket for livsforsikring i forsikringsloven som ble satt i verk fra samme tidspunkt. Forskriften tar utgangspunkt i det skille mellom kollektivporteføljen, investeringsvalgsporføljen og selskapsporteføljen som følger av forsikringsloven § 9-7. Det stilles således særlige krav til hvilke eiendeler som kan benyttes til dekning av forsikringsmessige avsetninger for kontraktsmessige forpliktelser (kollektivporteføljen), herunder kvantitative begrensninger for bestemte typer av eiendeler. Disse reglene gjelder ikke for eiendeler som skal

motsvare de forsikringsmessige avsetninger til dekning av forpliktelser knyttet til verdien av særskilte investeringsporteføljer (investeringsvalgsporføljen), og eiendeler som skal motsvare selskapets ansvarlige kapital og annen gjeld enn forsikringsforpliktelsene (selskapsporteføljen).

Inndelingen i kollektivporteføljen, investeringsvalgsporføljen og selskapsporteføljen bygger på den inndeling av passivasiden av institusjonenes balanse som framgår av forsikringsloven §§ 9-15 flg. I § 9-15 annet og tredje ledd skilles det således mellom de ulike forsikringsmessige avsetninger til dekning av kontraktsmessige forpliktelser, og avsetningene til dekning av forpliktelser knyttet til særskilte investeringsporteføljer. Det følger av kapitalforvaltningsforskriften at det bare er eiendeler som oppfyller forskriftens krav som kan benyttes til dekning av de avsetninger som tilsvarer kontraktsfastsatte forpliktelser.

Aktivasiden i institusjonens balanse omfatter samtlige eiendeler som inngår i forvaltningskapitalen. Forsikringsloven § 9-7 åttende ledd krever at institusjonen til enhver tid skal ha et register over eiendeler som dekker henholdsvis avsetninger til dekning av kontraktsmessige forpliktelser, avsetninger til dekning av forpliktelser knyttet til verdien av særskilte investeringsporteføljer og selskapsporteføljen.

Institusjonens eiendeler verdsettes i samsvar med gjeldende regler om livsforsikringsselskapers og pensjonskassers regnskaper. Realiteten i de krav til institusjonens kapitalforvaltning som følger av kapitalforvaltningsforskriften, er derfor at institusjonen til enhver tid må ha plassert en så stor del av sin forvaltningskapital i eiendeler som fyller kravene i forskriften, at eiendelene, verdsatt etter regnskapsreglene, beløpsmessig fullt ut dekker samtlige avsetninger til dekning av de kontraktsfastsatte forpliktelser. Resten av forvaltningskapitalen kan plasseres i samsvar med de regler som ellers gjelder for eiendeler som skal dekke avsetninger til dekning av forpliktelser knyttet til særskilte investeringsporteføljer eller motsvare selskapets ansvarlige kapital mv. (selskapsporteføljen).

De eiendeler som dekker samtlige avsetninger til dekning av kontraktsfastsatte forpliktelser blir, som det framgår ovenfor - på samme måte som øvrige eiendeler – oppført i balansen som aktiva og verdsatt etter de regler som følger av regnskapsreglene. I den utstrekning regnskapsreglene tilsier det, vil således også urealiserte kursgevinster på finansielle omløpsmidler som institusjonen eier inngå i de oppførte verdier. Dette gjelder også urealiserte kursgevinster knyttet til eiendeler som benyttes til å dekke avsetningene til dekning av kontraktsfastsatte forpliktelser og som etter forsikringsloven § 9-20 skal overføres til kursreguleringsfondet.

Urealiserte kursgevinster på finansielle omløpsmidler inngår ved beregningen av årlig avkastning som skal tilordnes kontrakter i investeringsvalgportefølje og avkastningen tilordnet selskapsporteføljen. Urealiserte kursgevinster på finansielle omløpsmidler som dekker avsetninger til dekning av kontraktsfastsatte forpliktelser (kollektivporteføljen), skal imidlertid ikke tas med ved beregningen av den årlige avkastning som skal tilordnes kontrakter i kollektivporteføljen etter forsikringsloven § 9-9 første ledd. Etter § 9-20 skal slike urealiserte kursgevinster overføres til kursreguleringsfondet. Poenget er at de urealiserte kursgevinstene på finansielle omløpsmidler ikke skal inngå ved beregningen av årlig avkastning, og dermed heller ikke inngå ved beregningen av det overskudd som etter § 9-9 første ledd tilordnes med endelig virkning til kontrakter med kontraktsfastsatte forpliktelser. Tilordnet overskudd vil øke institusjonens kontraktsfastsatte forpliktelser, og en ønsker å unngå en slik økning av forpliktelsene på grunnlag av ennå urealiserte kursgevinster. Dette vil i tilfelle øke institusjonens risiko når det gjelder kurssvingninger i verdipapirmarkedet.

I samsvar med dette vil kursreguleringsfondet fungere som et generelt bufferfond for institusjonen ved etterfølgende kursfall på de finansielle omløpsmidler i kollektivporteføljen, dvs. kursfall som medfører at de urealiserte kursgevinstene reduseres eller blir borte. Kursreguleringsfondet skal derfor heller ikke fordeles på de enkelte kontrakter med kontraktsfastsatte forpliktelser (kollektivporteføljen), jf. forsi-

kringsloven § 9-20 annet ledd. Dette er av stor betydning for institusjonens risikoeksponering og soliditet.

De finansielle omløpsmidler som benyttes til å dekke avsetninger til dekning av kontraktsfastsatte forpliktelser vil, som nevnt, bli regnskapsført som aktiva verdsatt i samsvar med gjeldende regnskapsregler. Hovedregelen er at slike finansielle eiendeler skal verdsettes til markedsverdi, dvs. innbefattet urealiserte gevinster. I forhold til de kvantitative begrensninger i kapitalforvaltningsforskriften vil regnskapsført verdi legges til grunn med mindre annet er fastsatt. Det kan imidlertid reises spørsmål om det er rimelig eller nødvendig at også urealiserte kursgevinster overført til kursreguleringsfondet fullt ut skal inngå i den verdi som legges til grunn for finansielle omløpsmidler som omfattes av de kvantitative begrensningene i forskriften. Som følge av at slike urealiserte kursgevinster overføres til kursreguleringsfondet og ikke inngår i årlig avkastning tilordnet kontraktene i kollektivporteføljen, vil institusjonen ikke risiko- og soliditetsmessig være eksponert overfor kursfall som gjør at de urealiserte kursgevinstene reduseres eller går tapt på de papirer de urealiserte kursgevinstene er knyttet til. Jeg vil derfor vurdere om det i kapitalforvaltningsforskriften kan inntas en særlig bestemmelse om at en ved anvendelsen av de kvantitative begrensningene i forskriften i noen grad skal gjøre fradrag for de urealiserte kursgevinster som til enhver tid knytter seg til de finansielle omløpsmidlene.

SPØRSMÅL NR. 883

Innlevert 3. april 2008 av stortingsrepresentant Kari Lise Holmberg

Besvart 14. april 2008 av utenriksminister Jonas Gahr Støre

Spørsmål:

«Regjeringen forplikter seg i nordområdestrategien fra 2006 til å utarbeide et forslag om etablering av en økonomisk og industriell samarbeidssone ("Pomorzone") som omfatter både norsk og russisk territorium i grenseområdene i nord.

Hvor langt har Regjeringen kommet med etableringen av denne sonen?»

Svar:

Jeg vil først gi noe av bakgrunnen for denne saken. Historisk har europeiske grenseområder gjerne

vært tynt befolkede områder, noe som bl.a. henger sammen med at grensene ble trukket i områder der det bodde lite folk, og at grensene fungerte som sperrer som hindret kontakt mellom folk på de to sider. Siden 1970-årene har det blitt stadig færre slike hindringer i europeiske grenseområder, som nå i mange tilfeller har utviklet seg til grenseoverskridende samarbeidsregioner.

Når det gjelder situasjonen på grensen mellom Norge og Russland, så har noen av de gamle sperrene gradvis blitt bygget ned siden den kalde krigens slutt. Trafikken over grensen har økt kraftig. Min visjon er at den norsk-russiske grensen etter hvert skal kunne

bli som de grenser vi kjenner fra det vestlige Europa. Dette vil ta lang tid og vi må se utviklingen i et generasjonsperspektiv.

Dette perspektivet har jeg også for det man kunne kalle en "pomorsone", nemlig en visjon om en norsk-russisk økonomisk og industriell samarbeidssone i grenseområdet. Tanken er at det som i dag i stor grad er en sikkerhetssone, over tid skal kunne omdannes til en samarbeidssone. Jeg ser for meg økt norsk-russisk næringslivssamarbeid i grenseområdet, for eksempel konsentrert om den landbaserte del av oljevirkomheten i Barentshavet.

Betegnelsen "pomorsone" symboliserer derfor økt grenseregionalt samarbeid. Det har gitt retning og impulser til arbeidet med å oppnå lettelser med hensyn til visumpraksis, arbeidsinnvandring og grense-

passering. Det er også kommet i gang en prosess der de to kommunene i området, Sør-Varanger og Pet-sjenga, med byene Kirkenes og Nikel, arbeider for å videreutvikle og konkretisere samarbeidet på tvers av grensen. Dessuten er vegsjefene i Finnmark og Murmansk i dialog med sikte på eventuelt å kunne samkjøre samferdselsplaner for det norsk-russiske grenseområdet.

"Pomorsonen" er også et uttrykk for at Norge ønsker å bygge videre ut forbindelsene med Russland i nord. Dette er noe man på russisk side forstår og verdsetter. Utbyggingen vil skje gradvis og over et langt tidsspenn. Nå i juni møter jeg min russiske kollega Lavrov i dette grenseområdet i nord, og vi vil der fortsette dialogen om en slik samarbeidssone.

SPØRSMÅL NR. 884

Innlevert 3. april 2008 av stortingsrepresentant Øyvind Halleraker

Besvart 11. april 2008 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«Innkrevning av årsavgift for motorkjøretøy er en årlig foreteelse som krever store administrative ressurser.

Kan statsråden redegjøre for hvordan dette er organisert, og oppgi hva det årlig koster å administrere innkrevningen av denne avgiften?»

Svar:

Årsavgiften skrives ut for alle avgiftspliktige kjøretøy, som er registrert pr 1. januar i avgiftsåret. For kjøretøy som registreres i løpet av året, utskrives avgiften etterskuddsvis. Det er den registrerte eier av kjøretøyet som er ansvarlig for avgiften.

IT- driften og informasjonsplanene i tilknytning til årsavgiften blir utført av Toll- og avgiftsdirektoratet. Direktoratet deltar videre i arbeidet med forberedelser og oppfølging av innkrevningen. Administreringen av årsavgiften, herunder utskrivning og utsendelse av alle krav, er sentralisert til Tollregion Oslo og Akershus. Alle tollregionene bistår i arbeidet med avskilting og informasjon til publikum. Tvangsinn-

fordringen av gjenstående krav foretas av Statens Innkrevingsentral.

Utskriving og utsendelse av krav om årsavgift foregår i slutten av februar. Ved nyregistreringer skjer utskrivningen i bolker i løpet av året. Det blir totalt sendt ut ca 3,5 millioner krav pr år. Purring og varsel om avskilting skjer i siste del av april og vedtak om avskilting eventuelt varsel om utlegg gjennomføres tidlig i juni. Arbeidet med avskiltingen foregår hele året, men det er størst aktivitet i tiden rundt utsendelse av vedtakene og i forbindelse med siste frist for påsetting av kontrollmerker (oblater) 14. august. Gjenstående krav blir oversendt til Statens innkrevingsentral 15. september.

Kostnadene med innkreving av årsavgiften utgjør om lag 45 mill kroner i året. I denne beregningen ligger Toll- og avgiftsdirektoratets kostnader i tillegg til kostnadene i tollregionene og i Statens Innkrevingsentral. Betydelige deler av beløpet gjelder kostnader til personell og utsendelse av krav.

I 2007 ble det til orientering innkrevd ca 8,2 mrd. kroner i årsavgift.

SPØRSMÅL NR. 885**Innlevert 3. april 2008 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter****Besvart 11. april 2008 av finansminister Kristin Halvorsen****Spørsmål:**

«Som kjent har den islandske økonomien og valutaen blitt stillet overfor noen utfordringer den siste tiden. Blant annet har den islandske kronen svekket seg med ca. 30 % mot Euro bare siden årsskiftet. På bakgrunn av dette har islandske økonomer og politikere begynt å diskutere om det vil være hensiktsmessig å binde den islandske valutaen opp mot norske kroner.

Kan finansministeren gi en faglig vurdering av fordeler og ulemper, både for Norge og Island, dersom en slik løsning skulle bli aktuell?»

Svar:

Gjennom de siste 60 årene har mange land høstet erfaring både med forsøk på å holde faste valutakurser seg imellom og med å la valutakursene bli bestemt i markedet. En fordel med en troverdig fast valutakurs er at man i betydelig grad reduserer usikkerheten knyttet til bytteforholdet mellom valutaer. En viktig ulempe er at land som velger å binde egen valuta mot valutaen til et annet land ("ankervaluta"),

mister muligheten til å føre en selvstendig pengepolitikk.

For at fordelene ved redusert valutausikkerhet skal være vesentlige, er det avgjørende at ankervalutaen er representativ for landets utenrikshandel. Dette er for eksempel tilfelle for Danmark, som har valgt å føre fastkurspolitikk overfor euroområdet. I 2006 gikk mer enn 70 pst. av Danmarks eksport til euroområdet. Troverdigheten til fastkursregimet i Danmark støttes også opp av landets lange tradisjon med fast valutakurs. Den danske sentralbanken har videre avtale med Den europeiske sentralbanken om kredittlinjer dersom det skulle oppstå behov for å støtte den danske kronen.

Island er et viktig samarbeidsland for Norge. Det er imidlertid begrenset størrelse på utenrikshandelen mellom våre land. Samtidig er strukturen i våre økonomier nokså ulike. Islandske myndigheter er selv de nærmeste til å vurdere Islands pengepolitiske regime. Island innførte inflasjonsmål for pengepolitikken i 2001, som innebar at kursen på islandske kroner fastsettes av tilbud og etterspørsel i valutamarkedet.

SPØRSMÅL NR. 886**Innlevert 3. april 2008 av stortingsrepresentant Borghild Tenden****Besvart 10. april 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«Vil samferdselsministeren be styret i Oslofjordtunnelen AS om ikke å forkorte nedbetalingsperioden før ny tilførselsvei forbi boområdet Heer, fra Gislerud til tunnelatkomsten ved Måna, er finansiert?»

BEGRUNNELSE:

Oslofjordforbindelsen måtte vedtas med en statlig reguleringsplan, fordi Frogn ikke ønsket forbindelsen.

Ny tilførselsvei, kostnadsberegnet den gang til 30 mill. kr, var en del av Vegvesenets hovedplanen, men ble ikke tatt med i rv 23-prosjektet.

Dagens sterkt økte trafikk går fortsatt via den ulykkesbelastede Ottarsrudbakken i Frogn. Telling

viser at 75 % av denne trafikken kommer fra tunnelforbindelsen og rv 23.

Lokalsamfunnet bør ha krav på skadebøtende tiltak, og når økonomien tillater at styret i Oslofjordtunnelen AS vurderer å stanse innkreving av bompenger allerede i 2011, bør innkrevingen kunne fortsette mot 2015 som planlagt, inntil Gislerud - Måna er finansiert.

Svar:

Stortinget vedtok delvis bompengefinansiering av det første byggetrinnet av rv 23 Oslo-fjordforbindelsen ved behandling av St.prp. nr. 87 (1995-96) og Innst. S. nr. 73 (1996-97). Det var i proposisjonen lagt til grunn en innkrevingsperiode på 15 år. Prognosen for utvikling av bompengelånet indikerer at lånet

kan være nedbetalt 2 år tidligere enn beregnet. En betydelig større trafikkøkning de siste årene enn forutsatt er en vesentlig årsak til det.

Akershus fylkeskommune og Buskerud fylkeskommune vedtok i 1999 en intensjonserklæring om å delfinansiere innføringen til Drøbak i Frogn kommune i Akershus og rv 23 Dagslett – Linnes i Røyken og Lier kommuner i Buskerud ved å forlenge bompenggeinnkrevingen.

Akershus fylkeskommune tok i forbindelse med behandlingen av riksvegbudsjettet i 2007, opp spørsmålet om å fremme en sak for å finansiere prosjektet rv 152 Ottarsrud – Gislerud ved bruk av bompenger fra Oslofjordforbindelsen.

Statens vegvesen har gjennomført trafikktegninger før og etter Oslofjordforbindelsen ble åpnet. Tellingene viser at bare 13 pst. av trafikantene som passerer (og betaler) ved bomstasjonen på rv 23 også trafikkerer rv 152 mellom Ottarsrud og Gislerud. 87 pst. av trafikantene gjennom bomstasjonen får altså ikke nytte av tiltaket.

Trafikkmengden på rv 152 ved Ottarsrud er om lag 7 700 kjt. ÅDT (2006). Av disse er det under 10 pst. som betaler bompenger. Dermed vil over 90 pst. av trafikken på rv 152 få nytte av tiltaket uten å betale bompenger.

De som betaler bompenger for et vegprosjekt, skal også ha nytte av dette prosjektet. Sammenhengen må også gå andre vegen, slik at de som har nytte av et vegprosjekt, også skal betale bompenger.

Ut fra de gjennomførte tellingene og trafikkvurderingene som er gjort i området, framgår det at det er svært lite samsvar mellom nytte og betaling. Statens vegvesen har derfor ikke anbefalt at tiltak på rv 152 Ottarsrud – Gislerud finansieres med bompenger fra dagens bompenggeordning for rv 23 Oslofjordforbindelsen. Jeg støtter Statens vegvesens vurdering.

Når lånene til Oslofjordforbindelsen AS er nedbetalt, forutsetter jeg at innkrevingen opphører. Eventuelle søknader om nye bompengeprojekt i området må behandles på vanlig måte iht. gjeldende retningslinjer og fremmes for Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 887

Innlevert 3. april 2008 av stortingsrepresentant André Oktay Dahl

Besvart 11. april 2008 av justisminister Knut Storberget

Spørsmål:

«Når kan Stortinget på overtid forvente seg å få forelagt nødvendige lovendringsforslag, og vil statsråden revurdere motstanden mot et eget "psykebil"-prosjekt i helseregion Sør-Øst?»

BEGRUNNELSE:

I Budstikka onsdag 2. april beskrives en situasjon hvor Asker og Bærum politidistrikt må rykke ut i forhold til psykisk syke 135 ganger. I juni 2006 varslet statsråden ny lovgivning for å unngå at psykisk syke lovbrøtere blir en kasteball mellom ulike systemer, f.eks. ved at de er for syke til å komme i fengsel og for friske til å tvangsinnlegges. Politiet bruker unødige ressurser på en oppgave de ikke er dimensjonert for eller ikke nødvendigvis har fagbakgrunn i forhold til å løse. Lovforslag om dette skulle ifølge statsråden komme før jul 2006. Status per april 2008 er at ingen lovforslag er forelagt Stortinget, psykisk syke lovbrøtere er fortsatt kasteballer og det råder usikkerhet mellom politiet og helsevesenet hvem som har ansvaret. Enkelte av disse kan også fortsette en kriminell

atferd uten at politiet eller andre kan gripe inn. I tillegg stemte regjeringspartiene dessverre mot Høyres forslag om et eget prøveprosjekt med såkalt "psykebil" i helseregion Sør-Øst. Dette kunne ha frigjort politiresurser samtidig som det kunne ha virket langt mer mer human overfor mennesker som sliter med psykiske lidelser.

Svar:

Den første delen av spørsmålet gjelder problemstillingen om utilregnelige lovbrøtere som begår handlinger som ikke kan begrunne en strafferettslig særreaksjon.

Enkelte utilregnelige begår vedvarende, klart samfunnsskadelig, men ikke farlig kriminalitet – for eksempel vedvarende tyverivirksomhet eller hærverk. Slik som reglene som trådte i kraft 1. januar 2002 er formulert, kan ikke slike lovbrudd danne grunnlag for en særreaksjon. Til tross for at de fleste av disse lovbrøterne har en psykose, har ikke det psykiske helsevernet alltid hatt et behandlingstilbud til denne gruppen. Det ble våren 2004 gjennomført en

begrenset etterkontroll av problemstillingen (se bl.a. Ot.prp. nr. 90 (2003-2004) side 274 og 337-339). Den begrensede etterkontrollen viste at det er et reelt problem at en liten gruppe utilregnelige opptre særdeles plagsomt. Departementet ville imidlertid ikke foreslå endringer på det tidspunktet, men søke løsninger innen helsevesenet for denne gruppen utilregnelige.

En arbeidsgruppe ledet av Øystein Mæland har fått i oppdrag å etterkontrollere reglene om utilregnelighet, særreaksjoner og forvaringsstraffen. Det inngår i gruppens mandat å vurdere en snever utvidelse av anvendelsesområdet for særreaksjoner for utilregnelige for å fange opp de nevnte tilfellene. I vurderingen av om en slik snever utvidelse bør skje, skal utredningsgruppen se på samfunnsnyttene av et slikt tiltak. Å overføre plagsomme utilregnelige til tvungent psykisk helsevern må ha en nyttefunksjon som går utover å være en ren oppbevaringsanstalt for denne typen utilregnelige lovbrøyttere.

Arbeidsgruppen skulle opprinnelig ha levert sin vurdering av dette spørsmålet 1. oktober 2006. Arbeidet har dessverre blitt forsinket, men jeg har fått opplyst at jeg vil motta arbeidsgruppens rapport om få uker. Jeg vil nøye vurdere arbeidsgruppens anbefalinger. Eventuelle lovendringsforslag må sendes på høring. Jeg vil deretter komme tilbake til Stortinget om saken i egnet form.

Den andre delen av spørsmålet gjelder såkalte ”psykebiler”. Dette er først og fremst helse- og omsorgsministerens ansvarsområde, men har også en side til politiets oppgaver.

Helseforetakene, i samarbeid med politiet, må vurdere hvilke løsninger som er mest hensiktsmessige. I Bergen er det etablert en egen psykiatrisk ambulanse, som bidrar til et godt samarbeid med politiet. I Trondheim er det en godt fungerende samarbeidsordning, og det skal inngås en samarbeidsavtale mellom politiet og helsetjenesten i nær framtid. I Helse Nord arbeider de med å få til et formalisert samarbeid med politiet. I Stavanger har de et ambulanseteam som rykker ut etter forespørsel fra politiet. Også i andre byer og distrikter er det inngått samarbeidsavtaler, eller andre gode rutiner er på plass. Bruken av politi til transport i saker om psykisk helsevern har gått ned det siste halvåret i Oslo. Dette illustrerer at det er flere måter å nå målet om mindre bruk av politi til transport av pasienter med psykiske lidelser på.

Et godt samarbeid mellom politi og helsetjeneste er viktig. Et felles rundskriv om samarbeid mellom helsetjenesten og politiet ble gitt ut i juni 2006 (IS-15/2006). Formålet med rundskrivet er å klargjøre ansvars- og oppgavefordeling samt rammer for samarbeid mellom helsetjenesten og politiet om psykisk syke.

SPØRSMÅL NR. 888

Innlevert 3. april 2008 av stortingsrepresentant Elisabeth Røbekk Nørve

Besvart 15. april 2008 av olje- og energiminister Åslaug Haga

Spørsmål:

«Vil statsråden foreta seg noe for å hindre at den svært omstidte kraftlinjen mellom Ørskog i Møre og Romsdal og Fardal i Sogn og Fjordane blir bygd i luftspenn, nå som det blir mulig å benytte ny teknologi som gjør det teknisk og økonomisk mulig med kabling, og hvilke grep vil i så fall statsråden ta?»

BEGRUNNELSE:

Planer om bygging av nye kraftlinjer har den senere tid skapt store konflikter mange steder. Som eksempel kan nevnes en 420KV kraftlinje i 300 km med høyspentmaster fra Ørskog i Møre og Romsdal til Fardal i Sogn og Fjordane. Ørskog - Fardal linjen vil gå gjennom verdifulle friluftsområder, vernede område, og den vil gå nært inntil vernede vassdrag og

nasjonalparker, ifølge Fortidsminneforeningen for Sunnmøre, som i Sunnmørsposten 6. september 2007, ber om at Statnett må instrueres til å ta hensyn til natur og miljøinngrep når de planlegger kraftledninga fra Fardal til Ørskog. De viser til at et av alternativene som er presentert berører verdensarvområdet Geirangerfjorden, og at et annet alternativ er minst like ille, der linjen vil skjære rett gjennom de vildeste og mest kjente Sunnmørsalpene og tvers over Hjørundfjorden - en fjord som i manges øyne overgår Geirangerfjorden i villskap og naturinntrykk. Det er her snakk om verdifulle naturlandskap som vil bli raset med 15 til 45 m høye master, et ryddebelte på 40 m under linjen og drepende dimensjoner for det sårbare landskapet den er planlagt å gå gjennom. Motstanden ute blant folk har vært og er massiv, og media melder om en folkereisning mot linja. (Smp. tors-

dag 3. april) Kravet er at linjen blir lagt i rør. I Sunnmørsposten onsdag 2. april, var der en stor reportasje, som viste til at Statnett vil ta i bruk ny banebrytende teknologi for å legge ei kraftlinje fra Østlandet til Sverige i kabel. Kablene vil bli lagt i grøfter langs eller i eksisterende veger, på samme måte som telefonkabler. Det vises til at de nye kablene ikke vil gi inngrep i landskapet og at de er mye billigere enn tradisjonell jord- og sjøkabling. Andre fordeler skal være mindre tap av kraft i nettet. Det forventes nå at det ved bygging av linja mellom Ørskog og Fardal, blir benyttet samme teknologi som NVE har sagt at de vil bruke på en linje mellom Østlandet - Sverige. Mens Statnett tidligere har sagt at kabling vil bli seks til ti ganger dyrere enn luftlinjer, blir det med den nye teknologien snakk om kun to til fire ganger høyere pris. I tillegg unngår en dramatiske inngrep i verdifull natur, med den visuelle forurensing slike inngrep utgjør.

Svar:

Søknaden om ny 420 kV kraftledning Ørskog – Fardal er nå til behandling i NVE. På bakgrunn av at departementet vil være klageinstans i saken, ber jeg om forståelse for at det er for tidlig for meg å gå inn på de problemstillinger den aktuelle saken reiser. Samtidig er jeg trygg på at det som ledd i saken blir gjort grundige utredninger og vurderinger av ulike løsninger, teknologi og eventuelle avbøtende tiltak.

Jeg registrerer med interesse signalene fra kabelprodusentene om en teknologi-utvikling som gir håp om reduserte naturinngrep og kostnader ved kabling i fremtiden. Statnett har inngått samarbeid med teknologileverandører for å videreutvikle og kvalifisere ny teknologi for bruk i kraftsystemet.

Det er for tidlig å konkludere hvilke tekniske, økonomiske og miljømessige konsekvenser og muligheter som ligger i denne teknologien for fremtidige kraftledningsprosjekter. Men jeg er svært opptatt av tidlig innføring av ny teknologi så langt det kan forsvares i et helhetsbilde.

Når det gjelder nye kraftledninger som har kommet langt i planleggingsprosessen, må fordelene ny teknologi kan gi på sikt, også veies opp mot fremdriften i arbeidet. Hvis ny teknologi skulle bli benyttet til sentralnettsforsterkninger som har kommet langt i konsesjonsbehandlingen, måtte prosessen i all hovedsak gjentas. Dette tar flere år for de største prosjektene. Trasévalg mv. for planlagte prosjekter er basert på eksisterende teknologi, og trasevalg er førende for hvilke kommuner, miljøverdier mv som blir berørt og hva som må utredes.

Jeg kan ikke forskuttere konklusjonene i enkelt saker som er under konsesjons-behandling. Generelt kan jeg imidlertid si at alle relevante forhold vil bli grundig vurdert. Kraftledningene som får konsesjon, skal bygges så skånsomt som mulig, gitt den til en hver tid foreliggende teknologi. Teknologit utvikling finner sted hele tiden, og pålegg som forsinker prosessene må vurderes nøye opp mot samfunnets krav til god forsyningssikkerhet og belastningene som regionale ubalanser i kraftsystemet og prisområder representerer.

Som tidligere annonsert for Stortinget har Olje- og energidepartementet og NVE under utarbeidelse en bred strategi for økt hensyn til miljø, estetikk og lokalsamfunn ved planlegging av kraftledninger. Strategien vil bli presentert for Stortinget på egnet måte når utredningene er ferdige.

SPØRSMÅL NR. 889

Innlevert 3. april 2008 av stortingsrepresentant Peter Skovholt Gitmark

Besvart 15. april 2008 av olje- og energiminister Åslaug Haga

Spørsmål:

«Ca. 98 prosent av hele vår energiproduksjon er CO₂ fri vannkraft. Likevel trenger vi å utvikle mer kraft og ikke minst mer fornybar kraft. Norske energiprodusenter anslår at utbyggingspotensialet for fornybar kraft er 35 TWh innen 2015. For at det skal nås trenger vi bl.a. et smidig og effektivt regelverk og saksbehandling.

Hva vil statsråden gjøre for å forbedre regelverket, gjøre saksbehandlingen mer effektiv og i større grad ivareta lokale ønsker og behov?»

Svar:

I de siste årene er det gjennomført en rekke tiltak for å effektivisere behandlingen av konsesjonssøknader for energitiltak. NVEs kapasitet på konsesjonsbe-

handling av energiltak ble styrket i 2007, og styrkes ytterligere i 2008. Effektiv behandlingstid per sak har blitt redusert de siste årene, og antallet ferdigbehandlede søknader per år har økt.

Arbeidet med effektivisere konsesjonsbehandlingen vil fortsette. Regionvis samordning av konsesjonsbehandlingen av vindkraftverk og overføringsledninger vil ikke bare gi et bedret beslutningsgrunnlag, men også synergieffekter ved at befaringer og folkemøter samkjøres. Retningslinjer for vindkraft og små vannkraftverk som ble fastsatt i 2007, vil bidra til at konsesjonsprosessen blir mer effektiv og forutsigbar. I oppfølgingen av utredninger og høringer for å evaluere energiloven vurderes også andre

tiltak for å effektivisere og bedre koordineringen av utvikling av nett og produksjon. Konklusjonene fra dette arbeidet som nå pågår, vil bli presentert for Stortinget.

Jeg legger til grunn at effektivisering av saksbehandlingen ikke må gå på bekostning av kvaliteten. Det kreves tid og ressurser for å gjennomføre forsvarlige, helhetlige vurderinger og en behandling som inkluderer konsekvensutredninger, høringer, folkemøter, befaringer etc. innenfor lovfastsatte krav. En av grunnene til at konsesjonsbehandlingen må være en grundig og åpen prosess er at lokale ønsker og behov skal bli hørt. Vi må være sikre på at beslutningene som treffes står seg for ettertiden.

SPØRSMÅL NR. 890

Innlevert 3. april 2008 av stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen

Besvart 10. april 2008 av kultur- og kirkeminister Trond Giske

Spørsmål:

«Mener statsråden det er fornuftig med særbehandling av personer med innvandrerbakgrunn til jobber i NRK - og er ikke dette en forskjellsbehandling hvor man diskriminerer folk med bakgrunn fra Europa, og i tillegg: Mener han at en "utdanning" på seks måneder gir folk et godt grunnlag for å virke som journalister i vår statskanal?»

BEGRUNNELSE:

NRK går i disse dager ut og søker etter folk som kunne tenke seg å bli "flerkulturelle journalister", "slik at mangfoldet av verdier og kulturer blir bedre representert i programmene våre", heter det i utlysningen.

Ifølge nyhetsmeldinger publisert i slutten av mars i år tar NRK fra 25. august 2008 inn fem nye flerkulturelle stipendiater for opplæring i journalistikk i seks måneder. Opplæringen består av teori og praksis, og etter endt stipendiatperiode skal journalistene kunne arbeide både for nett, radio og tv.

Stipendiatene må ha ikke-vestlig bakgrunn. Folk fra Europa er altså forhindret fra å søke. En relativt klar diskriminering, vil mange mene.

Jeg merker meg også at stipendiatene får lønn i

opplæringstiden. Dette er nok en ordning mange norske ungdommer ønsker seg.

Svar:

Det er del av Regjeringens politikk å legge forholdene til rette for økt deltakelse og økt andel aktive utøvere med innvandrerbakgrunn innenfor kultur- og mediesektoren. Jeg viser bl.a. til handlingsplan for integrering og inkludering av innvandrerbefolkningen fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet (inn tatt som vedlegg til St.prp. nr. 1 (2007-2008) – Statsbudsjettet 2008), der dette er ett av målene for inkludering. Tiltak for å rekruttere personer med innvandrerbakgrunn til mediesektoren kan bidra til å fremme et slikt mål.

Hvor mye opplæring som bør kreves for å være journalist i NRK, anser jeg i utgangspunktet som et spørsmål som bør vurderes av de som har ansvar for den redaksjonelle virksomheten i NRK. For øvrig finner jeg grunn til å nevne at det fremgår av NRKs utlysning at det er nødvendig med gode allmennkunnskaper, relevant høyere utdanning og/eller journalistisk erfaring. Det er altså tale om en opplæring som kommer i tillegg til annen relevant utdanning og erfaring søkerne har.

SPØRSMÅL NR. 891**Innlevert 4. april 2008 av stortingsrepresentant Kåre Fostervold****Besvart 10. april 2008 av arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen****Spørsmål:**

«Mener statsråden at dette er en riktig prioritering av NAV, og ser statsråden hvilke uheldige signaler dette gir om bruk av offentlige midler, samt at det kan spre seg en holdning om at NAV har en "bruk og kast"-mentalitet?»

BEGRUNNELSE:

I Telemarksavisa 3. april 2008 kan vi lese at Nav hjelpemiddelsentral Telemark har fått beskjed om å redusere gjenbruken av hjelpemidler. Samtidig kan vi i artikkelen lese at det er store innsparingskostnader ved å øke gjenbruken, og at de ansatte er fortvilt over dette pålegget. Blant annet er det gitt beskjed om at hjelpemidler med en kostnad på kr. 10 000,- eller lavere, der skal man redusere gjenbruken fra 40 til 10 %. Ordren som kommer sentralt fra, står i sterk kontrast til det brede miljøengasjementet som ellers eksisterer i samfunnet, samt at det gir helt gale signaler om viktigheten av bl.a. økt gjenvinning og kildesortering av avfall.

Svar:

Jeg har tatt denne saken opp med Arbeids- og velferdsdirektoratet, som opplyser at det på ingen måte er gitt signaler om at hjelpemiddelsentralene skal redusere gjenbruk av hjelpemidler. Jeg tror der-

for at artikkelen i Telemarkavisa av 03.04.08 må være basert på enkelte misforståelser.

Jeg kan opplyse at hjelpemiddelsentralene tidligere hadde et krav om 40 prosent gjenbruk av alle innkjøpte hjelpemidler. Fra 2008 er dette blitt nyanisert i forhold til produktene. For dyre hjelpemidler, som blant annet elektriske og manuelle rullestoler, er gjenbrukskravet økt til minst 50 prosent. For rimeligere hjelpemidler er gjenbrukskravet redusert til minst 10 prosent. Hjelpemidler til en verdi av under 1,5 prosent av folketrygdens grunnbeløp, det vil si ca 1000 kroner, gjenbrukes ikke. Det er også noen hjelpemidler som av hygieniske grunner ikke kan gjenbrukes og derfor blir avhendet. Dette skjer i tråd med de føringene som ligger i Grønn stat.

De nye kravene har ikke til hensikt å redusere gjenbruken av hjelpemidler. Formålet er å få til en bedre målretting av gjenbruket i lys av hva det er samfunnsøkonomisk lønnsomt å resirkulere. I dag gjenbrukes folketrygdfinansierte hjelpemidler på flere forskjellige måter: De blir enten resirkulert gjennom hjelpemiddelsentralene, overtatt av kommunene for bruk til korttidsutlån eller gitt til frivillige organisasjoner eller andre slik at de kan benyttes i annet arbeid.

Avslutningsvis kan jeg informere om at det i 2007 ble gjenbrukt hjelpemidler for 750 mill. kroner.

SPØRSMÅL NR. 892**Innlevert 4. april 2008 av stortingsrepresentant Åge Starheim****Besvart 15. april 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«Statens Vegvesen har i anbudsutlysinga på ferjesambandet Krakhella-Rutledal-Rysjedalsvika sett krav om at minstestandard for storleik av ferja til 35 personbilar, som er ein reduksjon på 11 bilar til dagens ferje. Oppstart er sett til 1. januar 2011. Alle politiske parti i Solund har i brev til Statens Vegvesen, datert 02.04.08 gjeve uttrykk for at dei ikkje kan godta anbudsutlysinga.

Vil statsråden ta initiativet overfor Statens Vegvesen for å påverke endring av anbudsutlysinga i tråd med Solund kommune sitt ønskje?»

GRUNNGJEVING:

I brev frå alle dei politiske partia i Solund kommune til Statens vegvesen og fylkesordføraren i Sogn og Fjordane, datert 02.04.08, har desse uttrykt undring over innhaldet i anbudsutlysinga på ferjesam-

bandet Krakhella-Rutledal-Rysjedalsvika når det gjeld storleik av ferja som skal trafikkere dette sambandet.

I anbudsutlysinga er det sett krav om minstestandardar for storleik til 35 personbilar, som er ein reduksjon på 11 bilar i forhold til den ferja som i dag trafikkerar sambandet.

Det vert også vist til at dei politiske partia er kjend med at Solund kommune gjennom sin dialog med Statens vegvesen ikkje har fått informasjon om planar om å redusere kapasiteten på ferja med omsyn til tal bilar.

Solund kommune er i dag i slutfasen med utarbeiding av kommuneplan for perioden 2008-2020. Planen legg til rette for og føreset vekst i kommunen, både med omsyn til næringsliv og tal på innbyggjarar. Ein av dei viktigaste føresetnadane for vekst er gode kommunikasjonar, både for å få eit konkurransedyktig næringsliv og for trivselen til innbyggjarane i kommunen. I brevet til Statens vegvesen og fylkesordføraren i Sogn og Fjordane skriv dei politiske parti at dei ikkje godtek at offentlege instansar som Statens vegvesen og fylkeskommunen ikkje vektlegg premissane som er avgjerande for at kommunar som Solund skal bestå.

Dei skriv også at det ikkje er haldbart at kommunen ikkje får fleire ferjeavgangar før ev. 2011.

På bakgrunn av det som dei politiske partia i Solund skriv i sitt brev til Statens vegvesen og fylkesordføraren kan dei ikkje godta anbudsutlysinga slik den ligg føre for det aktuelle sambandet, og dei påpeikar at dette gjeld også for sambandet Daløy - Halvorsneset.

SPØRSMÅL NR. 893

Innlevert 4. april 2008 av stortingsrepresentant Torstein Rudihagen

Besvart 14. april 2008 av miljø- og utviklingsminister Erik Solheim

Spørsmål:

«Når drivstoff blir tilført en motor, blir dette omgjort til arbeid/effekt. Dette overføres til drivhjulene.

Må det tilføres mer biodrivstoff enn bensin for at effekten blir lik?»

Svar:

Jeg har forelagt spørsmålet for Statens forurensningstilsyn. De kan opplyse følgende:

Det må som regel tilføres mer biodrivstoff enn

Svar:

Statens vegvesen vurderer ferjestorleik ut frå dagens trafikk, kapasitetsutnytting på dagens ferjemateriell, vurdering av framtidig trafikkvekst og framtidig ruteopplegg.

I anbudsutlysinga for ferjesambandet Krakhella-Rutledal-Rysjedalsvika er talet på turar auka med 50 pst. på måndag, onsdag og fredag og meir enn 50 pst. på tysdag og torsdag. I tillegg aukar tilbodet på laurdag og søndag med to turar. Erfaring frå andre samband syner at når det vert utvida opningstid og fleire turar, fordelar trafikken seg over eit lengre tidsrom.

Ei ferje med kapasitet på 35 pbe ville normalt gje eit godt tilbod i eit samfunn med trafikkgrunnlag som Solund. Eg ser likevel at det kan gje eit dårleg signal å redusera krav til ferjestorleik. Solund kommune har hatt sterk nedgang i folketal dei siste åra. På den andre sida føregår det ei satsing på næringsutvikling og reiselivet er i vekst. Det er derfor viktig at ikkje "storsamfunnet" sender signal som vert oppfatta å framskrive ei negativ utvikling i kommunen. Eg har derfor avgjort at minimumskravet til ferjestorleik i konkurransegrunnlaget vert endra til minimum 46 pbe. På dette punkt vil eg difor be Statens vegvesen om å justere konkurransegrunnlaget.

Statens vegvesen har i utlysinga fastsett driftsoppstart til 1.1.2011. Eg er oppteken av at tilbodsforbetringa som ligg i konkurransegrunnlaget skal kunne kome brukarane til gode så tidleg som mogeleg. Eg vil difor be Statens vegvesen å endre oppstart for drifta basert på anbodet til 1.1.2010.

bensin til en motor for å få gjennomført samme arbeid (kjøre like mange kilometer), fordi energiinnholdet pr. liter drivstoff er noe lavere for biodrivstoff. Energien i drivstoffet kan beskrives med brennverdi i form av megajoule (MJ) per kilo eller liter. Brennverdien for bioetanol er rundt 65-70% av brennverdien i bensin. For biodiesel er forskjellen mye mindre, med en brennverdi på rundt 90% av brennverdien i diesel.

For øvrig kan selve motoreffekten øke ved bruk av bioetanol i E85 og E100 biler med turbomotor. En

slik effektøkning kan være på 5-10 %, noen bilprodusenter reklamerer med opp til 15-20 % effektsøkning. Dette gjelder ikke eventuelle bioetanolbiler med vanlig innsprøytningsmotor eller ved bruk av lavinnblandet drivstoff (E5). Her vil det ikke være noen

merkbar forskjell i motoreffekt i forhold til bruk av bensin. Selv om selve motoreffekten kan øke, vil biler som går på bioetanol likevel bruke flere liter pr. km, som forklart over på grunn av den lavere brennverdien i bioetanolen.

SPØRSMÅL NR. 894

Innlevert 4. april 2008 av stortingsrepresentant Jørund Rytman

Besvart 15. april 2008 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«Hvilken kontroll fører norske myndigheter med at pengene vi betaler til EU for EØS-avtalen blir anvendt til formålene de er tiltenkt, og hvilket initiativ vil norske myndigheter ta i forhold til den manglende dokumentasjonen på anvendte midler?»

BEGRUNNELSE:

Norge betaler årlig store beløp i EU-kontingent for EØS-avtalen. For 2008 er beløpet drøye 1,4 mrd. kroner. Det mangler angivelig dokumentasjon på 30 milliarder kroner i EUs regnskap for 2006 som 19. mars ble godkjent av Europaparlamentets budsjettkontrollutvalg.

Svar:

Stortingsrepresentant Rytman viser i sitt spørsmål til Norges finansielle bidrag til ordninger i EU gjennom vårt EØS-medlemskap. Norge gir bidrag til EU på i hovedsak to måter. For det første deltar vi i flere av EUs programmer og byråer i tilknytning til EØS-avtalen der samlet betaling for deltakelse i 2008 er estimert til om lag 1,4 mrd. kroner. For det andre bidrar vi til sosial og økonomisk utjevning i EU budsjettet med om lag 1,5 mrd. kroner i saldert budsjett for 2008.

Deltakelse i EUs programmer og byråer

Norge deltar i 17 av EUs programmer i tillegg til 17 byråer i tilknytning til EØS-avtalen. Et EU-byrå er en selvstendig enhet opprettet av EU med tekniske, vitenskapelige eller forvaltningsmessige oppgaver. Et eksempel er det europeiske miljøbyrået som er EUs organ for formidling av pålitelig, uavhengig informasjon om miljøet. De største og mest kjente programmene er Rammeprogrammet for forskning (RP7) og utdanningsprogrammene under livslang læ-

ring. Norge betaler for deltakelse i programmene på lik linje med EUs medlemsland og kontingenten beregnes på grunnlag av bruttonasjonalprodukt (BNP) og belastes budsjettet til det relevante fagdepartement. For 2008 er den norske EØS-programkontingenten anslått til om lag 1,4 mrd. kroner. Kontingenten overføres EU-kommisjonen og gjøres opp én gang i året. Norges bidrag avregnes i etterkant mot revidert regnskap for det enkelte program/byrå, og norske myndigheter sikres innsikt i og kontroll med aktiviteten vi bidrar til. Norge deltar, representert ved embetsverket i UD, i EFTAs arbeidsgruppe for budsjettspørsmål som ved siden av å gjennomføre flere årlige møter med EU-kommisjonen, alltid har mulighet til å ta opp forhold av interesse.

70-75 prosent av den samlede norske EØS-programkontingenten gjelder forskningsprogrammet, mens 10-15 prosent gjelder utdanningsprogrammene. En undersøkelse fra Forskningsrådet viser at Norge mottar midler fra forskningsprogrammene vi støtter tilsvarende over 90 prosent av kontingenten vi betaler, et tall som har steget fra år til år. Samtidig gir deltakelse i EU-prosjekter tilgang til kunnskap og nettverk utover det som kan måles i penger.

Revisjon av programkontingenten foretas av EU-kommisjonen.

Bidrag til sosial og økonomisk utjevning

EØS-finansieringsordningene (EØS-midlene) er ikke en kontingent for EØS-avtalen, men er et finansielt bidrag til sosial og økonomisk utjevning i Europa. EØS-ordningene ble opprettet i forbindelse med at EØS-avtalen ble utvidet til å omfatte de nye EU-medlemslandene i 2004 og Bulgaria og Romania i 2007.

I statsbudsjettet for 2008 er det bevilget totalt 1,46 milliarder kroner til gjennomføringen av EØS-finansieringsordningene, fordelt med 750 millioner

kroner under kap. 116.72 EØS-finansieringsordningen; 650 millioner under kap. 116.73 Den norske finansieringsordningen og 60 millioner under kap. 116.74 Bilaterale samarbeidsprogram med Bulgaria og Romania.

Det er vesentlig å understreke at EØS-midlene ikke kanaliseres inn i EU-systemet, men stilles til rådighet for det enkelte mottakerland gjennom de avtaler som er framforhandlet. EØS-midlene forvaltes av et eget forvaltningssystem bestående av nasjonale koordineringsorganer i hvert av de 15 mottakerlandene og med et eget sekretariat i Brussel, Financial Mechanism Office (FMO). Mottakerlandene har ansvar for å prioritere prosjekter som ønskes støttet av ordningene, men det er giverlandene som vedtar hvilke prosjekter som skal støttes. Alle søknader er gjenstand for en grundig vurdering i mottakerlandene og på giversiden. EU-kommisjonens oppgave er å sjekke at prosjektene er i tråd med EUs regelverk.

Utbetalingene foregår gjennom etterskuddsvis refusjon av legitimerede og attesterte påløpte kostnader på prosjektnivå, på basis av aktivitetsplaner og budsjetter godkjent av giverlandene. Utbetalingene foretas fra FMO til mottakerlandene, som foretar videre utbetaling til prosjekteier. Framdriftsrapporter

innsendes for hvert enkelt prosjekt årlig, og i tillegg skal sluttrapport for hvert prosjekt godkjennes av giverlandene.

På generelt grunnlag er det alltid risiko forbundet med å gi finansiell støtte. Det er derfor lagt stor vekt på krav til kontroll og revisjon i regelverk og retningslinjer, samt i rammeavtalene som er inngått med hvert enkelt av de 15 mottakerlandene. Ansvaret for å følge opp prosjekter er i stor grad delegert til nasjonal koordinerende myndighet i mottakerlandene. Det er i tillegg opprettet egne kontrollkomitéer i mottakerlandene. EØS-midlenes sekretariat i Brussel bistår mottakerlandene og overvåker mottakerlandenes arbeid. Eksterne eksperter benyttes i ustrakt grad for å vurdere prosjekter og kontroll av gjennomføringen av prosjekter. Ansvaret for revisjon av prosjektene ligger primært hos mottakerlandenes nasjonale revisjonsmyndigheter, men Riksrevisjonen i Norge kan til enhver tid foreta revisjon på prosjekt- eller systemnivå. Ansvaret for revisjon av FMOs administrative kostnader ligger hos EFTAs revisjonsorgan (EBOA). Årlig revisjonsrapport sendes EFTA-rådet.

Informasjon om godkjente prosjekter legges ut på FMO sin hjemmeside www.eeagrants.org.

SPØRSMÅL NR. 895

Innlevert 4. april 2008 av stortingsrepresentant Jørund Rytman

Besvart 10. april 2008 av forsknings- og høyere utdanningsminister Tora Aasland

Spørsmål:

«Hva gjør statsråden for å forenkle og forbedre godkjenningsprosedyrer for utenlandsk utdanning, og da særlig for innvandrere og flyktninger fra land som Irak?»

BEGRUNNELSE:

Undertegnede er kjent med at en samlet kommunalkomité i Innst.S. nr 159 (2005-2006) understreket viktigheten av å gjøre det enklere for å få godkjent utdanning i andre land.

Videre et anmodningsvedtak fra Stortinget nr. 384 (2004-2005) der regjeringen ble bedt om å utarbeide retningslinjer for raskere kartlegging av kompetanse slik at denne kan benyttes som grunnlag for hel eller delvis godkjenning av fagkrets.

Det står også i Soria Moria-erklæringen at man har ambisjoner for å bedre innvandrers muligheter

for inkludering og deltakelse i samfunns- og arbeidsliv, ved at regjeringen vil gjøre det enklere og raskere å få godkjent utdanning tatt i andre land.

I Ot.prp. nr. 79 (2004-2005) i ny lov om universiteter og høyskoler, varslet departementet at det skulle bli satt i gang et arbeid for å etablere rutiner for godkjenning av utenlandsk høyere utdanning.

Undertegnede er også kjent med at Kunnskapsdepartementet 1. april 2006 derfor oppnevnte et utvalg for å utrede problemstillingene knyttet til dette.

Utvalget ble særlig bedt om å se på godkjenning av utenlandsk utdanning og vurdere behov for endringer som kan bidra til bedre integrasjon av innvandrere i det norske arbeidsmarkedet.

Utvalget avga 24. januar 2007 sin innstilling med en rekke konkrete forslag. Departementet sendte innstillingen på høring 30. januar 2007 med svarfrist 30. april 2007, og det kom inn høringsuttalelser fra 49 instanser (som var positive til utvalgets forslag).

I svaret fra statsråden ønsker undertegnede å vite hva som har blitt gjort etter dette og hvorfor vi fortsatt får se eksempler på at det er vanskelig for f.eks. flyktninger å få godkjent sin utdanning.

Det kan også være interessant å få vite hvilken grad av samarbeid det er mellom NOKUT og de norske ambassadene, og hva man gjør i de tilfellene man ikke kan få evt. bistand fra en norsk ambassade når Norge ikke har det i det aktuelle landet.

Svar:

Som Jørund Rydman viser til, oppnevnte Kunnskapsdepartementet 1. april 2006 et utvalg for å utrede problemstillinger knyttet til systemet for godkjenning og godskriving av høyere utdanning i Norge.

Utvalget, ledet av Knut Brautaset, ble særlig bedt om å se på godkjenning av utenlandsk utdanning og vurdere behov for endringer som kan bidra til bedre integrasjon av innvandrere i det norske arbeidsmarkedet. I tillegg ble utvalget bedt om å se på reglene for godskriving av utdanning mellom norske utdanningsinstitusjoner på bakgrunn av ny gradsstruktur. Brautasetutvalgets mandat var begrenset til godkjenning av høyere utdanning, det vil si generell og faglig godkjenning av akademisk utdanning, og omfattet ikke godkjenning/autorisasjon for det regulerte arbeidsmarkedet eller fagutdanningen. Utvalget avga den 24. januar 2007 sin innstilling med en rekke konkrete forslag.

Forslagene inkluderte blant annet opprettelse av en arbeidsgruppe for å gjennomgå Nasjonal database for godkjenning av høyere utdanning (NAG), innspill til en Nasjonal handlingsplan for godkjenning av høyere utdanning som en del av Norges innspill i Bolognaprosessen, herunder en oppfordring om at institusjonene bør bruke Lisboakonvensjonens supplerende tekst som en veiledning i godkjenningsarbeidet. Utvalget foreslo også enkelte justeringer i lov om universiteter og høyskoler og i forskriftene til loven for å få regelverket til å samsvare bedre med det nye gradssystemet som ble innført fra 2003. Kunnskapsdepartementet ble videre bedt om å avklare ansvar for kapasitet og opplegg for norskopplæring for innvandrere som har, eller ønsker å ta, høyere utdanning. Utvalget foreslo videre at NOKUT bør gi supplerende informasjon om utdanningen i sine godkjenningsbrev for å styrke søkeres muligheter på arbeidsmarkedet og øke arbeidsgivers forståelse av hva en utdanning fra utlandet tilsvarende i Norge. Det ble også pekt på behovet for å styrke arbeidet med den såkalte GSU-listen, som er en oversikt over kvalifikasjoner fra utlandet som tilfredsstillende kravene til generell studiekompetanse med navn på utdanning og eventuelle tilleggskrav. Utvalget foreslo også at det opprettes et nasjonalt informasjonssenter for å gi brukerne korrekt informasjon når det gjelder adgang til studier

samt godkjenning, godskriving av høyere utdanning og godkjenning som kreves for regulerte yrker, da rask tilgang på god informasjon om godkjenningsordninger er mangelvare i dag.

Departementet sendte innstillingen på høring 30. januar 2007 med høringsfrist 30. april 2007. Det kom inn høringsuttalelser fra 49 instanser. Høringsinstansene var generelt positive til utvalgets forslag.

Brautasetutvalgets innstilling inneholder, som vist til ovenfor, mange ulike forslag som det har tatt noe tid å følge opp. Kunnskapsdepartementet jobber for tiden med oppfølgingen av innstillingen. Mye er imidlertid blitt gjort:

Departementet har foreslått enkelte endringer i universitets- og høyskoleloven som nå er sendt på høring med frist til 17. april 2008 for besvarelse. Departementet tar sikte på at en lovproposisjon kan fremmes for Stortinget i 2008.

Etter anmodning fra departementet har NOKUT oppnevnt en arbeidsgruppe for å gjennomgå dagens NAG-base (Nasjonal database for godkjenning av høyere utdanning) og foreslå tiltak for å forbedre dagens databaseløsning. Departementet har stilt kr 800 000 til disposisjon for dette arbeidet. Det er forventet at arbeidsgruppen vil avslutte sitt arbeid våren 2008. Lisboakonvensjonens supplerende tekst med retningslinjer for godkjenningsarbeidet er sendt alle universiteter og høyskoler.

Departementet tok også initiativ til et møte med Arbeids- og inkluderingsdepartementet hvor man så nærmere på avklaringen av ansvar, kapasitet og opplegg for norskopplæringen, og det er satt ned en interdepartemental arbeidsgruppe som skal jobbe videre med dette.

Det er i St. prp. nr. 1 (2007-2008) satt av 3 mill. kroner for å gjennomføre øvrige tiltak fra utvalget. Det foreslåtte informasjonssenteret skal opprettes ved NOKUT i siste halvdel av 2008. Dette informasjonssenteret skal gi brukerne, det være seg søkere, veiledere/rådgivere, arbeidsgivere eller andre, korrekt informasjon når det gjelder opptak til studier samt godkjenning, godskriving av høyere utdanning og godkjenning som kreves for regulerte yrker. Dette vil igjen føre til at spesielt innvandrere med utenlandsk høyere utdanning vil kunne orientere seg raskere og få sin utdanning godkjent tidligere for lettere å komme i arbeid. Informasjonen vil være tilgjengelig på mange språk, og den norskspråklige informasjonen vil være kortfattet og enkel slik at ferske språkbrukere kan forstå den. Arbeidet med GSU-listen skal intensiveres og det samme gjelder arbeidet med å gi mer utfyllende informasjon i brevene om generell godkjenning fra NOKUT. Departementet vil f.o.m. 2009 bevilge 6 mill. kroner til videre oppfølging av utvalgets tiltak.

Når det gjelder spørsmålet om samarbeidet mel-

lom NOKUT og de norske ambassadene, gjelder det som regel hjelp til verifisering av dokumentasjon. I saker om generell godkjenning henvender NOKUT seg i første instans til utdanningsinstitusjonen søker har sin utdanning fra, for å få den verifisert, og dersom det ikke fører frem, til angjeldende lands utdanningsmyndighet. I tillegg trekker de i saksbehandlingen ofte på sine søsterorganisasjoner i andre land, i det såkalte ENIC-NARIC-nettverket. (ENIC er UNESCO og Europarådets nettverk av nasjonale informasjonsenheter for godkjenning av utenlandsk høyere utdanning og NARIC er det tilsvarende for EØS-området.) Dette nettverket er svært viktig for å sikre god saksbehandling i vanskelige saker, da de ulike lands enheter ofte er spesialister på utdanninger fra forskjellige land, alt etter innvandringsmønsteret i det aktuelle landet.

Fra enkelte land, som Irak og Afghanistan, er det imidlertid umulig å få verifisert dokumentasjon av noe slag. Søkere fra slike land kan derfor ikke få generell godkjenning av sin høyere utdanning så lenge denne situasjonen vedvarer. De får derfor brev fra NOKUT med informasjon om den såkalte flyktningsordningen, dvs en metode NOKUT har utviklet i samarbeid med noen universiteter og høyskoler for å prøve (og godkjenne) kvalifikasjonene til søkere som ikke kan dokumentere dem. Fordi denne prøvingen krever fagkunnskaper, må den foretas av en utdanningsinstitusjon med relevant fagtilbud. Kunnskapsdepartementet har i brev til de statlige universitetene og høyskolene forutsatt at NOKUTs foreslåtte prosedyre for godkjenning legges til grunn for søkere fra slike land.

SPØRSMÅL NR. 896

Innlevert 7. april 2008 av stortingsrepresentant May-Helen Molvær Grimstad

Besvart 11. april 2008 av utenriksminister Jonas Gahr Støre

Spørsmål:

«Oppmerksomhet rundt OL i Kina gir en gyllen mulighet til å skjerpe kritikken mot brudd på menneskerettigheter i landet. Norge må her være i front for å styrke det internasjonale presset mot Kina. Utenriksministeren har i media utelukket boikott av lekene, mens Kultur- og kirkeministeren holder døren åpen for boikott av åpningsseremonien.

Hva er Regjeringens syn på boikott, og vil utenriksministeren ta initiativ til en internasjonal kampanje for å mobilisere motstand mot Kinas grove brudd på menneskerettighetene?»

Svar:

I vårt forhold til Kina må vi ha et langsiktig perspektiv. Kina er blitt og vil forbli en svært sentral aktør på den internasjonale scenen. Det er i Norges interesse å ha en bred kontaktflate med Kina. Det handler om å utvikle fordypede relasjoner på en lang rekke områder som gir rom for gjensidig økt kontakt og utveksling. Dette ligger til grunn for Regjeringens Kinastrategi.

Menneskerettigheter og fremme av demokrati er en av hovedpilarene i denne Kinastrategien. I dette arbeidet legger vi særlig vekt på styrking av rettsstatsprinsipper, forenings- og organisasjonsfrihet,

yringsfrihet, kvinners rettigheter, fangers og anholdtes rettigheter, minoriteters rettigheter, religionsfrihet og arbeidet mot dødsstraff.

Under mitt besøk til Kina i januar i år tok jeg spesielt opp Kinas utstrakte bruk av dødsstraff og den bekymringsfulle utviklingen i situasjonen for yringsfrihet og trosfrihet. Vi kan ikke akseptere at journalister og menneskerettighetsforsvarere fengsles på grunn av sine ytringer eller sin overbevisning.

Dette var også bakgrunnen for at statssekretær Johansen i forrige uke tok opp dommen til menneskerettighetsaktivisten Hu Jia med Kinas ambassadør til Norge.

Nylig tok også Norges ambassadør til Kina opp Regjeringens – og det norske folks – bekymring for Tibet, direkte med Kinas president.

Samtidig kan vi registrere at det har vært fremgang på andre områder, som arbeidstakeres rettigheter. Kina har også gjort store fremskritt når det gjelder å utarbeide et nasjonalt lovverk. Dette vil utgjøre en byggestein i innsatsen for å styrke den enkelte kinesers rettssikkerhet og beskyttelse av menneskerettighetene. Sett i et historisk perspektiv er situasjonen for menneskerettighetene bedret, selv om mye gjenstår. Vi må også merke oss at millioner på millioner av mennesker er blitt løftet ut av fattigdom.

Utfordringen er å være tydelig i vår politikk over-

for Kina – men samtidig å fremme kritikk og bekymring på en måte som tjener menneskerettighetene i Kina best. Det brede samarbeidet med Kina gir oss større rom for åpen og kritisk dialog.

Det har gjennom mange år vært bred politisk enighet i Norge om at dialog er det beste virkemiddelet for å kunne bidra til utvikling av et mer rettferdig samfunn for alle. Markeringspolitikk for kortsiktige gevinster vil – etter mitt syn – svekke vår mulighet for påvirkning av menneskerettighetssituasjonen i Kina.

Vår dialog med Kina er åpen og ærlig, og vi tar opp vanskelige og kritiske spørsmål med kinesiske myndigheter. Dette vil vi fortsette med.

OL i Beijing har ført til et økt fokus på Kina og landets menneskerettighetssituasjon. Regjeringen

ønsker at de olympiske leker i Kina skal bli en døråpner for økt fokus og kunnskap om Kina, i tillegg til et vellykket sportsarrangement. Gjennom penn, PC og kamera til de 30 000 journalister som forventes å komme til lekene, vil Kinas sterke og svake sider stå frem. Dette er positivt.

I politikken vil det ikke være riktig å fraskrive seg virkemidler på forhånd. Norge og mange land i verden følger utviklingen i Kina nøye. I dag er det likevel Regjeringens syn at en boikott ikke er et tjenlig virkemiddel for å styrke menneskerettighetene i Kina.

Vi er best tjent med en bred, engasjert, ærlig og kritisk dialog med kinesiske myndigheter. Norske myndigheter har derfor ingen planer om å utebli fra åpningsseremonien under de olympiske leker.

SPØRSMÅL NR. 897

Innlevert 7. april 2008 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 15. april 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«Vil statsråden ta et initiativ for å sette Statens vegvesen i stand til å levere den tjenesten publikum og kjøreskoler forventer av en moderne etat, ev. sørge for at andre - analogt med gjennomføring av periodisk kjøretøykontroll - kan utføre kvalitetssikringen og godkjenningen av kandidatene?»

BEGRUNNELSE:

Av Telemarksavisa 4. april fremgår det at de lokale trafikkskolene blir møtt med en til tre måneders ventetid for oppkjøring hos Statens vegvesen. Etagens eget servicekrav tilsier at ventetiden ikke skal overstige 15 virkedager. Det pekes på at problemet ikke spesielt gjelder forhold i Telemark. Forholdet synes å skyldes en mer generell mangel på kapasitet også i andre distrikter, som for eksempel Oslo, og som forplanter seg til omkringliggende distrikter. Problemstillingen eksemplifisert fra Telemark er derfor nasjonal.

Det antas at gjeninnføring av tidligere tiders begrensinger i valg av oppkjøringssted overfor kjøreskolene for å bøte på den manglende kapasiteten tilhører nettopp tidligere tider. Som monopolinstans i forhold til kvalitetssikring og godkjenning av kandidatens ferdigheter i trafikken må det forventes at det stilles tilstrekkelig kapasitet til å oppfylle egne servi-

cemål, og til å hindre at kandidatene må vente urimelig på at en statlig etat skal levere iht. forutsetningene. Kandidater gis både usikkerhet og økonomiske ekstrautlegg som følge av ventetidene.

Svar:

Jeg vil innledningsvis bemerke at ventetiden for å kjøre opp til førerkort ved enkelte trafikkestasjoner kan være lang og jeg er også kjent med at det kan være store variasjoner i ventetiden over året og mellom de ulike regioner og distrikt. Etter at forrige regjering la opp til omfattende reduksjoner i tilbudet har regjeringen stanset den prosessen og ønsker å finne den nødvendige balanse i tilbud og etterspørsel.

Statens vegvesen arbeider derfor kontinuerlig med å redusere ventetiden for kandidatene, bl.a. har Statens vegvesen påbegynt et arbeid for å justere bemanningen mellom vegvesenets regioner i forhold til etterspørselen på tjenester. Det er som kjent et felles bestillingssystem for hele landet og kandidatene kan selv velge prøvested. Tidspunktet for første tilgjengelige prøve må imidlertid også passe for både kandidat og trafikkskole, bl.a. fordi trafikkskolen holder kjøretøyet til prøven.

Et spesielt problem er å sikre god kapasitet og kvalifisert personale på enkelte steder i sentrale strøk. Her forsøker Statens vegvesen å øke beman-

ningen, men et stramt arbeidsmarked gjør dette vanskelig. Derved øker belastningen på det eksisterende personalet. Denne situasjonen forsterkes ved at antallet førerkortkandidater øker og dermed behovet for trafikklærere og sensorer som hentes fra det samme arbeidsmarkedet. Statens vegvesen arbeider derfor nå med å tilrettelegge for en utdanning av sensorer som gjør at rekrutteringen kan skje fra et bredere segment enn trafikklærerbransjen.

Kvalitetssikring av trafikkopplæringen foregår i stor grad gjennom Statens vegvesens tilsyn med trafikkskolene og ved gjennomføring av førerprøver i alle førerkortklasser. Denne kvalitetssikringen er viktig og den vil gi høy kvalitet på trafikkskolenes tjenester og mer trafikksikre kandidater og bilførere. Jeg forventer at den nye førerkort-opplæringen som

ble innført i 2005, vil gi et viktig bidrag til å øke trafikksikkerheten.

Jeg vil avslutningsvis opplyse at Statens vegvesen i ulykkesanalysegruppene sine rapporter viser at tiltak rettet mot trafikantene er viktige og nødvendige. Rapporten fra 2006 viste at i så mye som 75 % av ulykkene var førerudyktighet medvirkende årsak. Departementet vurderer fortløpende hvordan disse resultatene kan følges opp og da innenfor en mer helhetlig ramme. Trafikkopplæringen og førerprøven er en viktig del av denne helheten og hvor Statens vegvesen har en meget sentral plass. Jeg vil derfor vurdere utviklingen på dette området og eventuelt iverksette tiltak som setter Statens vegvesen i stand til å levere de tjenester publikum og trafikkskoler forventer av en moderne etat.

SPØRSMÅL NR. 898

Innlevert 7. april 2008 av stortingsrepresentant Elisabeth Røbekk Nørve

Besvart 11. april 2008 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«Første innbetaling av NO_x-avgift skal skje 18. april 2008. Ennå er ikke den nye NO_x-avtalen godkjent av EFTAS kontrollorgan ESA. Innbetalingen i april vil legge beslag på betydelig likviditet i fiskerier næringen.

Vil statsråden sørge for at innbetalingen utsettes inntil ordningen godkjennes av ESA, og når vil Regjeringen i motsatt fall tilbakebetale avgiften?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok 28. november 2006 å innføre en avgift på utslipp av nitrogenoksider (NO_x) fra 1. januar 2007. Regjeringen lovet tidlig at det skulle komme en miljøfondsordning som skulle sikre at pengene skulle gå til utslippsreduksjoner. Avtalen kom på plass først 23. januar 2008, og det betyr at fiskerier næringen i ett år har innbetalt NO_x-avgift som en ren fiskalavgift.

Det kom klart frem på statsrådets svar 20. november 2007 til Høyres Elisabeth Nørve, at Regjeringen ikke har noen intensjoner om å la allerede innbetalt avgift komme miljøet eller miljøfondet til gode.

Avtalen som ble inngått mellom staten ved Miljøverndepartementet og en rekke næringsorganisasjoner innebærer at næringsorganisasjonene forplik-

ter seg til å redusere utslippene med 31.000 tonn. Dette skal skje ved at det gjennomføres utslippsreducerende tiltak i enkeltvirksomheter som slutter seg til avtalen. Virksomheter som slutter seg til avtalen, forplikter seg til å foreta innbetalinger til næringslivets NO_x-fond. Fondet skal gi tilskudd til virksomheter som gjennomfører kostnadseffektive NO_x-tiltak, som montering av rensutstyr. Før ordningen kan tre i kraft må den godkjennes av EFTAS kontrollorgan ESA.

Svar:

For å unngå konflikter med statsstøtteregeverket var det ved framforhandlingen av miljøavtalen enighet mellom organisasjonene og staten om at det ikke skulle gis lettelse i avgiftsinnbetalingene før avtalen er godkjent av ESA. Dette er en konsekvens av at en lettelse i innbetalingene i seg selv kan være å betrakte som ulovlig statsstøtte etter EØS-avtalen.

I utkastet til avtale er det lagt til grunn at virksomheter som tilslutter seg NO_x-fondet innen 1. juli 2008, vil få refundert NO_x-avgift som er betalt for perioden fra 1. januar 2008 og fram til ESAs vedtak om godkjenning av avtalen. Tilbakebetaling av avgift vil bli gjennomført så snart som mulig etter ESAs godkjenning.

SPØRSMÅL NR. 899**Innlevert 7. april 2008 av stortingsrepresentant Kåre Fostervold****Besvart 11. april 2008 av fornyings- og administrasjonsminister Heidi Grande Røys****Spørsmål:**

«Mener statsråden at regelverket for offentlige anskaffelser er så komplisert at det medfører unødige brudd på Lov om offentlige anskaffelser?»

BEGRUNNELSE:

Riksrevisjonen har avdekket omfattende brudd på lov om offentlige anskaffelser i de ulike departementer og etater i offentlig sektor. Samtidig er det klaget inn mange brudd på den samme loven i forhold til innkjøp i Kommune-Norge.

Svar:

Regjeringen tar bruddene på regelverket om offentlige anskaffelser som blant annet er avdekket av Riksrevisjonen, svært alvorlig. Vi har derfor allerede satt i gang flere tiltak for å bedre etterlevelsen av reglene. Blant annet har det nye direktoratet for forvaltning og IKT (DIFI) fått ansvar for et styrket veiledningstilbud om offentlige anskaffelser, og direktoratet tilbyr dataverktøy som skal hjelpe stat og kommuner til riktig gjennomføring av innkjøp. I forbindelse med gjennomføringen av et nytt EU-direktiv, har departementet også startet et arbeid for å se hvordan håndhevelsen av reglene kan styrkes ytterligere.

Riksrevisjonens siste rapport gjelder 2006. Jeg vil minne om at Regjeringen gjennomførte et nytt regelverk om offentlige anskaffelser fra 1. januar 2007. Det er derfor tidlig å trekke konklusjoner om virkningen av disse, herunder om reglene er for kompliserte. Jeg vil imidlertid understreke at det er helt nødvendig at regelverket er utformet slik at det bidrar til at de betydelige verdiene ved offentlige innkjøp utnyttes mest mulig effektivt, og på en måte som samfunnet kan ha tillit til.

Loven om offentlige anskaffelser § 5 stiller en del grunnleggende krav som gjelder alle anskaffelser, uavhengig av verdi. Kravene består blant annet i at

anskaffelsen så langt det er mulig skal være basert på konkurranse, og at hensynet til forutberegnlighet, gjennomsiktighet, likebehandling og etterprøvningsbarhet skal ivaretas gjennom hele anskaffelsesprosessen. Jeg er opptatt av at forskriften ivaretar disse hensynten på en trygg måte, samtidig som reglene er så enkle som mulig for brukerne.

Forbedring og forenkling av vår nettopp et hensyn bak regelreformen i 2007. Det nye regelverket er mer fleksibelt og pedagogisk enn de gamle reglene. Forskriften inneholder blant annet flere nye innkjøpsformer som innkjøper kan velge mellom, som bruk av rammeavtaler og gjennomføring av elektroniske innkjøpsprosesser.

Det er viktig å være oppmerksom på at regelverket ikke nødvendigvis blir enklere hvis man fjerner prosedyrekrav i forskriften. Prosedyrekravene viser innkjøperne hvordan de grunnleggende prinsippene i lovens § 5 skal følges i praksis. Dersom man fjerner disse reglene, kan det oppstå spørsmål om hvordan man skal gå frem for å ivareta de grunnleggende kravene i lovens § 5, og svar på disse spørsmålene vil i større grad bli overlatt til avgjørelser i Klagenemnda for offentlige anskaffelser og domstolene. Dette kan føre til usikkerhet både for innkjøpere og leverandører. For ordens skyld minner jeg også om at en del av bestemmelsene i forskriften følger av våre forpliktelser etter EØS-avtalen. Det gjelder anskaffelser over EØS-terskelverdiene. Disse bestemmelsene kan derfor ikke endres uten at EU-direktivene endres.

Regjeringen har et kontinuerlig blikk på hvordan regelverket virker. Jeg har i derfor igangsatt en evaluering og analyse av nivået for terskelverdien i regelverket, og departementet vil motta rapporten sommeren 2008. Som jeg varslet i debatten om behandlingen av Innst. S. nr. 172 (2007-2008) om Dok. nr. 1 (2007-2008), vil jeg også komme tilbake til Stortinget med egen sak om etterlevelsen av regelverket for offentlige anskaffelser.

SPØRSMÅL NR. 900**Innlevert 7. april 2008 av stortingsrepresentant Svein Flåtten****Besvart 14. april 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«I forbindelse med E18-utbyggingen i Søndre Vestfold har Stortinget vedtatt innkreving av bompenge ved en ordinær bomstasjon ved Langåker. Fremdriften i byggingen tilsier at Stortinget før sommeren 2008 må vedta at vegen kan planlegges med ubetjente, helautomatiske bomstasjoner.

Kan samferdselsministeren bekrefte at departementet er i rute med slik behandling før sommeren slik at det ikke blir forsinkelser i fremdriften av vei-prosjektet?»

Svar:

St.prp. nr. 78 (2005-2006) Om utbygging av E18 Langåker-Bommestad legger til grunn at innkrevningen i prosjektet skal skje i automatiske, ubemannede bomstasjoner. Det er kun dersom det ikke oppnås enighet om samlet opplegg for videre utbygging av E18 i Vestfold at det er aktuelt med ordinær innkreving ved Skolmar og Solum i Larvik.

Det foreligger som kjent lokale vedtak for videre utbygging av E18 i Vestfold, der det legges opp til innkreving gjennom antennepunkter. Vegdirektoratet forbereder nå saken for Samferdselsdepartementet. Det skal bl.a. gjennomføres ekstern kvalitetssikring (KS2) før saken kan fremmes. Samferdselsdepartementet tar sikte på å fremme saken i løpet av 2008.

SPØRSMÅL NR. 901**Innlevert 7. april 2008 av stortingsrepresentant Solveig Horne****Besvart 11. april 2008 av justisminister Knut Storberget****Spørsmål:**

«Mener justisministeren at en responstid på et par timer er akseptabelt, og hvilke tiltak vil justisministeren gjøre for at dette rettes opp?»

BEGRUNNELSE:

Lørdag 5. april skjedde en knivstikkingsepisode i Sandnes. Politiet rykket ikke ut til åstedet for knivstikkingen før det var gått et par timer. Det er en kjent sak at Rogaland Politidistrikt får for lite penger i forhold til det de har krav på. Denne hendelsen viser klart konsekvensene av ressursmangel. Stasjonsjef ved Sandnes politistasjon vil heller ikke opplyse noe om hvor mange patruljer som er ute i Sandnes en lørdagskveld, men en responstid på et par timer er ikke akseptabelt i forhold til befolkningen i Sandnes.

Svar:

Jeg arbeider for å sikre et politi med en tenestestruktur, et vaktsamarbeid og en bemanning som

ivaretar publikums behov for service og beredskap. Denne regjeringen har økt politiets budsjetter med en halv milliard kroner i perioden 2006 - 2008. Antallet elever ved Politihøgskolen ble økt til 432 studenter i 2007. Det økte opptaket er videreført i 2008-budsjettet. Dette gjør vi både fordi vi forventer en stor avgang i årene fremover, men også fordi regjeringen vil styrke politiet slik at politireformens intensjoner oppfylles.

Politidirektoratet har fått i oppdrag å utrede politi- og lensmannsetatens utdannings- og bemanningsbehov, både når det gjelder politiutdannet personell og personell med annen utdanning, frem til 2015. Utredningen vil også inneholde en gjennomgang av spørsmålet om differensiert responstid, jf. Innst S. nr. 145 (2005 - 2006). Rapporten vil forligge i første halvår 2008.

For å videreutvikle det lokale samarbeidet har Regjeringen tatt initiativ til et mer formalisert samarbeid mellom politidistriktene og kommunene i form av poHtiråd, Formålet med politirådet vil være å ut-

veksle informasjon, etablere felles problemforståelse og iverksette lokale tiltak for å forebygge og bekjempe kriminalitet.

Spørsmålet knyttet til forholdet i Sandnes den 5. april er forelagt Politidirektoratet som har innhentet opplysninger fra politidistriktet.

Rogaland politidistrikt opplyser at det lørdag 5. april kl. 19.40 kom inn melding til operasjonssentralen om at en person i Sandnes hadde fått et kutt i armen, sannsynligvis forårsaket av kniv. Operasjonsleder oppfattet at gjerningsmannen/mennene hadde forlatt åstedet.

På dette tidspunktet var alle politipatruljene i distriktet opptatt, og telefonen ble viderekoblet til AMK som besluttet å sende ambulansepersonell til stedet. Etter å ha vurdert den skadde, meddelte AMK at vedkommende ville bli brakt til legevakten for å sy, og deretter sendt hjem. Så snart det var en politipatrulje ledig ble denne sendt til legevakten for å få forklaring fra fornærmede. Patruljen ble sendt etter ca 50 minutter.

Rogaland politidistrikt opplyser at de opprettholder best mulig beredskap innenfor tildelte ressurser. Dessverre kan det likevel fra tid til annen inntreffe

uheldige episoder der ventetiden blir for lang. Dette gjelder spesielt i helgene med mange oppdrag, Politidistriktet understreker likevel at fare for liv og helse blir prioritert, og at andre og mindre alvorlige oppdrag blir avbrutt for å ta seg av slike tilfeller. Den aktuelle saken i Sandnes ble imidlertid ikke vurdert til å være så alvorlig at de øvrige operative oppdragene kunne avbrytes.

Det er Politidirektoratet som fordeler budsjettet til politidistriktene. Fordelingen skjer etter faste kriterier med utgangspunkt i det enkelte politidistrikts utfordringer og oppgaver. Rogaland politidistrikt har et budsjett som sikrer forsvarlig drift. Jeg viser her til mitt svar på ditt tidligere spørsmål nr. 655.

Jeg har merket meg at politiet i Rogaland har besluttet å ikke opplyse hvor mange patruljer som er ute en lørdagskveld. Dette er valgt av polititaktiske grunner og i medhold av politiloven § 24,2. ledd. Jeg finner ikke grunnlag for å overprøve beslutningen på dette punkt.

Jeg har tillit til at politimesteren i Rogaland og de ansatte i politidistriktet kan gi befolkningen en god og effektiv polititjeneste for de ca 360 mill kr. de har fått tildelt for 2008.

SPØRSMÅL NR. 902

Innlevert 7. april 2008 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter

Besvart 11. april 2008 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«Vil finansministeren sette opp en prioriteringsliste som viser på hvilke områder Skatteetaten fortrinnsvis skal sette inn sine ressurser innenfor de økonomiske rammene de har fått?»

BEGRUNNELSE:

Finanskomiteen har mottatt brev fra skatteetaten datert 28. mars 2008 med tilhørende notat hvor Skatteetaten klager over det som etter deres vurdering er utilstrekkelige ressurser.

Undertegnede mottar ofte henvendelser fra enkeltpersoner som føler seg forfulgt for bagateller eller uheldige feiltolkninger av et meget omfattende og komplisert regelverk.

Det samme gjelder næringsdrivende, som ofte har store problemer med å forstå hvordan de korrekt skal etterfølge de mange regler som er på området. Man har både lover, forskrifter og ligningsmyndighetenes uttalelser og vurderinger å forholde seg til. Lignings-ABC 2007/08 er på 1328 sider alene. På toppen av det hele er i enkelte tilfeller Skattedirektoratet og Finansdepartementet uenige om hvordan reglene skal praktiseres.

Det er med andre ord også fort gjort for en skattyter å tolke regelverket feil. Og jo mer ressurser som settes inn for å tolke regelverk, jo mindre går til verdiskaping.

Man kan spørre seg om ikke ligningsmyndighetene i større grad burde fokusert på de store linjene, istedenfor å sette inn betydelige ressurser på å forfølge skattytere som i beste og ærligste tro har forsøkt å etterfølge reglene riktig, men som ligningsmyndighetene finner mulighet til å plukke på.

Dersom ligningsmyndighetene i minste detalj skal kontrollere alle enkeltpersoners skjønnsvurderinger i alle tilfeller vil de aldri kunne få tildelt nok ressurser.

En klokere løsning ville nok være å prioritere ressursene hensiktsmessig, samt forenkle regelverket.

Svar:

Du viser til at finanskomiteen har mottatt et brev av 28. mars d.å. fra skatteetaten, der etaten klager over utilstrekkelige ressurser. Finansdepartementet har brakt på det rene at avsender av nevnte brev er Skatteetatens Landsforbund, dvs. en av tjenestemannsorganisasjonene i etaten. Det ville ha vært irreligert dersom en etat under Finansdepartementet hadde sendt klage direkte til komiteen.

Styringsdialogen mellom departementet og underliggende virksomhet er basert på prinsippene om mål- og resultatstyring og fullmakts- og rammestyring. Det innebærer at departementet i det årlige tildelingsbrevet dels formulerer mål og konkrete resultatkrav og dels gir fullmakter og meddeler Stortingets vedtatte budsjetttramme for virksomheten. Hvordan virksomheten utnytter og fordeler sin budsjetttramme på de ulike mål- og oppgaveområdene, er i all hovedsak opp til virksomhetsledelsen (som står resultatansvarlig overfor departementet).

Jeg viser ellers til den årlige budsjettproposisjonen for Finansdepartementet. Det framgår her at

skatteetaten har fire hovedmål. Av skatteetatens om lag 6000 årsverk anvendes vel halvparten til det første målområdet, dvs. til fastsettelse av skatt. Jeg har ingen merknader til en slik prioritering.

Av din begrunnelse leser jeg at du mener skatteetaten generelt anvender sine ressurser på en uheldig måte, og at enkeltpersoner og næringsdrivende blir forfulgt i unødvendig grad.

Finansdepartementet har ingen dokumentasjon på at skatteetaten generelt anvender sine ressurser på en slik uheldig måte som du anfører. Snarere vet jeg at skattedirektøren nærmest kontinuerlig har fokus på å prioritere de tildelte ressursene mest mulig hensiktsmessig. Resultatene av etatens jevnlig brukere undersøkelser viser dessuten at et klart flertall av skattyterne har et godt inntrykk av etaten.

Skatteetaten er satt til å håndheve et regelverk som kan oppleves som komplisert både av skattyter og etat. Avslutningsvis vil jeg derfor si meg enig med deg i at regelverksforenkling er et viktig innsatsområde.

SPØRSMÅL NR. 903

Innlevert 7. april 2008 av stortingsrepresentant Åge Starheim

Besvart 15. april 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«I ein rutinekontroll har ein oppdaga at brua på E39 gjennom Byrkjelo sentrum ikkje toler belastninga av tyngre køyretøy, og må forsterkast. Vegbredda er no redusert frå dagens seks meter til fem meter, som ei mellombels løysing. Det kan ta mange månader før brua er opprusta til to fulle køyrebaneer.

Vil statsråden syte for at det vert løyvd ekstraordinære statlege midler til å ruste opp denne brua, slik at kostnadane til dette ikkje går ut over andre vegprosjekt i Sogn og Fjordane?»

GRUNNGJEVING:

Det var i ein rutinekontroll i februar det vart oppdaga svikt i brukara ved brua på E39 gjennom Byrkjelo sentrum.

Brua har ei øvre grense på totalt 50 tonn og 10 tonn akseltrykk.

Inspeksjonen av brua har vist at brua ikkje toler mange køyretøy samstundes.

For å unngå å setje akseltrykket ned til to tonn vert vegbredda redusert frå dagens seks meter til fem meter. Dette er eit mellombels tiltak.

Dagens trafikksituasjon kan vere farleg for biltrafikken, og ikkje minst for persontrafikk forbi brua. Det bør vurderast om det ikkje burde vore innført trafikklys som regulerer trafikken inntil brua er ferdig opprusta.

Vegdirektoratet er kopla inn for å vurdere nødvendige tiltak, og det er usikkert kor langvarig den mellombelse løysinga vert.

Kostnadane har ein ikkje oversikt over før Vegdirektoratet har trekt sine endelege konklusjonar, truleg i løpet av mai.

Svar:

Statens vegvesen vurderer no ulike løysingar for å forsterke brua. Når ein har tatt stilling til korleis brua skal forsterkast og kostnadstala ligg føre, vil Statens vegvesen komme tilbake til finansieringa av arbeida.

SPØRSMÅL NR. 904**Innlevert 7. april 2008 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 18. april 2008 av justisminister Knut Storberget****Spørsmål:**

«Humanetisk forbund nektes å arrangere gruppesamtaler med innsatte i Hamar fengsel, slik representanter for den norske kirke tillates. Det åpnes for individuelle samtaler dersom det blir spørsmål om det, men gruppesamtaler med organisasjoner som har et ikke religiøst livssyn nektes, og de betegnes i svarbrev som tilfeldige organisasjoner.

Mener statsråden denne praksis er i tråd med prinsippet om ikke diskriminering på grunnlag av livssyn, og hva kan gjøres for å sikre at diskriminering etter livssyn ikke skjer?»

BEGRUNNELSE:

Samtaler om etiske og moralske livssynsspørsmål kan være meget viktige for innsatte i fengsel. Behovet kan være individuelt og personlig, men gruppesamtaler kan også være veldig viktig for å finne fellesskap og støtte for etiske standarder og valg som kan bære videre i livet. Dette er grunnleggende enten en har et livssyn basert på religion eller annet grunnlag. Det er en tendens til at livssyn basert på ikke-religiøs grunnlag ikke tas på tilstrekkelig alvor generelt og overfor enkeltpersoner og i mange tilfeller likestilles ikke slike livssyn med andre religiøse livssyn. Saken i Hamar fengsel er et eksempel på dette.

Svar:

Jeg deler representanten Andersens syn på at samtaler om etiske og moralske livssynsspørsmål kan være svært viktig for innsatte i fengsel, på lik linje med samtaler om religiøse spørsmål.

Organisasjoner som arbeider med religiøst eller ikke religiøst livssyn, skal behandles likt. Det er en forutsetning at de innsatte selv ønsker denne tjenesten. Jeg har bedt departementet underrette Hamar fengsel om dette.

Jeg er for øvrig blitt orientert om situasjonen ved Hamar fengsel. På lukket avdeling ved Hamar fengsel er det svært begrensede arealer til disposisjon. Ved gruppesamtaler må fellesskapet stenges for dem som ikke ønsker å delta. Vi forutsetter dog at Hamar fengsel vil praktisk tilrettelegge dette i fremtiden.

I henhold til straffegjennomføringsloven § 23 om religion og livssyn, skal lederen ved fengslene, så langt det er praktisk mulig og forenlig med sikkerheten, legge forholdene til rette for at innsatte skal kunne utøve sitt livssyn. Innsattes ønsker om religiøs eller livssynsmessig seremoni, sjelesorg, religiøs eller livssynsmessig rådgivning skal så langt mulig tas til følge ved nødvendige tiltak. Landets fengsler skal legge forholdene til rette for dette.

Jeg kan i tillegg opplyses at det er nedsatt en tverrdepartemental arbeidsgruppe med medlemmer fra Kultur- og kirke departementet og Justisdepartementet som skal utarbeide et felles rundskriv om livssynstjenester i fengslene.

SPØRSMÅL NR. 905**Innlevert 8. april 2008 av stortingsrepresentant Ingebrigt S. Sørfonn****Besvart 15. april 2008 av finansminister Kristin Halvorsen****Spørsmål:**

«Gjenbruk er ei god miljøsak. Ein av dei største aktørane på gjenbruksmarknaden, Fretex, kjem særskilt dårleg ut når det gjeld moms på sal av brukte varer. Dei får ikkje nytte av særreglane om avansemoms på omsetning av brukte varer. Fretex kjem heller ikkje inn under momsfritaket for omsetning av brukte varer, i regi av ideelle organisasjonar.

Vil statsråden ta grep for å gjera noko med dette?»

GRUNNGJEVING:

Omsetning av brukte varer er ei god miljøsak. Det er difor brei politisk semje om å stimulera til at gjenbrukstiltak vert så rimelege, enkle og byråkratiske som mulig.

Det er difor særreglar i meirverdiavgiftslova for omsetning av brukte varer. I samsvar med lova sin § 20 skal det berre reknast moms av avansen.

Det er også gjort unntak for momsplikt når omsetningen skjer i regi av ideelle organisasjonar, under føresetnad av at fortienesta går til almennyttige føremål og at det vert nytta uløna arbeidskraft til omsetninga.

Ein av dei største aktørane i gjenbruksmarkedet, Fretex, får ikkje nyta godt av desse særreglane. For det første vert varane samla inn/gitt, slik at avansemoms i praksis vert moms på heile salsverdien. For det andre har Fretex løna personale i sine utsal.

Dette gjer at det i praksis vert moms på heile salsprisen, noko som gjer varene dyrare, og med det også reduserer den totale gjenbrukseffekten.

Det vert stadig kasta større mengder gode og godt brukbare produkt av alle kategoriar. Dette er såleis ei sterkt veksande miljø- og ressursutfordring. Difor må alle midlar nyttast for å stimulera til god og effektiv gjenbruk.

Svar:

Meirverdiavgifta er ei generell avgift på forbruk av varer og tenester. Ved utforminga av regelverket er det sentralt at meirverdiavgiftssystemet ikkje skal vere konkurransevridande og ikkje skal føre med seg kompliserte avgrensingsproblem for næringsliv, forbrukarar og myndigheiter. Avgifta er ein berebjele for inntektssida på budsjettet, og utgjør om lag 30 pst. av dei totale skatte- og avgiftsinntektene frå fastlands-Noreg. Det er derfor viktig for meg at momssystemet blir halda ved lag som en avgjørande del av finansieringa av velferdsstaten.

Som representanten viser til, opnar regelverket for at ein ved omsetning av brukte varer berre reknar meirverdiavgift av avansen. Bakgrunnen for at avansesystemet blei innført er at varene som regel vert kjøpt frå private eller andre som ikkje skal berekne meirverdiavgift ved sal til ein vidareforhandlar. Da det ikkje vil vere nokon inngåande meirverdiavgift å trekke frå for vidareforhandlaren på dei varene han har kjøpt, må utgåande avgift bereknast av heile salsprisen og ikkje berre av meirverdien. For at meirverdiavgiftssystemet skal vere mest mulig nøytralt, blei denne ordninga innført for avgiftspliktige vidareforhandlarar.

I tillegg er det gjort eit unntak frå avgiftsplikta

når omsetning skjer i regi av ideelle organisasjonar. Faren for konkurransevridingar i disfavour av andre næringsdrivande gjorde det nødvendig å sette strenge vilkår for når unntaket kan nyttast, blant anna at det berre må nyttast frivillig, uløna arbeidskraft.

Gjenbruksbutikkar med et ideelt formål, men som ikkje baserer seg på slik frivillig, uløna arbeidskraft, vil dermed ikkje kunne nytta seg av unntaket. Dette vil, som representanten nemner, blant anna gjelde Fretex. Desse gjenbruksbutikkane er avgiftspliktige på vanleg måte, noko dei har vore frå det blei innført meirverdiavgift i 1970. Meirverdiavgift skal bereknast av salsvederlaget, og butikane har rett til å trekke frå inngåande meirverdiavgift på alle innkjøp til bruk i verksemda. For varer som butikken mottek gratis, vil det likevel ikkje være nokon inngåande meirverdiavgift å trekke frå. Fordi varene mottas gratis er det, som representanten også nemner, heller ingen fordel i å kunne nytta ein avansemetode. At varene er gratis, gir desse butikane likevel ein fordel samanlikna med butikkar som må kjøpe dei varene dei sel.

Representantens forslag ser ut til å ta sikte på gjenbruksbutikkar med eit ideelt formål, slik som Fretex. Det er likevel slik at omsetning av brukte varer også skjer i eit nokså stort omfang utan at det nødvendigvis ligg eit ideelt formål bak. Ei ordning kor plikta til å berekne avgift knyttes til om overskottet brukast til eit ideelt formål eller om sjølve verksemda har eit ideelt formål, vil gi dei aktuelle verksemdene eit konkurransefortrinn samanlikna med ordinære næringsdrivande. Eit slikt unntak vil òg reise nye spørsmål om kontroll og avgrensing. Skal det til dømes berre være dei gjenbruksbutikkane som har eit uttalt ideelt formål som skal omfattast, eller skal unntaket òg gjelde for dei meir kommersielle gjenbruksbutikkane? Og kva for ideelt formål skal i så tilfelle kvalifisere for eit slikt unntak?

Ei utvida unntaksordning, kan bidra til å svekke meirverdiavgifta som ei generell skatt på forbruk. Dagens unntak for omsetning frå ideelle organisasjonar er såpass avgrensa at det ikkje har vesentlege innverknad på provenyet. Det vil kunne bli tilfelle dersom eit unntak skulle gjelde fleire verksemdar enn i dag.

Generelt er endringar i skatte- og avgiftssystemet uansett oppe til vurdering i forbindelse med dei årlege budsjettforslaga.

SPØRSMÅL NR. 906**Innlevert 8. april 2008 av stortingsrepresentant Kenneth Svendsen****Besvart 15. april 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«Mange plasser i Norge er det farlige innsnevninger av vegbanen. Når disse flaskehalsene er en del av stamvegnettet, er det spesielt ille. Innsnevninger av vegbanen på sterkt trafikkerte strekninger med mye tungtransport skaper mange farlige situasjoner. En slik plass er E6 over Røssvoll bru i Rana kommune. Broen er smal, samtidig som inngangen til broen skjer i en 90 graders sving.

Vil statsråden ta initiativ til at slike flaskehalsen utbedres raskt?»

BEGRUNNELSE:

Røssvoll bru med innkjøringer er en av de verste flaskehalsene på vegnettet mellom Trondheim og Tromsø. Innkjøringen til bruene skjer i en 90 graders sving og inn på en smal bru. Det er mange møteulykker i dette området, og et mareritt for førere av tyngre biler.

Jeg har blitt kontaktet av mange tungtransportsjåfører, og personer som bor i området med spørsmål om det snart skal gjøres noe med denne trafikfellen. Da E6 går over brua, og trafikken til flyplassen fra Mo i Rana må passere bruene er det mye trafikk over brua, både av tungtransport og personbiler.

Svar:

Det er flere strekninger og punkter langs E6 på Helgeland som har utilfredsstillende standard. Langvasså bru (omtalt Røssvoll bru i spørsmålet) ved

Røssvoll i Rana er et slikt punkt. For å kunne utbedre disse strekningene har Statens vegvesen startet reguleringsplanarbeid på flere strekninger langs E6 i Rana kommune, inklusiv strekningen forbi Røssvoll. På lokalpolitisk nivå på Helgeland pågår det parallelt en prosess for å avklare muligheter for delvis bompengefinansiering av vegutbygging i området, inkludert utbedring av E6.

I transportetatens forslag til Nasjonal transportplan for 2010-2019 foreslås det at mindre, målrettede tiltak på stamvegnettet prioriteres i sterkere grad i forhold til større strekningsvise investeringer innenfor de økonomiske planrammer som er gitt. Statens vegvesen mener at dette bedre kan oppfylle de nasjonale målene for stamvegnettet.

E6 på Helgeland er en strekning hvor det på en rekke steder er behov for punktvis utbedringer for å heve vegstandarden. For å få til en effektiv gjennomføring av prosjekter på denne strekningen er det i transportetatens forslag til Nasjonal transportplan foreslått at Statens vegvesen skal se på nye kontraktsformer for E6 gjennom Helgeland, hvor entreprenøren får et mer helhetlig ansvar for drift, vedlikehold og utbedringer langs en gitt strekning.

Hvilke prioriteringer og virkemidler regjeringen vil foreslå for investeringer på stamvegnettet i den kommende planperioden vil vi presentere i stortingsmeldingen om Nasjonal transportplan for 2010-19, som planlegges fremmet for Stortinget i desember 2008.

SPØRSMÅL NR. 907**Innlevert 8. april 2008 av stortingsrepresentant Ulf Leirstein****Besvart 15. april 2008 av finansminister Kristin Halvorsen****Spørsmål:**

«Kan finansministeren avklare om bompenger er å regne som en offentlig avgift?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtar stadig nye veiprosjekter i større eller mindre grad finansiert gjennom bompenger. Staten har (med ett unntak, Svinesundsforbindelsen)

ikke ønsket å ta ansvar for den delen av utbyggingskostnadene som er forutsatt dekket av bompenger. I betydelig grad blir disse kostnadene finansiert ved lån. Ansvaret ivaretas av egne rettssubjekter, nemlig bompengeselskapene, organisert som aksjeselskaper.

Som grunnlag (og motytelse) for disse økonomiske forpliktelsene har Stortinget gitt bompengeselskapene rett til å kreve inn avgift eller bompenger.

Bakgrunnen for spørsmålet er at det åpenbart er ulike syn på om bompenger er en offentlig avgift eller ikke. Statens vegvesen mener det er en offentlig avgift. Påtalemyndigheten er sterkt tvilende. Fra forskjellig advokathold er det uenighet om avgift innkrevd for å dekke bompengeselskapenes økonomiske forpliktelser er en offentlig avgift eller ikke.

Det kan synes som at det er viktig å få en avklaring fra Finansdepartementet i dette spørsmålet.

Svar:

Bompenger er ikke en statlig avgift som fastsettes av Stortinget iht. Grunnlovens § 75a gjennom et plenarvedtak, og som ledd i de årlige budsjettbehandlingene. Avgiftsvedtaket, som utgjør et pålegg om å betale avgift uten noe krav om motytelse, har etter

Grunnloven begrenset gyldighetstid, inntil utgangen av det budsjettår vedtaket gjelder for. Disse avgiftene kjennetegnes for øvrig ved at avgiftsinntektene går direkte inn i statskassen uten noen form for øremerking, og i motsetning til gebyrer og sektoravgifter skal ikke inntektene fra avgiftene som vedtas etter Grunnloven § 75a finansiere spesielle myndighets-handlinger.

Stortinget har med veglovens § 27 fastsatt hjemmel for innkreving og bruk av bompenger. Det er verken riktig eller hensiktsmessig å kategorisere denne betalingsformen ytterligere på generelt grunnlag. Rettsvirkning som betalingsformen har i forhold til annen lovgiving må bero på konkrete fortolkninger av vedkommende lov.

SPØRSMÅL NR. 908

Innlevert 8. april 2008 av stortingsrepresentant Gunnar Kvassheim

Besvart 21. april 2008 av olje- og energiminister Åslaug Haga

Spørsmål:

«Hvordan vil statsråden vektlegge hensynet til miljø- og fiskeriinteressene ved den forestående tildelingen av leteareal gjennom forhåndsdefinerte områder for 2008?»

BEGRUNNELSE:

Tildelingsordningen for leteareal gjennom forhåndsdefinerte områder (TFO) var en ordning som ble innført i forbindelse med Oljemeldingen, St.meld. nr. 38 (2001-2002). Ordningen skulle benyttes i modne områder, hvor man kunne tillate en forknet tildelingsprosess.

Statsråden har ved tidligere anledninger sagt at hun ønsker en full gjennomgang av tildelingsordningen med bakgrunn i den økende interessekonflikten mellom petroleumsnæringen og miljø- og fiskeriinteressene. Statens forurensningstilsyn og Direktoratet for naturforvaltning har kommet med sine høringsuttalelser til Olje- og energidepartementets forslag til utvidelse av forhåndsdefinerte områder for 2008. De advarte mot utvidelse i 31 av i alt 34 foreslåtte oljeblokker fordi de mente at havområdene var for sårbare.

Svar:

Tildeling i forhåndsdefinerte områder», TFO, er en ordning som skal stimulere til økt letevirksomhet

for å utnytte små funn i modne områder på kontinentalsokkelen. Mye av letearealet som tildeles gjennom TFO-ordningen gjelder områder der det allerede har vært gitt utvinningstillatelser. Dette er areal som tidligere er tilbakelevert til staten uten at alle mulighetene er uttømt, men der andre aktører kan se nye muligheter.

Jeg understreker derfor at TFO karakteriseres ved at man tildeler rettigheter i områder der det tidligere har vært petroleumsaktivitet. Samtidig er det også i TFO-ordningen viktig å legge vekt på hensynet til fiskeri- og miljøinteressene. Før eventuelle utvidelser av TFO-området innhentes det derfor fiskeri- og miljøfaglige vurderinger på samme måte som under de ordinære konsesjonsrundene. Jeg legger stor vekt på fiskeri- og miljøinteressene, ikke minst for å sikre og vedlikeholde vår lange tradisjon med sameksistens. Jeg har også styrket departementets kontaktflate med fiskerierorganisasjonene både generelt og i enkelttema som tildeling, seismikkinnsamling og relevant regelverk. Dette er et uttrykk for hvilken betydning jeg tillegger fiskeriene.

Fiskeri- og miljøfaglige vurderinger vil således utgjøre en viktig del av beslutnings-grunnet når jeg etter en helhetsvurdering skal avgjøre hvilke områder som vil bli inkludert i utlysningen av TFO 2008. Min målsetning er å kunngjøre utlysning av TFO 2008 om kort tid.

SPØRSMÅL NR. 909**Innlevert 8. april 2008 av stortingsrepresentant Harald T. Nesvik****Besvart 17. april 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad****Spørsmål:**

«Undertegnede har merket seg at det fremdeles ikke er kommet en avklaring knyttet til videre drift av Solbu ettervernshjem etter 1. juli d.å. Det er slik undertegnede ser det, svært uheldig, at beboerne ved Solbu lever i uvisshet knyttet til hva som vil skje etter at driftsavtalen til Solbu er utløpt.

Når kan man forvente at det er kommet en avklaring knyttet til hva som vil skje med Solbu ettervernshjem, og er statsråden av den oppfatning at Solbu har vært, og er, et godt og trygt tilbud for beboerne?»

BEGRUNNELSE:

Undertegnede har merket seg at det fremdeles ikke er kommet en avklaring knyttet til videre drift av Solbu ettervernshjem etter 1. juli d.å.

Det vises videre til statsrådets svar på skriftlig spørsmål fra stortingsrepresentanten Laila Dāvøy, der statsråden blant annet skriver:

"Det er ifølge Helse Sør-Øst RHF sin vurdering gode faglige argumenter for at langvarige botilbud i institusjon, som Solbu er, ikke gir den beste ressursutnyttelsen og det beste behandlingsresultatet for pasienten."

og videre:

"Jeg er kjent med at det har vært kontakt mellom Helse Sør-Øst RHF og Oslo kommune i denne saken, og at det har vært arbeidet med å finne løsninger for fremtidig drift av Solbu. Jeg har i årets oppdragsdokument til Helse Sør-Øst RHF stilt krav om at de skal følge opp og videreutvikle samarbeidet mellom helseforetak og kommuner om pasientrettede samhandlingstiltak overfor prioriterte pasientgrupper."

Undertegnede finner det noe underlig at statsråden først antyder at tilbudet på Solbu ikke godt nok ivaretar denne pasientgruppen, mens hun senere i

samme svar forteller at det arbeides med å finne en løsning knyttet til videreføring av institusjonen.

Undertegnede vil derfor på denne bakgrunn be om en redegjørelse fra statsråden knyttet til hvordan hun vurderer den fremtidige situasjonen til Solbu ettervernshjem og dagens beboere, spesielt sett i lys av intensjonene i oppdragsdokumentet for inneværende år.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål fra stortingsrepresentant Laila Dāvøy av 31. mars d.å. der jeg redegjør for situasjonen rundt Solbu og mine forventninger til Helse Sør-Øst RHF og Oslo kommune.

Jeg skrev også i nevnte svar: "Det er pasientens behov for sammenheng og kontinuitet i behandlingsforløpet som skal være styrende for samhandling og samarbeid". Å gjøre vurderinger av faglig innhold, organisering, varighet av ulike typer behandling og ansvarsfordeling mellom forvaltningsnivåene er måter å oppfylle dette på.

Jeg har i oppdragsdokumentet for i år gitt signaler til de regionale helseforetakene om at de skal sikre gode og bredt involverende prosesser mellom de berørte aktører ved utviklings og omstillingsprosesser. Slike omstillingsprosesser skal sikre at pasientgruppene som berøres får et godt behandlingstilbud på rett nivå. "(...)å finne løsninger for fremtidig drift av Solbu" innebærer ikke at det trenger å være en del av spesialisthelsetjenesten. Dette viser imidlertid at Helse Sør-Øst RHF har villet bidra for å finne en fremtidig løsning for Solbu.

Når det gjelder situasjonen ved Solbu, vil jeg om kort tid be om et møte med Helse Sør-Øst RHF for å bli orientert om status og for å forsikre meg om at Helse Sør-Øst RHF følger opp styringssignalene i oppdragsdokumentet.

SPØRSMÅL NR. 910**Innlevert 8. april 2008 av stortingsrepresentant Trine Skei Grande****Besvart 14. april 2008 av utenriksminister Jonas Gahr Støre****Spørsmål:**

«Hvilke konkrete tiltak, både bilaterale og gjennom aktuelle multilaterale fora, vil utenriksministeren iverksette for å bidra til at dødsstraff mot barn under 18 år fjernes i den nylig ikrafttrådte arabiske menneskerettighetskonvensjonen?»

BEGRUNNELSE:

Spørsmålet gjelder spesielt i forhold til arabiske land (og palestinske myndigheter) som norske myndigheter fører egne bilaterale dialoger med, og i forhold til FN som skal sikre at medlemsland ikke vedtar lover og regler som er i motstrid med grunnleggende menneskerettigheter.

Det er i utgangspunktet positivt at de arabiske statene har etablert en egen regional menneskerettighetskonvensjon. Dette kan bidra til å sette fokus på menneskerettigheter i den arabiske verden, og det kan styrke etterlevelsen av dem. Menneskerettighetskonvensjonen er nylig trådt i kraft i de palestinske områdene og de seks statene som har ratifisert den; herunder De forente arabiske emirater, Jordan, Bahrain, Algerie, Syria og Libya.

Det er imidlertid foruroligende at konvensjonen tillater dødsstraff mot barn under 18 år. Dette er i strid med FNs Barnekonvensjon hvor retten til liv er et av de mest grunnleggende prinsippene. Alle arabiske stater har ratifisert FNs Barnekonvensjon uten forbehold. Dette betyr at konvensjonens artikkel 37, som forbyr idømmelse av dødsstraff for mindreårige, skal respekteres og kommer foran alle regionale menneskerettighetskonvensjoner. Dette er et folkerettslig prinsipp som er fastslått i Wien-konvensjonen fra 1969.

Svar:

Det er et positivt trekk at det vedtas regionale regelverk på menneske-rettingsområdet som kan sup-

plere og styrke det multilaterale traktatverket som eksisterer. Men det er beklagelig om slike regionale traktater innskrenker eller står i strid med de vedtatte internasjonale normene.

Fra norsk side er vi mot alle former for dødsstraff fordi dødsstraff strider mot prinsippet om livets ukrenkelighet, noe som er grunnleggende for vår rettsopfatning. Avskaffelse av dødsstraff bidrar til å øke menneskeverdet og styrke respekten for de øvrige menneskerettighetene.

Det er et klart brudd på FN-konvensjonen om barns rettigheter dersom personer under 18 år, eller som var under 18 år da forbrytelsen ble begått, dømmes til døden. Dette har Norge gjentatte ganger gjort klart overfor land som har tatt i bruk dødsstraff overfor disse barna, blant annet overfor Iran. Norge har også markert dette standpunktet klart i internasjonale organer som FN. Norge bidro aktivt i arbeidet med å få vedtatt en resolusjon mot dødsstraff under siste års generalforsamling i FN.

Språkbruken i artikkel 7 i det arabiske menneskerettighetscharteret er klart uheldig, men artikkel 43 fastslår at internasjonale konvensjoner som de enkelte land er bundet av, som for eksempel FNs Barnekonvensjon, skal ha forrang foran charterets bestemmelser. Barnekonvensjonens bestemmelser i dets artikkel 37 går derfor foran charterets artikkel 7.

Flere land i den arabiske verden har allerede de facto sluttet å gjøre bruk av dødsstraff. Andre land har i sin lovgivning forbud mot å dømme barn til døden.

Fra norsk side vil vi fortsette et sterkt engasjement mot bruken av dødsstraff, både bilateralt overfor de land som fortsatt gjør bruk av denne straffemetoden og internasjonalt i multilaterale sammenhenger som for eksempel i FN. Saker som gjelder dødsdommer mot unge under 18 år vil fortsatt bli spesielt prioritert.

SPØRSMÅL NR. 911**Innlevert 8. april 2008 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 16. april 2008 av arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen****Spørsmål:**

«FrPs utlendingslov har vært til lovteknisk gjennomgang i Arbeids- og inkluderingsdepartementet, og det er derfor underlig at Bjarne Håkon Hanssen sier til VG 08.04.2008 at FrPs forslag til ny utlendingslov bryter med menneskerettighetene.

Hvilke konvensjoner og dertil paragrafer mener statsråden at FrPs forslag til utlendingslov bryter?»

BEGRUNNELSE:

FrPs utlendingslov har vært til lovteknisk gjennomgang i Arbeids- og inkluderingsdepartementet, og § 65 er nå den eneste bestemmelsen som kan komme i strid med internasjonale konvensjoner – riktignok ikke menneskerettighetserklæringen, men EMK. I denne paragrafen gjøres det nemlig et unntak i det absolutte vernet mot utsendelse i saker der slikt utsendelsesvern vil være i strid med særlig sterke grunnleggende nasjonale interesser. Internt kaller vi denne paragrafen Bin-Laden. For om Bin Laden dukket opp i Norge, kan ikke regjeringen sende han til USA fordi mannen risikerer dødsstraff. I slike tilfeller er ikke FrP i tvil: Utlendingsloven skal ikke gi innvandrere beskyttelse på bekostning av norske interesser.

Den borgerlige regjeringen i Danmark har siden 2001 gjennomført store deler av FrPs innvandringspolitikk, og Danmark har ikke blitt dømt for brudd på verken menneskerettighetene eller internasjonale konvensjoner. Tvert imot har Fogh Rasmussens regjering blitt gjenvalgt flere ganger.

FrP tar til orde for en restriktiv innvandringspolitikk, og vil samtidig åpne for å gi unntak for eksempel EØS, USA, Canada, Japan, Singapore, Australia og New Zealand. Allerede i dag føres en differensiert politikk overfor forskjellige land når det gjelder for eksempel visumbestemmelser og EØS-reglene, og FrPs utlendingslov er en videreføring av dette prinsippet i tråd med etablert politikk i for eksempel Nederland.

Svar:

Først vil jeg understreke at den tidligere henvendelsen fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen om en "lovteknisk" gjennomgang av FrPs lovforslag, ikke inneholdt noen særskilt forespørsel om en vurdering av forholdet mellom lovforslaget og Norges folkerettslige forpliktelser. I mitt brev av 28.03.2008 påpekte jeg likevel enkelte paragrafbestemmelser i

det daværende lovforslaget fra FrP som ikke var i samsvar med folkerettsregler som vi er bundet av.

Kun ett av de eksemplene som jeg påpekte med motstrid mellom FrPs lovforslag og våre konvensjonsforpliktelser, er rettet opp i det lovforslaget som er inntatt som forslag 7 fra FrP i Innst. O. nr. 42 (2007-2008). I det lovforslaget jeg ble bedt om å kommentere, hadde således FrP en annen formulering av kravet til risiko for forfølgelse i flyktningbestemmelsen enn i flyktningkonvensjonen ("velgrunnet frykt for forfølgelse"). Dette er rettet opp i komiteinnstillingen.

De øvrige tilfeller av motstrid gjelder derfor fortsatt, og jeg vil gjenta disse i det følgende, samtidig som jeg vil vise til noen ytterligere bestemmelser i lovforslaget som strider mot folkerettsregler som vi er bundet av.

Lovforslaget § 1 om lovens formål

Bestemmelsen i § 1 tredje ledd i FrPs lovforslag, lyder:

"Loven skal gi grunnlag for vern mot forfølgelse for flyktninger og andre utlendinger som er reelt forfulgt, og en restriktiv fortolkning av alminnelig folkerett og internasjonale konvensjoner skal legges til grunn."

Jeg oppfatter dette slik at man mener at norske myndigheter i forbindelse med forskriftsregulering og praksis skal legge til grunn en snever forståelse av innholdet i våre folkerettslige forpliktelser. De ulike konvensjonsorganene har ikke en slik tilnærming ved sin tolkning av konvensjonene, og lovforslaget skaper derfor en økt mulighet for at konvensjonsorganene vil konkludere med at Norge bryter sine konvensjonsforpliktelser.

Lovforslaget § 14 om grensepassering og grensekontroll

Bestemmelsen i § 14 første ledd i FrPs lovforslag, lyder:

"Dersom ikke annet er bestemt, skal inn- og utreise skje over grenseoverganger fastsatt av departementet. Indre Schengen-grense kan passeres hvor som helst såfremt det ikke er innført midlertidig grensekontroll. Slik grensekontroll kan bare innføres hvis det foreligger en trussel mot offentlig orden eller indre sikkerhet. Tollovgivningen gjelder ved passering av indre Schengen-grense. Kongen kan fastsette nærmere regler i forskrift."

I forhold til formuleringen av tredje setning (om at grensekontroll på indre Schengen-grense bare kan innføres hvis det foreligger en trussel mot offentlig orden eller indre sikkerhet), påpekte jeg i mitt brev av 28. mars d.å., at Schengenregelverket forutsetter at det må foreligge "en alvorlig trussel" mot offentlig orden eller indre sikkerhet for at statene skal kunne innføre grensekontroll på indre grense, jf. Europaparlaments- og Rådsforordning nr. 562/2006 av 15. mars 2006 om innføring av fellesskapsregler som regulerer bevegelsen av personer over grensen (grenseforordningen) artikkel 23 nr. 1:

"Dersom det foreligger en alvorlig trussel mot offentlig orden eller indre sikkerhet, kan en medlemsstat unntaksvis gjeninnføre grensekontroll på sine indre grenser (...)"

FrP har valgt å fastholde sin tidligere formulering i det forslaget som er gjengitt i komiteinnstillingen, og det er da vanskelig å tolke dette annerledes enn at FrP har ment at det skal gjelde et noe videre handlingsrom for å innføre indre grensekontroll enn hva grenseforordningen tillater.

Lovforslaget § 30 om eksklusjon fra flyktningstatus

I bestemmelsen i § 30 i det lovforslaget som FrP sendte til departementet for lovtekniske kommentarer, var det gitt en hjemmel for å ekskludere en utlending fra flyktningstatus dersom vedkommende:

"har gjort seg skyldig i en alvorlig forbrytelse utenfor Norges grenser, før han fikk adgang til Norge som flyktning".

I mitt brev av 28. mars d.å. gjorde jeg oppmerksom på at eksklusjonsbestemmelsen i flyktningkonvensjonen artikkel 1F bokstav b bare tillater eksklusjon på grunn av en alvorlig "ikke-politisk" forbrytelse. Jeg ser at FrP etter dette har justert sitt lovforslag noe, slik at den bestemmelsen som ble inntatt i FrPs forslag i komiteinnstillingen, har en tilføyelse om at det bare er en alvorlige forbrytelser "som er straffbar etter norsk lov", som kan føre til eksklusjon. Dette er likevel ikke tilstrekkelig til å forhindre at bestemmelsen kommer i konflikt med konvensjonen. Etter konvensjonen vil det ikke være adgang til å ekskludere en utlending som har begått en alvorlig "politisk forbrytelse" selv om handlingene er i strid med norsk lov (med mindre andre eksklusjonsbestemmelser får anvendelse). Følgende eksempel kan nevnes til illustrasjon:

A tilhører majoritetsbefolkningen i et land hvor det pågår en væpnet konflikt mellom myndighetene (som utgår fra majoritetsbefolkningen), og en etnisk minoritetsgruppe. A er politisk opposisjonell og motstander av myndighetenes væpnede aksjoner. A organiserer ulovlige demonstrasjoner mot myndighetene

og går ut med ulovlige oppfordringer om å nekte militærtjeneste. Etter hjemlandets straffelovgivning kan dette straffes med inntil 20 års fengsel, og forholdene vil også være straffbare etter norske strafferegler. Eksempelet vil likevel falle klart utenfor de tilfeller hvor flyktningkonvensjonen tillater eksklusjon fordi det ikke er tale om "ikke-politiske" forbrytelser.

Lovforslaget § 37

I tilknytning til bestemmelsen om oppholdstillatelse på grunn av sterke menneskelige hensyn i FrPs lovforslag § 37, er det foreslått i fjerde ledd bokstav b at man skal kunne legge vekt på "integreringsmessige konsekvenser" når man vurderer om det skal innvilges oppholdstillatelse.

Denne bestemmelsen ble ikke kommentert i mitt brev av 28. mars d.å., men jeg vil påpeke at dersom denne bestemmelsen skal gis slikt innhold og anvendelse som synes forutsatt i FrPs kommentarer i innstillingen kapittel 2.2., vil bestemmelsen komme i strid med våre forpliktelser etter Rasediskrimineringskonvensjonen og FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter. Jeg viser til følgende presisering av begrepet "integreringsmessige konsekvenser" som er gitt i FrPs kommentarer i innstillingen kapittel 2.2. i.f:

"Etter disse medlemmers syn fremstår det klart at innvandrere fra land som tilhører den islamske kulturkrets er blant de innvandrerne som er vanskeligst å integrere i Norge, som i Europa for øvrig. Dette er et forhold man er nødt til å forholde seg til dersom Norge skal lykkes i integreringsarbeidet, noe som naturligvis også må få konsekvenser for norsk innvandringspolitikk.

På denne bakgrunn ser disse medlemmer et klart behov for å føre en differensiert innvandringspolitikk ut fra opprinnelsesland og de integreringsutfordringer innvandrere fra det aktuelle landet erfaringsmessige representerer. Disse medlemmer ønsker i den forbindelse å innføre prinsippet om "integreringspolitiske hensyn" i utlendingslovgivningen, som stiller krav til at dersom borgere fra et land vurderes unntatt fra deler av bestemmelsene i utlendingsloven, etter nærmere anføringer, må det foreligge stor grad av sannsynlighet for at disse vil være lett integrerbare i Norge. Slike unntak fra hovedregelen skal fastsettes ved forskrift, vurderinger som ligger til grunn skal baseres på empiriske data.

Disse medlemmer oppfatter begrepet "ikke-vestlig innvandrere" som en svært upresis definisjon av en gruppe som er meget sammensatt og lite homogen. Mens for eksempel søramerikanere og østasiater opplevs som lett integrerbare, er erfaringene med innvandrere fra land som Somalia og Irak en ganske annen. Årsaken til at man likevel har valgt å benytte et slikt svært unøyaktig begrep, handler mest om politisk korrekthet og misforståtte forsøk på å ikke stigmatisere enkeltgrupper - mens man i praksis bidrar til å stigmatisere en langt større gruppe. Etter disse medlemmers syn må den tiden være forbi hvor man overser integreringsproblematikken som er knyttet til innvandrere fra den islamske kulturkrets."

Uttalelsene synes å indikere at man skal praktisere bestemmelsen om oppholdstillatelse på humanitært grunnlag strengere overfor visse etniske eller religiøse grupper enn overfor andre. En slik praktisering i forbindelse med behandling av asylsøknader vil være i strid med diskrimineringsforbudet, som blant annet er nedfelt i Rasediskrimineringskonvensjonen artikkel 2 og Den internasjonale konvensjonen om sivile og politiske rettigheter artikkel 26.

Rasediskrimineringskonvensjonen artikkel 2 nr. 1 bokstav a, lyder:

"Konvensjonspartene fordømmer rasediskriminering og forplikter seg til, uten opphold og med alle egnede midler, å føre en politikk som tar sikte på å avskaffe alle former for rasediskriminering og øke forståelsen mellom alle raser, og for dette formål

a) forplikter hver konvensjonspart seg til ikke å ta del i noen handling eller praksis som innebærer rasediskriminering overfor personer, grupper av personer eller institusjoner, og å sørge for at alle offentlige myndigheter og offentlige institusjoner, på nasjonalt og lokalt nivå, handler i tråd med denne forpliktelse,"

Den internasjonale konvensjonen om sivile og politisk rettigheter artikkel 26, lyder:

"Alle er like for loven og har uten noen form for forskjellsbehandling rett til lik beskyttelse av loven. I dette øyemed skal lovgivningen forby enhver form for forskjellsbehandling og sikre alle likeverdig og effektiv beskyttelse mot forskjellsbehandling på noe slikt grunnlag som rase, hudfarge, kjønn, språk, religion, politisk eller annen oppfatning, nasjonal eller sosial opprinnelse, eiendom, fødsel eller stilling for øvrig."

Lovforslaget §§ 59-61 om vilkårene for utvisning

I de bestemmelsene om utvisning som komiteflertallet gikk inn for, er det videreført regler om at utvisning "kan" besluttet dersom nærmere vilkår er oppfylt, og dersom det ikke "i betraktning av forholdets alvor og utlendingens tilknytning til riket vil være et uforholdsmessig tiltak overfor utlendingen selv eller de nærmeste familiemedlemmene."

I forbindelse med de lovtekniske merknadene til FrPs lovforslag gjorde jeg oppmerksom på at det ikke var inntatt noen bestemmelse om en "uforholdsmessighetsvurdering" i FrPs lovforslag, men at en slik vurdering er nødvendig i henhold til den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) artikkel 8. EMK artikkel 8, lyder:

1. Enhver har rett til respekt for sitt privatliv og familieliv, sitt hjem og sin korrespondanse.
2. Det skal ikke skje noe inngrep av offentlig myndighet i utøvelsen av denne rettighet unntatt når dette er i samsvar med loven og er nødvendig i et demokratisk samfunn av hensyn til den nasjonale sikkerhet, offentlige trygghet eller landets økonomiske velferd, for å forebygge uorden eller kriminalitet, for å beskytte helse eller moral, eller for å beskytte andres rettigheter og friheter.

Jeg merker meg at FrP heller ikke i innstillingen har inntatt noen bestemmelse om at det skal foretas en uforholdsmessighetsvurdering, men i stedet fastholder at utlendingen "skal utvises" dersom vilkårene til strafferamme mv. er oppfylt.

Jeg gjør oppmerksom på at Den europeiske menneskerettsdomstol har avsagt en rekke dommer hvor stater har blitt dømt for brudd på EMK artikkel 8 fordi domstolen har ment at vedtakene har vært uforholdsmessige. Blant de landene som har blitt dømt er blant annet Danmark og Nederland. Når FrP nå fremmer forslag om en lov som overhodet ikke tar hensyn til EMK artikkel 8, legger man derfor opp til en praksis hvor vi systematisk vil bryte våre konvensjonsforpliktelser.

Lovforslaget §§ 59-61 om å holde utlending som er utvist i lukket forvaring

I bestemmelsene om utvisning i §§ 59-61 i FrPs lovforslag, er det inntatt en ny regel om at en utlending som utvises på grunn av terrorvirksomhet, på grunn av finansiering av terrorvirksomhet eller på grunn av hensynet til grunnleggende nasjonale interesser, skal holdes i lukket forvaring med brev og besøkskontroll inntil utvisningen kan effektueres.

Jeg vil først understreke at en utlending som gjør seg skyldig i straffbare handlinger, herunder ved overtredelse av bestemmelsene i straffeloven §§ 147a eller 147b om terrorvirksomhet og finansiering av terrorvirksomhet, først og fremst skal straffes for dette. Når det gjelder muligheten for å holde vedkommende i lukket forvaring, viser jeg til det jeg tidligere har svart FrP i brev av 16.01.07 og 19.12.07 om at den europeiske menneskerettskonvensjon artikkel 5 nr. 1 bokstav f ikke tillater bruk av lukket forvaring med mindre det pågår en prosess med hensyn til utsendelse. I forhold til utlendinger som er vernet mot utsendelse etter den europeiske menneskerettskonvensjon artikkel 3 fordi de risikerer alvorlige overgrep ved retur, vil det ikke være grunnlag for noen slik prosess med henblikk på utsendelse.

Lovforslaget § 65 annet ledd om unntak fra vern mot utsendelse for personer som har hatt til formål å unngå utsendelse

I mitt brev av 28. mars d.å, påpekte jeg at bestemmelsen i FrPs lovforslag § 65 annet ledd er i strid med den europeiske menneskerettskonvensjon artikkel 3 som forbyr tortur, umenneskelig og nedverdiggende behandling. Bestemmelsen innebærer at en utlending som "selv har satt seg i en vanskelig posisjon med det formål å unngå utsendelse fra Norge", ikke skal ha rett til vern mot utsendelse selv om vedkommende risikerer dødsstraff, tortur mv.

FrP har ikke foretatt noen endring av forslaget etter at de mottok mitt brev, men har beholdt bestem-

melsen uforandret i det lovforslaget som er inntatt i komiteinnstillingen. Jeg vil gjøre oppmerksom på at en slik bestemmelse som den man her har foreslått, vil kunne ramme personer som aldri har begått noen straffbare handlinger. Følgende eksempel nevnes til illustrasjon:

A søker asyl i Norge, men man finner at han ikke fyller vilkårene for beskyttelse eller opphold på humanitært grunnlag. I den hensikt å skaffe seg et grunnlag for opphold i Norge, skriver A et kritisk debattinnlegg på internett som inneholder krasse angrep på hjemlandets ambassadør i Norge, og fremholder senere overfor utlendingsmyndighetene at han nå står i fare ved retur.

På tross av at A aldri har brutt noen lovregler i Norge, skal han ut i fra FrPs lovforslag sendes tilbake til hjemlandet selv om det må legges til grunn at han der vil bli utsatt for tortur. Selv om A's handlemåte kan kritiseres, og selv om det kan være grunnlag for å vurdere om A kan nektes flyktningstatus, vil det være klart i strid med våre konvensjonsforpliktelser å sende A tilbake til tortur eller umenneskelig behandling, jf. den europeiske menneskerettskonvensjon artikkel 3, FNs konvensjon om sivile og politiske ret-

tigheter artikkel 7 og FNs konvensjon mot tortur artikkel 3.

Lovforslaget § 65 fjerde ledd om unntak fra vernet mot utsendelse på grunn av særlig sterke grunnleggende nasjonale interesser

Lovforslaget § 65 fjerde ledd forutsetter at det skal kunne gjøres unntak fra vernet mot utsendelse selv om utlendingen risikerer dødsstraff, tortur, umenneskelig eller nedverdiggende behandling, dersom "særlig sterke grunnleggende nasjonale interesser" tilsier det.

Etter den europeiske menneskerettskonvensjon artikkel 3 gjelder det et absolutt vern mot utsendelse når utlendingen risikerer tortur, umenneskelig eller nedverdiggende behandling. At det ikke er noen adgang til å gjøre unntak fra dette vernet er fastslått av den europeiske menneskerettsdomstol. Vernet mot utsendelse følger for øvrig også av FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter artikkel 7 og FNs konvensjon mot tortur artikkel 3. Jeg registrerer at også FrP er klar over at forslaget er i strid med våre menneskerettsforpliktelser på dette punkt.

SPØRSMÅL NR. 912

Innlevert 8. april 2008 av stortingsrepresentant André Oktay Dahl

Besvart 14. april 2008 av justisminister Knut Storberget

Spørsmål:

«Er statsråden av den oppfatning at driftsressursene for Romerike politidistrikt er tilstrekkelige i forhold til de oppgaver politidistriktet er forutsatt å løse?»

BEGRUNNELSE:

Romerikes Blad har gjennom lengre tid vist hvordan effekten av manglende politiressurser har bidratt til kaotiske forhold i Lillestrøm sentrum. Lokalpolitikere av alle farger anmoder nå statsråden om å bidra til å avbøte dette i forbindelse med behandlingen av revidert nasjonalbudsjett og det kommende statsbudsjett. 2008 skulle ifølge statsråden være "politiets år". Så langt har politidistrikter over hele landet opplevd reelle kutt i driftsbudsjettene når ekstramidler til gjennomføring av DNA-reform, nødnett mv er trukket fra. Sentrale myndigheters stadige øremerking av midler til ulike prosjekter bidrar også negativt. Høyre

har derfor foreslått en politistudie for å skape større samsvar mellom oppgaver og økonomiske rammer, økt bruk av sivil arbeidskraft og en aktiv seniorpolitikk for å sikre at kompetente politifolk står lengre i jobb.

Svar:

Politibudsjettet er økt med en halv milliard kr i perioden 2006 - 2008. I tillegg til dette kommer kompensasjon for lønns- og prisstigning. Det er således store økninger som er foretatt de senere år. Det er Politidirektoratet som fordeler budsjettet til politidistriktene på bakgrunn av det årlige budsjettet som vedtas av Stortinget. Politidistriktene tildeles en ramme og det er opp til politimesteren å anvende ressursene i politidistriktene på en slik måte at det gir en mest mulig effektiv kriminalitetsbekjempelse og best mulig resultater på alle de områder politiet har ansvaret for. Jeg vil i denne forbindelse vise til St.meld. nr.

22 (2000-2001) Politireform 2000 Et tryggere samfunn, jf Innst. S. nr. 241 (2000-2001) hvor prinsippene for rammebudsjettering i politiet er beskrevet.

Romerike politidistrikt hadde i 2003 en bevilgning på 250 mill kr. I 2008 er denne økt til 337 mill kr, dvs. en økning på hele 35 % i perioden. Den gjennomsnittlige økningen til politidistriktene i samme periode er på 23,4 %.

Politidirektoratet vil gjennom styringsdialogen med politimesteren i Romerike følge opp politiets utfordringer. Like viktig som størrelsen på politidistriktenes ressurser, er måten man utnytter ressursene på. Jeg har tillit til at Politidirektoratet i samarbeid med politimesteren i Romerike og de ansatte i politidistriktet kan gi befolkningen en god og effektiv polititjeneste for de ca 337 mill kr de har fått tildelt for 2008.

I begrunnelsen for spørsmålet vises også til at situasjonen i Lillestrøm sentrum er omtalt i media i den senere tid. Lillestrøm er Romerike politidistrikts naturlige samlingssted med sin bystatus og sine mange skjenkesteder. Dette fører også med seg noen utfordringer for politiet. Politiet samarbeider tett med ordensvaktene på utestedene i sentrum som stenger kl. 03.30 natt til lørdag og søndag. Politimesteren opplyser at utfordringen for politiet primært ikke er knyttet til disse stedene, men skyldes i større grad flere gatekjøkken i sentrum som holder åpent etter at utestedene er stengt. Dette medfører at sentrum ikke tømmes for folk og berusede unge mennesker forblir i sentrum.

En effektiv forebygging krever tverrfaglig inn-

sats. For å oppnå gode resultater må den forebyggen- de innsatsen involvere andre offentlige og private aktører i et forpliktende samarbeid sammen med politiet. Spesielt viktig er politiets samarbeid med kommunen gjennom politiråd og SLT-modellen. Det er videre dokumentert en nær sammenheng mellom alkoholbruk og vold. Alkoholloven er et viktig kommunalt forebyggingsinstrument.

Det påhviler kommunene et stort ansvar når det gjelder å gjennomføre en fornuftig skjenkepolitikk.

Politiet har i lang tid hatt dialog med Skedsmo kommune om ovennevnte utfordringer, også som sak i Politirådet. Det foreligger nå et forslag fra kommunen om å stenge alle gatekjøkken i god tid før utestedene, noe som antatt vil føre til at flere vil forlate sentrum på et tidligere tidspunkt. Politiet har tro på at volden gjennom et slikt tiltak vil begrenses.

Selv om politiets patruljer opererer over et stort geografisk område, prioriteres normalt patruljering i Lillestrøm sentrum helgenettene. Hendelsen for noen uker siden som fikk mediaoppslag, skyldtes flere sammenfallende hendelser og politipatruljene måtte omprioriteres til andre oppdrag som dødsbrann i Skedsmo og ran av bussjåfør i Rælingen.

Politidirektoratet har fått i oppdrag å utrede politi- og lensmannsetatens utdannings- og bemanningsbehov, både når det gjelder politiutdannet personell og personell med annen utdanning, frem til år 2015. Etter min mening vil denne utredningen omfatte de fleste av de forhold som Høyre ønsker skal tas opp i en Politistudie.

SPØRSMÅL NR. 913

Innlevert 9. april 2008 av stortingsrepresentant Arne Sortevik

Besvart 17. april 2008 av justisminister Knut Storberget

Spørsmål:

«I forbindelse med utvikling av elektronisk signatur for offentlige elektroniske tjenester (eID) har statsråden opplyst at arbeidet med slik signatur også inkluderer et norsk såkalt borgerkort. Borgerkortet skal kunne brukes også i stedet for pass i Schengenland. Dette innebærer at kortet tjener som fysisk innehaberidentifikasjon.

Vil borgerkortet bli brukt innenlands som innehaberidentifikasjon; altså dokumentasjon på hvem man er og at man faktisk er borger i Norge eller har oppholdstillatelse i Norge?»

Svar:

Innledningsvis bemerkes det at spørsmålet er overført fra fornyings- og administrasjonsministeren til justisministeren som rette vedkommende.

Justisdepartementet tar sikte på å fremme en lovproposisjon om nasjonalt ID-kort innen utgangen av 2008. Arbeidet vil ta utgangspunkt i en rapport som er utarbeidet av en interdepartemental arbeidsgruppe om etablering av nasjonalt ID-kort, og innspillene fra høringen av denne rapporten.

Forslaget til arbeidsgruppen går ut på å etablere en ordning med et nasjonalt ID-kort for alle norske

statsborgere og andre med fast opphold i Norge. Det understrekes at kortet skal være frivillig. Kortet skal inneholde tre elementer. For det første skal det være et offentlig utstedt og allmenngyldig identitetsbevis til bruk både overfor private og offentlige aktører. For det andre skal norske statsborgere kunne benytte kortet som et reisedokument innenfor Schengen-området i stedet for pass. For det tredje skal kortet kunne inneholde en egen brikke for lagring av elektronisk ID (eID) og elektronisk signatur (e-signatur) på høyt sikkerhetsnivå, og som oppfyller forvaltningsstan-

darder fastlagt av Fornyings- og administrasjonsdepartementet.

Etablering av et nasjonalt ID-kort vil gi den enkelte et tilbud for trygg og enkel verifisering av egen identitet både visuelt og på nett. Samtidig ivaretas samfunnets behov for pålitelig og korrekt identifikasjon. Tilliten til kortet er avhengig av kvaliteten på identifikasjons- og utstedelsesprosessen. Blant annet av hensyn til en best mulig identitetskontroll er det lagt til grunn at det offentlige skal administrere ordningen. Kortet skal finansieres ved et gebyr.

SPØRSMÅL NR. 914

Innlevert 9. april 2008 av stortingsrepresentant Hans Olav Syversen

Besvart 16. april 2008 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«Statens pensjonsfond - Utland (SPU) har investert i flere gruveselskaper som opererer i Tanzania. Fra ulike hold er det reist spørsmål om selskapene driver sin virksomhet på en slik måte at det kommer i strid med de etiske retningslinjene SPU legger til grunn for sine investeringer. Det dreier seg blant annet om mulige miljødeleggelse og manglende respekt for grunnleggende menneskerettigheter.

Vil finansministeren ta et initiativ for å avklare om de nevnte investeringene er i tråd med regelverket?»

Svar:

Jeg er svært urolig over de opplysningene og påstandene som har kommet fram om drap og overgrep mot lokalbefolkningen i Tanzania. Påstandene er knyttet til selskaper som inngår i porteføljen til Statens pensjonsfond – Utland. Jeg har allerede hatt et møte med Kirkens Nødhjelp i anledning saken.

De etiske retningslinjene for Statens pensjonsfond – Utland legger opp til at vi gjennom aktivt eierskap kan søke å påvirke selskaper der vi er investert til å endre atferd. Det er Norges Bank som fondets forvalter som ivaretar dette virkemiddelet. Retningslinjene legger også opp til at Finansdepartementet kan utelukke investeringer i enkeltselskaper dersom risikoen for medvirkning til grovt uetisk virksomhet framstår som uakseptabel. Dette er – i tråd med de etiske retningslinjene et samlet Storting har sluttet seg til – en framoverskuende vurdering, det vil si at utelukkelse av selskaper ikke skal være en straff for

tidligere handlinger. Det er Etikkrådet som gir tilrådninger om utelukkelse til Finansdepartementet i slike saker.

Jeg vil forsikre meg om at både Norges Bank og Etikkrådet mottar all den informasjonen som blir lagt fram om disse sakene. Jeg er kjent med at disse selskapene allerede er i rådets søkelys og legger derfor til grunn at rådet på vanlig måte vil ta i betraktning tilgjengelig informasjon for å vurdere hvorvidt det ev. er grunnlag for å utelukke selskapene.

Sammenhengen mellom etikk og uttrekk er ikke alltid like klar. Det er et etisk dilemma at når vi selger for å unngå egen medvirkning, vil vi også miste muligheten til påvirkning gjennom eierskapsutøvelse til fordel for dem som berøres av virksomheten. Men der hvor det er uakseptabel risiko for å medvirke til grovt uetisk virksomhet, og hvor det samtidig er lite sannsynlig at risikoen kan reduseres gjennom eierskapsutøvelse, vil uttrekk være et nødvendig og riktig tiltak.

De etiske retningslinjene og implementeringen av disse blir lagt merke til både av andre forvaltere og av selskaper, både nasjonalt og internasjonalt. Dette betyr at effekten av dem går lenger enn det arbeidet som gjøres gjennom Statens pensjonsfond, noe som igjen medfører et stort ansvar for å sikre åpenhet, grundighet og troverdighet.

En viktig styrke ved de etiske retningslinjene ligger i at de implementeres på en forutsigbar og troverdig måte over tid. Dette innebærer at Norges Bank og Etikkrådet må få tilstrekkelig tid til å gjennomføre prosesser og vurderinger i aktuelle saker, herunder at selskapene må få mulighet til å gi sin versjon av sa-

ken, eller til å iverksette nødvendige tiltak. Bare ved en slik grundig behandling vil de etiske retningslinjene kunne få tyngde og gjennomslag også hos andre investorer, og slik få betydning utover den direkte effekten på fondets egne investeringer. Umiddelbare uttrekk basert på medieoppslag – selv om disse er både alvorlige og troverdige – er derfor ikke egnet til å styrke effekten av etikkarbeidet over tid.

For øvrig nevner jeg at det kan være aktuelt å ta opp spørsmål om hvordan myndighetene i Tanzania utformer skattesystemet og andre regler som skal sikre Tanzanias avkastning av sine naturressurser, i vår

dialog med myndighetene i Tanzania. Dialog og bistand, hvor vi setter lokale myndigheter i stand til å bedre sin myndighetsutøvelse, vil i mange tilfeller være et bedre virkemiddel enn å utelukke et selskap fra Statens pensjonsfond. Vi har allerede et sterkt engasjement i Tanzania. I perioden 2002 til 2007 har Finansdepartementet hatt et eget bilateralt institusjons-samarbeid med Finansdepartementet i Tanzania hvor vi har gitt faglig og teknisk bistand for å heve landets kapasitet og kompetanse på skatteområdet. Et av hovedelementene var å styrke arbeidet knyttet til beskatning av naturressurser, herunder gruveindustri.

SPØRSMÅL NR. 915

Innlevert 9. april 2008 av stortingsrepresentant Torbjørn Hansen

Besvart 17. april 2008 av olje- og energiminister Åslaug Haga

Spørsmål:

«NA24 beskriver den 4. april d.å. en hendelse hvor Norsk Hydro i 2003 inngikk en såkalt døråpneravtale med Pinemont Securities. Etter avtaleinngåelsen ble Pinemont forsøkt presset til å foreta en tilleggsbetaling fra en ukjent nordmann med detaljkjennskap til avtalen. Pinemont avviste kravet. Like etter ble avtalen terminert av Norsk Hydro uten begrunnelse.

Vil Regjeringen ta initiativ til en undersøkelse av denne potensielt alvorlige korrupsjons-saken?»

BEGRUNNELSE:

Det ble ikke gitt noen begrunnelse fra Norsk Hydro i forbindelse med at døråpneravtalen ble oppsagt. Lekkasjer til media høsten 2007 pekte på at oppsigelsen kom som følge av uryddige mekanismer i kontrakten knyttet til bruk av tilknyttede rådgivere, som kunne innebære en korrupsjonsrisiko.

Kontrakten det dreier seg om hadde imidlertid mekanismer som innebar åpenhet om bruk av eksterne leverandører. Finansmannen Endre Røsjø som er tilknyttet Piemont Securities har reagert sterkt på at kontrakten ble fremstilt som potensielt uheldig i forhold til korrupsjonsrisiko.

Røsjø har derfor via advokat Ingjald Ørbech Sørheim sendt to brev til styret i StatoilHydro med detaljert beskrivelse av denne hendelsen sett fra Pinemont Securities sin side, og bedt om en forklaring på hva som har foregått. Det siste brevet er datert 29. februar 2008. StatoilHydro har ikke besvart henvendelsene.

Hendelsesforløpet knyttet til oppsigelsen av kontrakten fra Norsk Hydro fremstår slik Pinemont be-

skriver dette, som et mulig alvorlig forsøk på korrupsjon.

Dette blir særlig underlig i lys av en ubegrunnet oppsigelse like etter at Pinemont av slo å foreta tilleggsutbetaling til vedkommende som fremsatte kravet. Ut fra at dette er beskrevet inngående i flere formelle brev bør det være grunnlag for å gå grundig inn i saken.

Svar:

Jeg vil først poengtere at dette er en sak som ligger under de aktuelle selskapenes kompetanseområde, og i tråd med god selskapsledelse er det de styrende organer i selskapene som har ansvar for å håndtere saken.

Jeg har på bakgrunn av oppslag i NA24 registrert at verken StatoilHydro eller Norsk Hydro kommenterer denne saken nå. Selskapene viser til at begge selskapene er involvert i en gjennomgang av forhold knyttet til den såkalte Libya-saken, samt øvrige konsulentavtaler knyttet til Norsk Hydros internasjonale portefølje.

Jeg har tidligere sagt at det er bra at StatoilHydro og Norsk Hydro vil samarbeide for å frembringe den dokumentasjon og informasjon som er nødvendig for å få frem fakta vedrørende tidligere inngåtte konsulentavtaler. Selskapene har blant annet engasjert eksterne advokater, både norske og utenlandske, for få en full gjennomgang av de aktuelle forholdene. Dette viser at de tar denne saken svært alvorlig. Jeg legger til grunn at eventuell ny relevant informasjon i nødvendig grad blir en del av gjennomgangen av disse avtalene.

SPØRSMÅL NR. 916**Innlevert 9. april 2008 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen****Besvart 16. april 2008 av landbruks- og matminister Terje Riis-Johansen****Spørsmål:**

«Norsk reindriftsnæring har i dag problemer med sin samhandling med Sverige, fordi tidligere avtaler om utveksling av beiteområder mellom landene ikke lenger eksisterer. Problemet, som særlig rammer utøvere i Troms og Nordland, kan neppe ansees kun å utgjøre et bilateralt forhold mellom Norge og Sverige, men i like stor grad urfolks rettigheter i forbindelse med utøvelse av sin næringsvirksomhet.

Hva kan utenriksministeren bidra med for å løse beiteproblemene som reidriftsnæringen har i grenseområdene i nord?»

BEGRUNNELSE:

Uavklarte beiterettigheter for reindriftsnæringen skaper vansker og konflikter. Næringen har økt i omfang særlig i Troms. Flere utøvere har flyttet sin aktivitet fra Finnmark og lenger sør. Disse utøverne rammes særlig. Næringen har et sterkt behov for å få på plass langsiktighet i forbindelse med rettighets-spørsmålene, samtidig som langsiktige avtaler vil bidra til å redusere konfliktnivået i beiteområdet særlig i grenseområdene i nord. En løsning på konflikten må sannsynligvis også sees i et urfolksperspektiv.

Svar:

Virketiden for konvensjon av 9. februar 1972 mellom Norge og Sverige om reinbeite løp ut 1. mai 2002. De to land ble imidlertid enige om at konvensjonen skulle forlenges i tre år i påvente av at en ny konvensjon skulle bli framforhandlet.

Det ble i april 2003 igangsatt slike forhandlinger mellom Norge og Sverige om en ny reinbeitekonvensjon. Disse forhandlingene ble imidlertid avsluttet høsten 2004 uten at man var kommet fram til noen løsning.

På svensk side ble det inntatt det standpunkt at 1972-konvensjonens virketid ikke skulle forlenges ytterligere. Man la til grunn at Lappekodusillen fra 1751 skulle regulere den grenseoverskridende reindriften så lenge en ny konvensjon ikke var på plass.

På norsk side fant man det ikke forsvarlig å for-

valte den grenseoverskridende reindriften etter Lappekodusillen alene uten tilleggsbestemmelser i nasjonal lovgivning. Slike tilleggsbestemmelser ble ansett nødvendige av forskjellige årsaker, ikke minst av hensyn til den norske reindriften. Man valgte derfor på norsk side å videreføre den rettstilstand som var blitt etablert gjennom 1972-konvensjonen, som en midlertidig ordning i påvente av en ny konvensjon. Det vises til lov 9. juni 1972 nr. 31 med endringer ved lov 17. juni 2005 nr. 100, jf. ot.prp. nr. 75 (2004-2005). Dette innebærer at svenske reindriftssamer skulle ha tilgang til de samme beiteområdene i Norge som under 1972-konvensjonens gyldighetstid.

I desember 2005 ble forhandlingene tatt opp igjen, og med grunnlag i et nytt felles mandat. Forhandlingene er nå inne i en slutfase. Det er et siktemål med konvensjonsforhandlingene å få på plass et tidsmessig regelverk for den grenseoverskridende reindriften som kan legge til rette for langsiktighet og bærekraft for reindriften i begge land.

Jeg er kjent med at det i denne mellomfasen har vært en rekke vanskeligheter for den norske reindriften. Dels har dette hatt sammenheng med at enkelte svenske samebyer ikke har villet forholde seg til de bestemmelser som gjelder på norsk side, og dels har det hatt sammenheng med at de svenske samebyene i betydelig utstrekning har utestengt norsk reindrift fra områder som den norske reindriften har brukt under 1972-konvensjonens virketid.

Norsk forvaltning har fulgt dette opp i henhold til gjeldende norske bestemmelser, blant annet gjennom utdrivningsvedtak. Når det gjelder utestengningen av norsk reindrift i Sverige, har forholdet vært tatt opp med svenske myndigheter uten at dette har gitt resultater. Ettersom Sverige ikke har noen annen lovgivning på dette felt enn Lappekodusillen, er det de svenske samebyene som avgjør om, og i hvilken utstrekning norske reindriftsutøvere får adgang til beite i Sverige. Det har derfor på norsk side vært avsatt økonomiske midler til avbøtende tiltak, som for eksempel fôring. Denne situasjonen er på alle måter beklagelig, og det er derfor viktig at vi så snart som mulig får på plass en ny konvensjon mellom de to land.

SPØRSMÅL NR. 917**Innlevert 9. april 2008 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 17. april 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad****Spørsmål:**

«Stiftelsen Blaarud ligger på området til Sykehus Innlandet avd. for psykiatri Sannerud. De gir et meget godt fritids- og kulturtilbud til pasienter som er innlagt ofte og lenge. Blaarud er veldig viktig for mange pasienter som ikke har andre tilbud eller som nettopp finner mestring i slike aktiviteter. De utfører også visse tjenester for sykehuset mot godtgjøring. Tilbudet trenger fastere finansiering for å kunne bestå.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at tilbudet ikke må nedlegges?»

Svar:

Aktivitetstiltak overfor mennesker med psykiske lidelser er viktig for å lykkes med målsetningene om mestring og mening i tilværelsen for den enkelte.

Jeg har fått opplyst av Helse Sør- Øst RHF at stiftelsen Blaarud har en avtale med Sykehuset innlandet HF om 200 000 kroner per år i driftsmidler til avtalen utløper i 2011. Helse Sør- Øst RHF opplyser videre at avtalen også gir stiftelsen Blaarud gratis vann, strøm, forsikring, vedlikehold, snømåking, IT, telefon, plenklipping, renovasjon, renhold osv, samt at Sykehuset Innlandet HF har etablert en 50 % stilling, som står nevnt i avtalen, og som brukes i et samarbeid med Blaarud.

Det er Helse Sør-Øst RHF og Sykehus Innlandet HF som til enhver tid må vurdere hvordan aktivitets-tilbudet til sykehusets pasienter skal organiseres, som en del av "sørge for"-ansvaret for pasientgruppen.

SPØRSMÅL NR. 918**Innlevert 9. april 2008 av stortingsrepresentant Per Roar Bredvold****Besvart 23. april 2008 av forsvarsminister Anne-Grete Strøm-Erichsen****Spørsmål:**

«Forsvaret har i de siste årene gitt mange offiserer foreskjellige "avgangspakker", samt at noen også går på "ventelønn".

Kan statsråden gi en oversikt over hvor mange som har fått slike foreskjellige avtaler og konkretisere disse iht. ytelser samt antallet på offiserer på ventelønn?»

Svar:

Innledningsvis vil jeg understreke at AST var en del av virkemidlene som ble brukt i omstillingen av Forsvaret, hovedsaklig i foregående langtidsperioder. Det er ikke gitt AST etter 30. juni 2006.

Jeg viser også til at Forsvarsdepartementet har gjennomgått erfaringene med nedbemanningen i Forsvaret, jfr. Innst. S. nr. 30 (2007-2008) til St.prp. nr.

78 (2006-2007). En sentral konklusjon fra gjennomgangen er at nedbemanningen i Forsvaret i perioden 2001-2005 var avgjørende for å oppnå de nødvendige innsparingene, og for at Forsvaret skulle nå omstillingsmålene. Aktiv bruk av AST var en viktig faktor for å nå nedbemanningsmålet. Likevel var styringen av hvem som fikk tilbud om AST ikke god nok, og Forsvaret mistet en del personell med kritisk kompetanse innenfor ulike virksomheter og forvaltningsområder. Gjennomgangen har bidratt til viktig kunnskap for fornyelsesprosesser i Forsvaret i fremtiden. Jeg viser her til de forhold som departementet pekte på for å bedre omstillingsprosesser i Forsvaret i fremtiden, jfr. St.prp. nr. 78 (2006-2007).

Vedlagt følger en totaloversikt over antall militært personell som sluttet på AST i perioden fra 1. januar 2000 til og med 30. juni 2006. Forsvarsansatte, som andre statsansatte, er etter denne datoen omfattet

av avtale om virkemidler til bruk ved omstillinger i staten, jfr. Statens personalhåndbok, pkt. 9.22. Oversikten viser en fordeling av antallet offiserer som sluttet i Forsvaret, knyttet opp mot de ulike typene av tiltak som var tilgjengelig.

Ventelønn har ikke vært gitt til militært personell. Ventelønnsordningen forutsetter at tjenestemannen er blitt overtallig og oppsagt, og ikke har tilbud om annet høvelig arbeid. En slik ordning har ikke vært aktuell, siden militært personell ansatt før 2005 var omfattet av et sterkere stillingsvern enn sivil personell.

Vedlegg til svar:

Forsvarsstaben

AST – Type tiltak – mil tilsatte

Type avskjedstiltak	Antall AST
Avgangskontrakt med studiestønad befal	530
Avskjed etter 85-års regelen befal	318
Avskjed med redusert lønn befal	780
Begrenset arbeidsplikt befal	549
Sluttvederlag befal 30-39 år	57
Sluttvederlag befal 40-47 år	36
Sluttvederlag befal 48-54 år	5
Stønad til etablering egen virksomhet befal	3
Sum:	2278

Forklaring:

- Oversikt over antall som har sluttet på de forskjellige type AST
- Militært personell

SPØRSMÅL NR. 919

Innlevert 9. april 2008 av stortingsrepresentant Kenneth Svendsen

Besvart 17. april 2008 av arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«I Østlandets blad den 3. april kommer det frem at en person som er permanent rullestolbruker har fått innvilget bruk av drosje for 30 000 kr. i måneden av NAV, mens NAV ikke vil dekke 10 000 kroner i måneden til leiebil etter at bilen hans brant. Personen sier til ØB at bilen er hans ben, og han er avhengig av bil for å komme seg til jobb, og for å delta i det sosiale liv.

Mener statsråden det er fornuftig bruk av skattebetalernes midler å bruke 30 000 kr. på en dårlig ordning for ham, mens en god ordning koster 10 000 kr.?»

BEGRUNNELSE:

Mannen (61) fra Son er innvilget handikapbil etter at han fikk poliomyelitt i begge beina. Han ble syk i 1948 og har senskader i armene og ryggen. 61-åringen har jobbet siden han var 18 år. Han er nå avdelingsleder ved Norges Handikapforbundets Akershus kontor i Ski.

Da bilen hans, en 2000 mod. Mercedes som er gått 360.000 kilometer brant den 14 feb. i år fikk han

innvilget drosje til og fra jobb. Dette vil koste 30 000 kroner i måneden. En ordning med drosje vil gi Sonmannen en langt dårligere ordning fordi han ikke vil kunne bruke denne ordningen på fritiden. Han sjekket derfor leiepriser. Hos Handi-Norge på Ringerike kunne han få leie en passende bil for en tredjedel av prisen for drosje, 10 000 kr. pr. måned. I tillegg ville en leiebil dekke hans behov også på fritiden. NAV arbeid og aktivitet sa imidlertid nei fordi leiebil er en privat ordning og ikke offentlig transport. Det er verd å merke seg at handikap-ordningen som gir mannen handikapbil også er en privat ordning, og ikke en offentlig transport.

Ifølge ØB fikk 61-åringen beskjed om at han alternativt kunne sykmelde seg frem til den nye bilen kom i mai, noe som ville blitt langt dyrere for samfunnet.

Son-mannen vil jobbe, derfor betaler han leiebilen av egen lomme, noe som vil gi han en kostnad på 30 000 kroner pluss mva. frem til mai. Mannen sier til ØB at han ikke kan skjønne annet enn at å be han sykmelde seg når han ikke er syk ikke er annet enn trygdemisbruk satt i system.

I svarbrev til Kari Kjønnås Kjos på spørsmål nr. 1400 (2007) fra statsråd Liv Signe Navarsete på en lignende sak sier Navarsete; "Dersom det er sider ved dagens regelverk som gjør dette vanskelig, er jeg derfor åpen for å vurdere saken nærmere." Dette er tydeligvis ikke gjort.

Svar:

Personer som er innvilget stønad til bil fra folketrygden, kan gjennom ordningen med arbeids- og utdanningsreiser få dekket transport til dette formålet dersom bilen er på service eller reparasjon utover en uke.

Arbeids- og velferdsdirektoratet arbeider nå med

en gjennomgang av retningslinjene for stønad til arbeids- og utdanningsreiser. Gjennomgangen ble igangsatt i forbindelse med at ordningen i sin helhet ble lagt til Arbeids- og velferdsetaten ved årsskiftet, og skal være ferdigstilt 01.05.08. Retningslinjene skal blant annet spesifiseres slik at det unntaksvis kan gis stønad til leiebil for kortere perioder dersom dette anses å være hensiktsmessig.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har opplyst at bruker i dette tilfellet fikk tilbud om arbeids- og utdanningsreiser fra starten av. Direktoratet har også gitt ansvarlig NAV-kontor beskjed om at utgifter til leiebil i dette tilfellet vil kunne bli dekket i stedet for taxiutgifter.

SPØRSMÅL NR. 920

Innlevert 9. april 2008 av stortingsrepresentant Vigdis Giltun

Besvart 18. april 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Det er fortsatt den rådende oppfatningen i Norge at autisme er en arvelig, psykisk lidelse og at lite kan gjøres for å helbrede pasienter med autisme bortsett fra adferdstrening og medisiner for å dempe uroen. I USA finnes spesialister som utreder og behandler autister bl.a. gjennom kostholdet og som har oppnådd gode resultater. I Norge har Sosial- og helsedirektoratet gitt ut et hefte der det rådes til å forsøke behandling med diett ved autisme.

Vil statsråden sette i verk tiltak for å bedre kunnskapen om autisme i Norge?»

BEGRUNNELSE:

Det er ikke akseptabelt at norske barn med autisme ikke får anledning til å benytte seg av nyere metoder, utredning og behandling som finnes i andre land. Det er vanskelig å forstå hvorfor norske barn skal være nødt til å reise til USA for å bli tatt på alvor i forhold til helt konkrete medisinske problemstillinger. Det skal, i tillegg, finnes godt med dokumentasjon for at barn med autisme har til felles en hel del spesifikke somatiske helseplager. Det burde være en oppgave for norsk helsevesen å sette seg inn i, og eventuelt benytte, de anerkjente og prøvde metoder for diagnostisering og behandling som er fremforsket i andre land. Autismen er et område der nyere kunnskap har vist gode resultater som kan gi håp om et bedre liv for barn med denne lidelsen. Det burde derfor

være en selvfølge at det ble satt i verk tiltak som kunne bedre kunnskapen på dette området i Norge.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har de senere år hatt spesielt fokus på tjenestetilbudet til mennesker med autisme. Nasjonalt kompetansenettverk for mennesker med autisme har vært gjennom en omorganisering. Fra 1. januar 2006 er dette nettverket tilknyttet helseforetak gjennom Nasjonal kompetansenheter for autisme, autismeenheten, i Helse Sør-Øst RHF ved Rikshospitalet. Fra samme tid er det etablert et regionalt fagmiljø for autisme i alle de fire helseregionene. Målet med denne omorganiseringen og tilknytningen til helseforetak er å styrke tjenestetilbudet til alle mennesker med autisme uansett hvor de bor, og å bygge opp et kompetent tjenesteytende nettverk og styrke den samlede tiltakskjeden av tjenester. Både Autismeenheten og de regionale fagmiljøene forutsettes å holde seg orientert om forskning og kunnskapsutvikling internasjonalt.

Når det gjelder autisme og somatiske helseplager er dette et område der Helse- og omsorgsdepartementet er klar over at det er behov for mer kunnskap. Som stortingsrepresentant Vigdis Giltun viser til i sitt spørsmål, ga daværende Sosial- og helsedirektorat (nå Helsedirektoratet) i 2006 ut et hefte om gluten- og kaseinfri diett og hva dette innebærer for barnet og familien deres. Bakgrunnen for dette var forekomst

av mage-tarmproblemer hos barn med autisme, og at foreldre som har barn med autisme bl.a. kontaktet direktoratet for å få informasjon og veiledning om gluten- og kaseinfri diett. I utarbeidelsen av dette heftet samarbeidet direktoratet nært med brukerrepresentanter og fagfolk på området.

Som oppfølging av dette har Helsedirektoratet bedt fylkesmennene om å bidra til å gjøre denne informasjonen kjent hos fastleger og helsesøstere.

Fra Helsedirektoratet har jeg fått opplyst at det foreløpig er få studier som bekrefter at diettbehandling har effekt på autistiske trekk. Direktoratet viser til at det er lite kunnskap om årsaker til mage-tarmproblemer hos personer med autisme. Det er derfor viktig å systematisere gjennomførte studier som kan belyse biologiske og biokjemiske forhold. Helsedirektoratet vil på bakgrunn av dette foreta en kunnskapsoppsummering.

Jeg vil også gjøre oppmerksom på at det for tiden pågår et stort forskningsprosjekt, Autism Birth Cohort - ABC-studien, i regi av Folkehelseinstituttet i samarbeid med Columbia University i New York, USA. Formålet er å kartlegge årsaker til autisme, samt å studere hvordan autisme utvikler seg hos barn.

ABC-studien springer ut av Den norske mor og barnundersøkelsen.

Studien har følgende vitenskapelige formål:

- finne eventuelle gener som disponerer for autisme, og studere hvordan disse eventuelt samvirker med miljøfaktorer
- undersøke biologiske markører i blodprøver for å kartlegge biologiske mekanismer bak utviklingen av autisme
- undersøke sammenhengen mellom autisme og miljøfaktorer, blant annet infeksjoner i svangerskapet og spedbarnsperioden, vaksiner, lav fødselsvekt og eksponering for miljøgifter
- beskrive sykdomsforløp, utvikling, atferd og medisinske avvik hos barn med autisme.

Jeg har tro på at kunnskapsoppsummeringen i Helsedirektoratet og den store forskningsstudien i regi av Folkehelseinstituttet vil være med på å bedre kunnskapen om autisme og somatiske helseplager.

Jeg vil for øvrig vise til mitt svar på spørsmål 921 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Vigdis Giltun.

SPØRSMÅL NR. 921

Innlevert 9. april 2008 av stortingsrepresentant Vigdis Giltun

Besvart 18. april 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Det er kommet mye dokumentasjon på at barn med autisme også har klare medisinske plager som kan behandles. Mange foreldre uttaler at de ikke blir tatt på alvor når de forteller om slike helseplager i forbindelse med barnets autisme. Mange familier drar i dag til USA for å få behandling og/eller utredning for underliggende medisinske problemer. De har ofte sett svært gode resultater og stor forbedring i barnets autisme.

Vil statsråden vurdere å gi barn med autisme muligheten til slik behandling/utredning i Norge?»

BEGRUNNELSE:

Det er etter hvert flere historier om autistiske barn som har reist til USA for å gjennomgå det man i Norge vil betrakte som utradisjonell behandling. De opplever til dels dramatisk bedring av en tilstand man i utgangspunktet ikke kunne gjøre noe med. Utgangspunktet for denne behandlingen er å korrigere de me-

disinske problemstillingene som er felles for mange av disse barna, nemlig inflammasjon i tarm og kroniske magesmerter, nedsatt immunforsvar, oksidativ stress og generell inflammasjon samt opphoping av tungmetaller og miljøgifter. Det ser ut til at det man tidligere har oppfattet som en ren psykiatrisk problemstilling, kan være en kompleks medisinsk tilstand som er behandlingstrengende og -krevende. Dersom det er slik at autisme kan helbredes, eller at symptomene kan forbedres vesentlig, er det viktig at også norske barn får tilbud om kostholdsveiledning og medisinsk utredning og behandling. En del av den behandlingen som gir gode resultater på autistiske barn er både ufarlig og relativt sett rimelig ut fra et samfunnsøkonomisk perspektiv.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har de seinere år hatt spesiell fokus på tjenestetilbudet til mennesker med autisme. Nasjonalt kompetansenettverk for

mennesker med autisme har vært gjennom en omorganisering. Fra 1. januar 2006 er dette nettverket tilknyttet helseforetak gjennom Nasjonal kompetanse-enhet for autisme i Helse Sør-Øst ved Rikshospitalet HF. Fra samme tid er det etablert et regionalt fagmiljø for autisme i alle de fire helseregionene. Målet med denne omorganiseringen og tilknytningen til helseforetak er å styrke tjenestetilbudet til alle mennesker med autisme uansett hvor de bor, bygge opp et kompetent nettverk av tjenester og styrke den samlede tiltakskjeden.

Autismeenheten ved Rikshospitalet har en landsdekkende funksjon og skal drive kompetanseoppbygging, fagutvikling og forskning. Enheten skal også bistå de regionale helseforetakene og slik være et supplement til det ordinære tjenestetilbudet fra spesialisthelsetjenesten til barn, unge og voksne med autisme. Gjennom etablering av regionale fagmiljøer for autisme, er kompetansen på behandling av autisme søkt styrket ytterligere.

Det er viktig for meg å understreke at alle personer med autisme skal få den nødvendige medisinske undersøkelse og behandling, både i primærhelsetjenesten og i spesialisthelsetjenesten, også når det for eksempel er mistanke om mage/tarmproblemer og

andre helseplager. Spesielt viktig vil det være å vurdere om spesielle matvaner, eventuell matintoleranse og spiseproblemer skyldes somatiske forhold. Her vil fastlegen ha et viktig ansvar, også når det gjelder å vurdere henvisning videre til spesialisthelsetjenesten.

De regionale helseforetakene har ansvar for å yte spesialisthelsetjenester. Barnehabiliterings-tjenesten yter tjenester til barn med ulike tilstander, også barn med autisme. For barn med særskilte somatiske problemstillinger vil også barneavdelingene kunne delta i den medisinske utredningen av barnet. Det vil være den faglige vurdering som gjøres av den som undersøker og behandler pasienten som ligger til grunn for hvilket behandlingstilbud som til enhver tid skal gis det enkelte barn, og hvilke råd og hvilken veiledning som skal gis til pasienter og pårørende.

Det er imidlertid behov for forskning, både når det gjelder tilrettelegging av tilbud og behandling av personer med autisme. Dette vil også gjelde de behandlingsformer som er tilgjengelige i Norge i dag. Det vises for øvrig til mitt svar på spørsmål 920 fra stortingsrepresentant Vigdis Giltun til skriftlig besvarelse.

SPØRSMÅL NR. 922

Innlevert 10. april 2008 av stortingsrepresentant Elisabeth Aspaker

Besvart 18. april 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«DMS Midt-Troms/Lenvik kommune er av Helse- og omsorgsdepartementet innvilget et 2-årig prøveprosjekt for etablering av Nasjonal veiledningsrolle for etablering og drift av distriktsmedisinske senter (DMS) og lignende samhandlingstiltak i helsetjenesten i Norge. Prosjektet er omtalt i statsbudsjettet for 2008. Lenvik ønsket å starte opp 1. januar, men fortsatt er tilskuddet uavklart.

Kan statsråden bidra til at prosjektet får tilskuddet sitt slik at de kan komme i gang med dette spennende og viktige arbeidet?»

BEGRUNNELSE:

Distriktsmedisinsk senter Midt-Troms er et samarbeid mellom ti kommuner og Universitetssykehuset Nord-Norge. Prosjektet involverer helse-, sosial- og næringsutvikling i Midt-Tromsregionen. Prosjek-

tet er også finansiert med betydelige midler fra EU. Prosjektet har en viktig veiledningsfunksjon i forhold til andre kommuner og helseforetak som planlegger tilsvarende aktiviteter. Det ble gitt om lag 1 mill. kroner i støtte til prosjektet i 2007. I statsbudsjettet for 2008 foreslås tilskudd til videreføring av veilederfunksjon til prosjektet Distriktsmedisinsk senter Midt-Troms.

Lokalt ville man starte opp 1. januar 2008, men tilskuddet fra HOD/SH-dir. er fortsatt ikke utbetalt, selv om direktoratet 17. januar i år har bekreftet at det skal etableres en veiledningsfunksjon hos DMS Midt-Troms, og at størrelsen på tilskuddet skulle avklares og utbetaling skje i løpet av få uker. Nå i april måned har det ennå ikke skjedd noe.

Av hensyn til ansettelsesprosess og ikke minst, arbeidet med planlegging av neste års DMS-konferanse, er det et klart ønske og håp fra ledelsen ved DMS Midt-Troms om at det snarest mulig blir tatt en

beslutning i direktoratet mht. hvilke oppgaver DMS Midt-Troms i sin veilederrolle skal prioritere og hvilke økonomiske rammer man vil bli tildelt.

Svar:

Jeg vil først få gjøre det helt klart at mitt departement har et stort fokus på samhandlingsspørsmål. Samhandling er et vesentlig element i helse- og omsorgstjenestetilbud av god kvalitet. Samhandling berører særlig den praktiske organiseringen av tjenester. Hovedtyngden av samhandlingsutfordringer må derfor løses som et ledd i lokal strategikutvikling og i den utøvende tjenesten. Det er imidlertid av stor betydning at tiltak forankres på ledernivå i kommuner og i helseforetak. Jeg har derfor lagt til rette for styrket samhandling gjennom en nasjonal rammeavtale mellom departementet og KS om samhandling på helse- og omsorgsområdet. Det er inngått samhandlingsavtaler mellom kommuner og helseforetak over hele landet, og det er etablert, og er under utvikling, mange typer samhandlingstiltak som jeg håper vil kunne gi bedre helse- og omsorgstjenester for pasientene/brukerne.

Jeg vil også peke på DMSenes spesielle rolle i samhandling ved at de samlokaliserer kommunale helse- og omsorgstjenester og spesialisthelsetjenes-

ter. Ved DMSene kan helseforetakene tilby polikliniske spesialisthelsetjenester utenfor sykehus, slik at mange pasienter slipper en lang reisevei. DMSene kan dessuten spille en nøkkelrolle i interkommunalt samarbeid, noe DMS Midt-Troms, der ti kommuner samarbeider om ulike tjenester, er et godt eksempel på.

Helse- og omsorgsdepartementet ga støtte til prosjektet som var utgangspunkt for etablering av DMS Midt-Troms (Utviklingsprosjektet (2003-2007)) fra 2005 til prosjektets slutt i 2007. I statsbudsjettet for 2008 ble det, som representanten påpeker, foreslått å gi "tilskudd til videreføring av veilederfunksjon til prosjektet Distriktsmedisinsk senter Midt-Troms", jf. også Budsjettinnst. S. nr. 11 (2007-2008) s 30. Det er ikke gitt bestemte føringer for beløpets størrelse.

Helsedirektoratet (Hdir) (tidligere Sosial- og helsedirektoratet) forvalter tilskudd til DMS Midt-Troms over statsbudsjettet kapittel 724 post 21/70. I brev 14. april d.å. til departementet beklager Hdir at de, pga diverse forsinkelser, dessverre ikke har fått sendt ut alle tilsagnsbrev på angjeldende budsjettkapittel. Direktoratet opplyser om at tilsagnsbrev til DMS Midt-Troms vil bli sendt ut i løpet av de nærmeste ukene. Brevet vil blant annet ta opp spørsmålet om hva som bør prioriteres når det gjelder veilederrollen.

SPØRSMÅL NR. 923

Innlevert 10. april 2008 av stortingsrepresentant Elisabeth Røbekk Nørve

Besvart 17. april 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Statsråden viser til at både nye Molde sjukehus og ny barneavdeling i Ålesund skal bygges, men sklir unna i forhold til det å tidfeste sine løfter.

Når vil statsråden og Regjeringen slutte med å holde befolkningen i Møre og Romsdal for narr, ved å komme på banen og gi en klar og konkret beskjed om når bygging av ny barneavdeling i Ålesund og nye Molde sjukehus, i virkeligheten kan igangsettes slik statsministeren har lovet?»

BEGRUNNELSE:

Tempoet var høyt da statsminister Jens Stoltenberg besøkte Møre og Romsdal i helikopter i innspurten av lokalvalgekampen 2007. Statsminister Jens Stoltenberg lovet da at nye Molde sykehus skulle

bygges så snart helseforetaket var i økonomisk balanse. Stoltenberg ga samme løftet om bygging av ny barneavdeling i Ålesund. Det kan i den anledning vises til flere medieutspill både i aviser og NRK Møre og Romsdal. I eget brev fra Statsministerens kontor, undertegnet statsministeren, publisert i Romsdals Budstikke 19.08.07, skriver statsministeren følgende: "Det har lenge vært jobbet for ny barneavdeling i Ålesund. Planleggingen av den kan startes når Helse Sunnmøre har kontroll over driftsutgiftene." Helseforetaket er nå i balanse, noe også helseministeren ved flere anledninger har gitt foretaket ros for. Jeg siterer videre fra brevet fra statsministeren: "Utredningen og planlegging av et nytt sykehus i Molde er påbegynt. Dette arbeidet må fortsette." Sitat slutt. Samtidig gikk daværende fylkesordfører Jon Åsen fra Ap

ut med følgende gladmelding: "Stoltenberg setter av 130 millioner til ny barneavdeling ved Ålesund Sjukehus. Dette er en gladmelding for alle i fylket," sa Aasen den gang til NRK. Sunnmørsposten hadde samme dag store oppslag med bilde fra barneavdelingen ved Ålesund sjukehus, der de feiret med bløtekafe og kaffe sammen med tidligere stortingsrepresentant for Ap, Svein Gjelseth. Det er tydelig at dette mest trulig var en gedigen valgkampbløff. Når vi nå registrerer nye store oppslag i Romsdal Budstikke 9. april: "Sjukehuset blir utsatt" NRK Møre og Romsdal: "Bygginga av nytt sjukehus i Molde og ny barneavdeling i Ålesund blir utsett på ubestemt tid. Det er klart etter at styrelederen i Helse Midt-Norge har vært i møte med helseminister Sylvia Brustad." Og flere kan nevnes. Undertegnede tok følgende spørsmål opp med statsråden i spontanspørretimen 9. april: "Hva vil statsråden gjøre for å overholde løftene fra valgkampen om nye Molde sykehus og ny barneavdeling?" Jeg siterer deler av svaret fra statsråden: "Det er ingen endring i de valgløftene." "Det planlegges for et nytt sjukehus i Molde. Det kommer. Det planlegges også for en ny barneavdeling i Ålesund. Det kommer." Statsråden viser videre til de rammene som Helse Midt-Norge har til disposisjon og at de har prioritert St. Olavs Hospital fremfor de andre. Den prioriteringen var allerede tatt da valgløftene ble gitt! Så dersom det ikke var intensjonen å bidra til å få prosjektene raskere på plass, kunne statsministeren latt være å gi slike løfter. Statsråden hevder i sitt svar til meg i spontanspørretimen onsdag 9. april, at nye Molde sykehus og ny barneavdeling i Ålesund skal bygges, og at: "Det er ikke stopp i planlegginga av sjukehuset i Molde."

Svar:

Innledningsvis vil jeg presisere at Regjeringen har ansvar for å legge til rette for gode rammevilkår for landets sykehus og å innfri gitte løfter. Dette gjør Regjeringen. Derfor ble det i budsjettet for 2008 lagt inn 1,67 mrd. kroner for å sikre nødvendig fornyelse

av bygninger og utstyr. Helse Midt-Norge RHF's andel av disse midlene utgjør 229 mill. kroner. En slik årlige bevilgningsøkning innebærer at Helse Midt-Norge over tid kan forsvare økte investeringer på 6 mrd. kroner. Videre har også Helse Midt-Norge fått 730 mill. kroner i lån til investeringsformål i 2008. Dette utgjør 45 pst. av den samlede lånerammen til helseforetakene. Denne bevilgningsøkningen sikrer dermed regjeringens intensjon for sykehusene i regionen. Det innebærer bl.a. planlegging av nye Molde sjukehus – og oppstart i planlegging av barneavdeling i Ålesund som fortsetter i år slik det er lovet. De regionale helseforetakene har igjen et ansvar innenfor regionens samlede rammer å legge til rette for et best mulig helsetilbud i sin region. Utbygginger er en viktig del av helsetilbudet og helseforetaksmodellen tilsier at de regionale helseforetakene – i dette tilfelle Helse Midt-Norge RHF - har ansvaret for å prioritere og vurdere de ulike investeringsprosjektene i regionen. Beslutningskompetansen til å igangsette enkeltprosjekter tilligger også styret i det regionale helseforetaket. Dette forutsetter at prosjektene planlegges både framdrifts- og kostnadmessig innenfor regionens ressursrammer.

Nye St. Olavs Hospital er nå i ferd med å reise seg på Øya. Styret i Helse Midt-Norge har prioritert Molde og Ålesund etter dette prosjektet. I tillegg gjennomfører regionen flere investeringsprosjekter ifm. opptrappingsplanen for psykiatri, og det skal bygges ny sikkerhetsavdeling på Østmarka. Det er ikke stopp i planleggingen av noen av prosjektene, men alle utbygginger kan åpenbart ikke skje helt parallelt.

Helse Midt-Norge er nå i en prosess med å utarbeide budsjett for perioden 2009 – 2014 for hele helseregionen. Dette langtidsbudsjettet vil vise hvilke muligheter de samlede rammer gir for håndtering av igangsatte og planlagte investeringsprosjekter. Styret i Helse Midt-Norge skal behandle denne saken i mai måned.

SPØRSMÅL NR. 924**Innlevert 10. april 2008 av stortingsrepresentant Kari Lise Holmberg****Besvart 21. april 2008 av barne- og likestillingsminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

«Bufetat har sendt ut et direktiv som nekter barnevernet å bruke private tiltak i saker der det ikke finnes andre muligheter. Barnevernet i Skien har eksempler på saker hvor barn må vente lenge fordi den statlige etaten ikke klarer å skaffe fosterhjem og har sendt brev til departementet om denne uholdbare situasjonen. Systemet som praktiseres av Regjeringen medfører at barn blir salderingspost fordi private tilbud ikke aksepteres.

Vil statsråden overprøve Bufetat, og hvilke tiltak vil statsråden for øvrig iverksette?»

Svar:

Den overordnede målsettingen er at barnets beste skal være retningsgivende ved plasseringer i tiltak, og at faglige vurderinger og barnevernloven skal ligge til grunn for de beslutningene som tas. Dette gjelder også for plasseringer i fosterhjem.

Buudir har i sitt disponeringsbrev for 2008 stilt krav til regionene om at ventetiden for å få fosterhjem skal være under 6 uker. Det er tilgang på fosterhjem, men likevel må noen barn vente på en plassering. For å ivareta barnets beste, må Bufetat arbeide for å finne hjem som passer godt for hvert enkelt barn. Å finne et godt egnet fosterhjem for det enkelte barn er en utfordring uavhengig av om fosterhjemmet er tilknyttet et privat tiltak eller om det er et fosterhjem med statlig eller kommunal avtale.

Når det gjelder institusjonsbruk i barnevernet har departementet gjennom tildelingsbrevet til Buudir for 2008 pålagt etaten å benytte egne statlige institusjoner så langt dette er mulig, og dekke resten av behovet gjennom kjøp fra private aktører. Ved kjøp av private plasser, skal ideelle aktører prioriteres fremfor kommersielle. Dette skal medvirke til at de ressursene som brukes på barnevern skal komme barna til gode og ikke generere store overskudd og utbytter hos kommersielle aktører. Det samme gjelder for fosterhjem. Fosterhjem knyttet til private enheter er mer kostbare tiltak enn fosterhjem med statlig avtale. Etaten skal derfor først og fremst benytte statlige fosterhjem. I gjennomsnitt er utgifter (fratrasket refusjoner) pr. oppholdsdag i fosterhjem tilknyttet private institusjoner og organisasjoner 561 kroner dyrere enn fosterhjem med statlig avtale. Dette til tross for at det

i dagprisene til fosterhjem med statlig avtale inngår utgifter til blant annet arbeid med rekruttering og opplæring både for statlige, private og ordinære fosterhjem. Dersom det ikke finnes et passende statlig fosterhjem kan private fosterhjem benyttes. Ved bruk av private fosterhjem skal ideelle prioriteres fremfor kommersielle. Bruken av kommersielle fosterhjem skal begrenses ut i fra samme begrunnelse som for kommersielle institusjoner. Verken departementet eller Buudir har i sine styringsdokumenter gitt signaler om at private fosterhjem ikke skal benyttes. Det er heller ikke slik at barn skal flyttes ut av et velfungerende kommersielt fosterhjem av økonomiske eller politiske årsaker.

Region sør har i sitt disponeringsskriv for 2008 skrevet at det ikke skal foretas kjøp av private fosterhjem. Regionen skriver imidlertid også at dersom oppfyllelse av kravet om å overholde budsjettammen vil måtte skje på bekostning av arbeidet med barn og unge, skal regionkontoret underrettes. Regiondirektøren vil ved behov godkjenne plassering i fosterhjem tilknyttet private enheter. Hittil i år har regionen inngått fem nye avtaler med private tiltak.

Buudir har nå satt i gang et arbeid for å presisere styringssignalene for kjøp av private fosterhjem. Buudir legger opp til at regionene som hovedregel skal benytte fosterhjem rekruttert av staten, men også her ønsker vi et samspill med ideelle aktører. Kjøp av private fosterhjem skal meldes til den aktuelle regiondirektør. Slike kjøp skal alltid skje innenfor budsjettammen og i tråd med gjeldende regelverk for offentlige innkjøp.

Dersom det foreligger en situasjon hvor det er vanskelig å skaffe statlige rekrutterte fosterhjem for å oppfylle kravet om ventetid på 6 uker, og det er til barnets beste, kan det benyttes fosterhjem rekruttert og/eller driftet av private kommersielle aktører. I særskilte tilfeller hvor en privat aktør har rekruttert fosterhjem som er tilknyttet den institusjon hvor barnet er plassert, kan utgangspunktet om benyttelse av statlige rekrutterte fosterhjem fravikes, dersom det er til barnets beste.

Departementet vil følge opp denne saken i styringsdialogen med direktoratet og sørge for at retningslinjene rundt bruk av private barneverntiltak vil bli fulgt opp.

SPØRSMÅL NR. 925**Innlevert 10. april 2008 av stortingsrepresentant Gunn Olsen****Besvart 23. april 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad****Spørsmål:**

«Hvordan står det til med transfettsyreinnholdet i norsk mat, og er det eventuelt aktuelt å innføre en grenseverdi slik de har gjort i Danmark?»

BEGRUNNELSE:

Forskningsresultater som ble presentert på høring i Nordisk Råd i Stockholm januar 2008, viser store helseskader ved stort inntak av transfettsyrer. Flere nordiske land setter søkelyset på dette. Danmark har innført lov som forbyr transfettsyre over 2 gram fett pr. 100 gram olje /fett i alle produkter.

Forskningsresultatene belyste særlig helseproblemer knyttet til hjerte og karsykdommer hos enkelte befolkning/yrkesgrupper. Det var også sterkt fokus på transfettsyrer og prostatakreft.

Svar:

Norske myndigheter anbefaler at det samlede inntaket av mettede fettsyrer og transfettsyrer begrenses til ca 10 % av energiinntaket. Inntaket av transfettsyrer bør begrenses mest mulig og ikke overstige 1 % av energiinntaket. De norske anbefalingene er i tråd med anbefalinger gitt av Nordisk Ministerråd og WHO.

Inntaket av både transfettsyrer og mettede fettsyrer bør reduseres fordi de har ugunstige effekter på blodlipidene og kan øke risikoen for hjerteinfarkt. Transfettsyrer kan medføre en større risiko for hjertesykdom enn en tilsvarende mengde mettede fettsyrer.

Transfettsyrer dannes ved delvis (partiell) herding (hydrogenering) av vegetabiliske og marine oljer eller ved bakteriell aktivitet i vommen hos drøvtyggere. Disse fettsyrene finnes derfor i margarin, kjøtt, melkefett, bakervarer og en del andre industrielt produserte matvarer, hvor man bruker delvis herdete oljer som en ingrediens. Transfettsyrer forekommer altså naturlig i meieri- og kjøttvarer. Melkefett og fett fra drøvtyggere som ku og sau er i dag de største kildene til transfett i norsk kosthold.

Kostens innhold av transfettsyrer har i løpet av de siste tretti årene minsket fra ca 4 % til under 1 % av energiinntaket. De viktigste årsakene til reduksjonen av transfett i kostholdet er om lag en halvering av margarinforbruket de siste 30 årene, samt endring i margarinens fettsyresammensetning.

Matvareindustrien har gjort en innsats for å redusere bruken av transfett. I løpet av de siste 10-15 åre-

ne er bruken av partielt herdet fett redusert i margarinproduksjonen, slik at husholdningsmargarin nå kun inneholder ubetydelige mengder transfettsyrer.

Sosial- og helsedirektoratet og Mattilsynet gjennomførte i 2003 en spørreundersøkelse blant norske produsenter. Beregninger basert på denne undersøkelsen viste at det gjennomsnittlige inntaket av transfettsyrer var 1,6 g/dag, tilsvarende 0,6 % av det samlede energiinntaket. Transfettsyrer utgjorde mindre enn 1 % av energiinntaket hos 97 % av deltakerne i studien, og det var små forskjeller i inntaket etter kjønn, alder og utdanningslengde.

Den største kilden til transfettsyrer var meieri-produkter (50%), kjøtt (19%), gjærbaust og kaker (8%) og brødvarer (7%). Flere norske produsenter har etter at undersøkelsen ble gjennomført redusert innholdet av transfettsyrer i sine varer. For eksempel opplyser produsenter som Sætre, TORO og Pals (som produserer bakefettblandinger) at de har gått over til å bruke fettblandinger uten transfett eller meget små mengder transfett. En må derfor anta at kostens innhold av transfett er lavere i dag enn anslaget på grunnlag av opplysningene fra 2003.

Det kan ikke utelukkes at enkelte varemerker inneholder mer transfettsyrer enn det som er vanlig i varegruppen, som kjeks, kaker og frityroljer. En spesiell utfordring i denne sammenheng er importerte varer. De som spiser mye av slike varer, kan derfor fortsatt ha inntak som er høyere enn anbefalt nivå. Hovedkonklusjonen er imidlertid at inntaket av transfettsyrer i Norge er i tråd med WHOs anbefalinger.

Danmark har regulert innholdet av transfett, til tross for at dette ikke er regulert i EU. Dansk regelverk krever at transfettsyrer i oljer og fett ikke overstiger 2 g per 100 g olje/fett, unntatt for naturlig forekommende transfettsyrer. Betegnelsen "fri for transfettsyrer" kan brukes i Danmark for produkter som inneholder mindre enn 1 g transfettsyrer per 100 g av fett/olje eller det enkelte fettstoff i det ferdige produktet. Det danske regelverket gir unntak fra naturlig forekommende transfettsyrer.

På bakgrunn av den positive utviklingen og nåværende situasjon i Norge, mener jeg det ikke er nødvendig å fastsette en grense for innhold av transfett i matvarer i norsk regelverk. Jeg vil imidlertid fortsatt oppfordre industrien til videre reduksjon av innholdet av transfettsyrer i produkter. Samtidig vil myndighetene bidra med anbefalinger og informasjon om sammensetning av kostholdet, og med råd om reduk-

sjon av både mettet fett og transfett som viktige elementer.

Bedre merking av fettinnhold i matvarer, herunder angivelse av mengde transfettsyrer, er et annet viktig tiltak som vil gi forbrukerne bedre grunnlag for å gjøre sine valg.

Dette diskuteres både i europeisk og internasjonal sammenheng. Det norske regelverket for merking av matvarer er basert på EUs merkedirektiv. I dag er ikke næringsmiddelprodusentene pålagt å merke produktene sine med innhold av transfett. Regelverket i EU for merking er imidlertid i stadig utvikling, og EU-kommisjonen la i februar fram forslag til ny forordning om matinformasjon, inkludert merking av mat. Denne forordningen vil erstatte det nåværende merkedirektivet.

I forbindelse med utarbeidelsen av dette forslaget

har Norge spilt inn forslag om obligatorisk merking av blant annet energiinnhold, protein, karbohydrater og fett, og av næringsstoffer som har vist seg å ha en ugunstig effekt på helsen, slik som sukker og transfett. I forslaget til forordning er ikke transfettsyrer inkludert i lista over næringsstoffer hvor det skal skje en obligatorisk merking. Jeg vil på nytt foreslå dette overfor EU i det videre arbeidet med matinformasjonsforordningen.

Helse- og matmyndighetene må vurdere hva man skal bruke ressurser på i forhold til reguleringer og tilsyn. Situasjonen i dag er slik at fagmyndighetene ikke anser at inntaket av transfettsyrer er et folkehelseproblem i Norge. Jeg vil imidlertid følge utviklingen nøye, både med hensyn til innhold i produkter og merking av matvarer.

SPØRSMÅL NR. 926

Innlevert 10. april 2008 av stortingsrepresentant Odd Einar Dørum

Besvart 18. april 2008 av kunnskapsminister Bård Vegar Solhjell

Spørsmål:

«Hva slags rutiner foreligger for den enkelte skole til å finne løsninger rundt urinprøvetaking av rusmiddelbrukere, og hva slags rettigheter har den enkelte rusavhengige rundt selve urineprøvesituasjonen?»

BEGRUNNELSE:

Skoleelever som jevnlig tar urinprøver for å dokumentere rusfrihet, må ledsages på toalett av personale. Jeg har fått henvendelser fra unge som opplever det som ubehagelig å bli fulgt av en person av motsatt kjønn.

Svar:

Opplæringsloven inneholder ikke bestemmelser som hjemler eller på annen måte regulerer rustesting av skoleelever. Slik testing av elever er heller ikke re-

gulert i annet regelverk. Dette innebærer at skolen ikke kan kreve at elever blir rustestet. Testing av elever må foregå på frivillig basis etter at det foreligger et informert samtykke fra eleven.

Et samtykke til rustesting må omfatte alle sider av testopplegget. Dette innebærer at det må være enighet om regelmessigheten av testingen, sanksjoner ved positive tester og det praktiske knyttet til gjennomføringen av testingen, herunder også det ledsagende personalets kjønn. Eleven har derfor naturligvis rett til å velge å ikke delta i rustesting hvis eleven ikke samtykker i hvordan testingen skal gjennomføres.

Jeg vil avslutningsvis understreke at et fravær av samtykke til rustesting ikke kan medføre at eleven blir behandlet som om en eventuell mistanke om rusmisbruk er bekreftet eller styrket. Det betyr at det heller ikke kan være forbundet med noen former for sanksjoner å motsette seg testing.

SPØRSMÅL NR. 927**Innlevert 10. april 2008 av stortingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen****Besvart 21. april 2008 av miljø- og utviklingsminister Erik Solheim****Spørsmål:**

«Statsråden har i svar til Stortinget og uttalelser til media innrømmet at Regjeringens anslag for miljøeffekten av biodrivstoff var for optimistisk. Flere studier viser at dagens biodrivstoff ofte har svært lav CO₂-gevinst, noe som gjør det til et svært kostbart CO₂-tiltak. Mange advarer også om at økt bruk av biodrivstoff er en viktig faktor for økte matvarepriser.

Vil statsråden ta slik ny erkjennelse til etterretning og legge frem en nedjustert målsetting for pålagt markedsandel for biodrivstoff?»

BEGRUNNELSE:

Med alle de negative effektene man ser fra 1. generasjon biodrivstoff, så er det ikke hensiktsmessig å tvinge frem storstilt bruk av dette (7 % i 2010). Under tegnede mener en bedre strategi er å satse på forskning og utvikling av ny produksjonsteknologi. Innblandingkravet må derfor utsettes inntil biodrivstoff kan produseres i tilstrekkelige mengder på en mer miljøvennlig måte, til lavere pris, og uten å skape press i verdens matforsyning. I tillegg bør det ferdigstilles en sertifiseringsordning, slik at energi- og CO₂-effekten kvalitetssikres, samt lage en strategi for norsk satsing på alternativ biodrivstoffproduksjon (ref. satsingen på dyrking av Jathropa planten i Afrika, på områder hvor intet annet vokse vil).

SPØRSMÅL NR. 928**Innlevert 10. april 2008 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 21. april 2008 av miljø- og utviklingsminister Erik Solheim****Spørsmål:**

«Er statsråden enig i at presset på strandsonen er ulikt langs kysten, og at færre restriksjoner i områder med stort areal strandsonen og lavt folketall vil være et godt distriktspolitisk tiltak?»

BEGRUNNELSE:

Fosnes kommune vedtok, 05.04.06, å utvide et eksisterende LNF spredt boligområde i Kvernsvika,

Svar:

I klimameldingen (St.meld. nr. 34 (2006-2007)) omtalte Regjeringen sin strategi for biodrivstoff. Et av elementene var å sende på høring et forslag om omsetningskrav for biodrivstoff. Statens forurensningstilsyn sendte forskriftsforslaget på høring i november i fjor, med høringsfrist i februar i år. Statens forurensningstilsyn sammenstiller høringsuttalelser, som vil bli oversendt sammen med deres anbefaling til Miljøverndepartementet til videre behandling.

Det er viktig å få på plass et godt internasjonalt system med tilstrekkelig strenge bærekraftskriterier for biodrivstoff. Norge skal være en aktiv pådriver for å fremme slike ordninger for bærekraftig produksjon og import av biodrivstoff. Vi er blant annet i løpende kontakt med EU på dette området.

Det vil være viktig å få til en rask utvikling av drivstoff basert på jordbruksavfall, skogsavfall, vekster som vokser på steder der det ikke kan vokse mat, og andre former for biodrivstoff som reduserer de problemene som er påpekt i spørsmålet.

Som jeg har vist til i mitt svar på spørsmål nr. 733 fra Stortinget til skriftlig besvarelse i mars, vil jeg komme tilbake til Stortinget angående biodrivstoff, både med ytterligere og oppdaterte tall om beregnede klimaeffekter, og med bredere synspunkter.

med 550 meter i lengderetning langs stranden og vegen, og 50 meters byggegrense fra sjøen. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag fremmet innsigelse mot den foreslåtte utvidelsen av LNF spredt boligområde, på bakgrunn av eksisterende og potensielle strandsonverdier i området.

Nord-Trøndelag fylkeskommune hadde ingen merknader til utvidelsen av det beskrevne området, da forslaget til ny arealdel var på høring. Fylkeskommunen sier i brev til Fylkesmannen i Nord-Trønde-

lag, 15.05.07 at området ligger utenfor de områder som preges av stor konkurranse om strandsonen, og at det er diskutabelt i hvor stor grad området kan betraktes som urørt. Det reises også tvil om interesser knyttet til friluftsliv, naturverdier, landskap og kulturmiljø i det aktuelle området kan betraktes som nasjonalt viktig.

I St.meld. nr. 26 (06-07) Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand, fremheves det som en viktig arealpolitisk føring at strandsonen skal bevares som et natur- og friluftsområde tilgjengelig for alle. Kommuner, fylkeskommuner og fylkesmenn oppfordres i denne forbindelse til en streng praksis ved behandlingen av plansaker og dispensasjoner i hundremetersbeltet langs sjøen.

I de sentrale strøk av landet, Østlandet, Sørlandet og Sør-Vestlandet, er det et økende press på strandsonene. I motsetning til de sentrale strøk, er de mer tynt befolkede områdene med stort areal strandsone ikke utsatt for samme press.

Man ser at det i denne delen av landet er et så stort areal strandsone i forhold til folketallet at allemannsretten ikke i særlig grad blir svekket selv om man åpner for en lempeligere praksis når det gjelder tilrettelegging for bolig- og næringsformål i disse områdene.

SPØRSMÅL NR. 929

Innlevert 10. april 2008 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 16. april 2008 av landbruks- og matminister Terje Riis-Johansen

Spørsmål:

«I Bonde og Småbruker nr 3, 14. mars 08, er det en reportasje fra et landbrukspolitisk møte i Larvik. I dette møtet gir stortingsrepresentant Steinar Gullvåg, som representerer Ap i næringskomiteen, uttrykk for at han ønsker å se på distriktsfordelingen i landbruket.

Er landbruks- og matministeren enig i dette forslaget?»

BEGRUNNELSE:

I samme artikkel i Bonde og Småbruker blir det pekt på at en melkebonde fra Finnmark får 32000 kroner, mens på Østlandet er satsen for en melkebonde 15000 kroner. Ifølge avisen tar Gullvåg til orde for å vektlegge landbruksproduksjonen i de mest produktive delene av landet, for å nå mål om sjølforsy-

Svar:

Jeg er enig i at presset på strandsonen er ulikt langs kysten. Derfor vil det bli utarbeidet statlige planretningslinjer for en geografisk differensiert strandsonepolitikk som tar hensyn til ulikhetene langs kysten. Det skal være enklere å få tillatelse til å bygge i områder uten press enn i områder der presset er stort.

Slike retningslinjer skal legges til grunn for utarbeiding av kommunale planer. Planene skal angi hvor utbygging kan skje, og hvor utbygging ikke skal tillates av hensynet til strandsonevernet. Det betyr at gode planer kan ivareta både de hensynene som ligger bak strandsonevernet og behovet for nærings- og bosettingsutvikling i en kommune. Planleggingen skal sikre at avveiningene av ulike hensyn skjer i åpenhet og offentlighet. De statlige planretningslinjene skal være klare samtidig med at den nye plandelen av plan- og bygningsloven settes i kraft i løpet av 2009.

Når det gjelder den konkrete saken fra Fosnes kommune som er nevnt i begrunnelsen for spørsmålet, viser jeg til mitt brev av 20. november 2007 med avgjørelsen til innsigelsen til den konkrete planen.

ning. Jeg vet ikke om vi skal være glade for at det ikke er mange kyr i Finnmark, men vi hadde kanskje oppnådd mer for bosetting og sysselsetting på andre måter, mener han.

Svar:

Landbruket i Norge har flere funksjoner, og spiller en viktig rolle for bosetting og sysselsetting i store deler av landet. Med bakgrunn i Soria Moria-erklæringen vil Regjeringen føre en landbruks- og matpolitikk som opprettholder et levende landbruk over hele landet. I samsvar med disse prioriteringene er distriktsprofilen i landbrukspolitikken styrket i forbindelse med jordbruksoppkjørene både i 2006 og i 2007, blant annet ved å øke distriktstilskuddene til kjøtt og melk.

Den konkrete utformingen av støtteordningene til

landbruket blir vurdert hvert år i forbindelse med jordbruksoppkjøret. I den forbindelse vurderes også den distriktsmessige fordelingen. Jeg utelukker ikke at det kan være aktuelt å gjøre enkelte endringer i fordelingen mellom regioner og landsdeler, men jeg mener at det eventuelt skal skje innenfor rammen av Regjeringens overordnede landbrukspolitiske målsettinger som er nevnt ovenfor. Dette innebærer at distriktene fortsatt vil bli prioritert og at det fortsatt skal være en arbeidsdeling mellom kornområdene og grasområdene. Jeg vil også understreke at det er nødvendig å se priser, tilskudd og øvrige rammevilkår i

sammenheng når en skal vurdere distriktsprofilen i landbrukspolitikken, og at regnestykker som tar utgangspunkt i tilskudd alene kan gi et feilaktig bilde.

For å bidra til størst mulig grad av egendekning i en situasjon der etterspørselen etter matvarer øker både i Norge og internasjonalt, mener jeg for øvrig at det er viktig å ta i bruk landbruksressursene over hele landet for å produsere mat og fôr. Derfor vil jeg også legge stor vekt på å opprettholde landbruksproduksjonen i de sentrale og mest produktive delene av landet.

SPØRSMÅL NR. 930

Innlevert 10. april 2008 av stortingsrepresentant Ulf Leirstein

Besvart 17. april 2008 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«Hvilket ansvar har ligningskontoret for å rette opp gal ligning av skattyter og tilbakebetale for mye betalt skatt og straffeskatt, også etter foreldelsesfristen, når det kommer på det rene at feil er gjort fra myndighetenes side?»

BEGRUNNELSE:

Dersom en skattyter blir skjønnslynet og bestriker dette, er det skattyter som har bevisbyrden med å motbevise ligningsmyndighetenes påstand. Det er mitt inntrykk ut fra mange henvendelser at det ofte er meget vanskelig for skattyteren å finne tilstrekkelige bevis mot ligningsmyndighetenes ofte urimelige påstander. Selv med gode indikasjoner på at ligningsmyndighetene tar feil, er det vanskelig å vinne frem. Maktforholdet mellom ligningsmyndighetene og skattyter er også til de grader ujevnt. Slike prosesser har medført at mang en samvittighetsfull skattyter har bukket under og ofte fått psykiske problemer. Dette kan ofte vare over flere år.

Slike skattesaker kan være arbeidskrevende og trekke ut i tid. Og i noen tilfeller kommer det i ettertid frem at skattyter hadde rett i sin påstand, men da kan 10-årsfristen være utløpt. Det ønskes derfor besvart hvilken mulighet skattyter da har til å få utbetalt den skatt og straffeskatt vedkommende har betalt for mye.

Mye taler for at det burde ligge et særlig moralsk ansvar på ligningsmyndighetene i slike saker.

Svar:

Det er en grunnleggende forutsetning for en riktig ligning og et velfungerende ligningssystem at skattyter oppfyller sin plikt til i rett tid å gi skattemyndighetene korrekte opplysninger om egne inntekts- og formuesforhold. Denne plikten kommer til uttrykk i ligningsloven § 4-1, som bestemmer at enhver som har opplysningsplikt om egne forhold etter lovens kapittel 4, skal bidra til at hans eller hennes skatteplikt i rett tid blir klarlagt og oppfylt. Den enkelte er også pålagt å underrette vedkommende myndighet om feil han eller hun er klar over ved ligningen eller skatteoppkjøret. Det norske skattesystemet er således basert på tillit til at alle som er opplysningspliktige gir korrekte opplysninger til ligningsmyndighetene i rett tid.

Har skattyter ikke levert pliktig selvangivelse, næringsoppgave eller utenlandsoppgave, skal ligningsmyndighetene fastsette ligningsgrunnlaget ved skjønn. Ligningsmyndighetene kan også fastsette ligningsgrunnlaget ved skjønn selv om slik oppgave er levert, når de finner at oppgaven ikke gir et forsvarlig grunnlag å bygge fastsettingen på.

Utgangspunktet for ligningsmyndighetenes skjønnslynet er således at skattyter ikke har oppfylt sin opplysningsplikt. Slik svikt er jo ikke så bra, og at det kan få visse konsekvenser, bør ikke overraske. Det er neppe helt treffende av deg å anføre at ”mang en samvittighetsfull skattyter” utsettes for disse konsekvensene.

Det følger av ligningsloven § 8-2 nr. 3 at dersom

skattyter ikke har levert selvangivelsen, kan ligningsmyndighetene ikke sette formuen og inntekten lavere enn ved foregående ligning, med mindre de finner det sannsynlig at beløpene har vært lavere. Ligningsmyndighetene står således ikke fritt ved skjønnsligningen. Ligningsmyndighetene må legge til grunn de faktiske forhold som de etter en samlet vurdering anser som det mest sannsynlig riktige. Målet er å komme så nær det faktisk riktige beløp som mulig, og resultatet skal ikke fremstå som vilkårlig eller åpenbart urimelig. Skjønnen skal være forsvarlig, og ligningsmyndighetene har bevisbyrden for at så er tilfelle. Jeg viser også til mitt svar 23. mai 2006 på skriftlig spørsmål nr. 870 fra Gjermund Hagesæter om skattyters bevisbyrde ved skjønnsligning.

Mener skattyter at skjønsligningen ikke er riktig, kan den påklages etter de ordinære klagereglene. Klagefristen er tre uker. Skattyter kan ikke kreve å få sin klage behandlet i de tilfellene hvor han eller hun har unnlatt å levere selvangivelse, næringsoppgave eller utenlandsoppgave, jf. ligningsloven § 9-2 nr. 7. Ligningsmyndighetene kan likevel ta opp en klage til behandling etter en konkret vurdering av spørsmålets betydning, skattyterens forhold, sakens opplysning og den tid som er gått. At skattyter har vært i en vanskelig livssituasjon, vil kunne være et forhold som gjør at ligningsmyndighetene behandler en klage på en fastsatt skjønsligning, selv om den formelle klagerett var bortfalt på grunn av unnlatt oppgavelevering.

For tilfelle av at det er tale om å endre ligningen, f.eks. pga. nye, vektige opplysninger, foreligger det en absolutt frist for å ta opp ligningen etter inntektsåret. Fristen er ti år, jf. ligningsloven § 9-6. Er fristen utløpt, vil ligningsmyndighetene etter loven ikke ha adgang til å ta opp ligningen. Fristen gjelder ikke selve vedtaket om ligningsendring, men innen fristen må enten skattekontoret selv ha besluttet (og sendt varsel om) at saken er tatt opp til vurdering, el-

ler skattyter må ha bedt skriftlig om det. Om det senere endringsvedtaket skulle ta tid etter at saken er tatt opp, vil det altså ikke berøre fristen. Blir ligningen så endret til gunst for skattyter, skal selvsagt for mye betalt skatt og tilleggsskatt betales tilbake med renter.

Jeg vil bemerke at fristene i ligningsloven stort sett må oppfattes som rimelige. Skattyterne er på den ene side gitt god tid til å få rettet opp den feilaktige ligningen, og fristene sørger på den annen side for at både skattyter og ligningsmyndighetene etter en viss tid kan innrette seg på at ligningen blir stående, slik at det blir en sluttstrek for eldre saker.

I noen tilfeller kan enkelte utilsiktet bli hardt rammet av tidsfristene. Årsakene til at tidsfristene er oversittet, kan være mange, og enkelte settes i en vanskelig situasjon når det ikke er adgang til å få endret ligningen. I slike tilfeller vil skattyters eneste mulighet være å søke om at kravet blir ettergitt. Ettergivelse kan gis på billighetsgrunnlag etter skattebetalingsloven § 41, jf. ligningsloven § 9-12, eller på innfordringsgrunnlag. Ettergivelse av billighetshensyn er ment som en sikkerhetsventil for å hindre at skatte- og avgiftsplikten eller innfordringen får sterkt urimelege utslag.

De absolutte fristreglene i ligningsloven hindrer altså ikke at det kan treffes beslutning om ettergivelse av skatten for å rette opp at feilaktige opplysninger ble lagt til grunn for ligningen til skade for skattyter.

Avslutningsvis vil jeg peke på det arbeidet som skatteetaten har satt i gang for å bistå vanskeligstilte skattytere med gjeldsproblemer knyttet til skatte- og avgiftskrav. Jeg viser blant annet til omtalen av dette i dokument nr. 8:16 (2007-2008). Etter min oppfatning er det særlig denne gruppen det er viktig å hjelpe. Det er ikke samme grunn til å skjerme andre grupper skattytere som ikke har oppfylt sin opplysningsplikt samvittighetsfullt, f.eks. ved opplagte og helt ubegrunnede unnløtelser av å levere sentrale opplysninger og oppgaver forut for ligningen.

SPØRSMÅL NR. 931**Innlevert 10. april 2008 av stortingsrepresentant Kåre Fostervold****Besvart 18. april 2008 av fornyings- og administrasjonsminister Heidi Grande Røys****Spørsmål:**

«Vil statsråden på denne bakgrunn trekke tilbake forskriften og utrede gyldigheten ihht. EØS-forpliktelsene vedrørende de nylig vedtatte endringene i lov om offentlige anskaffelser med tilhørende forskrifter, på nytt?»

BEGRUNNELSE:

EF-domstolen har nettopp avsagt dom i den såkalte Ruffert-saken. Denne saken er relevant for de siste endringer i lov om offentlige anskaffelser, der man la til grunn et krav om like lønns- og arbeidsvilkår som gjeldende tariffavtale eller det som er normalt for vedkommende sted eller yrke, for leverandører eller underleverandører til offentlig sektor.

Dommen konkluderer med at kravet om at lønninger for leverandøransatte ikke skal være dårligere enn de som er gjeldende etter lokale tariffavtaler, strider mot EUs prinsipp om å sikre et indre marked med fri bevegelse av varer, personer, tjenester og kapital.

Premissene i saken har store likhetstrekk med de krav som er vedtatt og innført ihht. siste behandling av lov om offentlige anskaffelser (Ot.prp. nr. 7 (2007-2008)), noe som ble påpekt av saksordfører under behandling av saken. Det kan derfor stilles spørsmål ved om dommen i EF-domstolen også påvirker gyldigheten av stortingsvedtaket ihht. våre forpliktelser gjennom EØS-avtalen.

Svar:

Bakgrunnen for spørsmålet er avgjørelsen fra EF-domstolen i sak C-346/06, Dirk Ruffert, avsagt 3. april 2008. I dommen kom EF-domstolen til at en lov gitt av den tyske delstaten Niedersachsen strider mot EF-traktaten artikkel 49 om den frie bevegelse av tjenester og utsendingsdirektivet 96/71/EF.

Spørsmålet fra representanten begrunnes med at forskriften om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter etter alt å dømme er ulovlig. Jeg oppfatter at det er flere spørsmål som ikke blir behandlet i

dommen, og at faktum i dommen på flere punkter skiller seg fra forholdene i Norge.

Eksempelvis ble endringen i lov om offentlige anskaffelser og forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige anskaffelser gitt for å gjennomføre ILO-konvensjon nr. 94 om arbeidsklausuler i offentlige arbeidskontrakter. ILO-konvensjonen er i tillegg til Norge, ratifisert av mer enn 60 land, herunder ni EU-land. Tyskland har ikke ratifisert ILO-konvensjonen. EF-domstolen måtte dermed ikke ta stilling til forholdet mellom ILO-konvensjonen og EF-traktaten. Fordi Norge i motsetning til Tyskland, er forpliktet av ILO-konvensjon nr. 94 kan ikke resultatet i dommen uten videre overføres til Norge.

Tyskland og Norge har også forskjellige virkemidler for å bekjempe sosial dumping. Når det gjelder lønn, har Tyskland implementert utsendingsdirektivet ved en lov som åpner for allmenngjøring av tariffavtalene i byggesektoren. Dette innebærer at minstelønna i den landsomfattende avtalen for denne sektoren gjelder som nasjonal minstelønn. EF-domstolen kom til at lovfesting av kontraktskravet til tarifflønn i delstaten Niedersachsen ikke var korrekt implementering av utsendingsdirektivet, særlig ikke når dette kom i tillegg til den allmenngjorte tariffavtalen. I henhold til den norske forskriften om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter, vil det i Norge være lønnsnivået i allmenngjøringsforskrifter som vil bli lagt til grunn for hvilket lønnsnivå som kan kreves, der det gjelder slike, jf. Ot.prp. nr. 7 2007–2008 Om lov om endring i lov 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser s. 5 og Fornyings- og administrasjonsdepartementets høringsbrev 24. september 2007. I Norge vil altså ikke forskriften innebære et tillegg til et allerede fastsatt lønnsnivå, på områder hvor det finnes.

Selv om EF-domstolen stilte seg negativ til ordningen i den tyske delstaten, viser jeg til at den norske ordningen avviker fra denne. Jeg mener fortsatt at forskriften er et viktig og egnet virkemiddel som bør videreføres.

SPØRSMÅL NR. 932**Innlevert 10. april 2008 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter****Besvart 17. april 2008 av finansminister Kristin Halvorsen****Spørsmål:**

«Dollarkursen har den siste tiden falt betydelig, og 1\$ er nå verdt under 5 kroner. Dette er den laveste dollarkursen på nesten 30 år. En synkende dollarkurs og styrket krone vil skape store utfordringer for deler av norsk næringsliv. Dette gjelder spesielt for de som konkurrerer mot bedrifter som er lokalisert i USA.

Kan finansministeren gi et anslag på hvor mange norske konkurranseutsatte arbeidsplasser som kan være truet dersom dollarkursen holder seg på dagens lave nivå noen år fremover?»

Svar:

Utviklingen i de konkurranseutsatte delene av norsk næringsliv avhenger av flere forhold, herunder

av etterspørselen fra eksport- og hjemmemarkedene, utviklingen i utsalgspriser og priser på innsatsfaktorer, lønnsveksten og valutakursen. Finansdepartementet har ikke utarbeidet særskilte anslag på virkningen for norske konkurranseutsatte bedrifter dersom dollarkursen skulle holde seg på dagens lave nivå noen år framover.

Finansdepartementet publiserer to ganger i året anslag for utviklingen i norsk og internasjonal økonomi. Framskrivningene av utviklingen i verdiskaping og sysselsetting vil bl.a. avhenge av de forutsetningene som legges til grunn for utviklingen i eksportmarkedene og i kronens verdi mot andre valutaer, herunder amerikanske dollar. Finansdepartementet vil presentere nye makroøkonomiske anslag i Revidert nasjonalbudsjett 2008 som offentliggjøres 15. mai.

SPØRSMÅL NR. 933**Innlevert 10. april 2008 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen****Besvart 17. april 2008 av arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen****Spørsmål:**

«Spørsmålet gjelder praktisering av regelverket for yrkesrettet attføring for en 37 år gammel bussjåfør i mitt hjemfylke. Pga. yrkesskade etter en trafikkulykke i 2001, har hun jobbet 50 pst. og fungerer bra i denne stillingsbrøken. 50 pst. uførepensjon er foreløpig avslått fordi funksjonsevnen ikke er vurdert godt nok. Hun har i stedet fått rehab/attføring fra 1.3.2008 til 31.1.2010 og må si fra seg jobben som bussjåfør, uten at hun vet utfallet av attføringen.

Kan dette være riktig eller absolutt nødvendig?»

BEGRUNNELSE:

Sjåføren har henvendt seg til meg, fordi hun føler seg usikker på framtida (har også 1 barn) og ikke helt vet hva hun skal gjøre. Hun ble attført til sjåføryrket i 1999 pga. leddgikt. Hun jobbet full tid helt fram til ulykken. Hun trives som bussjåfør, har prøvd å komme tilbake i full jobb, men får problemer ved større stillingsbrøk enn 50 pst. Behandling for yrkesskaden

er avsluttet fordi den ikke hadde effekt. Hun vil veldig gjerne fortsette i jobben på halv tid, men trenger inntekter utover dette.

Pga. NAVs krav til henne om funksjonsevnevurdering på heltid, har hun fått permisjon ett år. Deretter mister hun jobben hvis hun ikke er tilbake. Det er hun ikke, siden attføringsløpet strekker seg over nesten to år. Hvorfor hun ikke kan fortsette i den jobben hun har og vurdere arbeidsevne for de resterende 50 pst. på halv tid, virker uforståelig. Under aktiv sykmelding etter ulykken utførte hun f.eks kontorarbeid for nåværende arbeidsgiver. Det burde være mulig å få til et lignende opplegg med uttesting av resterende arbeidsevne i annet yrke, enten hos arbeidsgiver (IA-opplegg) eller på annen måte, samtidig som hun fortsetter i jobben hun har, i stedet for AMO-kurs på heltid. Vi vet at jo lenger folk er borte fra det ordinære arbeidslivet, jo større er sjansen for at de ikke kommer tilbake. Da virker det underlig å ta folk ut av en ordinær jobb og inn på tiltak. Alternativt mått NAV kunne greie å teste arbeidsevne i løpet av det året hun

har permisjon, slik at hun ikke risikerer å stå uten både jobb og stønad når attføring er over.

NAV mener hun ikke lenger egner seg som bussjåfør pga. yrkesskaden. Det mener ikke arbeidsgiver, og hun har fortsatt førerkort, så det må i hvert fall være delte meninger om den saken. Slik regelverket her er praktisert, må hun altså si opp en jobb hun har, for å vurderes mot annen jobb, uten at noen nå vet hva den vurderingen vil konkludere med. Samtidig har hun følt seg presset til å gå inn i attføring på NAVs premisser. Hvis hun ikke sier fra seg sjåførjobben, må hun klare seg videre i livet på halv jobb og halv inntekt uten noen bistand fra NAV.

Opplegget fra NAV virker veldig firkantet. Det er vanskelig å få øye på de individuelle vurderingene som er lagt til grunn her, bortsett fra NAVs ensidige konklusjon om at jobb og helseplager er uforenlige. Det er forståelig at hun opplever det som et press å leve med usikkerhet over lang tid, og at hun synes det er leit å måtte si fra seg en jobb hun trives i. Når vi i nytt system skal se den enkeltes muligheter og vektlegge folks ønsker, virker denne praksisen urimelig. Spørsmålet er om den, gitt dagens regelverk, er helt nødvendig, eller om det er mulig å løse dette på en måte som gjør at hun kan beholde jobben sin.

Med til historien hører at NAV Ringerike anbefalte å søke halv uførepensjon, mens forvaltningsenheten avsto. Medisinsk og annen behandling er forsøkt uten å ha effekt. Hun er derfor naturlig nok redd for at den endelige vurderingen skal konkludere med at det ikke er restarbeidsevne utover 50 pst. Da er hun dårligere stilt enn hun var før attføringen startet, det motsatte av intensjonen med attføring, enten vi ser på dagens eller morgendagens regelverk.

Svar:

Det er en forutsetning for å få innvilget yrkesrettet attføring at brukeren, sammen med Arbeids- og velferdsetaten, kommer fram til en hensiktsmessig plan som kan føre fram til et arbeid som er forenlig med brukerens helsemessige forutsetninger, og som kan bli en varig løsning. Det er i utgangspunktet ikke noe i veien for å kombinere attføringstiltak med 50 pst. stilling. Dette forutsetter imidlertid at begge aktivitetene støtter opp om målet med attføringen.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har på generelt grunnlag opplyst at det er et mål for etaten å finne fram til løsninger som så langt det er mulig imøtekommer den enkelte brukers ønsker og behov. De er i lys av målsettingene for IA-samarbeidet opptatt av at bedriftsinterne løsninger undersøkes grundig før man ev. går over til en plan som er rettet mot det åpne arbeidsmarkedet. De peker videre på at det i mange tilfeller vil være vanskelig å gjennomføre attføring parallelt med yrkesaktivitet av et visst omfang. Det sentrale spørsmålet er ifølge direktoratet om det er mulig å finne fram til tiltak som er så fleksible at de lar seg kombinere med arbeidsaktivitet. De viser videre til at det i så fall også må vurderes om det er heldig å kombinere tiltak med en arbeidsaktivitet som i utgangspunktet anses å utgjøre en helsemessig belastning og at dette er vurderinger som må gjøres i samråd med brukeren.

Jeg slutter meg til Arbeids- og velferdsdirektoratets generelle vurderinger. Jeg vil imidlertid tilføye at vi her snakker om vanskelige vurderinger, og minne om at personer som er misfornøyde med de vurderingene som er gjort i en konkret sak har mulighet for å påklage arbeids- og velferdsetatens vedtak til NAV Klage og anke.

SPØRSMÅL NR. 934

Innlevert 10. april 2008 av stortingsrepresentant Leif Helge Kongshaug

Besvart 17. april 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Når vil statsråden at Molde sykehus og barneavdelingen ved Ålesund sykehus skal stå ferdig?»

BEGRUNNELSE:

Tre ganger er arbeidet med nytt sykehus i Molde blitt stanset eller utsatt.

Til stor frustrasjon har det skjedd igjen. I Stortingets muntlige spørretime sa statsråden at det skulle

planlegges, men sa ingen ting om fremdrift. Det gjaldt også utbyggingen av barneavdelingen ved Ålesund sykehus.

Så sent som i fjor høst fløy statsminister Jens Stoltenberg i helikopter med valgkampappeller og lovet at tempoplanen for nytt sykehus i Molde og ny barneavdeling ved Ålesund sykehus skulle holdes. Det forventes at når landets fremste politiker gir slike løfter, så har det et innhold og en realisme i seg.

Det innebærer at planleggingen av Molde sykehus og investering i barneavdeling ved Ålesund sykehus ikke kan skyves ut i ubestemt tid.

Derfor avkreves nå et konkret svar om fremdriften på disse prosjektene.

Svar:

For å sikre denne Regjeringa sine intensjoner om å sikre nødvendige fornyelser av bygg og utstyr, ble helseforetakenes basisrammer for 2008 økt med 3,9 mrd. kroner, hvorav 1,67 mrd. kroner skulle sikre nødvendig fornyelse av bygninger og utstyr. Helse Midt-Norge RHF's andel av midler til fornyelse av bygg og utstyr utgjør 229 mill. kroner. En slik årlige rammeøkning innebærer at Helse Midt-Norge over tid kan forsvare økte investeringer på 6 mrd. kroner. Helse Midt-Norge har også fått 730 mill. kroner i lån til investeringsformål i 2008. Dette utgjør 45 pst. av den samlede lånerammen til helseforetakene.

De regionale helseforetakene har igjen et ansvar innenfor regionens samlede rammer å legge til rette for et best mulig helsetilbud i sin region. Utbygginger er en viktig del av helsetilbudet, og helseforetaksmødellen tilsier at de regionale helseforetakene – i dette

tilfelle Helse Midt-Norge RHF – har ansvaret for å prioritere og vurdere de ulike investeringsprosjektene i regionen, og at prosjektene planlegges både framdrifts- og kostnadmessig innenfor regionens samlede ressursrammer. Beslutningskompetansen til å igangsette enkeltprosjekter tilligger også styret i det regionale helseforetaket.

Nye St. Olavs Hospital er nå i ferd med å reise seg på Øya. Styret i Helse Midt-Norge har prioritert Molde og Ålesund etter dette prosjektet. I tillegg gjennomfører regionen flere investeringsprosjekter ifm. opptrappingsplanen for psykiatri, og det skal bygges ny sikkerhetsavdeling på Østmarka. Det er ikke planleggingsstopp i regionen, men alle utbygginger kan ikke skje parallelt eller innenfor en svært kort tidshorisont.

Helse Midt-Norge er nå i en prosess med å utarbeide budsjett for perioden 2009 – 2014 for hele helseregionen. Dette langtidsbudsjettet vil vise hvilke muligheter de samlede ressursrammer gir for håndtering av igangsatte og planlagte investeringsprosjekter. Styret i Helse Midt-Norge skal behandle denne saken i mai måned.

SPØRSMÅL NR. 935

Innlevert 10. april 2008 av stortingsrepresentant Dag Ole Teigen

Besvart 17. april 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Gjennom statsbudsjettet ble Stortinget varslet om at Helse- og omsorgsdepartementet ville gi "Sosial- og helsedirektoratet i oppdrag å vurdere en hensiktsmessig organisering av et mer omfattende kompetansesentertilbud enn det som nå finnes ved Senter for sjeldne diagnoser". Jeg er kjent med at direktoratet nå har mottatt oppdragsbrev fra HOD.

Hvordan blir den videre framdriften, og er det mulig for statsråden å gi en vurdering av når saken kan komme til politisk behandling?»

BEGRUNNELSE:

Omtalen i statsbudsjettet beskriver Huntington sykdom som "en arvelig, sjelden og fremadskridende sykdom som debuterer i voksenalder". Tilstanden medfører spesielle behov i senere faser av livet. Det er om lag 250 kjente tilfeller i Norge, og Sosial- og helsedirektoratet har tidligere, på bakgrunn av en ar-

beidsgrupperapport, gitt sin tilrådning av oppfølging av pasienter i sykdommens siste faser.

I helse- og omsorgskomiteens budsjettinnstilling viste komiteen "til spesialavdeling for Huntington-pasienter ved NKS Olaviken alderspsykiatriske sykehus, der det er bygget opp et meget godt tilbud for disse pasientene".

Jeg er glad for at nåværende Helsedirektoratet har fått i oppdrag å vurdere et mer omfattende kompetansesentertilbud. Slik jeg ser det, betyr dette at vi er kommet et skritt videre i arbeidet for å sikre denne pasientgruppen er bedre tilbud.

Jeg er nå opptatt av den videre framdriften. Huntington sykdom er en sjelden sykdom, hvilket gjør det desto viktigere å sette den på det politiske kartet. Jeg er trygg på statsrådens engasjement i denne saken, og håper vi så snart som mulig kan komme til et punkt hvor det kan treffes politiske beslutninger om et bedret behandlingstilbud.

Svar:

Som representanten Teigen viser til, er Huntingtons sykdom en arvelig og sjelden diagnose som skiller seg vesentlig fra andre sjeldne sykdommer, og som spesielt i senfasen av sykdommen krever kompetanse og tilrettelagte tjenester som involverer både spesialisttjenesten og kommunehelsetjenesten. Huntington er i dag en del av diagnoseporteføljen til Senter for sjeldne diagnoser (SSD).

Det finnes ingen medisin eller annen behandling som kan helbrede, utsette eller stanse utviklingen av Huntingtons sykdom. Det grunnleggende prinsipp i behandlingen er aktivitet. SSD har imidlertid ingen klinisk virksomhet, og sett i sammenheng med sykdomsforløpet og behovet for tilrettelegging av det

pleiefaglige og veiledning mot kommunene ga Helse- og omsorgsdepartementet i 2007 daværende Sosial- og helsedirektorat i oppdrag å vurdere et mer omfattende kompetansesentertilbud enn det som nå finnes ved Senter for sjeldne diagnoser, der også de kliniske virksomheten tas med i betraktningen.

NKS Olaviken har, som representanten viser til, bygget opp kompetanse om Huntington. Dette kan derfor være ett aktuelt alternativ. Jeg kan imidlertid ikke forskuttere noen løsning i forhold til Helsedirektoratets utredning med hensyn til valg av senterlokalisering mv. Helsedirektoratet er i gang med å få etablert en gruppe som skal arbeide videre med dette spørsmålet. Foreløpig frist for angivelse av innstilling er satt til høsten 2008.

SPØRSMÅL NR. 936

Innlevert 10. april 2008 av stortingsrepresentant Hans Frode Kielland Asmyhr

Besvart 21. april 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«Jeg viser til svar på spørsmål nr. 855. En stor kostnadssprekk på et veiprojekt som Stortinget har vedtatt finansieringen for, er en betydelig endring av de forutsetninger som Stortinget gjorde da fordelingen mellom statlig finansiering og bompenger ble fastsatt. Ved en slik kostnadssprekk må Stortinget få finansieringsplanen til ny behandling.

Når vil statsråden ta initiativ til at Stortinget kan behandle finansieringen av den kostnadssprekken som nå er synliggjort på E6?»

Svar:

Gjennom Stortingets behandling av St.prp. nr. 87 (2006-2007) om utbygging og finansiering av E6 på strekningene Gardermoen (Hovinmoen) – Dal og Skaberud – Kolomoen i Akershus og Hedmark, jf.

Innst. S. nr. 21 (2007-2008), har Stortinget tatt stilling til finansieringsopplegg for disse strekningene. St.prp. nr. 87 gir i tillegg en foreløpig orientering om finansieringsopplegget for den samlede strekningen, dvs. for de resterende strekningene Dal – Minnesund og Minnesund – Skaberud. Det er fremdeles stor usikkerhet knyttet til kostnader på de gjenstående strekningene, spesielt knyttet til strekningen langs Mjøsa, jf. St.prp. nr. 87.

Det har vært Samferdselsdepartementets forutsetning at et endelig finansieringsopplegg skal presenteres når nødvendige avklaringer foreligger på samtlige strekninger, dvs. når det foreligger vedtatte reguleringsplaner og det er gjennomført ekstern kvalitetssikring av kostnadsoverslag og styringsunderlag (KS2) for de resterende delstrekningene. Jeg viser i den forbindelse til St.prp. nr. 87 kap. 8.

SPØRSMÅL NR. 937**Innlevert 10. april 2008 av stortingsrepresentant Hans Frode Kielland Asmyhr****Besvart 22. april 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«Å ha tilgang til bredbånd er helt vesentlig i vårt moderne samfunn, både for bedrifter og privatpersoner.

Hvor mange bedrifter og husstander i Akershus fylke er det som Telenor ikke kan levere bredbånd til?»

Svar:

Jeg er enig med representant Hans Frode Kielland Asmyhr i at det er viktig med bredbånd til både husstander og bedrifter. Telemarkedet ble liberalisert fra 1998, og det er i dag mer enn 100 tilbydere som

leverer bredbånd i Akershus. Jeg antar derfor at representanten er mer interessert i hvor mange som kan få bredbånd enn hvor mange som kan få bredbånd fra selskapet Telenor.

I Akershus er bredbåndsdekningen nå tilnærmet 100% for bedrifter og husstander dersom en tar med trådløse bredbåndsløsninger, mens ca 98% av husstandene har tilgang til en fast bredbåndsaksess. Vi forventer at dekningen på fast aksess vil stige med ca 0,5% frem til utgangen av året. Etter det vil det være ca 1200 husstander i Akershus fylke som ikke har tilgang til en fast bredbåndsaksess. Regjeringen vil fortsette arbeidet med å sikre full bredbåndsdekning i hele landet.

SPØRSMÅL NR. 938**Innlevert 11. april 2008 av stortingsrepresentant Peter Skovholt Gitmark****Besvart 21. april 2008 av miljø- og utviklingsminister Erik Solheim****Spørsmål:**

«I klimaforliket forplikter Regjeringen seg til å bruke 15 milliarder kroner over 5 år på vern av tropisk skog. Det er svært viktig å stanse avskogingen, som står for 20 pst. av verdens samlede CO₂-utslipp. Problemet er akutt, og en kraftig reduksjon i avskogingen av regnskog vil ha store positive konsekvenser nå.

Hvilke prosjekt ønsker statsråden å støtte i år og neste år slik at Norge og Regjeringen tar det ansvaret klimaforliket gir oss?»

Svar:

Et sentralt element i klimaforliket er at partene er enige om at Norge skal være beredt til å trappe opp innsatsen for tiltak mot avskoging i utviklingsland til om lag 3 milliarder kroner årlig, og være en aktiv aktør for å sikre internasjonal oppslutning om tiltak mot avskoging i utviklingsland.

Det er videre en forutsetning at det etableres tilfredsstillende mekanismer som kan sertifisere og håndtere store overføringer til skogtiltak på en trykkelig måte. I en startfase vil det derfor være nød-

vendig å bruke ressurser på å utvikle bl.a. regelverk, overvåkings- og kontrollordninger bl.a. gjennom demonstrasjons- og pilotprosjekter. Partene er enige om at Norge signaliserer vilje til å bidra til pilotprosjekter for å utvikle slike systemer allerede fra 2008.

Det er viktig for meg å understreke at dette arbeidet vil være meget krevende og ha et langsiktig perspektiv. Det er også viktig at klima- og skogprosjektet blir utformet på en slik måte at erfaringer og resultater fra prosjektene vil kunne nyttiggjøres i forhandlingene om utforming av en ny, global klimaavtale der utslipp fra avskoging i utviklingsland inngår.

Regjeringens satsing på dette området vil utgjøre et viktig klimapolitisk tiltak fra norsk side i årene fremover. Arbeidet vil skje i et nært samarbeide med aktuelle land og internasjonale organisasjoner, hvor bl.a. samarbeidet med relevante FN-organisasjoner vil stå sentralt.

Det foretas for tiden sonderinger mot aktuelle samarbeidsland i flere deler av verden, samt relevante internasjonale organisasjoner. Det er nylig gjennomført bilaterale samtaler i Brasil med blant andre miljøvernministeren og statssekretær i det brasilianske

ske Miljøverndepartementet om et nærmere samarbeid for å redusere utslippene fra avskoging i Amazonas. Møter med store skogland i Afrika som DR Kongo og Tanzania, og sentrale asiatiske land som Indonesia og Papua Ny Guinea, planlegges i nær fremtid.

Arbeidet med å følge opp det norske Bali-initiativet har således høy prioritet i regjeringen, og innenfor rammen av klimaforliket arbeider vi for å kunne gi konkrete signaler om vilje til å bidra til ulike typer prosjekter i god tid før utløpet v inneværende år.

SPØRSMÅL NR. 939

Innlevert 11. april 2008 av stortingsrepresentant Laila Dāvøy

Besvart 22. april 2008 av kultur- og kirkeminister Trond Giske

Spørsmål:

«I frivillighetsmeldingen, St.meld. nr. 39 (2006-2007) Frivillighet for alle, varsles det oppfølging av Folkehelseprosjektet fra Helse- og omsorgsdepartementet.

Hvordan er friluftslivsorganisasjonene involvert i dette oppfølgingsarbeidet?»

BEGRUNNELSE:

I Frivillighetsmeldingen heter det: "Regjeringen vil ta initiativ overfor NIF og andre frivillige organisasjoner til et folkehelseprosjekt. Hensikten er å få flere folk til å bevege seg mer."

Dersom slike prosjekter skal få effekt og nå ut til inaktive grupper, kreves det god planlegging. Det er ofte særlig ressurskrevende å nå inaktive med aktivitetstilbud, slik at det må forutsettes økonomisk styrking av folkehelsearbeidet via de frivillige organisasjonene om Folkehelseprosjektet skal lykkes. På den bakgrunn er det interessant å bli orientert om fremdriften i arbeidet.

Friluftsliv har en rekke fortrinn i folkehelsesammenheng fordi det er lavterskel aktivitet som kan utøves av alle med små krav til utstyr og som krever relativt lite midler til tilrettelegging. I tillegg til fysisk aktivitet innebærer friluftsliv naturopplevelser, trivsel og mulighet for gode sosiale relasjoner.

Svar:

Regjeringens primære satsing for å øke den fysiske aktiviteten i befolkningen er forankret i Handlingsplan for fysisk aktivitet 2005 – 2009: Sammen for fysisk aktivitet. Helse- og omsorgsdepartementet er ansvarlig for handlingsplanen som omfatter virkemidler og tiltak på åtte departements ansvarsområder.

Regjeringen ønsker med St.meld. nr 39 (2006-

2007) Frivillighet for alle å utvikle forholdet mellom frivillig sektor og staten. Det enkelte departement har sektoransvar for frivillighet på sitt område, mens Kultur- og kirkedepartementet samordner saker av overordnet og tverrgående karakter. Det framgår av meldingen at regjeringen vil ta initiativ ovenfor Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) og andre frivillige organisasjoner til et folkehelseprosjekt – "Folk i bevegelse". Hensikten er som nevnt å få en større del av befolkningen til å bli mer fysisk aktive.

Frivillige organisasjoner er sammen med offentlige myndigheter sentrale bidragsytere i arbeidet for en bedre folkehelse. NIF er Norges største frivillige organisasjon og aktiviserer store deler av landets befolkning gjennom den organiserte idretten. Gjennom spillemidler til idrettsformål bidrar Kultur- og kirkedepartementet til at den frivillige lokale idretten består og videreutvikles. NIF vil være departementets viktigste partner i folkehelsearbeidet. Dette arbeidet er i oppstartsfasen. Grunnlaget for tiltakene er under utarbeidelse og departementet er i dialog med aktuelle samarbeidspartnere. I tråd med dette vil regjeringen styrke folkehelsearbeidet ved hovedfordelingen av overskuddet fra Norsk Tipping AS til idrettsformål i 2008.

Friluftslivsorganisasjonene ved Friluftslivets fellesorganisasjon (FRIFO) og Friluftsrådenes Landsforbund (FL) mottar tilskudd fra Kultur- og kirkedepartementet til aktivitetstiltak. I perioden 2002-2007 har tilskuddet til friluftslivsorganisasjonene økt fra 1,9 til 5,4 mill. kroner. Videre er støtten til anlegg for friluftsliv i fjellet økt de siste årene fra 8,5 mill. kroner i 2006 til 11 mill. kroner foreslått i 2008. Departementet er i dialog med friluftslivsorganisasjonene om hvordan disse tiltakene kan utvikles videre for å gi flere anledning til fysisk aktivitet og bedret helse.

SPØRSMÅL NR. 940**Innlevert 11. april 2008 av stortingsrepresentant Laila Dāvøy****Besvart 18. april 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad****Spørsmål:**

«I Nasjonal strategi for habilitering og rehabilitering 2008-2011 som Regjeringen presenterte høsten 2007, står det at det skal etableres et eget forskningsprogram for habilitering og rehabilitering i Norges forskningsråd. Når et slikt arbeid er en forutsetning for å realisere Regjeringens rehabiliteringspolitikk, er det nødvendig med rask etablering av et slikt forskningsprogram.

Når vil forskningsprogrammet for habilitering og rehabilitering i Norges forskningsråd startes opp?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen erkjenner i strategiplanen for habilitering og rehabilitering at rehabilitering ikke har den posisjon og prestisje i helse- og omsorgstjenesten som de overordnede helse- og velferdspolitiske målene tilsier. Regjeringen erkjenner videre at det ikke foreligger nok kunnskap om rehabilitering, og at det derfor er nødvendig å satse på forskning for å realisere Regjeringens rehabiliteringspolitikk.

Svar:

Gjennom arbeidet med Nasjonal strategi for habilitering og rehabilitering, som ble lagt fram sammen med St.prp. nr. 1 (2007-2008) og behandlet i Stortinget 10. desember 2007 med tilslutning, har vi sett at det er stort behov for å styrke kunnskapsgrunnlaget for habilitering og rehabilitering både gjennom forskning, fagutvikling og nettverksbygging. Både universiteter og høyskoler, og kommunchelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten er viktige bidragsytere til forskning og fagutvikling på habilitering og rehabilitering.

Det er et særskilt behov for å styrke den tverrfaglige og sektorovergrepene forskningen innenfor rehabiliterings- og habiliteringsområdet. Helse- og om-

sorgsdepartementet bevilger i år over 208 millioner kroner til medisinsk og helsefaglig forskning gjennom Norges Forskningsråd. Gjennom bevilgninger til Norges Forskningsråd kan departementet ivareta behov både for strategiske forskningssatsinger innenfor utvalgte fagområder og behovet for å sikre tverrsektoriell forskning. Norges forskningsråd tildeler forskningsmidler basert på konkurranse som vektlegger forskningens kvalitet og relevans, og midler kan i prinsippet tildeles både offentlige og private institusjoner.

For ytterligere å styrke den tverrsektorielle forskningen, er et av tiltakene i Nasjonal strategi for habilitering og rehabilitering å etablere et eget forskningsprogram for habilitering og rehabilitering i Norges Forskningsråd.

Som et nødvendig forberedende tiltak ser Helse- og omsorgsdepartementet at det vil være behov for en oversikt over forskning innenfor habilitering og rehabilitering i Norge. I brev av 2. april i år ber derfor departementet Norges Forskningsråd om å utarbeide en kunnskapsstatus over forskning som er gjort på området habilitering og rehabilitering de siste fem årene. Dette gjelder både forskning som er finansiert gjennom forskningsrådets programmer, og så langt det er mulig, forskning som er finansiert av andre aktører (universiteter og høyskoler, helseforetak, private ideelle institusjoner, pasientforeninger mv). Videre understrekes det i brevet at det er viktig at oversikten gir et tydelig bilde av den tverrfaglige og tverrsektorielle forskningen i habilitering og rehabilitering, der den brede forståelsen av hva som ligger i habilitering og rehabilitering kommer tydelig fram, i tillegg til den diagnosespesifikke forskningen.

Forskning på habilitering og rehabilitering i Norges Forskningsråd vil knyttes opp mot de årlige bevilgningene til forskningsrådet.

SPØRSMÅL NR. 941**Innlevert 14. april 2008 av stortingsrepresentant Torbjørn Hansen****Besvart 21. april 2008 av fiskeri- og kystminister Helga Pedersen****Spørsmål:**

«I følge oppslag i Fiskeribladet 8. april var det tidligere en differensiering av maksimalkvotene i åpen gruppe, slik at kystbåten "Sjohav" og to andre større båter på gruppe 2 kunne ta en større torskefangst. Denne muligheten er i følge oppslaget fjernet slik at årets torskefangst innebærer en halvering.

Hva er bakgrunnen for endringen i forhold til differensiert kvantum, og vil Regjeringen se på muligheten for opprykk eller andre tiltak som kan avbøte situasjonen?»

BEGRUNNELSE:

Fiskeribladet beskriver 8. april situasjonen til kystbåten "Sjohav" som er en av tre båter i landet på denne størrelsen som er tvunget til å fiske en liten sjarkkvote på gruppe to.

Fisker Edd Emil Sjo og hans mannskap har vært henvist til å fiske på gruppe to i 17 år uten mulighet til opprykk og i Hordaland er det heller ikke fiskekvoter å få kjøpt.

Svar:

Kvotene på torsk i åpen gruppe er fortsatt differensierte, men nåværende regulering er et resultat av at departementet fra og med 2007 besluttet å jevne ut kvotene for å fjerne stimuli til å sette større fartøy inn i dette fisket. Kvotene er derfor lik for alle fartøy over 10 meter.

Kvoter for fartøy som har adgang til å delta i fisket etter torsk i åpen gruppe i 2007/2008:

Største lengde	Fartøykvote 2007	Maksimalkvote fra 27/3 2007	Fartøykvote 2008
Under 8 m	11,0 tonn	17,3 tonn	10 tonn
8 – 9,99 m	15,4 tonn	24,2 tonn	14 tonn
Over 10 m	17,6 tonn	27,7 tonn	16 tonn

Som en ser av tabellen ovenfor ble det for fartøy i åpen gruppe (gruppe II) gitt refordeling 27. mars 2007. Kvotetillegget ble gitt som en maksimalkvote. For "Sjohav" medførte dette en kvoteøkning fra 17,6 tonn til 27,7 tonn rund vekt. Maksimalkvotetillegg blir gitt under forutsetning av at fisket kan stoppes når gruppekvoten er beregnet oppfisket.

Fisket i åpen gruppe ble imidlertid ikke stoppet i 2007 og ved årets utgang var gruppekvoten overfisket med 1 718 tonn. Departementet har derfor valgt en noe strammere kvoteregulering i 2008, og fartøykvoten for "Sjohav" og tilsvarende fartøy har blitt redusert fra 17,6 tonn i 2007 til 16 tonn i 2008.

Årets utvikling i fisket med stor deltakelse og gode fangster har ikke gitt grunnlag for å gi kvotetillegg i åpen gruppe.

Videre vil jeg understreke at det kvantum som er satt av til åpen gruppe, etter råd fra næringen, ført og fremst skal komme små fartøy med få andre driftsmuligheter til gode. Kystfartøyet "Sjohav" med største lengde på 21,3 m har i 2008 følgende kvotegrunnlag:

Kvotetillegg i adgangsbegrensede fiskerier:

norsk vårgytende sild	2 808,0 tonn
nordsjøsild	104,0 tonn
makrell	65,4 tonn
sei	547,5 tonn

Fisket etter torsk i åpen gruppe:

torsk	16,0 tonn
-------------	-----------

Denne oppstillingen viser at "Sjohav" har et betydelig kvotegrunnlag i adgangsbegrensede fiskerier. Jeg anser det derfor ikke som nødvendig, verken fordelingsmessig eller driftsøkonomisk, at fartøy i samme gunstige situasjon som "Sjohav" også skal gis deltageradgang i lukket gruppe i fisket etter torsk.

Ved etablering av de ulike deltagerbegrensede gruppene er det tidligere aktivitet i de ulike fiskeriene som er lagt til grunn. "Sjohav" har hatt sin hovedaktivitet knyttet til pelagisk fiske i sør, og har derfor hele fire deltageradganger. At fartøyet ikke har deltageradgang i torsk i nord skyldes at fartøyet har hatt begrenset aktivitet i dette fiskeriet. For slike fartøy gir åpen gruppe likevel en mulighet til å fiske et begrenset kvantum torsk.

Det er også i år fritt fiske på sei og hyse med konvensjonelle redskaper. Der er med andre ord store fiskemuligheter som "Sjohav" og andre kan benytte seg av hvis man ønsker det.

SPØRSMÅL NR. 942**Innlevert 11. april 2008 av stortingsrepresentant Torbjørn Hansen****Besvart 18. april 2008 av fornyings- og administrasjonsminister Heidi Grande Røys****Spørsmål:**

«Regjeringen vedtok i forskrift fra 01.03.08 innføring av krav til lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter. Da forskriften var på høring, var det uklart hvorvidt denne er holdbar i forhold til EØS-avtalen, og det pågikk en sak for EF-domstolen (C-348/06 Dirk Rüffert). Nå er dom avsagt og forskriften Regjeringen vedtok er etter alt å dømme ulovlig.

Hva er Regjeringens vurdering av dette, når vil forskriften bli trukket tilbake og hvorfor avventet ikke Regjeringen domsavsigelse før forskriften ble iverksatt?»

BEGRUNNELSE:

Forskriften har hjemmel i Ot.prp. 7 (2007-2008), jf. Innst. O. nr. 24.

En samlet opposisjon stemte imot forslaget, særlig begrunnet i at det var uklokt å vedta dette når Regjeringen ved Justisdepartementet slo fast at endringen kan være i strid med EØS-avtalen.

Svar:

Bakgrunnen for spørsmålet er avgjørelsen fra EF-domstolen i sak C-346/06, Dirk Rüffert, avsagt 3. april 2008. I dommen kom EF-domstolen til at en lov gitt av den tyske delstaten Niedersachsen strider mot EF-traktaten artikkel 49 om den frie bevegelighet av tjenester og utsendingsdirektivet 96/71/EF.

Spørsmålet fra representanten begrunnes med at forskriften om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter etter alt å dømme er ulovlig. Jeg oppfatter at det er flere spørsmål som ikke blir behandlet i dommen, og at faktum i dommen på flere punkter skiller seg fra forholdene i Norge.

Eksempelvis ble endringen i lov om offentlige anskaffelser og forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige anskaffelser gitt for å gjennomføre ILO-konvensjon nr. 94 om arbeidsklausuler i offentlige arbeidskontrakter. ILO-konvensjonen er i tillegg til Norge, ratifisert av mer enn 60 land, herunder ni EU-land. Tyskland har ikke ratifisert ILO-konvensjonen. EF-domstolen måtte dermed ikke ta stilling til forholdet mellom ILO-konvensjonen og EF-traktaten. For-

di Norge i motsetning til Tyskland, er forpliktet av ILO-konvensjon nr. 94 kan ikke resultatet i dommen uten videre overføres til Norge.

Tyskland og Norge har også forskjellige virkemidler for å bekjempe sosial dumping. Når det gjelder lønn, har Tyskland implementert utsendingsdirektivet ved en lov som åpner for allmenngjøring av tariffavtalene i byggesektoren. Dette innebærer at minstelønna i den landsomfattende avtalen for denne sektoren gjelder som nasjonal minstelønn. EF-domstolen kom til at lovfesting av kontraktskravet til tarifflønn i delstaten Niedersachsen ikke var korrekt implementering av utsendingsdirektivet, særlig ikke når dette kom i tillegg til den allmenngjorte tariffavtalen. I henhold til den norske forskriften om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter, vil det i Norge være lønnsnivået i allmenngjøringsforskrifter som vil bli lagt til grunn for hvilket lønnsnivå som kan kreves, der det gjelder slike, jf. Ot.prp. nr. 7 2007–2008 Om lov om endring i lov 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser s. 5 og Fornyings- og administrasjonsdepartementets høringsbrev av 24. september 2007. I Norge vil altså ikke forskriften innebære et tillegg til et allerede fastsatt lønnsnivå, på områder hvor det finnes.

Representanten stiller også spørsmål ved hvorfor ikrafttredelse av forskriften ikke ble utsatt i påvente av avgivelse av den ventede dommen. Som det fremgår av lovproposisjonen i saken, var Regjeringen kjent med at EF-domstolen hadde den forannevnte saken til behandling. Domstolens generaladvokat hadde avgitt uttalelse da proposisjonen ble fremmet, og generaladvokaten konkluderte med at den tyske delstatsloven burde anses å være i tråd med EF-retten. Regjeringen anså ikke at saken ga grunn til å vente med å regelfeste tiltaket mot uakseptable lønns- og arbeidsvilkår ved leveranser til det offentlige i Norge.

Bekjempelse av sosial dumping er ikke blitt mindre viktig siden avgivelsen av dommen. Selv om EF-domstolen stilte seg negativ til ordningen i den tyske delstaten, viser jeg til at den norske ordningen avviker fra denne. Jeg mener fortsatt at forskriften er et viktig og egnet virkemiddel som bør videreføres.

SPØRSMÅL NR. 943**Innlevert 14. april 2008 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen****Besvart 21. april 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«Uten særlig informasjon til berørte jernbaneaktører i Narvik, har svenske Rikstrafiken overtatt betjeningen av jernbanestrekningen Göteborg/Stockholm helt opp til Narvik. Konsekvensene er tap av kompetansearbeidsplasser innen jernbanedrift i Narvik og ødeleggende virkninger for reiselivssatsing og persontrafikk på norsk side av riksgrensen.

Hva vil statsråden gjøre for å stimulere til at det norske jernbanemiljøet i Ofoten igjen kan oppbygges og utvikles til gunst for bl.a. reiselivsnæringen, person og godstrafikk?»

BEGRUNNELSE:

Ofofbanen A/S inngikk i mai 2003 en underleverandøravtale med NSB etter at Samferdselsdepartementet hadde akseptert at strekningen Narvik - Riksgrensen ble kjørt av privat operatør. Denne trafikken, som er samtrafikk med Connex/Veolia Transport AB i Sverige, varer til 15.06. d.å, da underleverandøravtalen opphører. Konsekvensene blir da at en rekke arbeidsplasser i Narvik og i Ofofbanen A/S forsvinner samtidig som reiselivssatsingen og markedsføringen av Ofofbanen som en internasjonal "jernbaneport" til Norge forsvinner, som følge av at den norske betjeningen forsvinner.

Svar:

Etter forespørsel fra svenske myndigheter, inngikk Samferdselsdepartementet og Rikstrafiken i 2007 en samarbeidsavtale om at persontransporttilbudet på Ofofbanen skulle inngå som en del av det togtilbudet som Rikstrafiken skulle avholde konkurransen om. Togtilbudet som inngikk i konkurransen "Togtrafikk övre Norrland", var nattogtrafikk mellom Stockholm og Narvik og mellom Göteborg og Narvik, dagtogtrafikk mellom Luleå og Kiruna og dagtogtrafikk mellom Kiruna og Narvik, jf. også nærmere omtale i St.prp. nr. 1 (2007-2008), side 110.

Samferdselsdepartementet kjøper persontransport mellom Narvik og Riksgrensen fra NSB AS fram til ruteterminskiftet i juni 2008 gjennom trafikkavtalen med NSB AS. NSB AS har ikke per i dag noen egen virksomhet i Narvik og bruker Ofofbanen AS som underleverandør på strekningen.

Rikstrafiken er det organet i Sverige som står for statlig kjøp av kollektivtransporttjenester både med båt, buss, fly og tog. Resultatet av den anbudsprosessen Rikstrafiken har gjennomført for kommende

kjøpsperiode er at SJ AB fra juni 2008 overtar den trafikken som per i dag kjøres med Veolia Transport ABs togmateriell og med Ofofbanen AS som ansvarlig togselskap (på oppdrag fra NSB) på norsk side av grensen. I henhold til samarbeidsavtalen mellom Rikstrafiken og Samferdselsdepartementet, har vinneren av konkurransen, SJ AB, inngått en egen avtale med Samferdselsdepartementet knyttet til trafikken på den norske delen av strekningen. Avtalen gjelder kjøring fra ruteterminskiftet i juni i år og 5 år fremover.

Ofofbanen betjenes i hovedsak av internasjonale, gjennomgående persontog. Disse kjører flere hundre kilometer gjennom Sverige og kun 41 kilometer i Norge. Det er det samme togmateriellet og i noen grad det samme personalet som følger toget over hele strekningen. Dette gjør det hensiktsmessig med felles avtaler om kjøp av togtjenester på strekningen. Kjøpet har vært konkurransutsatt, og Ofofbanen AS har hatt anledning til å delta i konkurransen.

Det blir ikke vesentlig endringer i togtilbudet i forhold til i dag når SJ AB overtar. De daglige internasjonale togene kommer til å kjøre som før. SJ AB kjører dessuten den såkalte "Karven" mellom Kiruna og Narvik med ett togpar daglig i turistsesongen. Veolia Transport AB planlegger å kjøre persontog fra hhv. Göteborg og Malmö til Narvik to ganger per uke i perioden 23. juni – 17. august.

Det er mulig å kjøre flere tog på Ofofbanen både i og utenfor turistsesongen. Så vel Ofofbanen AS som andre togselskap har full anledning til å søke Jernbaneverket om ruteleier. Reiselivsnæringen kan selv initiere dette gjennom kontakt med togselskapene.

Når det gjelder godstrafikken trafikkeres Ofofbanen i dag av fire selskaper: MTAS kjører malm mellom Kiruna og Narvik og olivin tilbake. CargoNet AS kjører to daglige, kombinerte transporter fra Alnabru til Narvik i det som sannsynligvis er Europas raskeste godstog (ARE-toget). Ofofbanen AS kjører det som trolig er Europas lengste gjennomgående godstogrutel mellom Drammen og Narvik to ganger i uka, og svenske GreenCargo kjører to ukentlige godstogpar til Narvik. Også andre godsoperatører har meldt interesse for å kjøre på Ofofbanen. Behovet for å øke kapasiteten på banen vil bli nærmere vurdert i tilknytning til det pågående arbeidet med Nasjonal transportplan 2010-2019.

Til slutt vil jeg nevne at Jernbaneverket har ansatt to personer fra Ofofbanen AS og bidrar gjennom det til at viktig jernbanekompetanse beholdes i systemet.

SPØRSMÅL NR. 944**Innlevert 14. april 2008 av stortingsrepresentant Elisabeth Røbekk Nørve****Besvart 18. april 2008 av fiskeri- og kystminister Helga Pedersen****Spørsmål:**

«Fiskeribladet beskriver 1. april d.å. at "Havsel" og skipper Bjørne Kvernmo risikerer å bli alene på selfangst i Vestisen i år.

Det haster med å bedre rammevilkårene for havpattedyrnæringen, og spørsmålet er hvordan fiskeri- og kystministeren har tenkt å følge opp St.meld. nr. 27 (2003-2004) om Norsk sjøpattedyrpolitikk, og hvilke hastetiltak Fiskeri- og kystministeren vil iverksette for å sørge for at næringen får slike rammevilkår at den ikke dør ut?»

BEGRUNNELSE:

I Fiskeribladet 8. mars d.å. kunne vi lese om selfangstredere som er "fortvilt og oppgitt over departementet som de mener langt på vei saboterer de gode intensjonene fra stortingsmeldinga om norsk selfangst."

Fiskeribladet beskriver 1. april d.å. at "Havsel" og skipper Bjørne Kvernmo risikerer å bli alene på selfangst i Vestisen i år. Kvernmo mener han kan takke "den mest ettergivende regjering i forhold til fangstnæringene noen gang" for utarmingene av flåten.

På Dagsnytt 21 2. april d.å. kunne vi høre om at Norges største hvalkjøttprodusent Ellingsen Seafood ønsker å kutte ut hvalkjøtt neste år.

Næringen opplyser at et av hovedproblemene med forvaltningen slik den nå er, er soneinndelingen på kvotene. Sonene medfører at hvalfangerne ofte må følge hvalen ut i havet og opp mot Spitsbergen. For næringen fremstår derfor sonene som kunstige, og de innebærer økte kostnader.

Videre er de fleste hvalbåtene små og ikke rigget for å gå langt ut i havet. Til dette kommer at hvalene, med det samme de kommer til kysten, har et magert kjøtt. Det magre kjøttet er mer ettertraktet i markedet. På denne bakgrunn burde det være grunnlag for å vurdere å iverksette konkrete forvaltningstiltak for å bedre næringens rammevilkår.

Svar:

Departementet har arbeidet kontinuerlig med å følge opp de tiltak som ble foreslått i stortingsmeldingen om norsk sjøpattedyrpolitikk. Det ligger i sakens natur at det kan ta tid å normalisere situasjonen for næringer som har fått problemer som følge av endringer i situasjonen på verdensmarkedet for de

produkter som tradisjonelt ble eksportert til gode priser.

Selfangstnæringen får betydelig støtte. Tilskuddet til denne næringen har ligget på rundt 16 mill. kr de siste årene, og regjeringen har i år utarbeidet et omfattende støtteopplegg som sikrer næringen gode rammevilkår innenfor disse rammene. For å bidra til en lønnsom og framtidsrettet utvikling i næringen har det i år vært nødvendig å skjerpe inn krav til deltagelse i Vestisen, dette gjennom å kanalisere støtten til effektive og godt egnede fartøy. Videre har vi ytt tilskudd til investeringer om bord på fartøyene og satset ytterligere på samarbeidsprosjekter med russiske aktører i Østisen. Dette er i tråd med tiltakene foreslått i St. meld. nr. 27 (2003-2004). Norsk sjøpattedyrpolitikk.

Støttesatsene i tilskuddsopplegget bygger på markedspriser på selproduktene, og satsene justeres fra år til år ut fra de gjeldende priser. Satsene for skuddpremien og den verdibaserte støtten til skinn har økt med 50 % i forhold til i fjor, mens verdistøtten til kjøtt har økt med 100 %. Fangst av 3000 dyr, som anses som normalt fangstresultat på en tur, vil ut fra årets priser gi en total fartøyinntekt på 3,1 mill. kr – dette sammenlignet med 2,7 mill. kr i totalinntekt ved fangst av 3000 dyr i 2007. Til tross for lavere forventede priser i år er dermed fangstbetingelsene for 2008 bedre enn i fjor, noe som kan indikere på at det er andre omstendigheter enn myndighetens rammevilkår som avgjør hvorvidt aktørene velger å delta i fangsten. Endringer i eksterne faktorer som virker inn på fartøyenes lønnsomhet, eksempelvis økte bunkerskostnader, nullkvote på klappmyss og lavere markedspriser, er forhold myndighetene ikke kan påvirke.

Når det gjelder problemene i hvalfangstnæringen, er mange av dem løst etter at forskningen har dokumentert at det er grunnlag for den tradisjonelle norske vågehvalfangsten. Vi er imidlertid ennå et stykke unna å kunne si at næringen har fått tilnærmet normale rammebetingelser. Men regjeringen arbeider hele tiden med å normalisere alt som har å gjøre med hvalfangst. Beslutningene som tas baseres på resultatene av norske forskeres innsats etter at denne har vært gjennom en internasjonal evaluering.

Regjeringen vil til høsten legge frem en ny melding om sjøpattedyrpolitikk i samsvar med Stortingets ønske da St.meld.nr. 27 (2003-2004) ble behandlet. I denne meldingen vil det bli redegjort for det arbeidet som er utført.

SPØRSMÅL NR. 945**Innlevert 14. april 2008 av stortingsrepresentant Elisabeth Røbekk Nørve****Besvart 18. april 2008 av landbruks- og matminister Terje Riis-Johansen****Spørsmål:**

«Undertegnede stilte 27. mars d.å. landbruks- og matministeren spørsmål blant annet om hva Regjeringen vil gjøre for å bedre tilgangen på reinsdyrkjøtt i Norge. Jeg kan ikke se at landbruks- og matministeren i brev av 7. april d.å. ga svar på hva han vil gjøre for å bedre tilgangen på reinsdyrkjøtt.

Hva vil landbruks- og matministeren gjøre for å sørge for at bedriftene får god nok tilgang på reinsdyrkjøtt?»

BEGRUNNELSE:

Som undertegnede viste til i spørsmål av 27. mars, er det en mangel på råvaretilgang av reinsdyrkjøtt i det norske markedet. Dette har skapt store problemer for mindre bedrifter i hele Norge. Blant annet opplever firmaer som H. Mydland AS i Troms, H.O. Grindheim AS i Hordaland og Smedstuen Gård AS i Akershus mangel på reinkjøtt. Av rundskriv 03/07 fra Statens landbruksforvaltning fremgår det at fremlagt tallmateriale viser en underdekning i markedet på ca. 200 tonn reinkjøtt i forhold til forrige sesong. Protokoll av 17. desember 2007 fra Reindriftens importutvalg viser at KLF opplever underdekning av reinsdyrkjøtt, og at de har fått klare signaler fra restaurantene om at de begynner å ta reinkjøtt ut av menyen.

Det fremgår av landbruks- og matministerens brev av 7. april 2008 at det er problemer med et for høyt reintall i deler av Finnmark og at det for å redusere antallet rein er nødvendig å øke slaktingen. Det fremgår videre at slakteuttaket har økt med 57 pst, dersom gjennomsnittlig slakteuttak per år for periodene 2001-2003 og 2004-2007 sammenlignes. Det fremheves også at slakting har medført at den samlede tilgangen på reinkjøtt i det norske markedet er like stor eller større i dag enn det var i 2003.

Å importere reinkjøtt med de ordinære tollsatserne er i praksis ikke et reelt alternativ, pga. kostnadene det innebærer.

For bedrifter og restauranter som ønsker å satse på dette nisjeproduktet er det til liten hjelp at tilgangen på reinkjøtt holdes på 2003-nivå.

Behovet til disse bedriftene, og de arbeidsplassene det representerer, betyr at det bør gås nærmere inn på spørsmålet om hvilke rammevilkår og muligheter til råstofftilgang disse bedriftene og restaurantene lever med.

Svar:

Jeg viser til brev av 14. april 2008 vedlagt spørsmål fra Elisabeth Røbekk Nørve vedrørende import av reinkjøtt i slaktesesongen 2007/2008. Jeg viser også til mitt brev av 7. april 2008 til Stortinget der jeg redegjorde for Landbruks- og matdepartementets vurderinger av spørsmålet om import av reinkjøtt til nedsatt tollsats.

Representanten Nørve mener at hennes spørsmål om hva jeg vil gjøre for å bedre tilgangen på reinsdyrkjøtt, ikke ble konkret besvart i ovennevnte brev. Jeg vil derfor utdype noe av det som fremkom i mitt forrige brev.

Når spørsmålet om kvote for import av reinkjøtt til reduserte tollsatser skal avgjøres, er det nødvendig å ta hensyn til flere forhold. I denne sammenheng vil jeg trekke frem to sentrale faktorer. Det ene er ønsket fra deler av matvarekjeden om at vi ikke uavkortet skal anvende WTO-avtalens tollsatser for reinkjøtt, men åpne for administrering av en importkvote slik at reinkjøtt kan importeres til redusert tollsats. Det andre er hensynet til en bærekraftig reindrift.

Som jeg understreket i mitt forrige brev, og med utgangspunkt i Stortingets føringer om å få reintallet i deler av Finnmark i balanse med beiteressursene, er det nødvendig å øke slakteuttaket. Pris og prisutvikling på reinkjøtt i Norge er en av de viktigste faktorene som påvirker slakteuttak. Slik det framgikk i mitt forrige brev har prisene økt, og sammen med andre målrettede omlegginger av reindriftspolitikken, har det vært en betydelig økning i reinslaktingen i Finnmark.

Når de to nevnte hensynene skal veies opp mot hverandre, har det for meg vært helt klart at hensynet til å utvikle en økologisk bærekraftig reindrift i balanse med beitegrunlaget måtte få avgjørende vekt. For meg handler dette om å prioritere i en situasjon der ulike hensyn trekker i ulik retning.

Som et resultat av den avveiningen som er gjort, har tilgangen på importert reinkjøtt de siste årene vært minimal. Selv om den samlede tilgangen på reinkjøtt i det norske markedet er like stor eller større i dag som den var det siste året med vesentlig import (2003), ville den totale tilgangen på reinkjøtt naturligvis bli større dersom man nå åpnet for kvoter til redusert tollsats. Dette ville imidlertid bli en kortsiktig gevinst fordi det lett ville komme til å hemme den positive utviklingen vi nå har oppnådd og derfor stå i motstrid til målet om en bærekraftig reindrift.

Som vist i mitt forrige brev, har den samlede ut-

formingen av virkemidler i reindrifts-politikken, herunder at WTO-avtalens tollvern for reinkjøtt praktiseres uten å innvilge spesielle importlettelser fra norsk side, gitt balanserte og ønskede resultater. Det er nå langt større tilgang på norskprodusert reinkjøtt

i markedet. Jeg har også tro på at denne utviklingen vil bli forsterket framover i tid, og at vi gjennom en slik innretning av politikken får den best mulige balansen mellom ulike mål.

SPØRSMÅL NR. 946

Innlevert 14. april 2008 av stortingsrepresentant Hans Olav Syversen

Besvart 16. april 2008 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«Følger det av Regjeringens forslag i St.meld. nr. 16 (2007-2008) at referanseporteføljen for aksjeinvesteringene til Statens Pensjonsfond -utland vil bli utvidet til å gjelde samtlige aksjemarkeder som inngår i FTSE Global All-cap (unntatt Norge), enten disse er kategorisert som "developed", "advanced emerging" eller "secondary emerging"?»

BEGRUNNELSE:

Både strategirådet og Norges Bank har gitt råd til Regjeringen om at alle markeder som inngår i FTSE Global All-cap bør inngå i den referanseporteføljen som Finansdepartementet fastsetter som sammenligningsgrunnlag for Norges Banks forvaltning av Statens pensjonsfond - Utland.

I St.meld. nr. 16 (2007-2008) omtales nye framvoksende aksjemarkeder. Av de 19 aksjemarkedene (utenom Norge) som p.t. ikke inngår i fondets referanseindeks, men som inngår i FTSE Global All-cap, er 18 kategorisert som enten "advanced" eller "secondary emerging", altså framvoksende aksjemarked. Ett marked - Israel - vil fra sommeren 2008 kategoriseres som utviklet aksjemarked iht FTSE sin metodikk.

Omtalen i stortingsmeldingen og i departementets pressemeldinger gjelder som nevnt framvoksende aksjemarkeder. Det fremkommer ikke eksplisitt hverken i stortingsmeldingen eller i pressemeldingene hvorvidt departementet vil følge anbefalingene fra Norges Bank og strategirådet fullt ut, eller fravike disse anbefalingene når det gjelder det ene markedet som nå flyttes av FTSE fra "secondary emerging" til "developed". I kapittel 3.6.13 oppsummeres de faglige rådene og Finansdepartementets konklusjon slik:

"Norges Bank og Strategirådet anbefaler at referanseporteføljen for aksjer i Statens pensjonsfond - Utland utvides til å omfatte alle de land som til enhver tid er klassifisert som enten "Developed", "Advanced

emerging" eller "Secondary Emerging" innenfor FTSE-universet.

Med bakgrunn i disse vurderingene finner Finansdepartementet det mest hensiktsmessig å inkludere samtlige av de avanserte og sekundære framvoksende aksjemarkedene, slik de til enhver tid er definert av FTSE, i fondets referanseportefølje. Dette gir objektivitet, konsistens og forutberegnelighet og er i tråd med anbefalingene fra både Norges Bank og Strategirådet."

Slik dette er presentert, kan det synes som om departementet vil følge den objektive, konsistente og forutberegnelige måten å definere universet for referanseporteføljen som Norges Bank og Strategirådet har anbefalt når det gjelder framvoksende aksjemarkeder, men ikke når det gjelder utviklede aksjemarkeder.

Svar:

Alle utviklede markeder inngår i dag i fondets referanseportefølje for aksjer, og det framgår av Norges Banks og Strategirådets tilrådninger, og av de analyser som er presentert i St.meld. nr. 16 (2007-2008) avsnitt 3.6.5 og 3.6.6, at alle de alternative referanseporteføljer som har vært vurdert, inkluderer alle markeder som er klassifisert som utviklet ("developed") fra indekssleverandøren FTSE.

Det er altså riktig at departementet, i tråd med tilrådingene fra Norges Bank og Strategirådet, legger opp til at alle aksjemarkeder som inngår i FTSE Global All Cap, skal inkluderes i fondets referanseportefølje for aksjer, enten disse er kategorisert som "developed", "advanced emerging" eller "secondary emerging".

Dette er også poengtert i kapittel 1 s. 24, der departementet skriver at landuniverset i referanseporteføljen for aksjer i Statens pensjonsfond – Utland fastsettes som de samme landene som inngår i FTSE's indeksunivers.

SPØRSMÅL NR. 947**Innlevert 14. april 2008 av stortingsrepresentant Harald T. Nesvik****Besvart 18. april 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad****Spørsmål:**

«Undertegnede har mottatt flere henvendelser fra foreldre til barn med alvorlig hjerneskade. Disse barna får ikke den nødvendige oppfølging hva gjelder rehabilitering knyttet til sin sykdom i Norge, trolig som en følge av manglende tilbud og kompetanse for denne pasientgruppen.

Kan undertegnede derfor be statsråden om en redegjørelse for hvilke tilbud som eksisterer for barn med alvorlig hjerneskade i Norge, og om hvorvidt statsråden vil sørge for at disse får behandlingstilbud i utlandet der det finnes slike tilbud?»

BEGRUNNELSE:

Undertegnede har mottatt flere henvendelser fra foreldre til barn med alvorlig hjerneskade. Disse barna får ikke den nødvendige oppfølging hva gjelder rehabilitering knyttet til sin sykdom i Norge, trolig som en følge av manglende tilbud og kompetanse for denne pasientgruppen.

Undertegnede har fått slike bekymringsmeldinger fra fagpersoner som jobber med denne typen diagnoser i Norge, som mener at det i realiteten ikke eksisterer et godt tilbud til barn med alvorlig hjerneskade.

Disse foreldrene har videre søkt om behandling i utlandet, men fått avslag på sine søknader. Undertegnede er av den oppfatning at behandling i utlandet må benyttes i de tilfeller det eksisterer et godt og skreddersydd behandlingstilbud i andre land, samtidig som tilbudet i Norge ikke er på samme nivå.

På denne bakgrunn vil jeg be statsråden om en redegjørelse for situasjonen knyttet til behandlingstilbud til barn med alvorlig hjerneskade, samt en vurdering knyttet til muligheten for benyttelse av behandlingstilbud i utlandet for denne gruppen.

Svar:

Et godt habiliteringstilbud til funksjonshemmede barn, herunder barn med alvorlig hjerneskade, er et gjensidig ansvar for kommunen og spesialisthelsetjenesten. Barnehabiliteringstjenesten innenfor spesialisthelsetjenesten har en viktig oppgave når det gjelder nødvendig undersøkelse og utredning, sørge for trening og oppøving av funksjon som krever spesialisert tilrettelegging og veiledning, og sørge for intensiv trening. Strategiplan "Habilitering av barn. Helsetjenestetilbudet til barn med nedsatt funksjonsevne og kronisk syke barn, og deres foreldre - orga-

nisering og utvikling" ble lagt fram i 2004, og danner grunnlaget for utviklingen av barnehabiliteringstjenesten de senere år. Som en oppfølging av denne planen har Helsedirektoratet gitt støtte til om lag 30 ulike prosjekter. Om lag halvparten av prosjektene har fokus på intensiv trening, som er et viktig tilbud for barn med alvorlig hjerneskade. Intensiv trening som ble startet opp som prosjekt er videreført innenfor flere barnehabiliteringstjenester.

Helse- og omsorgsdepartementet har i Oppdragsdokumentet til regionale helseforetak for 2008 presisert at de skal videreutvikle og styrke barnehabiliteringstjenestene.

Når det gjelder behandlingstilbud i utlandet, har en pasient som har rett til nødvendig helsehjelp, men som ikke kan få helsehjelp fordi behandling ikke kan utføres forsvarlig i Norge etter akseptert metode, rett til helsehjelp i utlandet i henhold til pasientrettighetsloven § 2-1 femte ledd. Det er en forutsetning at helsehjelpen kan utføres forsvarlig av tjenesteyter i utlandet etter akseptert metode og at pasientens tilstand og den aktuelle behandlingen tilfredsstiller følgende krav:

1. pasienten har et visst prognosetap med hensyn til livslengde eller ikke ubetydelig nedsatt livskvalitet dersom helsehjelpen utsettes og
2. pasienten kan ha forventet nytte av helsehjelpen og
3. de forventede kostnadene står i et rimelig forhold til tiltakets effekt.

Det regionale helseforetaket har ansvar for å vurdere om en pasient har rett til nødvendig helsehjelp i utlandet, og i så fall dekke utgiftene. I det enkelte tilfellet må det derfor tas kontakt med det aktuelle regionale helseforetak for å få vurdert retten til nødvendig helsehjelp i utlandet, og følgelig økonomisk dekning av et opphold ved et sykehus i utlandet.

Enkelte foreldre med barn med nedsatt funksjonsevne ønsker å benytte trening-/behandlingstilbud etter utenlandske metoder for sine barn. Det kan ytes bidrag fra folketrygden til reise og opphold for tilrettelegging av noen slike treningsopplegg (Doman-metoden, FCH-tilbud i Philadelphia, ABR-tilbud i Belgia, og en prøveordning for reise- og oppholdsutgifter for å benytte Kozijavkinmetoden i Ukraina). Ved søknad om bidrag fra folketrygden skal det foreligge uttalelse fra det regionale helseforetaket om at eksisterende habiliteringstilbud er man-

gelfullt, og uttalelse fra barnets lege om at opplegget det søkes om anses som faglig forsvarlig i det aktuelle tilfellet. I Bestillerdokument 2005 til de regionale helseforetakene går det bl.a. fram følgende:

"Det regionale helseforetaket skal, i samarbeid med kommunen, vurdere økonomisk og praktisk støtte til familier med funksjonshemmede barn for å kunne muliggjøre valg av treningsmetoder, herunder Doman-metoden. De regionale helseforetakene skal samarbeide slik at det blir størst mulig likhet i vurderingene, slik at barn med forholdsvis like problemstillinger blir behandlet mest mulig likt, uavhengig av hvor i landet de bor."

Når det gjelder habiliteringstilbud til funksjonshemmede barn, skal prosjekter som er igangsatt av Helsedirektoratet og som ikke er avsluttet, videreføres i 2008. Det er videre forutsatt at Helsedirektoratet setter i gang nye prosjekter innenfor barnehabilitering som kan bidra til å videreutvikle tjenesten. Direktoratet er også bedt om å spre kunnskap om erfaringene fra prosjektene og utarbeide relevant veiledningsmateriell.

Gjennom de føringer som er nevnt ovenfor forutsettes det at tilbudet til barn med funksjonsnedsettelse, herunder barn med alvorlig hjerneskade, blir styrket og videreutviklet, slik at alle som trenger habiliteringstilbud og oppfølging får et godt tilbud i Norge.

SPØRSMÅL NR. 948

Innlevert 14. april 2008 av stortingsrepresentant Arne Sortevik

Besvart 21. april 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«Økt trafikk til og fra Flesland flyplass ser ut til å medføre økte støyplasser for beboere syd for flyplassen. Flykorridorer over hhv. Milde og Herøy brukes i større grad enn før, og det er også klaget over at fly går for lavt over disse områdene. Jeg viser også til at Bergen kommune arbeider med planer om å etablere nytt friluftsområde på Herøy.

Vil statsråden ta et initiativ for å få Avinor til å endre flykorridorene samt gjennomføre andre tiltak for å minske flystøyen i området over Milde og Herøy?»

Svar:

Generelt vil jeg først nevne at luftfartsloven i hovedsak gir to lovmessige grunnlag for luftfartsmyndighetenes håndtering av støy ved flyplasser. For det første kan det i henhold til konsesjonsreglene for landingsplasser fastsettes konsesjonsvilkår om blant annet støy. Luftfartstilsynet har opplyst at konsesjonen for Bergen lufthavn, Flesland ble fornyet 25. april 2006. I konsesjonsvilkårene står følgende: "Konsesjonshaver har ansvar for å utarbeide inn- og utflygingstraséer i samarbeid med lokale myndigheter". Dette vilkåret er et standardvilkår som står i de aller fleste av Avinors konsesjoner for flyplassdrift.

Luftfartstilsynet har opplyst at støy er et sentralt moment i vurderingen av hvorvidt man skal gi en konsesjon. Ved søknad om konsesjon må det som en

del av søknaden innleveres støyberegninger utarbeidet i henhold til Miljøverndepartementets retningslinjer (T-1442) basert på de traseer som tenkes anvendt samt forventet trafikkvekst. For høringsinstanser som kommune og fylkesmann vil en slik støyrapport være sentral også i planleggingen og disponeringen av omkringliggende arealer. Ved avgjørelsen om konsesjon skal gis, vil disse lokale myndighetenes anbefaling som oftest være avgjørende.

For det andre gir luftfartsloven hjemmel til å fastsette forskrift om inn- og utflygingstraséer og prosedyrer. Dette er kun gjort for Oslo lufthavn, Gardermoen. Luftfartstilsynet viser til at støyregulering ved forskrift er et svært ressurskrevende og lite dynamisk virkemiddel, sett i forhold til alternativet som er å sette konkrete vilkår ved tildeling av konsesjon.

I tillegg kan nevnes at Avinor selv utarbeider inn- og utflygingsprosedyrer ved sine lufthavner. Prosedyrene skal tilfredsstillende internasjonale krav og skal godkjennes av Luftfartstilsynet. Prosedyrene dreier seg i utgangspunktet om å beregne sikre inn- og utflygingsmåter der man tar hensyn til forhold på lufthavnen og i terrenget omkring, navigasjonshjelpemidler og flyenes egenskaper. Fokuset her er imidlertid sikkerhet.

Regelverket knyttet til konsesjon, inn- og utflygingstraséer og prosedyrer er i første rekke rettet mot innehaver av lufthavnen. Innehaver av lufthavnen må således følge gjeldende regelverk på dette området.

Avinor har opplyst at flykorridorer og flytraséer

for Bergen lufthavn, Flesland ikke er endret vesentlig de siste 10 år. Økt trafikk gjør at aktuelle traséer brukes hyppigere enn før. Avinor opplyser videre at støybildet imidlertid ikke har endret seg proporsjonalt med trafikkøkningen, blant annet på grunn av utviklingen av mer støysvake fly. Avinor har også opplyst at hvilke traséer som blir brukt, er avhengig av værforhold og hvilken "bane" som er i bruk på lufthavnen.

Avinor har videre opplyst at de på lufthavnen i Bergen har forståelse for at naboene i syd er plaget av støy og at de tar dette på alvor. De opplyser at de har satt i gang følgende tiltak:

- Beboere og helsevernetaten i Bergen kommune er blitt invitert til lufthavnen for dialog om forholdene.
- Det er utarbeidet nye støyforebyggende regler for Flesland. Disse blir gjort gjeldende fra 8. mai

2008. Avinor har opplyst at følgende endringer vil bli gjort gjeldende for flyging sør for lufthavnen.

- Sluttinnlegget ved visuell innflyging med fly med maksimal vekt mer enn 7000 kg økes med 500 fot, fra 1500 fot til 2000 fot.
- Ved avgang og sving mot vest er det gitt en høydeøkning på 800 fot. Sving mot vest påbegynnes i 1500 fot, mot tidligere 700 fot.
- Det er ikke tillatt med skole- og treningsflyging i perioden 2100 – 0600 eller på søn- og helligdager. Tidligere var det ikke begrensning på helligdager.

Jeg har forståelse for at støy kan være plagsomt og jeg håper at tiltakene ved Bergen lufthavn, Flesland vil bedre forholdene for naboene.

SPØRSMÅL NR. 949

Innlevert 15. april 2008 av stortingsrepresentant Svein Flåtten

Besvart 22. april 2008 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«En fisker i en nordlandskommune har båten sin registrert i en kommune hvor han også eier en leilighet han bebor når han ikke tar sin døgnhvile om bord.

Mener finansministeren det er riktig regelforståelse at fiskeren da registreres som bosatt i en helt annen kommune, nemlig der hvor hans kone arbeider, samt eier og bebor sitt eget husvære?»

Svar:

Jeg legger til grunn at du med "registreres som bosatt" tenker på bostedsregistrering i folkeregistret.

Reglene for hvor i Norge en person skal registreres som bosatt følger av folkeregistreringsforskriften kapittel 5 og 6. Hovedregelen er at personer registreres som bosatt der de regelmessig tar sin døgnhvile, det vil si det stedet hvor personen tar nattesøvnen eller tilsvarende. Det er ikke uvanlig at personer tar døgnhvilen skiftevis på to eller flere steder. Disse skal i utgangspunktet regnes som bosatt på det stedet hvor de tar sin overveiende døgnhvile. Døgnhvilerregelen er kjernen i bostedsbegrepet i folkeregisterregelverket.

Vesentlige unntak gjelder imidlertid dersom personen har felles hjem med ektefelle eller barn, eller har eget hjem, uten å ha sin overveiende døgnhvile der.

Ektefeller regnes som bosatt der de har opprettet sitt felles hjem. Det felles hjem er den bolig hvor ektefellene til sammen tar sin overveiende døgnhvile. Hvorvidt det er opprettet et felles hjem, er ikke alltid enkelt å vurdere, og må derfor bero på en konkret vurdering. Med felles hjem vil situasjonen ofte være at en av ektefellene har langt mindre døgnhvile der enn andre steder, typisk ved pendling og andre lange arbeidsfravær. Likevel anses dette hjemmet som det registreringsmessige bostedet. At ektefellene disponerer hver sin bolig, er ikke tilstrekkelig for å slå fast at de ikke har opprettet et felles hjem. Det forutsettes i tilfelle også at de til stadighet bor hver for seg.

Sjøfolk og andre som på grunn av sitt yrke ikke kan ta sin døgnhvile noe bestemt sted, regnes som bosatt der de har sin familie eller der de av andre grunner må sies å ha sin bostedsmessige tilknytning.

For pendlere som på grunn av sitt arbeid må ta døgnhvile utenfor hjemmet, gjelder det egne bostedsregler. Hvor pendleren skal ansees bosatt, avhenger

blant annet av pendlerens sivilstand, hvorvidt vedkommende har barn og om boligene regnes som selvstendige eller uselvstendige. Dersom pendleren har felles hjem med ektefellen, regnes han eller hun som nevnt som bosatt der.

Slik faktum er beskrevet i den konkrete saken du viser til, er den angitte registrering antakelig riktig

dersom ektefellene ikke anses å leve atskilt, og mannen besøker kona i hennes bolig oftere enn hun besøker ham i hans bolig. Ektefellene har da mest felles døgnhvile i konas bolig. Jeg kan ikke gå nærmere inn i saken, idet det er skattekontoret som må ta stilling til registreringen på bakgrunn av alle fakta i saken.

SPØRSMÅL NR. 950

Innlevert 15. april 2008 av stortingsrepresentant Vera Lyskløtt

Besvart 23. april 2008 av barne- og likestillingsminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

«Krisesentrene her i landet har nylig mottatt rundskrivet, Q-1/2008, fra Barne- og likestillingsdepartementet. Her fastsettes pris- og lønnsjusteringen for 2008 til 4,2 prosent.

Har statsråden ambisjon om å holde ansatte ved norske krisesentre i en lavtlønnskategori og utenfor tariff forhandlet fram mellom partene i arbeidslivet?»

BEGRUNNELSE:

Det bør være et mål for krisesentrene at de ansatte skal ha tariffestede rettigheter når det gjelder lønn og arbeidsforhold. Krisesentrenes kvinnepolitiske profil tilsier at dette er mål man jobber mot på alle krisesentre. Dette blir imidlertid vanskelig dersom Barne- og likestillingsdepartementet i sine pålegg opererer med en annen prosent for lønnsjustering enn den KS og arbeidstakerorganisasjonene forhandler seg fram til.

I rundskriv Q-1/2008, pkt 5.4 Budsjett og regnskap står følgende:

"Årlig pris- og lønnsjustering skal i utgangspunktet være rammen for senterets økning i budsjettet. Pris- og lønnsjusteringen for 2008 er 4,2 prosent. Dersom det er behov for budsjettøkning ut over dette for å nå målet om at krisesenteret skal være tilgjengelig og tilrettelagt alle aktuelle brukergrupper, skal det begrunnes og dokumenteres særskilt. Dette skal legges ved søknaden om statstilskudd som sendes til vertskommunen."

Krisesentre som har ordnede arbeidsforhold, med tariffavtale og eventuelt medlemskap i KS, kommer i en klar konflikt i forhold til hvilken sats de legger seg på.

Umiddelbart kan man tenke at arbeidsrettslige avtaler må overholdes, og at det derfor er KS sin pro-

sentsats for lønnsvekst sentrene må legge til grunn i sitt lønnsbudsjett. Oppfylging av andre tariffestede rettigheter som for eksempel lønnsglidning og etterlep kommer også i konflikt med den faste prosent-satsen som angis fra Barne- og likestillingsdepartementet. Det virker for øvrig unødvendig byråkratisk å legge opp til at en faktisk må "begrunne og dokumentere særskilt" noe som avklares gjennom avtalefestede lønnsforhandlinger.

Svar:

I 2008 finnes det 51 krisesentre i Norge. De fleste krisesentrene er drevet av private organisasjoner/stiftelser, og mottar offentlig støtte. Fram til 2005 ble krisesentrene finansiert med 50 prosent kommunal støtte og 50 prosent statlig støtte. Fra og med 2005 ble ordningen lagt om, slik at samlet kommunal støtte og eventuell fylkeskommunal støtte og støtte fra helseforetak dekker 20 prosent av utgiftene. Denne støtten utløser et statstilskudd som dekker 80 prosent av utgiftene. Selv om vertskommunene godkjenner sentrenes budsjett er det ikke et offentlig ansvar å fastsette lønn til de ansatte.

Siden omleggingen av tilskuddordningen til en 20/80 ordning i 2005 har de statlige utbetalingene til krisesentrene økt betydelig år for år. I 2005 var det statlige tilskuddet på ca. 115 millioner kroner. I 2008 er det budsjettert med ca. 155 millioner kroner, en økning på 35 prosent fra 2005.

På bakgrunn av denne sterke økningen i de statlige utbetalingene etter omleggingen til en 20/80 ordning er det behov for å bedre kontrollen med utgiftsutviklingen. De nye retningslinjene er kommet på bakgrunn av merknader fra Riksrevisjonen om å bedre kostnadskontrollen. Barne- og likestillingsdepartementet har derfor gjennom rundskrivet med ret-

ningslinjer for statstilskudd til krisesentre og voldtaktssentre for 2008 (Q-1/2008) gitt både krisesentrene og vertskommunene flere oppgaver, for å oppnå nødvendig oversikt og kontroll.

En av endringene i rundskrivet innebærer at krisesentrene må redegjøre særskilt og begrunne behovet for en kostnadsvekst som overskrider den årlige lønns- og prisjusteringen, som for 2008 er på 4,2 prosent. En eventuell budsjettøkning skal kunne relateres til målet om at krisesenteret skal være tilgjengelig og tilrettelagt for alle brukergrupper, jf. pkt 5.4 i rundskrivet. Vertskommunene skal vurdere sentrenes forslag og legge sin vurdering ved søknaden om statstilskudd. Dette vil gi de bevilgende myndighetene en bedre oversikt over og kontroll med hvordan offentlige tilskudd blir benyttet.

Når det gjelder presentsatsen 4,2 er dette prisindeksen for overføringer til kommuneforvaltningen. Presentsatsen beregnes ut fra et veid gjennomsnitt av kostnadsutviklingen for kommuneforvaltningens ut-

gifter. Jeg vil understreke at presentsatsen tar høyde for både pris- og lønnsvekst, ikke kun lønnsvekst. Det vil si at det er kun dersom økningen i det totale budsjettet overstiger 4,2 prosent at krisesenteret og kommunen må begrunne og dokumentere veksten særskilt, jf. rundskriv Q-1/2008, pkt 5.4. I praksis vil det si at lønnsveksten ved et senter kan være høyere enn 4,2 prosent uten at det kreves en begrunnelse, dersom den totale budsjettøkningen ikke overstiger 4,2 prosent.

Hensikten med de nye retningslinjene i rundskrivet er ikke å frata krisesentermedarbeiderne rettigheter som arbeidstakere. Hensikten er å få en bedre oversikt over, kontroll med og forutsigbarhet i de statlige utbetalingene til krisesentrene.

Jeg er opptatt av at vi skal ha et godt, landsdekkende krisesentertilbud, inkludert gode og ordnede arbeidsforhold for de tilsatte, og prioriterer arbeidet med lovfesting av krisesentertilbudet høyt.

SPØRSMÅL NR. 951

Innlevert 15. april 2008 av stortingsrepresentant Vera Lysklætt

Besvart 21. april 2008 av kunnskapsminister Bård Vegar Solhjell

Spørsmål:

«Ny kartlegging viser at mellom 5 og 8 prosent av alle skolebarn er så stille og tilbaketrukne at det hindrer dem i læring og sosial omgang, dette ifølge Finnmark Dagblad i dag 15.april.

Hva vil statsråden gjøre for at skolehverdagen skal bli en god og positiv lærings- og utviklingsarena også for de stille elevene i skolen?»

BEGRUNNELSE:

Forsker Ingrid Lund ved Universitetet i Agder har i sin doktorgradsavhandling undersøkt barn og unge som er stille og innesluttet på skolen. Hun sier at disse barna og ungdommene er en gruppe som lett blir oversett i larmen fra de andre barna. Når et barn er så stille og innadventt at det går ut over læring og sosialt liv, blir det et adferdsproblem, like omfattende og alvorlig som utagerende adferd. Forskerens undersøkelse viser dessuten at få av disse barna får hjelp, sammenlignet med barn som sliter med utagerende adferdsproblemer.

Svar:

Alle elever har rett til opplæring som er tilpasset den enkelte elevs evner og forutsetninger. Dette vil også gjelde for elever som er så stille og tilbaketrukket at det hindrer dem i læring og sosial omgang. Det er de eksisterende systemer på lokalt og nasjonalt nivå som skal sikre at skolehverdagen blir en god og positiv lærings- og utviklingsarena også for de stille elevene i skolen.

Elever som ikke har eller som ikke kan få tilfredsstillende utbytte av det ordinære opplæringsstilbudet, har rett til spesialundervisning etter kapittel 5 i opplæringsloven. Før kommunen eller fylkeskommunen gjør vedtak om spesialundervisning skal det utarbeides en sakkyndig vurdering. Denne regelen gir en rett for eleven og/eller foreldrene til å kreve sakkyndig vurdering med sikte på å fastslå om eleven har særlige behov for, og dermed rett til, spesialundervisning. Hvor omfattende en slik undersøkelse skal være vil variere. Men som en hovedregel bør man kartlegge alle typer av hindringer for barn og unges deltakelse i utviklings- og læringsprosesser.

Da denne gruppen barn står i fare for å bli oversett er det viktig at skolen og skolens støttepersonell har gode verktøy og rutiner for å avdekke den enkelte elevs problemer og behov. Etter opplæringsloven skal skoleeierne ha et forsvarlig system for vurdering av om kravene i opplæringsloven og forskriftene til loven blir fulgt.

Fra nasjonalt nivå er det utviklet kvalitetssikringssystemer. På det faglige området har vi både obligatoriske kartleggingsprøver og nasjonale prøver som vil hjelpe elever, foreldre og lærere til å avdekke om den enkelte elev får tilfredsstillende utbytte av opplæringen. Ved hjelp av slike kartlegginger kan man lettere sette inn tidlige og målrettede tiltak.

Innenfor det psykososiale området gjennomføres det årlig en elevundersøkelse. Elevundersøkelsen er en nettbasert undersøkelse der elever i grunnskolen og videregående skole får mulighet til å vurdere sitt eget læringsmiljø. Undersøkelsen er obligatorisk ved 7. og 10. trinn i grunnskolen og VG1 i videregående opplæring. For øvrige trinn er undersøkelsen frivillig.

Mobbing kan være en bakenforliggende årsak til at noen barn og unge blir stille og trekker seg ut av det sosiale læringsfellesskapet. Elevundersøkelsen er derfor et nyttig og viktig verktøy for å avdekke forekomsten av mobbing i skolen. Skolene skal iverksette tiltak dersom det oppdages mobbing i skolen. Opplæringslovens kapittel 9a stadfester at alle elever i grunnskolen og i videregående opplæring har rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring.

Kompetanse om denne gruppen barn er også viktig. Lærerne i klasserommet har et spesielt ansvar for å oppdage og hjelpe de barna som stenger seg ute og som ikke makter å delta i det sosiale livet med de andre elevene. Her er foreldrene en viktig samarbeidspartner. Men lærerne har også et støttesystem i den pedagogisk psykologiske tjenesten (PPT) og i det statlige pedagogiske støttesystemet (Statped). Både PPT og Statped skal kunne bistå lærere og foreldre med veiledning og kompetanse. I tillegg er det viktig at lærerne og det pedagogiske støttesystemet benytter seg av hele det kommunale tjenesteapparatet. Tverrfaglig samarbeid med andre tjenester er derfor viktig for å avdekke problemer og hjelpe barna og familien.

Regjeringen har satt ned et utvalg som skal vurdere i hvilken grad vi har et system som sikrer tidlig intervensjon for barn med særlige behov, og vurdere tiltak som kan sikre tidlig innsats og livslang læring. Utvalget skal beskrive og oppsummere forhold som hemmer og fremmer tverrfaglig og tverretatlig samarbeid, lokalt og på tvers av nivåene. Utvalget skal på bakgrunn av sine analyser og vurderinger legge fram konkrete forslag til bedre organisering og effektiv ressursbruk til barn og unge med behov for spesialpedagogisk hjelp. Utvalget skal levere sin rapport innen 1. juli 2009. Målet er å videreutvikle det pedagogiske støttesystemet slik at dette kan hjelpe lærere og foreldre med å sikre at alle barn, uavhengig av hvilke problemer de har, får en likeverdig opplæring i en inkluderende skole for alle.

SPØRSMÅL NR. 952

Innlevert 16. april 2008 av stortingsrepresentant Morten Høglund

Besvart 24. april 2008 av utenriksminister Jonas Gahr Støre

Spørsmål:

«Ifølge NTB 13. april 2008 foreslår EUs miljøkommisær Stavros Dimas å innføre importforbud på selprodukter.

Hva gjør utenriksministeren for å ivareta den norske selnæringens interesser?»

Svar:

På grunnlag av en anmodning fra Europaparlamentet har spørsmålet om et mulig europeisk forbud mot handel med og bearbeiding av selprodukter vært under vurdering av Europakommisjonen det siste

halvannet år. Samtidig har flere EU-land (Belgia og Nederland) innført, eller overveier å innføre (blant andre Italia og Tyskland) et slikt forbud på nasjonalt grunnlag. Begrunnelsen har gjennomgående vært dyrevern-hensyn, basert på påstander om inhumane fangstmetoder.

Som ledd i en utredning av sakskomplekset har Kommisjonen bestilt en studie om avlivningsmetodene i selfangsten fra EFSA, det europeiske tilsynet for matsikkerhet. Norske representanter har bidratt med materiale til rapporten og i utformingen av konklusjonene. EFSA's rapport støtter i det alt vesentligste opp om de norske synspunktene når det gjelder

måten fangsten gjennomføres på. Videre har Kommisjonen bestilt en studie om sosiale og økonomiske følger av et evt. forbud fra et dansk konsultentselskap. Også her har norske representanter bidratt (Konklusjonene i denne studien er ikke offentliggjort).

Regjeringens oppfatning er at et slikt forbud strider mot fellesskapets og medlemsstatenes WTO-forpliktelse, at det savner en miljømessig begrunnelse og at det hviler på feilaktige påstander om jaktmetodene. Dette ble for over et år siden påpekt i et brev til miljøkommissær Dimas, og har siden vært fremholdt i møter med forskjellige representanter for Kommisjonen. Saken angår også kommissærene for handel, for helse og forbrukervern, og for fiskeri. Norges syn har også vært fremført i møter med medlemmer av Europaparlamentet og i Europarådet. Norges ambassader og utsendte eksperter og myndighetsrepresentanter har gjort tilsvarende syn gjeldende overfor de

berørte myndighetene i de fire landene som har gjennomført eller overveier å innføre nasjonale forbud.

Bærekraftig flerstandsforvaltning er en lang og sentral linje i norsk forvaltningspolitikk. Saken gis derfor høy prioritet, og vil tas opp med Komisjonen på høyt nivå. Sakens uheldige presedensskapende virkning for handel i produkter fra bærekraftig høsting vil vektlegges.

I WTO har Norge tatt opp saken i alle møter i Komitéen for tekniske handelshindre (TBT-komitéen) siden den først kom opp i mars 2006. Fra norsk side har vi pekt på at lovforslagene ikke er basert på vitenskapelig grunnlag slik forpliktelsene under TBT-avtalen tilsier og vi har forbeholdt oss retten til å forsvare våre handelsmessige rettigheter under WTO.

Norge har samarbeidet tett med Canada i WTO. I arbeidet overfor EU og de aktuelle medlemsstatene har vi også samarbeidet med andre land med sammenfallende interesser.

SPØRSMÅL NR. 953

Innlevert 16. april 2008 av stortingsrepresentant André Oktay Dahl

Besvart 25. april 2008 av arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for å sikre at Frydenberg rehabiliteringssenter ikke legges ned, stikk i strid med NAVs sentrale og politiske myndigheters forutsetninger?»

BEGRUNNELSE:

Frydenberg Rehabiliteringssenter er et døgnbasert arbeidsrettet rehabiliteringstilbud som er rettet mot sykmeldte som trenger bistand for å gjenoppta eller øke sin deltakelse i arbeidslivet.

NAV har sentralt inngått to forskjellige avtaler med Frydenberg Rehabiliteringssenter innenfor området arbeidsrettede tjenester, døgnbasert arbeidsrettet rehabilitering (landsdekkende) og oppfølgingstjenester (for Buskerud) Avtalene har en varighet på 1+1+1 år.

Frydenberg har i dag ikke andre avtaler enn de som er inngått med NAV. Det er faglig sett en styrke å konsentrere alt om en type tilbud, men samtidig gjør det dem sårbare hvis avtalen ikke gir det belegget som er kalkulert inn i pristilbudet. Man beregner inn lite overskudd og har dermed også lite å gå på økonomisk. Status er at NAV pt. ikke bruker mer enn

ca 5 plasser per kurs. Det har vært en massiv info til alle NAVs kontor i Oslo, Akershus og Østfold, men der sies det på lokalt nivå at dette tilbudet ikke skal brukes. Frydenberg har sammen med flere andre private rehabiliteringsinstitusjoner bedt om et møte med NAV drift og utvikling, men dette blir ikke imøtekommet. Situasjonen er kjent for politisk ledelse i AID, men ingenting har skjedd. En viktig forutsetning for at vi skal lykkes i arbeidet med å rehabilitere og tilbakeføre innsatte i norske fengsel, er at denne type tilbud brukes og at justministerens løfter på vegne av hele Regjeringen også gir seg utslag i at statsråder med det konstitusjonelle ansvaret bidrar slik at vi kan ha håp om at den såkalte tilbakeføringsgarantien for innsatte blir en garanti med et reelt innhold.

Svar:

Frydenberg rehabiliteringssenter på Modum har inngått avtaler med Arbeids- og velferdsetaten om døgnbasert arbeidsrettet rehabilitering (landsdekkende) og oppfølgingstjenester knyttet til ordningen med tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte ("Raskere tilbake"). Avtalene er basert på en

anbudskonkurranse etter regelverket for offentlige anskaffelser. Arbeids- og velferdsdirektoratet bekrefter at kurs ved Frydenberg rehabiliteringssenter har større kapasitet enn faktiske henvisninger.

For arbeidsrettede rehabiliteringstjenester som døgntilbud har Arbeids- og velferdsetaten inngått landsomfattende rammeavtaler med 15 leverandører, totalt i størrelsesorden 190-200 døgnplasser for 4 ukers opphold. Avtalene går ut 1. september 2008 og kan forlenges i 1+1 år. Frydenberg er den av de 15 leverandørene med flest plasser (24).

På landsbasis har henvisningene til tjenestene økt raskt de siste månedene. Det er totalt henvist 482 personer til døgntjenestene per 31. mars (128 personer i 2007 og 354 i 2008). Det er imidlertid fortsatt slik at det er inngått rammeavtaler med større kapasitet enn faktiske henvisninger. Det bør i den forbindelse tas i betraktning at avtalene om døgnbaserte tilbud ble inngått sent høsten 2007. Erfaringsvis tar det noe tid å trappe opp nye tjenester. I tillegg var tilbudene nye og det er stor usikkerhet om størrelsen av behovet for tjenestene. Arbeids- og velferdsetaten opplyser videre at en ikke overfor leverandørene har garantert at det vil kunne fylles på med brukere opp til den oppgitte kapasitet, noe det også skal ha blitt godt informert om under forhandlingene med leverandørene.

Vi forventer at helse- og rehabiliteringstjenester i

Arbeids- og velferdsetatens regi øker i tiden fremover, slik at kapasiteten hos tilbydere utnyttes mer. Samlet for dag- og døgnbaserte tilbud er det en god vekst i 2008 i forhold til 2007. Det døgnbaserte tilbudet startet opp med henvisninger i desember 2007 og har ligget på et jevnt nivå. Departementet har tatt kontakt med Arbeids- og velferdsdirektoratet om oppfølging av døgntilbudet. En vil videre drøfte utformingen av konkurransegrunnlag for framtidige anskaffelser. Arbeids- og velferdsetaten vil i arbeidet med "Raskere tilbake" legge vekt på å ha en tett oppfølging av avtaler med leverandører. I den forbindelse er Arbeids- og velferdsetaten bedt om å ta kontakt med Frydenberg rehabiliteringssenter.

Jeg har forståelse for at systemet kan oppleves som lite forutsigbart for enkelte tilbydere, ettersom leverandørene pådrar seg faste kostnader selv om de etter avtalen ikke har noen garanti for at plasser faktisk vil bli benyttet. Det vil imidlertid ikke være i samsvar med regelverket for offentlige anskaffelser å endre vilkår for enkelte leverandører i forhold til konkurransegrunnlaget, og det er derfor ikke mulig å nå endre vilkårene verken for Frydenberg eller for andre leverandører. Jeg minner også om at det gjennomføres en bred evaluering av Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester, der sluttrapport vil foreligge våren 2009.

SPØRSMÅL NR. 954

Innlevert 16. april 2008 av stortingsrepresentant Bjørg Tørresdal

Besvart 24. april 2008 av arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«En mann har fått forlovelsesopphold i Norge med sin forlovede, opprinnelig en flyktning fra Karen-folket i Burma. De ønsker å gifte seg. Så viser det seg at vigsel ikke kan foretas på grunn av manglende identifikasjonspapirer. Dette til tross for at de dokumentene mannen har var tilstrekkelig for å få forlovelsesopphold (forlovelsesdokument, identifikasjonspapirer som ble benyttet under flyreise og ankomst til Norge).

Fungerer da ordningen med forlovelsesoppholdet etter intensjonen, og hvordan kan dette problemet løses?»

BEGRUNNELSE:

Jeg ber ikke statsråden gå inn i en enkeltsak. Eksemplet er benyttet for å vise en problemstilling som

gjelder flere par og jeg håper statsråden vil se problemstillingen. Jeg stiller meg uforstående til at dokumenter som gir opphold og arbeidstillatelse (dersom giftemål foretas innen 6 mnd.) ikke er tilstrekkelige til at vigsel kan foretas. I tilfeller hvor mennesker kommer fra land som Burma, vil det heller ikke være mulig å fremskaffe pass/fødselsdokumenter så lenge Burmas nåværende styre fortsetter. Nå går også tiden, og mannen risikerer å måtte reise ut av landet fordi et giftemål ikke vil bli godkjent fordi han ikke har et personnummer.

Svar:

Vilkåret for å få en oppholds- eller arbeidstillatelse for søkere som skal inngå ekteskap med en person med fast opphold i Norge, er at begge parter er over 18 år og at det dokumenteres at det ikke foreligger

hindringer for inngåelse av ekteskap. I tillegg må de generelle krav i utlendingsregelverket være oppfylt, herunder krav til opplysninger og dokumentasjon vedrørende identitet. Når vilkårene foreligger, kan Utlendingsdirektoratet utstede en såkalt "forlovede-tillatelse".

Det tilligger imidlertid ikke Utlendingsmyndighetenes ansvarsområde å ta stilling til om søkerne har de nødvendige dokumenter for å inngå ekteskap. For at vigsel skal kunne skje, må vigselsmyndighetene foreta en selvstendig prøving av ekteskapsvilkårene på vigseltidspunktet. Ut fra det faktum at det her skjer to selvstendige vurderinger av forvaltnings-

myndigheter med ulike ansvarsområder, kan det forekomme tilfeller hvor vilkårene for tillatelse til Norge er oppfylt, men hvor vilkårene for inngåelse av ekteskap likevel ikke er oppfylt.

Når det er sagt, ser jeg at det ikke er ønskelig med en situasjon hvor Utlendingsdirektoratet i mange saker innvilger oppholdstillatelse med tanke på inngåelse av ekteskap i Norge, uten at vigselsmyndighetene anser at ekteskapsvilkårene er til stede. Departementet vil derfor be Utlendingsdirektoratet undersøke problemstillingen nærmere og om det er grunn til å iverksette tiltak.

SPØRSMÅL NR. 955

Innlevert 17. april 2008 av stortingsrepresentant Tord Lien

Besvart 28. april 2008 av miljø- og utviklingsminister Erik Solheim

Spørsmål:

«Jeg har i vedlagte begrunnelse listet opp noen sitater fra St.prp. 32 (2006-2007) om vern av villaksen og Innst. 183 (2006-2007) i samme sak. Jeg har merket meg at de skisserte tiltak for fangstbegrensning i elv som stortingsflertallet og Regjeringen gikk inn for i denne sammenheng i stor grad er tilfredsstillende implementert. Jeg kan imidlertid ikke se at arbeidet med reduksjon i sjølaksefisket på samme måte er fulgt opp.

Hva vil Regjeringen foreta seg for å følge opp egne og Stortingets ønsker?»

BEGRUNNELSE:

I Innst. S. nr. 183 (2006-2007) finnes følgende formulering: "Komiteen mener, i likhet med Regjeringen, at det er nødvendig å legge begrensninger på fiske av blandede bestander - også i sjø. Komiteen er kjent med at det flere plasser foregår kilenotfiske på blandede bestander." I Regjeringens St. prp 32 (2006-2007) om Vern av villaksen står det følgende: "Fiske på blandede laksebestander er uheldig fordi det ikke gir mulighet til å skjerme svake laksebestander som trenger beskyttelse. De aller fleste sjøfiske-

rier er fiskerier på blandede bestander .... I sjølaksefiske er det derfor som regel tilnærmet umulig å unngå beskatning av fisk fra truede og sårbare bestander." Videre: "Departementet mener at krokarnfisket bør fases ut også i Finnmark. I den forbindelse vil det bli lagt opp til en overgangsperiode som vil gi de berørte fiskerne tilstrekkelig tid til å gå over til fiske med kilenøter."

Svar:

Jeg mottok 6. mars Direktoratet for naturforvaltnings anbefalinger til nye reguleringer i sjølaksefisket.

Anbefalingene er forankret i St.prp. nr. 32 (2006-2007) om vern av villaksen, Stortingets føringer, faglige råd fra Det internasjonale råd for havforskning og retningslinjer for forvaltningen utarbeidet av den Nordatlantiske laksekonvensjonen NASCO.

Fiskeri- og kystdepartementet og Landbruks- og matdepartementet har avgitt uttalelser i saken, og Arbeids- og inkluderingsdepartementet har også fremmet synspunkter. Det arbeides nå med sikte på en avklaring av et nytt reguleringsregime. I tillegg har Direktoratet for naturforvaltning fått i oppdrag å utrede en mulig konsesjonsordning for sjølaksefisket.

SPØRSMÅL NR. 956**Innlevert 17. april 2008 av stortingsrepresentant Tord Lien****Besvart 30. april 2008 av olje- og energiminister Åslaug Haga****Spørsmål:**

«Vil Regjeringen legge til rette for å skyte elektromagnetisk seismikk i Nordland VII og Troms II utenfor den perioden Fiskarlaget med flere har bedt om at det ikke skal skytes akustisk 2D og 3D seismikk?»

BEGRUNNELSE:

Norges Fiskarlag og FHL har bedt om at det ikke vil bli skutt seismikk i havområdene nord for Vesterålen (Nordland VII og Troms II) utenom tidsrommet juli pluss en uke før og en uke etterpå. Regjeringen har ifølge fiskerimedia gitt uttrykk for at dette ønsket ville bli fulgt. Nå kan det imidlertid tyde på at dette ønsket ikke vil bli fulgt og at akustisk 2D og 3D seismikk vil bli skutt også utover denne perioden. På grunn av den sene politiske avklaringen før sesongen 2007 er det naturlig å anta at det behøves en viss progresjon i seismikkskytingen i 2008. En unødvendig konflikteskalering med de andre næringene som driver i området er imidlertid heller ikke petroleumsinteressene tjent med. Dette kunne imidlertid vært løst ved at det ble skutt akustisk seismikk i de periodene det ikke foregår kommersielle fiskerier i områdene. Så kunne man skyte elektromagnetisk seismikk i de periodene det foregikk fiske. Det er kjent at akustisk seismikk har en skremmende effekt på både blåkveite, torsk og andre fiskeslag. Samtidig har blant andre firmaet EMGS gjennomført forsøk som viser at deres elektromagnetiske seismikk IKKE skremmer fisk. Dette må også sees i sammenheng med at der fiskerne i noen grad får en kompensasjon, får ikke fiske-mottakene og de ansatte der noen form for kompensasjon. Sammenholder en dette med at flere av fiske-mottakene i august og september henter en stor del av råstoffet fra blåkveitefisket langs Eggakanten burde det være et viktig argument for å vurdere andre teknologier.

Svar:

Det er i dag ingen alternativer til seismikk som metode for å kartlegge undergrunnen utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja i områdene kalt Nordland VII og Troms II. Med seismikk menes at luftkanoner sender ut høykomprimert luft som genererer trykkbølger. Trykkbølgene reflekteres i undergrunnen og fanges opp i en eller flere kabler som slepes etter det seismiske fartøyet. Det er kun slik metodikk som kalles seismikk.

Elektromagnetiske undersøkelser brukes i dag som et supplement til seismikk for å bestemme hvilken væskefase (olje, vann) en har i undergrunnen. Metoden er relativt kostbar og krever vanligvis at man har kjennskap til geologien i det området hvor undersøkelsen skal utføres. Det er også mulig å foreta mer regionale elektromagnetiske undersøkelser ved hjelp av fly, men denne metoden er ikke å regne som et alternativ for Oljedirektoratet (OD). Grunnen er at metoden ikke er tilstrekkelig utprøvd og at den ikke er akseptert av akademiske eller industrielle miljø. Felles for alle elektromagnetiske undersøkelser er at de kun fungerer som et supplement til seismikk, og at de har flere feilkilder. Metoden kan heller ikke brukes til å generere et kartmateriale av undergrunnen som er nødvendig for å forstå den petroleumsgesologiske problemstilling.

OD skal i sommer samle inn både 2D- og 3D-seismikk. Innsamlingen av 2D-seismikk er planlagt startet opp 15. mai og er planlagt avsluttet 14. september (fire måneder).

3D-seismikk er planlagt å starte opp 15. juni og er planlagt avsluttet 31. juli (seks uker).

OD har fått et innspill fra fiskerinæringen om at det var ønskelig å legge innsamlingen til juli måned pluss en uke på hver side, totalt seks uker. OD har på grunn av stort databehov ikke kunnet rette seg etter denne anbefalingen. 3D-seismikken vil riktignok bare foregå i seks uker, men 2D-seismikken vil måtte foregå over den ovenfor nevnte perioden for å få et datagrunnlag som er godt nok for å få foretatt en tilstrekkelig petroleumsgesologisk kartlegging. Den lange perioden skyldes hovedsakelig det faktum at det ble en redusert innsamling sommeren 2007. Hvis OD får samlet inn den 2D-seismikken som er planlagt i sommer, vil det trolig ikke være nødvendig med mer 2D-seismikk i dette området i regi av OD.

Et alternativ som kan brukes til å redusere tidsperioden er bruk av flere båter i samme område. Dette blir gjort ved at OD samler inn både 2D- og 3D-seismikk samtidig, men på grunn av interferens mellom de to båtene er det ikke mulig å optimalisere dette ytterligere enn det som nå er planlagt. Under innsamling av 2D og 3D vil båtene prøve å holde så stor avstand til hverandre som mulig.

OD har så langt det har vært mulig forsøkt å tilpasse seg den fiskeriaktiviteten som vil foregå i dette fiskeriintensive området. Oppstart er lagt til 15. mai for å skåne fiskeegg og larver. ODs seismikkfartøy vil holde en avstand på cirka 10 kilometer fra blåk-

veiteområdene under fiske, og vil være cirka 5 kilometer fra aktivt fiske, faste bruk og oppdrettsanlegg. I tillegg har OD valgt å avslutte innsamlingen i midten av september for å unngå å være i området når fiskeriaktiviteten erfaringsmessig trappes kraftig opp. OD vil ha en følgebåt tilstede på både 2D-innsamlingen og 3D-innsamlingen. Det vil være to fiskerikyndige med på begge innsamlingene. Disse vil gå døgnkontinuerlig på vakt.

Jeg vil understreke at regjeringen legger stor vekt på sameksistens mellom petroleums- og fiskerinæringen. ODs planlagte seismikkinnsamling stiller krav til gjensidig tilpasning mellom fiskeri- og seismikkaktivitet i den korte perioden hvor innsamlingen pågår. Begge parter må gjøre sitt beste for at OD får gjennomført undersøkelsene de er pålagt av Stortinget, slik at Stortinget har tilstrekkelig beslutningsgrunnlag når forvaltningsplanen for Lofoten og Barentshavet skal oppdateres i 2010. Jeg er trygg på at OD vil gjøre det de kan for å sørge for at fiskerivirksomheten i området påvirkes minst mulig av seismikkinnsamlingen.

Vi har likevel tett kontakt med fiskeriorganisasjonene om omfang og gjennomføring av innsamling av seismisk data frem til oppstart av innsamlingen. Nytt møte er avtalt 29. april 2008 med Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening, Norges Kystfiskerlag, Norges Fiskerlag og Fiskeri- og kystdepartementet om dette. Vår ambisjon er at innsamling av data skal skje i forståelse med fiskeriorganisasjonene.

get, slik at Stortinget har tilstrekkelig beslutningsgrunnlag når forvaltningsplanen for Lofoten og Barentshavet skal oppdateres i 2010. Jeg er trygg på at OD vil gjøre det de kan for å sørge for at fiskerivirksomheten i området påvirkes minst mulig av seismikkinnsamlingen.

SPØRSMÅL NR. 957

Innlevert 17. april 2008 av stortingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen

Besvart 28. april 2008 av justisminister Knut Storberget

Spørsmål:

«I stadig flere yrker er det ønskelig med en eller annen form for vandels- eller politiattest. Spesielt i omsorgsykker for eldre og pleietrengende samt omsorg for barn ser foresatte på en slik attest som en ekstra trygghet for at deres kjære er i de beste hender. Det blir stadig flere utenlandske statsborgere i omsorgsjobber i Norge.

Er statsråden tilfreds med dagens mulighet for å få politiattester eller lignende for utenlandske statsborgere, og er statsråden tilfreds med omfanget av informasjon i en slik attest?»

BEGRUNNELSE:

Rogaland Avis kunne nylig avsløre en voldsepisode i en barnehage i Stavanger. Et lite barn ble slått i ansiktet av en assistent, som er utenlandsk statsborger.

Dagens opplæringslov sier at det kun er seksuelle forbrytelser som skal inkluderes i en politiattest for dem som jobber i skole, SFO, barnehager, barnevernet og lignende. Den inneholder med andre ord ikke informasjon om volds- eller rusdommer, ei heller dommer for økonomisk kriminalitet. En politiattest med informasjon om seksuelle forbrytelser ville med andre ord ikke gitt noen advarsel i forhold til personer med voldsdommer.

Svar:

Strafferegistreringsloven § 5 jf. § 10 nr. 3 jf. strafferegistreringsforskriften § 12 inneholder en uttømmende regulering av hvilke formål det kan utstedes politiattest til. Det fremkommer her blant annet at politiattest kan utstedes ”når det i lov eller med klar hjemmel i lov er fastsatt at en person må godtgjøre at han har ført en hederlig vandel, er utstraffet e.l.”. Slike krav er inntatt i en rekke lover og forskrifter, for eksempel innenfor skoleverket (opplæringsloven) og helsevesenet (helsepersonelloven). Dette betyr at man i dag for eksempel kan kreve politiattest fra lærere, førskolelærere og helsepersonell som skal yte helsehjelp til barn eller personer med utviklingshemming.

Dagens regelverk skiller ikke mellom hvorvidt den som trenger politiattesten er utenlandsk statsborger eller ikke. På politiattester anmerkes imidlertid kun reaksjoner som er registrert i det norske strafferegisteret. En konsekvens av dette er at politiattesten ikke vil ha en fullstendig oversikt over reaksjonshistorien til personer som kun har oppholdt seg i Norge en kort periode før attesten utstedes.

Attesten avdekker således ikke straffbare handlinger utlendingen kan ha begått forut for at han eller hun kom til Norge. Ettersom norske myndigheter ikke har tilgang til andre lands strafferegistre eller

kan bestemme i hvilken grad utenlandske myndigheter skal utlevere slike opplysninger om sine borgere, er det ikke mulig å få påført norske politiattester informasjon om straffbare handlinger begått i utlandet.

Hvorvidt den utenlandske statsborgeren kan fremlegge politiattest fra tidligere bostedsland vil avhenge av flere forhold. For det første vil det avhenge av om lovgivningen i det aktuelle landet faktisk gir hjemmel til å utstede politiattest. Videre kan det være omstendigheter knyttet til utlendingens forhistorie som ikke gjør det forsvarlig å kreve at vedkommende skal kontakte sitt tidligere lands myndigheter om saken. Troverdigheten til en eventuell politiattest kan også variere avhengig av hvilket land som utsteder denne.

I tillegg vil en attest utstedt i utlandet alltid måtte tolkes og konverteres til norske forhold. Mange land har forskjellig praksis både i forhold til hvilke handlinger og reaksjoner man påfører en slik attest, og

også hvilke handlinger som konkret omfattes av de enkelte typer straffebud. Det vil derfor ofte kunne ta uforholdsmessig lang tid å få klargjort det reelle innholdet i en slik attest.

På generelt grunnlag vil jeg også advare mot at man tillegger politiattesten for stor betydning i forhold til å avverge potensielle problemer. Siden ikke alle straffbare handlinger blir oppklart og pådømt, vil mange kunne fremlegge en ren politiattest til tross for at de har begått straffbare handlinger. Det er derfor uansett viktig at de alminnelige kontrollrutiner, som intervjuer, referansekontroll og lignende opprettholdes, i kombinasjon med alminnelig årvåkenhet.

Siden hovedregelen er at hjemmelsgrunnlaget for å utstede politiattester er nedfelt i den spesiallovgivningen som regulerer det angjeldende yrket mv., vil det regelmessig være det ansvarlig fagdepartement som må ta stilling hvilke krav som skal stilles i forbindelse med vandelskontroll.

SPØRSMÅL NR. 958

Innlevert 17. april 2008 av stortingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen

Besvart 30. april 2008 av olje- og energiminister Åslaug Haga

Spørsmål:

«Regjeringen har ikke klart å dimensjonere myndighetsorganene i forhold til den satsingen man har lovet på fornybar energi. Ventetiden hos NVE for konsesjonsbehandling av kraftprosjekt er dermed svært lang. En løsning kan være å delegerer mer av saksbehandlingen vedrørende småkraftverkkonsesjoner til lokale myndigheter, noe Regjeringen tidvis har antydnet den vil gjøre. Dette kan frigjøre verdifull arbeidskraft hos NVE.

Vil Regjeringen gjøre en tilsvarende vurdering for små vindkraftprosjekter?»

BEGRUNNELSE:

Småkraftverk (vannkraftprosjekt opp til 10 MW) har ofte relativt små inngrep, og vurderes av mange som enklere saker enn store vannkraftprosjekt. Derfor har mange også tatt til orde for at i alle fall deler av saksbehandlingen for slike småkraftprosjekt kan settes ut til lokale planmyndigheter, spesialister, konsulenter eller lignende.

Flere titalls vindkraftprosjekter består av kun få vindmøller, med samlet installert effekt på 5-15 MW. Inngrepsmessig vurderes mange av disse prosjektene

å være av tilsvarende karakter som nevnte småkraftprosjekt. Det er prosjekt hvor man lettere kan få en helhetlig oversikt over konsekvenser for det biologiske mangfold etc, og som man derfor relativt enkelt ville kunne overføre saksbehandlingen til lokale myndigheter, og i stedet gjøre NVE til et klageorgan. På den måten kunne NVE frigjøre arbeidskraft, og enkelte vindkraftprosjekt kunne raskere blitt realisert eller avslått, slik at prosjekteierne slipper å bruke mange år til å vente på svar.

Svar:

Styrking og effektivisering av NVEs konsesjonsbehandling har ført til at effektiv behandlingstid per sak er redusert de siste årene, og antallet ferdigbehandlede søknader per år er stigende. Den store veksten i innkomne saker har likevel ført til økt etterslep, noe som medfører problemer både for utbyggere og andre samfunnsinteresser.

Det vil likevel ikke være realistisk eller forsvarlig å behandle alle saker fortløpende i samme takt som de kommer inn når mengden saker har økt så kraftig som nå. Vi må finne en god saksbehandlingstakt som gir rom for en forsvarlig behandling og vurdering hos

alle berørte. NVEs kapasitet på konsesjonsbehandling av energiltak ble styrket i 2007, og styrkes ytterligere i 2008. Behovet for ressurser vurderes fortløpende. NVE har allerede gjort mye for å effektivisere rutinene sine, dette arbeidet vil fortsette. OED vil i tiden fremover gå gjennom konsesjonssystemet for å sikre at gode prosjekter blir raskt og effektivt behandlet.

Kun et fåtall av søknadene om konsesjon til vindkraftanlegg som NVE har mottatt gjelder anlegg un-

der 15 MW. Å flytte saksbehandlingen av disse søknadene bort fra NVE, ville ikke frigjøre noen vesentlig saksbehandlingskapasitet i NVE. Fordi ulempene ved små og større vindkraftanlegg i hovedsak er sammenfallende, ser jeg heller ikke grunnlag for å differensiere konsesjonsbehandlingen. Svært små anlegg med spenning under 1 kV som ikke transformeres opp for å tilknyttes distribusjonsnett, er ikke konsesjonspliktige etter energiloven. Slike anlegg behandles normalt av kommunen som byggesak.

SPØRSMÅL NR. 959

Innlevert 17. april 2008 av stortingsrepresentant Line Henriette Holten Hjemdal

Besvart 25. april 2008 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«I revidert nasjonalbudsjett skal Regjeringen på bakgrunn av en merknad i finansinnstillingen legge frem en bred vurdering av incentiver for økt miljøvennlig utbygging av vannkraft og annen fornybar energi. Merknadene henviste til energibransjens innspill i forbindelse med endringer i grunnrenteskatten i statsbudsjettet for 2008.

Vil finansministeren la klimapolitikken være førende for beslutningene når grunnrenteskatten vurderes i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget har i klimaforliket vedtatt mål for nasjonale reduksjoner i utslipp av klimagasser innen 2020. Målsettingene krever at Regjeringen arbeider målrettet fra dag en og har en konsistent virkemiddelbruk. 2/3 av Norges klimagassutslipp skyldes bruk av fossil energi. Det er derfor viktig å effektivisere energibruken og erstatte fossil energi med fornybar. Tilgangen på fornybar energi i årene frem til 2020 vil derfor bli viktig for vår mulighet til å oppfylle klimaforliket.

I forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2008 skal Regjeringen på bakgrunn av en merknad i finansinnstillingen legge frem en bred vurdering av incentiver for økt miljøvennlig utbygging av vannkraft og annen fornybar energi. I flertallsmerknaden henviste finanskomiteen til innspillene fra Energibedriftenes Landsforening. Energibransjen viser til at selskapene gjør andre vurderinger i sine investeringskalkyler enn hva Finansdepartementet synes å legge til grunn for statsbudsjettet. Resultatet blir at vann-

kraftprosjekter som ble ansett som lønnsomme før skatteendringen, blir lagt til side av selskapene.

Det er viktig at vi ikke nå får nok en situasjon hvor investeringer i fornybar energi utsettes som følge av uklarhet og uenighet om rammevilkår. Teoretiske vurderinger av hvilket avkastningskrav bransjen burde benytte i det nye grunnrenteskatteregime kan være interessante nok. Det er imidlertid vurderingene hos selskapene og deres eiere, av avkastningskrav og alternative plasseringer, som avgjør den faktiske klimaeffekten av Regjeringens endringer i grunnrenteskatten.

I tidsrommet frem mot 2020 vil en fornuftig videreutvikling av vannkraften, innenfor miljøpolitiske rammer, være den letteste og billigste tilgjengelige fornybare energien vi har tilgang på.

Det er derfor viktig at finansministeren i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett behandler grunnrentebeskatningen med tanke på de klimapolitiske mål Stortinget har satt.

Svar:

Regjeringen har ambisiøse mål for utvikling av ny, fornybar energi. Det viktigste fellestrekket for fornybare energikilder er som kjent at energiproduksjonen skjer uten utslipp av klimagasser. Ved utforming av skattesystemet har det derfor vært viktig for Regjeringen å sikre at skattesystemet ikke hindrer utbygging av ny fornybar energi. Endringene i skattleggingen av vannkraftverk sist høst var viktige for å sikre at grunnrenteskatten ikke hindrer utbygging av ny, lønnsom vannkraft.

Dagens grunnrenteskatt er nøytralt utformet slik

at selskapene har korrekte incentiver for investeringer i ny, lønnsom vannkraft. For kraftprosjekter med marginal lønnsomhet vil dagens grunnrenteskatt ikke redusere selskapets lønnsomhet etter skatt. Grunnrenteskatten vil kun øke beskatningen for kraftprosjekter med høy lønnsomhet, men disse prosjektene vil uansett være lønnsomme etter skatt. Med denne nøytrale utformingen av grunnrenteskatten har Re-

gjeringen lagt til rette for utbygging av lønnsom vannkraft, samtidig som fellesskapet sikres en rimelig andel av den ekstraordinære avkastningen fra kraftverk med høy lønnsomhet.

Regjeringen vil i Revidert nasjonalbudsjett komme tilbake med en bredere gjennomgang av incentivene i fornybar energi. Herunder en vurdering av skatte- og avgiftsreglene.

SPØRSMÅL NR. 960

Innlevert 17. april 2008 av stortingsrepresentant Line Henriette Holten Hjemdal

Besvart 30. april 2008 av olje- og energiminister Åslaug Haga

Spørsmål:

«Hvilken holdning har statsråden til utbygging av små vindparker under 10 MW på arealer som ikke medfører behov for større inngrep, og hvilke muligheter ser statsråden for å få slike prosjekter raskere gjennom "konsesjonsmølla"?»

BEGRUNNELSE:

Selskapet Solvind DA jobber med utbygging av mindre vindkraftverk under 10 MW. Ideen er å bygge små vindparker på arealer som ikke medfører behov for større inngrep, som er preget av menneskelig aktivitet, og hvor en unngår konflikter med biologisk mangfold. Typiske arealer er industri- eller landbruksarealer. Prosjektene søkes realisert i samarbeid med gårdeiere eller i form av andelslag.

Små vindparker av denne typen kan i de fleste tilfeller kobles rett på det lokale strømnettet uten nettførsterkning og bidra til bedre å bedre kraftbalansen lokalt. Slike parker kan også bidra til å øke produktiviteten og verdiskapingen blant annet for jordbrukere som får dette som en kjærkommen ekstranæring.

I august 2005 søkte Solvind konsesjon for en vindpark på 2,4 MW i Hå kommune. De fikk svarbrev fra NVE hvor det ble lovt svar sommeren 2006. Snart to år etter denne fristen har de enda ikke mottatt svar på konsesjonssøknaden. Kommunen, fylkeskommunen og fylkesmannen har så langt vært positive til prosjektet. Solvind har inngått avtale med en leverandør om leveranse av møller med fastsatte priser fra 2006. I og med stadig økende stålpriser er dette en meget god avtale, men den utløper til sommeren.

Svar:

I Retningslinjer for planlegging og lokalisering av vindkraftanlegg som ble fastsatt av OED og MD i

2007, legges det opp til en generell prioritering av større utbygginger konsentrert til avgrensede områder fremfor spredt utbygging av mindre anlegg. Dermed oppnås lavest mulig miljø- og samfunnskostnader per kWh. Lokalt kan enkeltturbiner og mindre vindkraftanlegg ha positive sider knyttet til energiforsyning og næringsutvikling. I nasjonal og regional sammenheng er slike anlegg av mindre betydning energimessig enn større vindkraftanlegg. Hensynet til landskap og støy gjør det også vanskelig med enkeltturbiner og småskalaanlegg ettersom de ofte plasseres nærmere bebygde områder. Mindre turbiner kan medføre mer støy enn større turbiner på grunn av høyere turtall. I hovedsak er det like tidkrevende å saksbehandle et lite prosjekt som et større prosjekt.

Når det gjelder andre miljø- og samfunnsinteresser vil i hovedsak de samme tema være relevante uavhengig av størrelsen på anleggene. Vi har derfor en grundig konsesjonsbehandling hvor det i de fleste prosjekter gjøres justeringer og settes krav om avbøtende tiltak, for eksempel av hensyn til landskapstilpassing eller biologisk mangfold. Dette har avgjørende betydning for hvilke miljøvirkninger eller andre konflikter som utbyggingen vil medføre.

I mange tilfeller er flere vindkraftprosjekter meldt eller omsøkt i samme region. Enkelte av søknadene NVE har mottatt er dessuten gjensidig utelukkende, enten på grunn av overlappende arealbruk eller begrenset nettkapasitet i området. For å styrke beslutningsgrunnlaget i områder med flere prosjekter, er det innført samordnet konsesjonsbehandling av vind- og nettprosjekter i utvalgte regioner. Behovet for å vurdere sumvirkningene av flere prosjekter i sammenheng er uavhengig av prosjektenes størrelse.

Problemstillingene knyttet til konsesjonsbehandling av små og større vindkraftanlegg er i hovedsak

sammenfallende. Det har derfor ikke vært vurdert som hensiktsmessig med forskjellig behandling av anlegg med ulike størrelser. OED vil i tiden fremover gå gjennom konsesjonssystemet for å sikre at gode prosjekter blir raskt og effektivt behandlet. Svært

små anlegg med spenning under 1 kV som ikke transformerer opp for å tilknyttes distribusjonsnettet, er derimot ikke konsesjonspliktige etter energiloven. Slike anlegg behandles normalt av kommunen som byggesak.

SPØRSMÅL NR. 961

Innlevert 17. april 2008 av stortingsrepresentant Jan-Henrik Fredriksen

Besvart 23. april 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Undertegnede viser til at kuttene ved Åsgård psykiatriske tilbud underlagt UNN ligger an til å være på 10 millioner kroner. UNN uttaler selv at de beklager at de bryter med intensjonene i opptrappingsplanen.

Deler statsråden UNNs vurdering av at kuttet ved Åsgård ikke er i tråd med intensjonene i opptrappingsplanen for psykiatri, og hva vil statsråden eventuelt gjøre for å påse at intensjonene i planen blir ivarettat?»

BEGRUNNELSE:

Undertegnede viser til at kuttene ved Åsgård psykiatriske tilbud underlagt UNN ligger an til å være på 10 millioner kroner. UNN uttaler selv at de beklager at de bryter med intensjonene i opptrappingsplanen. Dette ble også bemerket under en åpen høring for komiteen fra pårørendes organisasjon.

Videre vises det til brev sendt fra pasienter ved Åsgård til statsråden, der det står noe i den retning at "når plassene ved Åsgård forsvinner ut av vinduet følger pasientene etter". Dette er selvsagt en klar vurdering, fra de pasienter som vil bli berørt, sin side.

Undertegnede er bekymret for hvorvidt intensjonene i opptrappingsplanen for psykiatri blir fulgt opp, og mener det er beklagelig dersom en dårlig økonomisk situasjon for UNN får den konsekvens at planens intensjoner ikke blir ivarettat.

Det er derfor viktig for undertegnede å få statsrådens vurdering av denne saken.

Svar:

Helse Nord RHF har informert meg at omleggingen, som UNN nå skal gjennomføre, ikke vil gi en reduksjon av det samlede behandlingstilbudet til pasientene, men at tilbudet skal forandres ved å legge ned en korttidspost på Åsgård og omfordele arbeidsoppgavene til DPS-ene (distriktpsikiatriske sentra). Hel-

se-Nord RHF informerer videre at nevnte omstilling innebærer en styrking av det desentraliserte tilbudet ved DPSene, som er bygget opp gjennom Opptrappingsplanen for psykisk helse(98-08). Helse Nord RHF opplyser videre at de vurderer omstillingen som å være i tråd med Opptrappingsplanens intensjoner om å utvikle et mest mulig desentralisert tilbud, der DPSene fungerer som basis i tilbudet, mens sykehusavdelingene skal ivareta spesialfunksjoner.

Jeg har i oppdragsdokumentet til de regionale helseforetakene for 2008 presisert at veksten innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling skal være større enn for somatisk sektor. Dette innebærer at psykisk helsevern er et satsningsområde.

Opptrappingsplanen for psykisk helse fullføres i år, men det gjenstår fremdeles et betydelig utviklingsarbeid som vil fortsette etter 2008. Desentralisering av tjenestetilbudet er et viktig ledd i arbeidet med å etablere en tjeneste som samsvarer med befolkningens behov. Sammen med satsningen på kommunale tiltak gjør DPSene det mulig å skape et bedre og mer tilgjengelig tilbud nærmere der folk bor. Vi har fremdeles utfordringer i forhold til å få på plass et godt nok tilbud med tilstrekkelig kompetanse ved alle DPSene. I oppdraget til de regionale helseforetakene for 2008 har jeg derfor spesielt bedt om at Distriktpsikiatriske sentre (DPS) må være faglig og bemanningsmessig i stand til å løse sine oppgaver, og at ressursfordelingen mellom sykehus og DPS må tilpasses oppgavefordelingen. Det er også nylig gitt ut en veileder fra Helsedirektoratet om hvordan DPSene skal arbeide. Sykehusavdelingene skal ivareta spissfunksjoner. Samtidig fortsetter vi å styrke lavterskeltilbud i kommunene, spesielt for barn og unge.

Jeg har tillit til at Helse Nord RHF følger opp styringssignaler om å bedre tilbudet til mennesker med psykisk lidelser i henhold til Opptrappingsplanen for psykisk helse, samt de årlige oppdragsdokumentene til de regionale foretakene.

SPØRSMÅL NR. 962**Innlevert 18. april 2008 av stortingsrepresentant Elisabeth Aspaker****Besvart 28. april 2008 av justisminister Knut Storberget****Spørsmål:**

«Hensikten med etablering av barnehus er at barnet skal ha ett sted å henvende seg for å møte et samlet hjelpeapparat. I Bergen åpnet Barnehuset 1. november 2007. Et halvt år etter åpningen er ennå ikke legeundersøkelsen på plass fordi Haukeland sykehus venter på en slags "instruks" fra Helse- og omsorgsdepartementet, før samarbeidet med Barnehuset formelt kan etableres.

Vil statsråden ta initiativ overfor helseministeren slik at Barnehuset snarest får avtale med lege og blir et komplett tilbud til barn i krise?»

BEGRUNNELSE:

Under et besøk til Barnehuset Bergen denne uka kom det frem at en helt vesentlig del av tiltaket mangler, ved at legeundersøkelsen pr. i dag ennå ikke utføres i Barnehuset. Konkret betyr dette at barnet ikke får hele oppfølgingen i Barnehuset slik intensjonen er, men må oppsøke sykehus for legeundersøkelse. Grunnen til dette sies å være at det mangler en føring om samarbeidet med Barnehuset fra Helse- og omsorgsdepartementet til Haukeland sykehus.

Undersøkelsesrommet står klart til bruk, lønnsmidler er avsatt, men selve kontrakten med legen er altså ennå ikke på plass. Situasjonen er overraskende all den tid etableringen av barnehus har vært tema en

rekke ganger i Stortinget, og der justisministeren har gitt inntrykk av at barnehusene i Bergen og Hamar er i god gjenge. Stortinget har ikke fått kunnskap om samarbeidsutfordringene med Helse- og omsorgsdepartementet og at legetilbudet i Barnehuset Bergen ikke er en etablert del av tilbudet som forutsatt. Siden barnehusene er organisert under Justisdepartementet, har jeg en forventning om at justisministeren engasjerer seg og bidrar til at legeproblemet kan løses så raskt som overhodet mulig.

Svar:

Det er opprettet barnehus i Bergen og på Hamar. Medisinske undersøkelser er en viktig del av tilbudet i barnehusene. Det tas sikte å etablere tre nye barnehus i løpet av inneværende år, slik at det blir et landsdekkende tilbud.

De regionale helseforetakene skal sørge for spesialisthelsetjenester til hele befolkningen i sin region. I noen tilfeller er det naturlig at disse helsetjenestene ytes utenfor sykehus, slik tilfellet vil være i barnehusene. Jeg har tatt representantens spørsmål opp med helse- og omsorgsministeren. Helse- og omsorgsdepartementet vil ta kontakt med de aktuelle regionale helseforetakene for å avklare på hvilken måte dette tilbudet er organisert med sikte på at barnehusene gir adekvat tilbud.

SPØRSMÅL NR. 963**Innlevert 18. april 2008 av stortingsrepresentant Elisabeth Aspaker****Besvart 28. april 2008 av justisminister Knut Storberget****Spørsmål:**

«Barnehuset Bergen har siden oppstarten erfart at ulike dommere har ulik tilnærming mht. hvem som kan være til stede "bak speilet" og observere barnet under avhøret. Ledelsen i Barnehuset Bergen mener det er viktig for å sikre god oppfølging av barn i krise at både kommunalt barnevern og kontaktperson skal kunne være til stede, men opplever at enkelte dommere er uenige i dette.

Ser statsråden behov for nærmere regler om

hvem som har rett til å være til stede og for å hindre ulik praksis avhengig av hvem som er dommer i saken?»

Svar:

Barnehusene er etablert for å kunne gi et bedre tilbud til barn som har vært utsatt for overgrep, mishandling og vold, samt har vært vitne til vold, - særskilt i nære relasjoner.

Et viktig formål med etableringen er at barna skal

kunne få en bedre oppfølging og at de skal kunne få den hjelpen de trenger på ett sted i første omgang, slik at de ikke må flyttes eller reise til flere steder.

I denne sammenheng er det viktig at man legger til rette for gode avhør, slik at barnet ikke unødig må gjennom flere avhør. Det er dommeren som etter retningslinjene for dommeravhør er ansvarlig for å gjennomføre best mulig avhør og eventuelt benytte den avhørsperson som anses best til å utføre avhøret. Dette medfører at dommeren også kan avgjøre hvem som skal kunne "være bak speilet" under avhøret.

Barnehusene er i sin første utprøvningsfase og det er rimelig at man bruker noe tid på å finne de beste samarbeidsformene. Dette gjelder også for dommerens deltakelse. Imidlertid er det etter min vurdering viktig at man legger opp til en ensartet praksis, der

man har oppmerksomheten rettet både mot rettssikkerhetsaspekter og det som er til barnets beste. Selv om man er i en tidlig fase i arbeidet som barnehusene skal gjøre, kan det i denne sammenheng være hensiktsmessig å foreta en ytterligere vurdering av hvordan samarbeidet mellom de ulike instansene skal gjennomføres i barnehusene og om dette kan forbedres, ut over den vurdering som ble gjennomført i forbindelse med planleggingen av barnehusene.

Jeg vil derfor innhente informasjon fra de andre deltakende partene og fra Politidirektoratet som leder den sentrale styringsgruppen for etablering av barnehusene, med sikte på å få vurdert samarbeidsaspekter, herunder behovet for en endring av forskrift om dommeravhør.

SPØRSMÅL NR. 964

Innlevert 18. april 2008 av stortingsrepresentant Arne Sortevik

Besvart 29. april 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«Statens Havarikommisjon for transport har undersøkt tre veitrafikkulykker med dødelig utfall som skjede vinteren 2005-2006 og har på denne bakgrunn laget en temarapport om system for vinterdrift og vedlikehold av vei spesielt. Rapporten peker på forbedringspotensial når det gjelder sikkerhetskritiske elementer og gir konkret 5 sikkerhetstilrådninger.

«Hvordan vil statsråden følge opp rapport/sikkerhetstilrådninger på bred basis innenfor veisektoren og gi stortinget informasjon om dette oppfølgingsarbeidet?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til rapportens sammendrag:

"Denne temaundersøkelsen går dypere inn i felles forhold som hadde betydning for at bilene fikk skrens på rett strekning, samt felles bakenforliggende forhold som kan ha bidratt til reduserte sikkerhetsmarginer. Med bakgrunn i at snøvær hadde ført til reduserte kjøreforhold på veistrekninger som driftes etter strategi bar vei, har SHT undersøkt systemet for vinterdrift og vedlikehold av vei spesielt.

Kvaliteten og innsatsnivået på vinterdriften er avgjørende for å opprettholde best mulige kjøreforhold og tilstrekkelige sikkerhetsmarginer vinterstid. Denne temaundersøkelsen har avdekket at Statens vegvesen mangler tilstrekkelig kvalitetssikring av vinterdriften i forhold til trafiksikkerhet. Temaundersøkelsen peker

på forbedringspotensial innen følgende sikkerhetskritiske elementer når det gjelder vinterdrift og vedlikehold av veinettet (spesielt for høytrafikkerte og ulykkesutsatte veistrekninger):

1. Statens vegvesen bør fastsette vinterdriftsstandard basert på strekningsvise sikkerhetsanalyser.
2. Statens vegvesen bør etablere systemer for å sikkerhetsvurdere entreprenørenes driftsopplegg og planverk før kontraktsinngåelse for å sikre at funksjonskontraktens krav til trafiksikkerhet vinterstid (vinterdriftsstandard) kan oppfylles.
3. Statens vegvesen bør forbedre systemene for å følge opp at entreprenørene overholder funksjonskontraktens krav til trafiksikkerhet vinterstid (vinterdriftsstandard).
4. Dersom ordinær drifting av vei (brøyting og salting) ikke klarer å opprettholde en sikkerhetsmessig akseptabel grense, bør Statens vegvesen vurdere alternative føreforhold.

De undersøkte vinterulykkene viser at ulike kjøretøy og trafikanter takler dårligere kjøreforhold svært ulikt, og at situasjoner oppstår hvor de som har minst sikkerhetsmarginer mister kontrollen. I alle tre ulykkene hadde de lette kjøretøyene ikke-optimal dekkutrustning i forhold til kjøreforholdene. Det er usikkert i hvilken grad trafikantene var bevisst den økte risikoen ved trafiksikkerhet gjennom økt informasjon til trafikantene i denne sammenheng, spesielt betydningen av dekkutrustning relatert til føreforhold.

SHT mener at antiskrenssystemer i kombinasjon med god dekkutrustning tilpasset føreforholdene vil øke sikkerhetsmarginene betraktelig på kjøretøysiden.

Tilstedeværelse og kontroll ute i trafikken kan også styre trafikantenes atferd og fartsnivå.

Som følge av denne undersøkelsen har SHT gitt fem sikkerhetstilrådinger.

Statens Havarikommisjon for Transport har gjort et viktig arbeid når undersøkelser omkring tre konkrete ulykker i veitrafikken med døden til følge er videreført i en temaundersøkelse om felles forhold som har betydning for kjøreforhold og trafikksikkerhet vinterstid.

Derfor er det også viktig at rapporten følges opp på bred basis innenfor veisektoren. Det er ikke minst viktig at Stortinget får informasjon om hvordan dette viktige arbeidet gjennomføres.

Svar:

Statens Havarikommisjon for Transport fikk 1. september 2005 utvidet sine ansvarsområder til også å omfatte trafikkulykker på veg. Den første undersøkelsesrapporten utkom i 2006, og siden da har kommisjonen avgitt elleve rapporter. Havarikommisjonens rapporter blir sendt til Samferdselsdepartementet, som igjen oversender disse til Statens vegvesen for oppfølging. Havarikommisjonen fremmer i hver rapport et visst antall sikkerhetstilrådinger. Vegvesenet gir regelmessig tilbakemelding til departementet om hvordan hver enkelt sikkerhetstilråding i rapporter er blitt fulgt opp. Ved større temarapporter og i forbindelse med svært alvorlige ulykker, vil det være naturlig å orientere Stortinget om tilrådingene og oppfølgingen av disse.

Jeg vil derfor understreke at departementet både følger opp havarikommisjonens rapporter og tilrådninger samtidig som vi, etter hvert som vi får nye og nyttige erfaringer, forsøker å forbedre de offentlige undersøkelser og varsling av trafikkulykker m.v. Det er videre etablert gode rutiner for Statens vegvesens oppfølging av havarikommisjonens rapporter og tilrådninger, men også her søker departementet fortløpende etter mulige forbedringspunkter. Det viser seg ved utvidelser av bl.a. havarikommisjonens ansvarsområder at det vil gå noe tid før systemene og rutineene har funnet en hensiktsmessig form.

Når det gjelder oppfølgingen av den omtalte temarapporten om vinterdrift, kan jeg opplyse følgende:

Det har vært et betydelig fokus på funksjonskontraktene for drift og vedlikehold, herunder spesielt vinterdriften, den senere tiden. Dette er tatt opp i til-

delingsbrevet til Statens vegvesen både for 2007 og 2008, og i egne brev. Jeg mottar jevnlig rapporter fra Statens vegvesen om hvordan dette følges opp. Det er mitt klare inntrykk at Statens vegvesen har grepet tak i problemstillingene på en god måte.

Statens vegvesen er i kontakt med Statens Havarikommisjon for Transport for å få nærmere presisering av forslagene i rapporten. Strekningsvise sikkerhetsanalyser kompliseres bl.a. ved at klimatiske forhold langs en strekning kan ha betydelige variasjoner. Dette er det søkt tatt hensyn til ved valg av strategi for vinterdriften. Standarden for drift og vedlikehold er under revisjon. I denne revisjonen vil behovet for nødvendig økt innsats på utsatte steder bli understreket.

Statens vegvesen har i forbindelse med årets runde med funksjonskontrakter stilt nye krav til kvaliteten på funksjonskontraktene. Dette er gjort gjennom å kreve bedre kvalitetssystemer og kvalitetsplaner som ligger til grunn for gjennomføringen. Statens vegvesen har i tillegg startet arbeidet med en gjennomgang av samtlige funksjonskontrakter for å sikre at entreprenørene har laget tilstrekkelig gode planer for gjennomføring av alle arbeidene som er bestilt gjennom kontraktene. Statens vegvesen foretar i nær kontakt med entreprenørene en gjennomgang av planene, og dersom det oppstår mangler i kontraktsutførelsen, skal begge parter samarbeide om å få til forbedringer. Dersom entreprenørene unnlater å samarbeide, vil det være aktuelt med økonomiske sanksjoner på et høyere nivå enn i tidligere praksis.

For å forsterke innsatsen på dette området vil Statens vegvesen vurdere å øke sine kontroller gjennom flere stikkprøver av det arbeidet som entreprenørene leverer, ikke minst om vinteren. Det vil også bli gjennomført en forbedret opplæring av vegvesenets ansatte slik at de kan gjennomføre oppfølging av kontraktene mer tilfredsstillende enn hva tilfelle har vært tidligere.

Når det gjelder trafikantinformasjon vedrørende reduserte føreforhold er jeg blitt informert om at Statens vegvesen planlegger en stor kampanje med fokus på holdninger til kjørefart og med særlig vekt på å velge riktig kjørefart etter vær og føreforhold. Kampanjen planlegges igangsatt i 2009.

SPØRSMÅL NR. 965**Innlevert 18. april 2008 av stortingsrepresentant Laila Dåvøy****Besvart 28. april 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad****Spørsmål:**

«Styret i Helse Sør-Øst har vedtatt at det påbegynte pasienthotellet ved Radiumhospitalet ikke skal fullføres, og styret er innforstått med at dette vil innebære et økonomisk tap for Rikshospitalet HF. Det vises til prioritering av andre prosjekter.

Hvilke vurderinger ligger til grunn for denne avgjørelsen med hensyn til behov for overnattingskapasitet og pasientgrunnlag?»

Svar:

Helse Sør-Øst RHF har etablerte kriterier for evaluering og prioritering av investeringssaker i foretaksgruppen. Disse kriteriene bygger på helsefaglige, økonomiske og eiendomsfaglige vurderinger, herunder vurderinger av pasientgrunnlag, kapasitetsbehov og kapasitetsutnyttelse.

Bruk av senger i sykehotell og senger i ordinære sengeposter må ses i sammenheng, slik at de samlet sett utnyttes best mulig i forhold til pasientenes behov og bruk av ressurser.

Rikshospitalet HF har søkt Helse Sør-Øst RHF om investeringstillatelse til tre overnattingprosjekter:

- utvidelse av eksisterende sykehotell ved Rikshospitalet på Gaustad,
- nytt overnattingsbygg for pårørende ved Rikshospitalet på Gaustad, til erstatning av midlertidige brakker,
- nytt sykehotell ved Radiumhospitalet

Overnattingstilbudet til pårørende er prioritert foran sykehotellet på Radiumhospitalet, siden dette er en lovpålagt oppgave, hjemlet i Forskrift om barns opphold i helseinstitusjon. Helse Sør-Øst RHF har derfor godkjent utvidelse av sykehotellet på Gaustad og nytt overnattingsbygg for pårørende. Dette innebærer at tilbudet for overnatting i sykehotell blir utvidet med 33 senger, fra dagens 187 til 220.

Helse Sør-Øst RHF er samtidig i ferd med å gjennomføre et omstillingsprogram i tråd med oppdrag gitt av Helse- og omsorgsdepartementet. Helse Sør-Øst RHF har understreket at det, blant annet i forbindelse med arbeidet knyttet til dette, vil være helt sentralt å sikre en god utnyttelse av den samlede kapasiteten til helseforetakene i foretaksgruppen.

SPØRSMÅL NR. 966**Innlevert 18. april 2008 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter****Besvart 29. april 2008 av finansminister Kristin Halvorsen****Spørsmål:**

«Kan finansministeren gi et anslag på hvor mange det er grunn til å frykte vil forlate Norge på grunn av den særnorske formuesskatten i årene fremover?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge finansministeren vil de 100 rikeste i Norge spare 7 millioner kroner i formuesskatt i snitt ved å flytte til f.eks. Sverige. Med et slikt økonomisk insentiv er det nærliggende å tro at Norge vil tape både kapital og kompetanse til utlandet. Dessuten vil det være billigere å eie f.eks. norsk industri fra utlandet, isteden for i Norge. Norge kan således bli et filialland.

Svar:

Formuesskatten er residensbasert, det vil si at den i praksis er uavhengig av hvor den norske skattyteren har plassert sin formue. Formuesskatten vil derfor ikke gjøre det mer lønnsomt for en norsk investor å investere i utlandet enn i Norge. For å unngå formuesskatt må investoren bosette seg i et land som ikke har formuesskatt.

Det er riktig, som stortingsrepresentant Hagesæter påpeker, at de mest formuende isolert sett kan spare store beløp ved å bli skattemessig bosatt i et land som ikke har formuesskatt. For å kunne si noe om de skattemessige insentivene til en slik tilpasning, må en imidlertid se på skattesystemet som helhet i det lan-

det en ønsker å sammenlikne med, ikke ett enkelt element som formuesskatten.

Finansdepartementet har ikke et anslag på hvor mange som i fremtiden vil kunne emigrere som følge av formuesskatten. I den grad slik tilpasning skulle finne sted, er det imidlertid ikke grunn til å tro at dette vil påvirke investeringsnivået i Norge i særlig grad. En investor som har emigrert til et land uten formuesskatt, vil i utgangspunktet være fritatt for formuesskatt uansett hvor han plasserer sin formue. Det avgjørende for investeringsbeslutningen vil dermed, alt annet likt, være avkastningen før formuesskatt uavhengig av i hvilket land prosjektene er lokalisert.

For øvrig vil jeg peke på at dagens regler for å bli skattemessig bosatt i et annet land er relativt strenge og utformet slik at en person ikke kan skifte skattemessig bostedsland uten å flytte reelt. Blant annet

kan verken personen selv, ektefelle, samboer eller mindreårig barn eie eller leie bolig i Norge. Man kan heller ikke oppholde seg i Norge mer enn 61 dager i året. Hvis man har vært bosatt i Norge i minst 10 år, må man oppfylle disse vilkårene fire år på rad før det skattemessige bostedet i Norge opphører.

En beslutning om å bli skattemessig bosatt i et annet land vil for de fleste, også de rikeste, avhenge av mer enn skattebelastningen. Blant annet vil velferdsordninger, kvaliteten på offentlig og privat tjenestetilbud og andre samfunnsmessige forhold ha betydning for hvilket land man ønsker å bosette seg i. I tillegg vil selvsagt personlig tilknytning og familieforhold mv. spille inn. Jeg er ikke bekymret for at de samlede levekårene i Norge for de rikeste, formuesskatten tatt i betraktning, vil føre til stor utflytting og at dette vil representere et samfunnsproblem.

SPØRSMÅL NR. 967

Innlevert 18. april 2008 av stortingsrepresentant Hans Frode Kielland Asmyhr

Besvart 29. april 2008 av justisminister Knut Storberget

Spørsmål:

«Romerike politidistrikt har det politifaglige ansvaret for hovedflyplassen på Gardermoen. 25 pst. av politidistriktets budsjettmidler går til å betjene funksjoner på Gardermoen, bl.a. passkontroll, statsbesøk o.l., oppgaver som må sies å være av nasjonal karakter. Andre presserende politioppgaver på Romerike lider av dette fordi dette krever store ressurser.

Synes statsråden det er riktig at Romerike politidistrikt skal finansiere nasjonale oppgaver på landets hovedflyplass slik at dette går ut over det lokale politiarbeidet?»

Svar:

Denne regjeringen har økt politiets budsjetter med en halv milliard kroner i perioden 2006 - 2008. Antallet elever ved Politihøgskolen ble økt til 432 studenter i 2007. Det økte opptaket er videreført i 2008-budsjettet. Dette gjør vi både fordi vi forventer en stor avgang i årene fremover, men også fordi regjeringen vil styrke politiet slik at politireformens innsjoner oppfylles.

Politidirektoratet har fått i oppdrag å utrede politi- og lensmannsetatens utdannings- og bemanningsbehov, både når det gjelder politiutdannet personell og personell med annen utdanning, frem til 2015. Rapporten vil foreligge i juni 2008.

Politidirektoratet er departementets utøvende organ for planlegging og iverksetting av tiltak innenfor politiets virksomhet, herunder ressursfordeling, organisering og resultatoppfølging. Direktoratet fordele politibudsjettet etter en ressursfordelingsmodell som benytter en rekke kriterier for å få en mest mulig riktig fordeling av budsjettet mellom politidistriktene. Direktoratet legger stor vekt på at fordelingskriteriene skal bidra til at det enkelte politidistrikt har en ressursandel i forhold til distriktets oppgaver og lokale forhold.

Når det gjelder Romerike politidistrikt fanger modellen også opp "særlige forhold" som tilsier styrket bemanning på grunn av at distriktet har ansvaret for hovedflyplassen. Det kan her nevnes at Romerike politidistrikt ved opprettelsen av Gardermoen lufthavn ble tilført 81 stillinger for å løse oppgaver knyttet til lufthavnen og grensekontrollen. I budsjetttrammen til Romerike politidistrikt har Politidirektoratet fulgt opp dette, senest ved Politidirektoratets budsjettfordeling inneværende år.

Når det gjelder fordeling og disponering av ressurser til oppgaveløsninger i Romerike politidistrikt, er dette et ansvar som er delegert til politimesteren.

Jeg har tillit til at politimesteren foretar de nødvendige prioriteringer for å sikre hele politidistriktet en god polititjeneste.

SPØRSMÅL NR. 968**Innlevert 18. april 2008 av stortingsrepresentant Hans Frode Kielland Asmyhr****Besvart 25. april 2008 av landbruks- og matminister Terje Riis-Johansen****Spørsmål:**

«Etter at Dyrevernalliansen i 2005 avslørte lovstridig avlaving av reinsdyr i Vest-Finnmark, besluttet Mattilsynet å styrke tilsynet med rein i Finnmark. Dette utvidede tilsynet er ikke gjennomført som planlagt og det skal fortsatt være uholdbare dyrevernsmessige forhold i reindriftsnæringen. Problemstillinger knyttet til habilitet og stridigheter mellom samer er kjent fra før og svekker næringens troverdighet til egenkontroll.

Hvordan følger statsråden opp tilsynet med dyrevern i reindriftsnæringen?»

Svar:

Mattilsynet, Region Troms og Finnmark, fikk fra og med 2007 økte midler til intensivt tilsyn med reindriften. Mattilsynet har etter dette gjennomført en betydelig økning når det gjelder tilsyn i forhold til tidligere år. Dette gjelder også tilsyn med avlaving av dyr.

Hovedtyngden av tilsynet gjennomføres når dyrene er samlet i gjerder i forbindelse med flytting mellom beiter, utskilling av dyr som skal sendes til slakteri, merking av dyr osv. Dyrene går ellers fritt på beite.

I tillegg til slakting ved slakteri, er det vanlig at reineierne slakter dyr til eget forbruk. Det meste av slik slakting foregår i forbindelse med at flokkene er

samlet i gjerder. Mattilsynet fører tilsyn med alle typer aktivitet når det gjennomføres tilsynsbesøk i gjerdene. Mattilsynet fører i tillegg kontinuerlig tilsyn med slakterier, herunder forholdene under avlaving.

Verken Mattilsynet eller tidligere Statens dyrehelsetilsyn, har observert avlaving som foregår på den måten som ble avdekket av Dyrevernalliansen i 2005. Mattilsynet har anmeldt forholdet som ble dokumentert på filmen. Saken er ikke ferdig behandlet i rettsapparatet. Vedkommende reineier ble frikjent i tingretten, men Mattilsynet har anket dommen.

Mattilsynet har i tillegg til å gjennomføre en betydelig økning i tilsynsaktiviteten, også økt sin veiledningsaktivitet overfor reindriftsnæringen. Her har Mattilsynet blant annet satt fokus på riktig bruk av krumkniv ved slakting av rein.

Det foreligger også et forslag til forskrift om bedøving av rein med krumkniv. I forskriften foreslås det blant annet å stille krav til obligatorisk, formalisert opplæring i bruk av krumkniv og avblødning av rein. Utdanningsopplegget er klart i disse dager.

Forskriften er nå ute til høring. I forbindelse med utarbeidelsen av forskriften har Mattilsynet konsultert reindriftsnæringen. Mattilsynet mener at dette har bidratt til økt fokus på riktig bruk av krumkniv i næringen.

Mattilsynet har videre bidratt med innspill om dyrevelferd til fagplanene for fagopplæringen i reindrift i den videregående skolen (Reindriftsskolen).

SPØRSMÅL NR. 969**Innlevert 21. april 2008 av stortingsrepresentant Vera Lysklætt****Besvart 6. mai 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad****Spørsmål:**

«Det er stor misnøye i Karasjok pga. den måten Helse Nord har inngått kontrakt på i forbindelse med pasienttransport både internt i kommunen og kjøring til og fra behandlende instans utenfor kommunen. Dette har vært en svært uryddig prosess, og forholdet ble derfor klaget inn til KOFA (klageinstans for offentlige anskaffelser). KOFA har konkludert med at

oppdragsgiver har begått regelbrudd og at dette har skjedd på urettmessig grunnlag.

Vil helseministeren sørge for at det ryddes opp i denne saken?»

BEGRUNNELSE:

Drosjenæringa har innehatt anbudskontrakt for denne tjenesten i perioden 01.07.04-30.06.06. Denne

har blitt prolongert periodevis frem til 15.05.07, i påvente av gjennomføring av ny konkurranse/tildeling av nye kontrakt(er). Etter 15.05.07 har drosjenæringa kun en oppgjørsavtale med Helse Finnmark (HF) for utførelse av/oppgjør for slik transport.

Sommeren 2006 utlyste HF anbudskonkurranse - som senhøstes samme år ble kansellert grunnet regelbrudd hos oppdragsgiver.

Etter dette overtok Helse Nord RHF (HN) det formelle ansvaret for gjennomføring av ny konkurranse.

Ny prosess - 1.gang:

31.01.07 utlyste HN anbudskonkurranse - som ble trukket tilbake grunnet regelbrudd hos oppdragsgiver.

Ny prosess - 2.gang:

22.02.07 utlyste HN anbudskonkurranse, som i mai ble ansett som mislykket - bl.a. grunnet manglende konkurranse. Underveis i prosessen ble konkurransegrunnlaget endret - noe som ble oppfattet som vesentlige endringer og dermed brudd på regelverket. Forholdet ble klaget inn for KOFA - en klagebehandling som tok flere måneder.

09.07.07 inviterte HN til konkurranse med forhandlinger. Invitasjonen gikk ut til alle med taxi- og turvognløyve i Finnmark - med en frist 03.09.07.

Før tilbudsfristen gikk ut, hadde KOFA ferdigbehandlet klagen og konkludert med at oppdragsgiver har begått regelbrudd som medfører at "ny prosess - 2.gang" skulle ha vært avsluttet. Dette betyr at videreføring i form av konkurranse med forhandlinger skjedde på urettmessig grunnlag. Oppdragsgiver velger imidlertid allikevel å kjøre konkurransen videre.

I påfølgende periode avholdes ett forhandlingsmøte i oktober. HN ber om revidert tilbud fra de leverandører som er med i prosessen. Det var ingen øvrig dialog eller forhandling.

Den 12.12.07 bes leverandørene inngi et siste revidert tilbud pr. 19.12.07. Dette skjer etter at vedståelsesfrist pr. opprinnelige tilbud den 03.09. og revidert tilbud pr. 31.10. er passert.

I februar 2008 inngås kontrakt med leverandør i Karasjok. Hele det øvrige fylket står uten avtalepart.

Oppsummering:

HN har videreført en konkurranse som ifølge KOFA skulle ha vært avsluttet.

I tillegg er det begått ytterligere regelbrudd ved å be om nytt tilbud etter at vedståelsesfrist er passert.

Kontraktsinngåelse i Karasjok har ikke skjedd i henhold til lov og forskrift om offentlig anskaffelse.

Svar:

Jeg har gjennom min styringsdialog med de regionale helseforetakene understreket viktigheten av at en overholder regelverket for offentlige anskaffelser. I foretaksmøtet for 2007 ble det overfor bl.a. Helse Nord RHF satt krav om at de skulle gjennomgå sine innkjøpssystemer og påse at nytt regelverk om offentlige anskaffelser er kjent og etterlevet.

Når det gjelder denne konkrete saken, så har Helse Nord RHF informert meg om at det ikke medfører riktighet at tilbud er inngitt etter vedståelsesfristens utløp. Konkurransen i Finnmark var videreført som konkurranse med forhandling uten forutgående kunngjøring, dette i tråd med anskaffelsesforskriften. Underveis i anskaffelsesprosessen, fastslo Kofa i sak 2007/36 at konkurransegrunnlaget hadde vært gjenstand for vesentlige endringer. Den forutgående vurdering fra Helse Nord RHF var imidlertid at de endringer som var foretatt, ikke var av vesentlig karakter. Vurderingen var basert på kunnskap om markedet for denne type tjenester i Finnmark, og det forhold at samtlige leverandører var videre invitert til å delta i konkurransen.

Helse Nord ser imidlertid at prosessen kunne vært stanset, men mener at det foreligger reelle meningsmotsetninger som kun domstolen kan ta endelig stilling til. Helse Nord RHF mener at de i anskaffelsesprosessene så langt har lagt til rette for at både små og store tilbydere skal kunne ha mulighet til å delta i konkurransen. En naturlig konsekvens av anbudsutsetting er imidlertid at ikke alle kan vinne konkurransen, noe som derfor kan medføre endret leverandør av tjenestene.

Avtalen som er inngått i Karasjok starter å løpe 1. juni d.å. Det er således ingen erfaringer med transporttilbudet, og derved heller ikke grunnlag for å si noe om at det ikke er tilfredsstillende.

SPØRSMÅL NR. 970**Innlevert 21. april 2008 av stortingsrepresentant Åge Starheim****Besvart 29. april 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«Av ulike grunnar er ferjer ute av drift på ferjestrekningar i Sogn og Fjordane, og ferjer frå andre ferjesamband må overførast som naudløysing, eller når det er to ferjer som trafikkerar strekninga, vert det igjen berre ei ferje. Dette er svært uheldig for dei reisande på dei ferjestrekningane som vert råka.

Vil statsråden ta initiativet til at det i anbudsutlysingane vert stilt krav om at anbydar må stille med reserveferje som straks kan setjast inn i dei sambanda som vert råka av at ferja er ute av drift?»

Svar:

I samband med anbudsutlysing set Statens vegvesen krav til reserveferje i konkurransegrunnlaget. Kravet er todelt. Ved verkstadopphald og andre planlagde driftsavbrot, er det krav om at reserveferje skal vere på plass når den ordinære ferja vert teken ut av rute.

Ved ikkje planlagde og kortvarige driftsavbrot vert krav til reserveferje vurdert spesielt for kvart ein-skild samband. I samband som vert trafikkerte med to ferjer, vert det akseptert at ei ferje trafikkerer sambandet aleine i ein kortare periode. I samband som

vert trafikkert av ei ferje, vert det stilt krav om at det skal setjast inn eit reservefartøy etter ein nærmare gjeven tidsfrist. I enkelte samband, der det er mange pendlarar/skuleelevar, vert det stilt krav om at passasjerbåt vert sett i drift på eit tidlegare tidspunkt.

Det vert stilt krav om reserveferjeløysingar for kvar anbudsopake, så eg vonar at kapasiteten når det gjeld reserveferjer blir betre etter kvart som fleire anbod startar opp. Totalt sett bør vi ha ein tilfredstillande situasjon i forhold til reserveferjemateriell når alle sambanda er ute på anbod. Anbudsutlysingane så langt har ført til mange nybygg, og eg vonar at det vil redusere problema med driftsavbrot.

Løysing med eiga reserveferje for kvart ein-skild samband vil vere kostnadsdrivande og vil derfor få uheldige konsekvensar for andre satsingar innanfor samferdselssektoren, til dømes målet om å styrkje det daglege ferjetilbodet i fleire samband. Dette medfører at det ikkje alltid er mogleg straks å setje inn reserveferje i dei sambanda som vert råka av at ferja er ute av drift.

Samferdselsdepartementet meiner at felles reserveferjer for fleire samband gir god utnytting av ressursane, og også eit tilfredsstillande tilbod til dei reisande.

SPØRSMÅL NR. 971**Innlevert 21. april 2008 av stortingsrepresentant Vigdis Giltun****Besvart 25. april 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad****Spørsmål:**

«Helsepersonell har en ansvarsfull oppgave der det er nødvendig å være skjerpet, bevisst og edruelig til enhver tid slik at pasientenes interesser, helse og sikkerhet ivaretas på best mulig måte. Helsepersonellovens § 8 er klar når det gjelder inntak av alkohol eller rusmidler i arbeidstiden, men forskrift om prøvetaking ved mistanke om overtredelse og bestemmelser om forbud mot inntak av rusmidler i et nærmere bestemt tidsrom før tjenestetiden begynner, mangler.

Vil statsråden vurdere innføring av slik forskrift?»

BEGRUNNELSE:

Dessverre må vi gå ut fra at det forekommer tilfeller av rusmiddelmissbruk også blant helsepersonell. I disse yrkene er det spesielt farlig dersom utøverne er påvirket av rusmidler. Det er lettere å begå feil, glemme viktige beskjeder og få redusert bevissthet på viktige forhold. I tilfeller hvor rusmiddelmissbruket er synlig og gir seg utslag i forhold som lett kan konstateres og reageres mot er kanskje faren ikke så stor fordi det blir mulig å gripe inn i tide. Imidlertid forekommer det misbruk som ikke så lett lar seg påvise men som kan være minst like farlige. Dette

gjelder kanskje særlig medikamentbruk hvor mistanken kan være til stede, men symptomene er mere

usikre. I slike tilfeller kan det være nødvendig med testing for å få avkrefte eller bekrefte mistanken. I lov om helsepersonell er det åpnet for at den ansatte kan pålegges å avlegge blodprøve eller lignende prøver ved mistanke om overtredelse av første ledd, men forutsetningen er at det må foreligge en forskrift. Denne forskriften er, så vidt meg bekjent, ikke utarbeidet.

Svar:

Som representanten Giltun viser til kan departementet med hjemmel i helsepersonelloven § 8 tredje ledd gi forskrift om at det skal kunne foretas prøvetaking ved mistanke om overtredelse av bestemmelsens forbud mot inntak av rusmidler i arbeidstiden, samt forskrift med bestemmelser om forbud mot inntak av rusmidler i et nærmere bestemt tidsrom før tjenestetiden begynner.

Misbruk av rusmidler blant helsepersonell kan utgjøre en fare for pasientsikkerheten og kvaliteten i helsetjenesten, samtidig som dette også vil svekke tilliten til både helsepersonell og helsetjenesten. Tilsynsmyndighetene behandler hvert år flere tilsynssaker med utspring i rusmiddelmissbruk. Det er grunn til å anta at de sakene som avdekkes sannsynligvis bare viser en del av det misbruket som foregår.

I likhet med representanten Giltun er jeg derfor av den oppfatning at det kan være behov for bestemmelser om at det skal kunne foretas prøvetaking ved mistanke om rusmisbruk i arbeidstiden, samt bestemmelser om forbud mot inntak av rusmidler i et nærmere bestemt tidsrom før tjenestetiden. Jeg har derfor ved brev av 12. mars 2008 bedt Statens helsetilsyn utarbeide utkast til høringsnotat med forslag til slik forskrift innen 1. oktober 2008. Departementet vil, etter å ha mottatt utkastet til høringsnotat, foreta eventuelle justeringer før forslaget sendes på 3 måneders høring.

SPØRSMÅL NR. 972

Innlevert 21. april 2008 av stortingsrepresentant Borghild Tenden

Besvart 29. april 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«Vil statsråden lytte til lokale interesser i spørsmålet om fremdriften på Kolsåsbanen og vil statsråden engasjere seg i Samordningsorganet SKØ for å bidra til en løsning?»

BEGRUNNELSE:

I Budstikka 12. april kan vi lese at Kolsåsbanen blir kraftig forsinket grunnet forhold knyttet til omlegging av T-banedriften i Oslo Kommune. Denne omleggingen får store konsekvenser for fremdriften av Kolsåsbanen, som blir kraftig forsinket. Aksjon for Drift av Kolsåsbanen sier politisk ledelse i samferdselsdepartementet ikke er villige til å se på saken, og at de er blitt avvist av politisk ledelse om å få til et møte om Kolsåsbanen.

Samordningsorganet for kollektivtrafikken i det sentrale Østlandsområdet (SKØ) er et forum for diskusjon av spørsmål som er av gjensidig interesse for de politiske myndighetene med ansvar for kollektivtrafikk i SKØ-området. SKØ kan være en pådriver for bedre samarbeid og samordning mellom de forskjellige aktørene i kollektivtrafikken.

Svar:

Jeg viser til mitt svar av 29. mars 2007 på spørsmål 818 angående Kolsåsbanen fra representanten Borghild Tenden.

Oppgradering av Kolsåsbanen og drift av midlertidig kollektivtilbud i anleggsperioden er et klart lokalt ansvar i tråd med gjeldende oppgave- og ansvarsdeling for kollektivtransport. Statens ansvar og rolle tilsier imidlertid ikke at departementet bør involvere seg i detaljene omkring gjennomføringen av dette prosjektet. Statens vegvesen kan bistå med plan- og koordineringskompetanse dersom det er ønskelig.

Oppgradering av Kolsåsbanen er prioritert i handlingsprogrammet for investeringer på øvrig riksvegnett for perioden 2006-2009 både i Akershus og Oslo, og inngår i det lokale forslaget til Oslopakke 3. På grunn av manglende planer, spesielt i Akershus, og økte kostnadsoverslag har gjennomføringen av prosjektet tatt lenger tid enn forutsatt. I tillegg er praktiske forhold knyttet til omlegging av T-banedriften i Oslo en forsinkende faktor. I St.prp. nr. 40 (2007-2008) har departementet redegjort for videre

utbygging av Kolsåsbanen i begge fylker. Statens vegvesen går inn for at Kolsåsbanen i Oslo i første omgang blir videreført til Jar i Akershus. Det er grunn til å regne med at videreføring av prosjektet vil bli høyt prioritert ved utarbeidelse av handlingsprogram for perioden 2010-2013.

Jeg forholder meg til lokalpolitiske vedtak og forutsetter at lokale myndigheter tar ansvar i denne saken. Jeg er kjent med at arbeidet med framdrift og budsjett for Kolsåsbanen blir koordinert gjennom Oslopakke 2-samarbeidet, der de fleste relevante aktører deltar. Koordineringsgruppen for Oslopakke 2 har tatt initiativ til å se på hvordan organiseringen av arbeidet med Kolsåsbanen kan gjøres bedre.

SKØ er et organ for drøfting av problemstillinger

som berører kollektivtransporten i Østlandsområdet på tvers av transportsalg og administrative grenser. SKØ kan ikke fatte beslutninger om å gi enkeltaktører pålegg om å gjennomføre bestemte tiltak, men bidra til å smøre beslutningsprosesser som angår flere enn ett av medlemmene. Dersom det skulle være forhold som gjør at Oslo kommune og Akershus fylkeskommune mener at Samferdselsdepartementet kan bidra til å finne en løsning i saken vil jeg selvfølgelig stille meg positiv til en slik henvendelse.

Jeg har tidligere i møte med lokale myndigheter understreket viktigheten av at det gis prioritet til å avklare Kolsåsbanens videre utvikling og at de tiltak man blir enige om, gjennomføres raskt.

SPØRSMÅL NR. 973

Innlevert 21. april 2008 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 29. april 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«Vil statsråden ta initiativ til å gjøre prøveordningen med samband Skutvik-Svolvær til en reell prøveordning, samt komme i møte de vel begrunnede bekymringer reise- og næringsliv i regionen har fremført, for eksempel ved å revurdere forslaget fra behandlingen av statsbudsjettet for 2008 om 2 daglige avganger i sommerhalvåret?»

BEGRUNNELSE:

Fergesambandet Skutvik-Svolvær anses av reiselivsnæring, lokale myndigheter og øvrig næringsliv som en av hovedpilarene for å tiltrekke og beholde de muligheter reiselivet gir til hele Salten/Lofotregionen. I forbindelse med Lofast-åpningen ble det fra lokalt hold bedt om å opprettholde fergetilbudet i en prøveperiode. Utfallet ble at det fra 2008 gjøres en prøveordning med en avgang i døgnet på dette sambandet. En avgang i døgnet anses av nærings- og reiseliv som så utilstrekkelig at verdien som prøveordning er tvilsom.

Innovasjon Norge viser til at reiseoperatørene begynte salg av sine lofotprodukter allerede i 2006. Reaksjon fra de internasjonale turoperatørene er meget sterke og entydig negative, etter at disse ble kjent med endringene i fergerutene for sommeren ble klar i midten av mars. Nå planlegges programmene for 2009 og 2010, og turoperatørene ser ikke bort fra at

Lofoten må tas ut av enkelte rundreiseprodukter. Reise- og næringsliv er sterkt bekymret for konsekvensene av det dårlige tilbudet, både den direkte virkningen for turistnæringen og for ringvirkningene i hele regionen.

Sambandet representerer mer enn bare samferdselsmessige hensyn, som en sentral brikke i regionens reiseliv og øvrige næringsliv. Det er derfor grunn til å se på sambandet som noe mer enn den snevre betydningen som transportrute.

Svar:

Jeg viser til at det er en stor utfordring å få til tilfredsstillende tilbud innenfor de tilgjengelige ressursene for de ferjesamband som er berørt av Lofast. Åpningen av Lofast har ført til behov for styrking av sambandet Bognes-Lødingen, samtidig som trafikkgrunnlaget i sambandet Melbu-Fiskebøl har blitt mindre. Jeg kan derfor ikke tilrå en utvidelse av tilbudet i sambandet Skutvik-Svolvær til to daglige seilinger i sommerhalvåret i prøveperioden. Det foretas en løpende evaluering av opplegget for Skutviksambandet og betjeningen av Skrova under prøveperioden, som det foreløpig er bestemt skal vare ut 2008. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med en ny vurdering når erfaringene om trafikkbevegelsene er kartlagt for 2008. Jeg mener for øvrig at sambandet Bognes-Lødingen bør kunne være et tilfredsstillende

alternativ til sambandet Skutvik-Svolvær for turer til Lofoten.

I opposisjonens forslag i Innst. S. nr. 13 (2007-2008) om to daglige seilinger i Skutviksambandet i sommerhalvåret var det for øvrig forutsatt at kostnadene ved et slikt tilbud skulle dekkes innenfor de tilgjengelige ressurser for de ferjesamband som er berørt av Lofast.

Dersom det kommer en henvendelse fra fylkeskommunen om å redusere tilbudet i andre samband for å styrke tilbudet i Svolvær-Skutvik, vil jeg vurdere det.

Jeg gjør for øvrig oppmerksom på at ansvaret for driften av disse sambandene uansett skal overføres til fylkeskommunen 1. januar 2010.

SPØRSMÅL NR. 974

Innlevert 21. april 2008 av stortingsrepresentant Trine Skei Grande

Besvart 2. mai 2008 av kultur- og kirkeminister Trond Giske

Spørsmål:

«Vil statsråden bidra til at studenter ved bachelorutdanningen i scenografi ved Kunsthøgskolen i Oslo (KHiO) får tildelt stipend basert på gjennomført kunstutdanning på lik linje med f.eks. tilsvarende studenter ved scenografiutdanningen ved Høgskolen i Østfold (HiØ)?»

BEGRUNNELSE:

Etter det undertegnede har blitt gjort kjent med, får ikke studenter ved bachelorutdanningen i scenografi ved KHiO tildelt stipend ved gjennomført kunstutdanning. Dette til tross for at studenter som fullfører tilsvarende utdanning ved HiØ har rett til å få dette stipendet.

Scenografiutdanningen ved KHiO ble startet opp høsten 2005, og etter det undertegnede har blitt opplyst om omfattes derfor ikke utdanningen av gjeldende forskrift om stipend basert på gjennomført kunstutdanning (11.10.2002).

Det er p.t. fire avgangsstudenter ved scenografiutdanningen ved KHiO, og etter undertegnede mening burde disse og kommende studenter ved utdanningen gis like vilkår som studenter ved tilsvarende utdanninger ved andre institusjoner.

Svar:

Forskrift om stipend basert på gjennomført kunstutdanning er opprettet for å lette overgangen til arbeidslivet for nyutdannede kunstnere i en etableringsfase. Ordningen omfatter kunstnere som er uteksaminert ved de utdanningsinstitusjoner som er spesielt oppregnet i forskriften. Følgende utdanningsinstitusjoner/linjer er oppregnet:

Kunsthøgskolen i Oslo, avdeling Statens kunstakademi (SKA)

Kunsthøgskolen i Oslo, avdeling Statens håndverks- og kunstindustriskole (SHKS)

– høgskolekandidat kunstfag

– hovedfag kunstfag

Kunsthøgskolen i Oslo, avdeling Statens balletthøgskole (SBHS)

Kunsthøgskolen i Oslo, avdeling Statens operahøgskole (SOHS)

Kunsthøgskolen i Oslo, avdeling Statens teaterhøgskole (STHS)

– instruktørlinje

Kunsthøgskolen i Bergen, avdeling kunstakademiet
Kunsthøgskolen i Bergen, avdeling for spesialisert kunst

– grunnstudium

– hovedfag

Kunstakademiet NTNU

Den norske Balletthøgskole

Norges Musikkhøgskoles høyere avdeling - diplomstudie i komposisjon, orkesterledelse og vokalutøving

Høgskolen i Østfold - Akademi for figurteater.

Innenfor teaterfeltet er det skuespiller- og scenografiutdanningen ved Akademi for figurteater ved Høgskolen i Østfold samt instruktørlinjen ved Kunsthøgskolen i Oslo som er inkludert. Forskriften var gjenstand for grundige drøftelser med kunstnerorganisasjonene før den ble vedtatt.

Forskriften må oppdateres, blant annet fordi institusjonene har endret struktur.

Departementet vil derfor gjennomgå forskriften. I den sammenheng vil det være naturlig å vurdere om forskriften bør utvides.

SPØRSMÅL NR. 975**Innlevert 22. april 2008 av stortingsrepresentant Odd Einar Dørum****Besvart 30. april 2008 av fornyings- og administrasjonsminister Heidi Grande Røys****Spørsmål:**

«Vil statsråden ta initiativ til at departementene ved innkjøp av varer stiller krav om at leverandøren er tilknyttet en godkjent ordning for innsamling og gjenvinning?»

BEGRUNNELSE:

Staten påvirker miljøet gjennom sin innkjøpspolitikk. Offentlige virksomheter kjøper varer og tjenester for over 200 mrd. kroner hvert år.

Næringslivet arbeider aktivt, gjennom etablerte returselskaper, med å gjennomføre myndighetenes krav om gjenvinning av brukt emballasje. Den største utfordringen ligger i å fange opp dem som i dag er gratispassasjerer og ikke bidrar i finansieringen slik at miljømessige hensyn og like konkurransevilkår ivaretas.

Dette kan løses ved at offentlig forvaltning ved innkjøp av varer stiller krav om at leverandøren er tilknyttet en godkjent ordning for innsamling og gjenvinning av emballasje.

Svar:

Regjeringen vedtok i juni 2007 en handlingsplan for miljø- og samfunnsbevisste offentlige anskaffelser. Som et tiltak i handlingsplanen skal det utarbeides sett med miljøkriterier for noen utvalgte viktige innkjøpstyper. Formålet med kriteriene er å gi innkjøperne et enkelt og kvalitetssikret verktøy for å stille miljøkrav ved offentlige anskaffelser. Statlige enheter er gjennom tildelingsbrev pålagt å følge opp handlingsplanen og benytte miljøkriteriene.

Miljøkriteriene er utarbeidet av Panelet for miljøbevisste offentlige anskaffelser på oppdrag fra Miljøverndepartementet. Flere av kriteriene er overlevert til Miljø- og utviklingsministeren og meg, mens ytterligere kriterier er under utarbeiding. Se [\[kjopspanelet.no\]\(http://kjopspanelet.no\) for mer informasjon om miljøkriteriesettene.](http://www.inn-</p></div><div data-bbox=)

Miljømessig forsvarlig behandling av emballasje er viktig og miljøkriteriene inneholder derfor en standardformulering som skal inntas som kontraktskrav til leverandøren som får tildelt kontrakten.

Kontraktsvilkåret lyder: "Emballasje: Hvis norsk leverandør (produsent eller importør) benytter emballasje, skal det senest ved kontraktsinngåelse fremlegges dokumentasjon for at leverandøren er medlem i en returordning eller oppfyller forpliktelsen gjennom egen returordning med egen ordning for sluttbehandling hvor emballasjen blir tatt hånd om på en miljømessig forsvarlig måte (Grønt Punkt Norge AS eller tilsvarende returordning)".

Kontraktskravet gjelder for norske leverandører siden det kan fremstå som en indirekte diskriminering eller begrensning på samhandelen å pålegge utenlandske leverandører et tilsvarende krav. Det er fordi det vil kunne være mer byrdefullt å oppfylle kravet ved et salg fra en utenlandsk leverandør enn fra en norsk leverandør som opptrer jevnlig i det norske markedet.

For norske leverandører sikrer kontraktskravet at emballasjen samles inn og får en forsvarlig sluttbehandling slik at hensynet til miljøet ivaretas. Kontraktsvilkåret pålegger ikke tilknytning til en godkjent returordning fordi det relevante er at emballasjen blir håndtert på en miljøvennlig forsvarlig måte, ikke hvem som håndterer emballasjen.

Departementene har i dag ordninger for håndtering av emballasje hvor noe av emballasjen blir hentet og håndtert av leverandørene selv, mens andre deler av emballasjen blir håndtert i departementenes felles miljøstasjon. Dette sikrer en forsvarlig miljøvennlig håndtering. Det felles utformede kontraktsvilkåret i miljøkriteriene vil sikre at leverandørene blir pålagt ansvaret og kostnadene ved håndtering av emballasjeavfallet.

SPØRSMÅL NR. 976**Innlevert 22. april 2008 av stortingsrepresentant Peter Skovholt Gitmark****Besvart 25. april 2008 av finansminister Kristin Halvorsen****Spørsmål:**

«Stortinget vedtok i statsbudsjettet for 2007 å innføre fritak fra særavgiften på bensin og diesel for alternative drivstoff. Som eksempel på alternative drivstoff nevner Regjeringen i St.prp. nr. 1 (2006-2007) bioetanol, biodiesel, biogass, autogass (LPG), naturgass (CNG og NGL), hydrogen, hytan og elektrisitet.

Kan finansministeren bekrefte at GTL, slik som EcoFuel D2, er omfattet av det vedtatte avgiftsfritaket?»

BEGRUNNELSE:

EcoFuel D2 er en syntetisk diesel basert på naturgass som er gjort flytende gjennom GTL-teknologi (Gas to Liquid). Drivstoffet kan brukes på alle dieselmotorer som erstatning for tradisjonell diesel. Ecofuel D2 gir en betydelig reduksjon i utslippene av CO₂ sammenlignet med diesel, og partikkelutslippene blir betraktelig redusert selv uten partikkelfilter.

Svar:

Avgrensningen av hvilke produkter som ilegges henholdsvis bensin- og autodieselavgift følger av særavgiftsforskriften. Bensinavgift ilegges foruten bensin, også blandinger der bensin utgjør hovedbestanddel. White spirit, kristall (krystallolje) og dilutin er derimot ikke omfattet. Autodieselavgift ilegges mineralolje, herunder parafin, fyringsparafin, gassolje, dieselolje og fyringsolje.

I omtalen av alternative drivstoff i St. prp. nr. 1 (2006-2007) Skatte-, avgifts-, og tollvedtak fremgår det at det de siste årene har kommet en rekke alternativer til bensin og diesel på markedet. Bioetanol, bio-

diesel, biogass, autogass (LPG), naturgass (CNG og NGL), hydrogen, hytan og elektrisitet trekkes fram som eksempler. Dette er produkter som ikke dekkes av bensin- eller autodieselavgiften, og følgelig heller ikke er avgiftspliktige.

Som det fremgår videre i omtalen bør alle trafikanter på prinsipielt grunnlag betale avgift som tilsvarer de kostnadene de påfører samfunnet i form av ulykker, kø, støy, utslipp til luft og veislitasje. Det meste av kostnadene ved bruk av personbil er knyttet til ulykker, kø og støy. Dette er kostnader som i liten grad varierer med valg av drivstoff. I omtalen er vist til at det over tid vil kunne være nødvendig å avgiftsbelegge alternative drivstoff på linje med bensin og diesel, se St. prp. nr. 1 (2006-2007) Skatte-, avgifts- og tollvedtak side 64. Under henvisning til at regjeringen ønsker å stimulere til økt bruk av alternative drivstoff, slik at klimagassutslippene fra transportsektoren kan reduseres, la imidlertid ikke regjeringen opp til å avgiftslegge alternative drivstoff fra 2007.

Når representanten Gitmark hevder at Regjeringen i statsbudsjettet for 2007 innførte fritak fra særavgiften på bensin og diesel for alternative drivstoff, er dette derfor en noe unøyaktig gjengivelse av budsjettomtalen. Alternative drivstoff har gjennomgående ikke vært gjenstand for bensin- eller autodieselavgift, og regjeringen ønsket heller ikke å gjøre dette i budsjettet for 2007.

Som representanten Gitmark påpeker, er EcoFuel D2 en syntetisk diesel basert på naturgass. Spørsmålet om produktet er avgiftspliktig eller ikke, er etter det jeg får opplyst, til avklaring i Toll- og avgiftsdirektoratet. Før Toll- og avgiftsdirektoratet har avklart dette er det vanskelig for meg å si noe om den avgiftsmessige behandlingen av produktet.

SPØRSMÅL NR. 977**Innlevert 22. april 2008 av stortingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen****Besvart 30. april 2008 av olje- og energiminister Åslaug Haga****Spørsmål:**

«Regjeringen forsøker å fremstå svært offensiv på de fleste teknologiområder i energibransjen. Det er "gull" og "månelandinger" innen bioenergi, småkraft, landvind, havvind og CO₂-fri gasskraft. De fleste målsettinger settes påfallende langt frem i tid, men målsettingen om 3 TWH vindkraft skal innfris allerede i 2010. Med nær 2/3 av målet urealisert gjenstår mye. Noe av arbeidet som nå igangsettes preges av kortsiktighet og hastverk.

Mener statsråden det er fornuftig å innfri en målsetting "koste hva det koste vil?»

BEGRUNNELSE:

Flere i kraftbransjen frykter at streben etter å nå målet om 3 TWH vindkraft i 2010 resulterer i enorme pengestøtter til enkelte prosjekter i løpet av noen få år, og deretter en pengetørke når målet er innfridd. En slik tilnærming kan medføre at samfunnet suboptimaliserer investeringene basert på å nå politiske mål i 2010 fremfor å legge til grunn langsiktige energi- og samfunnsmessige kriterier.

Stortinget har i lang tid hatt en målsetting om å realisere 3 TWH vindkraft innen 2010. Målsettingen har vært bekreftet av både denne og forrige regjering. Problemstillingen er ikke politiske målsettinger i seg selv, men mangelen på troverdige og tilstrekkelige virkemidler til å nå målene.

Under den rød-grønne regjeringen har vindkraftbransjen vært eksponert for tre ulike støttereimer. Først ble den lovet grønne sertifikater, deretter en feed-in støtte på 8 øre/kwh, og nå en forbedret investeringsstøtte.

På NORWEAs årsmøte 7. april var vindkraftbransjen tydelig på at det er urealistisk å produsere 3 TWH i 2010. Regjeringen har derimot "presisert" målet til å være 3 TWH vindkraft kontraktsfestet i ENOVA innen 2010. På nevnte årsmøte kom det også tydelig frem at dagens finansieringsnivå til ENOVA langt fra er tilstrekkelig til å realisere Regjeringens ønskede mengde vindkraft.

Enova publiserte sine nye retningslinjer for støtte til vindkraft 21.04.08. Målsettingen er å realisere målet om 3 TWH vindkraft innen 2010.

I DN 22.04.08 lover ENOVA å nå målet om en tredobling av vindkraft innen 2010 - koste hva det koste vil.

Mye tyder på at Regjeringens tilnærming kan bli svært dyr. Øyvind Isachsen i NORWEA påpeker i DN 22.04.08 at pengene som er satt av til nå knapt

rekker til 130 MW vindkraft. I tillegg er det kjent at kun tre vindkraftprosjekter foreløpig er kvalifisert til å konkurrere om midlene fra ENOVA.

I et helhetlig energipolitisk lys burde man bruke samfunnets ressurser på å realisere den beste helhetlige miksen av energiprojekter, uavhengig av å kanalisere dem kun til en teknologi, slik ENOVA indikerer at man kan gjøre når Vindkraftmålet skal innfris "koste hva det koste vil". I tillegg har vindkraftbransjen god grunn til å bekymre seg for rammevilkår etter 2010, dersom ENOVA svir av alle sine vindkraftkroner på få år.

Svar:

Jeg tolker spørsmålet dit hen at det er utlysningen av Enovas Vindkraftprogram som opptar Stortingsrepresentanten mest. Imidlertid retter representanten også kritikk mot Regjeringens øvrige satsningsområder, og skriver at "målsettingene settes påfallende langt frem i tid". Generelt vil jeg påpeke at forutsigbarhet er det absolutte suksesskriteriet for utvikle markeder for fornybar energi. For å få til en varig endring i norsk energiforsyning, må myndighetene tilrettelegge for at de forskjellige teknologiområdene utvikles på en effektiv og bærekraftig måte. Dette kan kun gjøres i et langt tidsperspektiv.

Målet om 3 TWh vindkraft i 2010 har ligget fast siden 1999, og fra 2001 har Enovas investeringsstøtteordning vært virkemiddelet for å nå målet. Med de økonomiske rammene som nå er lagt for satsningen på fornybar energi, legger Enova opp til å nå målet om 3 TWh vindkraft i 2010. Deler av dette vil allerede være i produksjon i 2010 og noe vil være under bygging. Noen av prosjektene vil være i en fase hvor de har mottatt tilsagn fra Enova og gjør det nødvendige forarbeidet for at byggingen kan settes i gang.

Enova styres gjennom 4 års avtaler med Olje- og energidepartementet, der de overordnede målene for selskapet er sentrale. Målet er å etablere 12 TWh fornybar energi og miljøvennlig energiomlegging i årene 2001-2010, hvorav 3 TWh skal være økt utbygging av vindkraft og 4 TWh økt utbygging av fjernvarme.

Fram til i dag har Enova utløst 10 TWh, hvorav 1,4 TWh er vindkraft og 2,7 TWh fjernvarme. Det resterende 6,9 TWh er nådd gjennom blant annet energigjenvinnings- og energisparingsprosjekter. Enova ligger godt an til å nå målene som er satt. De foreløpige resultatene er nådd innenfor ulike teknologier. Delmålene innenfor vind og varme er krevende, men også disse er innenfor rekkevidde.

SPØRSMÅL NR. 978**Innlevert 22. april 2008 av stortingsrepresentant Solveig Horne****Besvart 29. april 2008 av justisminister Knut Storberget****Spørsmål:**

«Kan justisministeren svare på om denne fordelingsmodellen etterleves eller om politidirektoratet holder tilbake midler som skulle vært tildelt det enkelte politidistrikt?»

BEGRUNNELSE:

Det er Politidirektoratet som fordeler budsjettet til politidistriktene etter en kriteriebasert ressursfordelingsmodell. I den forbindelse så har det vist seg at politidistrikter likevel får tildelt mindre enn det de skal ha ifølge nevnte modell.

Svar:

Bevilgningen som stilles til disposisjon for Politidirektoratet under kap 440 Politi- og lensmannsetaten (post 01 Driftsutgifter) skal dekke utgifter til politidistriktene, særorganene, Politidirektoratets egen drift og utgifter til felles drift og prosjekter for etaten. Videre må Politidirektoratet sette av en felles reserve

for etaten, som eventuelt skal nyttes dersom ekstraordinære situasjoner inntreffer.

Politidirektoratet legger stor vekt på å fordele så stor del av bevilgningene som mulig til politidistriktene og særorganene i starten av året. De tilbakeholdte bevilgninger til felles drift og prosjekter er derfor redusert til et minimum.

Jeg viser forøvrig til redegjørelsen som jeg ga i brev av 25.02.08 ifm med representanten Hornes spørsmål om bevilgninger til Rogaland politidistrikt (skriftlig spørsmål nr 655).

Da kriteriemodellen ble utviklet, viste det seg at det var forskjeller på tildelte ressurser mellom politidistriktene. Man har så langt ikke ønsket å omfordele ressurser fra de distriktene som har mer ressurser enn modellen tilsier. Politidirektoratet har imidlertid brukt økte bevilgninger til politiet til å foreta en utjevning til de politidistriktene som har hatt lavest ressurstilgang. Noen av de ressursmessige forskjellene som var ved etablering av modellen i 2003/2004 er således jevnet ut. Politidirektoratet opplyser at de vil søke å ytterligere utjevne disse forskjellene i årene som kommer. Jeg vil følge denne situasjonen nøye.

SPØRSMÅL NR. 979**Innlevert 23. april 2008 av stortingsrepresentant Odd Einar Dørum****Besvart 30. april 2008 av forsknings- og høyere utdanningsminister Tora Aasland****Spørsmål:**

«Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til skriftlig besvarelse til forsknings- og høyere utdanningsministeren:

Vil statsråden vurdere å frigi midler til bachelorutdanningen i luftfartsfag ved Universitetet i Tromsø i påvente av ESAs beslutning?»

BEGRUNNELSE:

Etter det undertegnede er orientert om har det tidligere vært varslet at ESA skulle komme med en avgjørelse vedr. innsigelser på offentlig finansiert utdanningstilbud innenfor luftfartsfag i januar d.å P.t. foreligger ikke denne.

Universitetet i Tromsø, som er klar til å starte opp bachelorutdanning i luftfartsfag og har fått godkjent fagplan for dette, ba om å få en tilbakemelding fra departementet innen 1. april slik at utdanningstilbudet ved universitetet kan starte opp til høsten. Gitt at det ikke foreligger noen tilbakemelding, er det stor sannsynlighet for at oppstart av utdanningstilbudet må utsettes. Ved å frigi midler til oppstart i påvente av ESAs endelige avgjørelse kan utdanningstilbudet startes opp høsten 2008 som planlagt.

Svar:

Jeg legger til grunn at det med "luftfartsfag" her utelukkende menes trafikkflygerutdanning.

Departementet har fått presentert planene Universitetet i Tromsø har for å starte bachelorutdanning i luftfartsfag. Departementet har gjort juridiske vurderinger knyttet til statstøtteregeverket, blant annet på bakgrunn av at EFTAs kontrollorgan ESA har åpnet formell undersøkelse av støtten som ble tildelt trafikkflygerutdanning ved NAC AS i 2005. Departementet har forelagt universitetets planer for ESA. Departementet har ikke mottatt tilbakemeldinger fra ESA i saken. ESA har en funksjon som kontrollor-

gan, slik at eventuelle vurderinger fra ESA vil være av en mer uformell karakter og ikke i form av en godkjenning.

Universitetet i Tromsø kan formelt sette i gang utdanningen innenfor eksisterende økonomiske rammer, men har satt som forutsetning for å starte utdanningen at de får tilført ekstra midler. Total kostnad vil være om lag 30 millioner kroner årlig når utdanningen er fullt utbygd. Jeg vil kunne komme tilbake til Stortinget om saken i de årlige budsjettprosessene.

SPØRSMÅL NR. 980

Innlevert 23. april 2008 av stortingsrepresentant Solveig Horne

Besvart 6. mai 2008 av justisminister Knut Storberget

Spørsmål:

«Ser statsråden at problemstillingen med at forlikrådene nå ikke har anledning til å gi en oppfriskning av uteblivelsesdommer kan være en ekstra byrde for de svake i samfunnet, og hva vil statsråden gjøre for å gi forlikrådene denne muligheten på ny?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge tvistemålsloven som gjaldt frem til 31.12.2007 vil en som er innklaget i f.eks. en gjeldssak og ikke stiller på møtet i forlikrådet på innkallingstidspunktet, få en uteblivelsesdom. Denne dommer har innklagede anledning til å be om å få oppfrisket.

Dette har forlikrådet gjennom loven hatt mulighet til da de har sett at i mange tilfeller har ikke innklagede fått innkallingen slik at han kunne møte. Det kan ha vært på grunn av gal adresse, vedkommende har flyttet og de nye beboerne i huset har kastet post til innklagede, personlige problemer f.eks. fengselsopphold eller dårlig postgang. Det hender dessverre ofte at innklagede ikke har fått vite om kravet før han/hun får krav om utpanting.

I den nye tvisteloven faller dette tilbudet bort ref. § 6-13 (4) "Det kan ikke begjæres oppfriskning mot forsømmelser i forlikrådet" (5) Dommer av forlikrådet kan gjenåpnes ved begjæring til tingretten etter reglene i kapittel 31".

De som sitter i forlikrådet vet at det å ikke ha fått posten og dermed ikke mottatt innkalling til forlikrådet, først og fremst gjelder de svakeste i samfunnet, de som har problemer med fast bopel, har kortvarige forbindelser og ikke alltid har styr på økonomien sin.

De må nå sende begjæring til tingretten for å få

sin sak opp på ny, og som en følge av dette vil de kunne bli påført ekstra kostnader. Det gis heller ikke mulighet til via forlikrådet å få belyst problemene eller inngå avtale om en nedbetalingsordning.

Dagens regjering hevder med jevne mellomrom at de er opptatt av de svake og de fattige i samfunnet og vil bedre deres kår, og med det som bakgrunn er dette endringsforslaget et skritt i feil retning.

Svar:

Av tvisteloven § 6-14 fjerde ledd følger det at reglene om oppfriskning mot prosessuelle forsømmelser i kapittel 16 del III ikke gjelder avgjørelser eller forsømmelser i forlikrådet. Dette er en endring i forhold til tidligere rett, idet uteblivelsesdommer kunne angripes med oppfriskning etter tvistemålsloven § 297. Fraværdommer – som er den nye betegnelsen på uteblivelsesdommer – kan etter tvisteloven bare angripes ved søksmål til tingretten, jf. tvisteloven § 6-14 første ledd.

Denne endringen ble opprinnelig foreslått av Tvistemålsutvalget, jf. NOU 2001: 32 Rett på sak side 314. Som begrunnelse fremhevet utvalget at utsiktene til å få saken endelig løst i forlikrådet er betydelig mindre hvis klagemotparten krever oppfriskning mot en uteblivelsesdom enn i normalsakene. Dessuten er reglene om oppfriskning i tvisteloven forholdsvis kompliserte og egner seg ikke særlig godt til å bli anvendt av en lekmannsdomstol. Departementet fulgte opp dette forslaget, jf. Ot.prp. nr. 51 (2004–2005) side 108–109. Departementet uttalte at oppfriskning av fraværdommer i mange tilfeller bare representerer en unødige forlenging og fordyring

av prosessen. Departementet la imidlertid avgjørende vekt på at det vil kunne reises sak for tingretten uten å bli pådradd særlig høye kostnader, idet det stort sett vil dreie seg om saker som vil kunne føres etter småkravprosessen, jf. tvisteloven kapittel 10. Justiskomiteen sluttet seg til dette i Innst. O. nr. 110 (2004–2005).

De innvendinger som stortingsrepresentant Horne reiser er således grundig vurdert under arbeidet med ny tvistelov. Jeg finner imidlertid grunn til å føye til følgende:

For det første vil nok de aller fleste inkassosakene gå utenom forliksrådet som følge av reglene om direkte tvangsinndrivning i tvangsfullbyrdsloven. Antall fraværdommer avsagt av forliksrådene vil dermed reduseres betraktelig. Jeg peker i denne forbindelse også på at det under tvistemålslovens regime var et relativt lavt antall oppfriskningsbegjæringer.

For det annet gjelder det ikke lenger noe vilkår om betaling av saks kostnader ilagt ved fraværdommen, før en kan anlegge sak til tingretten. Det er også gitt regler om forenklet stevning i slike tilfeller, jf. tvisteloven § 9-2 fjerde ledd. Dommen i forliksrådet sendes til tingretten med en kort angivelse av hva som hevdes å være feil, og hvilken endring som kreves. Etter rettsgebyrloven § 8 niende ledd kommer rettsgebyret for forliksrådet til fradrag i behandlingsgebyret for tingretten. Den samlede gebyrplikten økes dermed ikke som følge av forliksrådsbehandlingen.

Endelig peker jeg på at de sakstilfeller som stor-

tingsrepresentant Horne tilsynelatende har for øye, i stor grad vil gå etter reglene om småkravprosess – her er det blant annet klare maksimalsatser for hvilke saks kostnadsansvar som kan pådras. Jeg finner også grunn til å peke på tvisteloven § 20-12 om statens ansvar for partenes saks kostnader. Denne regelen vil kunne komme til anvendelse dersom forliksrådet gjør vesentlige saksbehandlingsfeil.

Stortingsrepresentant Horne fremhever særlig problemene ved at den som har fått en fraværdom mot seg, ikke har fått kjennskap til saken før i ettertid. Forliksrådets forkynning av dokumenter kan skje ved vanlig brev, men uten vedlagt mottakskvittering som sendes i retur, slik det er stilt krav om i domstolene for øvrig. I Ot.prp. nr. 51 (2004–2005) fremhevet departementet at en ville vurdere nærmere om det er grunn til å endre reglene på dette punkt. Jeg vil følge opp dette arbeidet.

Jeg er svært opptatt av de svake og fattige i samfunnet – og ikke minst deres rettsikkerhet. Tvisteloven er etter min mening her en klar forbedring ved at den har senket domstolsterskelen, samt at kostnadsnivået reduseres. De nevnte reglene om småkravprosess er nettopp et utslag av en slik tankegang. Den løsning som er valgt ved at fraværdommer avsagt av forliksrådet må bringes inn for tingretten for overprøving, vil samlet sett gi den raskeste og billigste saksgangen. Rettsikkerheten til de svake og fattige er etter min mening tilstrekkelig ivaretatt ved at det ikke kostnadmessig kan sies å bli urimelig byrdefullt å oppnå en overprøving.

SPØRSMÅL NR. 981

Innlevert 23. april 2008 av stortingsrepresentant Anders Anundsen

Besvart 2. mai 2008 av forsvarsminister Anne-Grete Strøm-Erichsen

Spørsmål:

«Mener statsråden det er rom for at Skifte Eiendom fortsatt kan leie ut de aktuelle lokalene til Horten kommune og derved akseptere at salg av eiendommen blir utsatt i noen få år, og vil statsråden ta initiativ til at en slik løsning kan komme på plass?»

BEGRUNNELSE:

Horten kommune har leid lokaler ved Karl Johansvern (KJV) i Horten av Skifte Eiendom. Leieforholdet ble etablert fordi kommunen måtte ha et midlertidig tilholdssted for elever på grunn av renovering

av skoler og er nå aktuell for videre leie på grunn av helsefarlige forhold ved skolen i sentrum. Skifte Eiendom har nå varslet at de ikke vil videreføre leieforholdet når leieavtalen går ut 23. juni i år.

Horten kommune er tilbudt å kjøpe den aktuelle eiendoms- og bygningsmassen for takst. Imidlertid er kommunens økonomiske situasjon svært presset. Store ekstrakostnader følger av flere år med for dårlig vedlikehold, og kostnadene med utbedring av skoler i kommunen er dramatisk mye høyere enn budsjettet, og langt høyere enn kommunen med rimelighet kunne forvente.

Å foreta et kjøp av ytterligere bygningsmasse som kommunen ikke har bruk for ut over den perioden elevene må oppholde seg der, vil medføre ytterligere økonomiske belastninger for kommunen. Området er dessuten underlagt vernebestemmelser og vil sannsynligvis være vanskelig omsettelig.

Det kan virke som om Skifte Eiendom bruker den aktuelle og vanskelige situasjonen for Horten kommune til å presse igjennom et salg, fremfor fortsatt utleie.

Utleie vil i denne sammenheng være en fordel for begge parter idet eiendommen har vært vanskelig omsettelig for Skifte Eiendom og det neppe står aktuelle kjøpere i kø. Området og bygningene risikerer derfor å bli stående tomme og forfalle med tilhørende inntektstap for Skifte Eiendom.

Den akutte situasjonen for Horten kommune medfører etter spørrerens oppfatning at offentlige myndigheter for øvrig har et moralsk og samfunsmessig ansvar og at en derfor bør bidra med en konstruktiv løsning, slik at barna kan få et sunt skolemiljø i denne overgangsfasen.

Svar:

Som forvalter av statlig eiendom er Forsvarsdepartementet omfattet av instruks for avhending av fast eiendom som tilhører staten, fastsatt ved kgl.res. 19. desember 1997.

Det vises også til fullmakt gitt av Stortinget ved behandlingen av B.- innst. S. nr.7 (2007-2008), jf. St.prp.nr.1 (2007-2008), romertallsvedtak VIII. Det normale er å legge eiendom ut for salg i markedet, men i nevnte romertallsvedtak gis fylkeskommuner og kommuner forkjøpsrett til markedspris, innenfor EØS-avtalens bestemmelser.

Med dette som grunnlag la Skifte Eiendom bygningsmassen på Møringa på Karljohansvern ut for salg til kommunen 14. august 2007, med frist for benyttelse av forkjøpsretten 1. oktober 2007. Kommunen søkte ved brev av 25. september 2007 om utset-

telse til 31. desember 2008, begrunnet i behov for tid til å finne en hensiktsmessig etterbruk av området, i tråd med lokalsamfunnets interesser og vedtatt kommunedelplan. En så lang utsettelse ble ikke akseptert av Skifte Eiendom.

Da det på samme tidspunkt ble oppdaget sopp-skader ved en av skolene i kommunen, ble likevel avhendingsprosessen utsatt. For å søke å imøtekomme behovet for alternative skolelokaler, fikk kommunen leie lokaler i bygningsmassen på Møringa frem til januar 2008. I april 2008 fikk en annen skole akutt behov for alternative lokaler av samme grunn. Avhendingsprosessen ble da ytterligere utsatt, og disse elevene fikk flytte inn på dagen i de samme lokalene som da hadde stått tomme siden januar, med en kort-siktig avtale frem til 1. juli 2008, for å sikre at skoleåret kunne avvikles på en mest mulig normal måte. Kommunen har betalt kun kostnadsdekkende leie for lokalene. Det kan også nevnes at kommunen har fått leie deler av eiendommen til vaskeri og felleskjøkken for et sykehjem, i halvannet år.

Skifte Eiendom har etter Forsvarsdepartementets oppfatning opptrådt på en måte som har gjort det mulig for kommunen å få løst sine behov for skolelokaler på kort varsel, ved å utsette avhendingsprosessen to ganger. Skifte Eiendom har som hovedoppdrag å avhende eiendom som Forsvaret ikke lenger har bruk for. Inntekter av salg av utrangerte forsvarseiendommer ligger også inne som en forutsetning i de årlige forsvarsbudsjetter.

Forsvarsdepartementet er av Forsvarsbygg orientert om at saken om eventuelt kjøp av de lokalene som kommunen nå leier, etter planen vil bli behandlet i kommunestyremøtet 5. mai 2008. Administrasjonen i kommunen har fremmet innstilling til kommunestyret om kjøp til takst.

På bakgrunn av ovenstående kan ikke Forsvarsdepartementet se at det foreligger grunnlag for å utsette salg av eiendommen i ytterligere noen år.

SPØRSMÅL NR. 982**Innlevert 23. april 2008 av stortingsrepresentant Åge Starheim****Besvart 30. april 2008 av arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen****Spørsmål:**

«Den enkelte kommune har liten innverknad når det gjeld etablering av asylmottak.

Vil statsråden ta initiativ slik at lokale myndigheter kan få høve til å belyse konsekvensane av etablering av asylmottak før UDI gjer endeleg vedtak, og gje kommunestyra ein vetorett mot slik etablering?»

GRUNNGJEVING:

UDI skal auke mottakskapasiteten i Møre og Romsdal, og det er lyst ut anbuds konkurranse på asylmottak i Volda med plass til 125 personar. Kommunepolitikarane har ikkje blitt spurdt.

Volda kommune er ei kommune med om lag 8300 innbyggjarar, som sidan 1994 har teke imot og integrert 335 kvoteflyktningar.

Lokaliseringa er innafor eit sær avgrensa område i tilknytning til eit relativt nytt bustadfelt. Dette vil gje eit slags gettopreg over mottaket, som igjen fører til uroa innbyggjarar.

Det kommunale tenesteapparatet er heller ikkje stort nok til å takle dette mottaket utan store omleggingar med påfølgjande kostnader.

Svar:

Eg viser til at eg 28. januar i år svara på eit liknande spørsmål frå representanten Ulf Leirstein. Den eksisterande mottakskapasiteten er no sprengd, og Utlendingsdirektoratet (UDI) må etablere om lag 3 000 nye plassar. Medan vi i budsjettproposisjonen for 2008 hadde lagt til grunn at det ville komme 5 500 asylsøklarar i år, har ein no auka prognosane til 10 500. UDI har fått delegert ansvar for at det til ei kvar tid er tilstrekkeleg med mottaksplassar i Noreg.

Det har i alle år vore ei hovudutfordring å tilpasse kapasiteten til behovet. Som eg skreiv i svara til representanten Leirstein, er det tre faktorar som er særleg viktige:

- Vi har eit internasjonalt ansvar for å tilby statleg innkvartering til asylsøklarar, og asylsøklarar har på si side ein lovfesta rett til eit slikt tilbod, jf. utlendingslova § 41 a første ledd.
- Løyva til drift av dei statelige mottaka er basert på at i gjennomsnitt minimum 80 pst. av transittplassane og 90 pst. av dei ordinære plassane skal

vere i bruk. Dette inneber at mottak blir nedlagde når talet på asylsøklarar blir redusert, og at mottak blir etablerte når talet på nye asylsøklarar aukar. Dersom vi ser dei siste åra i samanheng, har driftsutgiftene til statlege mottak i gjennomsnitt låge på om lag 1 milliard kr per år. Nokre år har utgiftene vore høgare, og i andre år lågare. Ein større overkapasitet enn 10–20 pst. ville medført at utgiftene hadde vore enda høgare enn dei alle-reie er. Eg er redd UDI då ville fått kritikk for å betale for plassar som ikkje er i bruk.

- Talet på nye asylsøklarar varierer, og det er svært vanskeleg å fastslå kor stort behovet for mottaksplassar vil bli på førehand. Ser vi på utviklinga dei siste 5 åra, kom det til dømes 17 400 asylsøklarar i 2002 og 5 300 i 2006. Det kan og vere store variasjonar i løpet av eitt år. Vinteren 2007 kom det om lag 300-400 asylsøklarar per måned, medan det i desember kom over 800.

Dei tre forholda eg har vist til over, må sjåast i samanheng. Det er då viktig at UDI har høve til å etablere og leggje ned mottak i takt med dei endringane ein ser i talet på nye asylsøklarar og gjennomstrøyminga gjennom mottakssystemet når det gjeld busetting og retur. Det er ve-sentleg at slike etableringar og nedleggingar kan skje raskt. Som eg sa i svaret til representanten Leirstein, ville ein alternativ modell der kommunane fekk godkjenne alle etableringar på førehand, føre til at etableringane ville ta mykje lenger tid enn i dag. Skulle UDI vere i stand til å tilby innkvarteringsplassar til alle nye asylsøklarar i periodar med stor tilstrøyming, ville det innebære at mottakskapasiteten måtte vere vesentleg større enn i dag. Det ville bety fleire mottak og lågare utnytting av kapasiteten. Dette ville igjen bety langt høgare utgifter. På bakgrunn av dette, kan eg vanskeleg sjå for meg noko betre alternativ enn det systemet vi har i dag, og som vi har hatt dei siste 20 åra.

Eg vil avslutningsvis understreke at eg er oppteken av at UDI skal ha eit best mogeleg samarbeid med aktuelle kommunar rundt etablering, drift og nedlegging av asylmottak, og at informasjon til kommunar og naboar skal bli gitt så tidleg som mogeleg. Samstundes er auken vi no ser i talet på asylsøklarar krevjande. Det er difor naudsynt at også kommunane bidrar positivt slik at Noreg kan ivareta sine internasjonale forpliktingar.

SPØRSMÅL NR. 983**Innlevert 23. april 2008 av stortingsrepresentant Øyvind Halleraker****Besvart 29. april 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«Hva er estimert årlige vedlikeholdskostnader for de 3 OPS veiprojektene i Norge, og hvor store er de samlede årlige inntekter fra bompengeselskapene som er med å finansiere disse prosjektene?»

BEGRUNNELSE:

Representanter for den rød-grønne regjeringen trekker stadig frem de årlige budsjettmessige bindinger for OPS-prosjektene. Det vi aldri hører om er hvilke vedlikeholdspesparelser det er snakk om, fordi staten ikke har vedlikeholdskostnad på prosjekter i 25-årsperioden. På samme måte blir heller ikke OPS-prosjektene inntektsside nevnt. Det er jo slik at staten mottar årlige bompengeinntekter, der dette er en del av finansieringen i OPS-prosjekter.

Svar:*Vedlikeholdskostnader*

Estimerte årlige vedlikeholdskostnader for de tre OPS-prosjektene er (alt i 2008-kr):

- E39 Klett - Bårdshaug 21 mill. kr,
- E 39 Lyngdal - Flekkefjord 21 mill. kr,
- E18 Grimstad - Kristiansand 25 mill. kr.

Disse kostnadene er sammenlignbare med det tildelingsnivået som er for resten av riksvegnettet. Det bør også nevnes at OPS-selskapet har et totalansvar for veganlegget og må dekke alle kostnader for eventuelle skader på dette.

Bompengebidrag

Bompengebidraget for E39 Klett - Bårdshaug er i 2008 forventet å være 65 mill. kr, mens vederlaget til OPS-selskapet AS Orkdalsvegen er forventet å bli 155 mill. kr. Dette gir en netto utgift for staten på 90 mill. kr. Samlet skal bompengeselskapet bidra med 935 mill. 2001-kr til prosjektet. Dette vil etter gjeldende forutsetninger være innbetalt i 2017. Etter dette året vil det årlige vederlaget til OPS-selskapet også nedtrappes slik at netto utgift for staten vil være i samme størrelsesorden som i perioden med bompenger.

For E39 Lyngdal - Flekkefjord vil ikke bompengene dekke noe av vederlaget i driftsfasen.

Det samlede bompengebidraget knyttet til E18 Grimstad - Kristiansand skal totalt være på 1086 mill. 2004-kr. Etter at veien åpner i 2009 vil det årlige bompengebidraget være på om lag 80 mill. kr pr. år. Det totale vederlaget til OPS-selskapet vil i år 2010 være på om lag 308 mill. 2008-kr. Fra 2021 vil bompengerekravet etter planen opphøre og fra 2021 til 2031 vil derfor ikke bompenger bidra til å redusere statens vederlag til OPS-selskapet. I 2022 vil det samlede vederlaget til OPS-selskapet ha en nåverdi på om lag 232 mill. 2008-kr, forutsatt en årlig inflasjon på 2,5 pst.

I den årlige budsjettproposisjonen vil det alltid opplyses om hvor mye staten bruker for å betjene OPS-kontraktene samt hvor mye bompengene gir av tilskudd. For budsjettet 2008 vises det til St.prp. nr. 1 (2007-08), side 51 og 52.

SPØRSMÅL NR. 984**Innlevert 23. april 2008 av stortingsrepresentant Borghild Tenden****Besvart 30. april 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«Er det en sammenheng mellom Regjeringens manglende satsing på sikkerhet over jernbanebudsjettet og den manglende sikkerhetsgodkjenningen av jernbaneverket?»

BEGRUNNELSE:

Jeg er gjort kjent med at Statens jernbanetilsyn 3. april avsto Jernbaneverkets søknad om sikkerhetsgodkjenning. En sikkerhetsgodkjenning er en bekrefteelse på at jernbanedrift er i samsvar med de sikker-

hetskrav som gjelder og en forutsetning for å drive jernbane. Av Statens jernbanetilsyns avslag er jeg kjent med at det fremgår at:

”Totalt sett fremstår Jernbaneverket som en organisasjon uten den styring og kontroll som er krevet for å kunne håndtere den risiko virksomheten innebærer.”

Regjeringen reduserte satsingen på sikkerhetstiltak over jernbanebudsjettet, Kap. 1350, post 30 med om lag 30 mill. kroner for 2008, i forhold til året før.

Svar:

Jeg vil tilbakevise at det har vært manglende satsing på sikkerhet over jernbanebudsjettet i løpet av den tiden jeg har hatt ansvaret for Samferdselsdepartementet. Sikkerheten på det norske jernbanenettet er gjennomgående god og har gradvis blitt forbedret blant annet ved etablering av tekniske barrierer mot menneskelige feilhandlinger. Fortsatt finnes det områder hvor slike feilhandlinger i verste fall kan føre til ulykker, men det gjennomføres suksessivt tiltak for å redusere mulighetene for uønskede hendelser. I tillegg gjennomføres en rekke andre tiltak som bidrar til å bedre sikkerhetsnivået.

Sikkerheten på jernbanenettet blir ivaretatt både gjennom bevilgninger over kap. 1350, post 23 Drift- og vedlikehold og post 30 Investeringer. Mange tiltak til rassikring inngår som en naturlig del av vedlikeholdsbudsjettet. Bevilgningen til investeringer på post 30 under programområdene, dekker investeringstiltak til sikkerhet, kapasitetsøkende tiltak og tiltak på stasjoner og knutepunkter. Innenfor programområdet ”sikkerhet” prioriteres i hovedsak rassikringstiltak, sanering og eller sikring av planoverganger og tunnelsikkerhet.

Når det gjelder spørsmålet om manglende satsing på sikkerheten over Jernbaneverkets budsjett, vil jeg vise til at Stoltenberg II-regjeringen økte Jernbaneverkets budsjett for 2007 med samlet ca. 922 mill. kr eller 20,3 pst. sammenlignet med Bondevik II-regjeringens budsjett for 2006. Investeringsbudsjettet økte med hele 743 mill. kr eller 50,3 pst., mens drift- og vedlikeholdsbudsjettet ble økt med ca. 239 mill. kr eller 8,1 pst. Denne betydelige økningen ble videreført i 2008-budsjettet med en ytterligere oppprioritering av drift- og vedlikeholdsbudsjettet for å ta bedre vare på investert kapital i det etablerte jernbanenettet.

Investeringer under programområdene for 2007 ble økt med hele 160,5, fra 139,5 mill. kr til 300 mill. kr, hvorav økningen til rene sikkerhetstiltak utgjorde 79,5 mill. kr, sammenlignet med Bondevik II-regjeringens forslag for 2006. Samlet for programområdene er det 2008-budsjettet en ytterligere økning på 12,6 mill. kr. Selv om avsatte midler til rene sikkerhetstiltak for 2008 har blitt redusert med 33 mill. kr til fordel for kapasitetsøkende tiltak og tiltak på stasjoner og knutepunkter, sammenlignet med 2007-budsjettet, kan ikke dette tas som uttrykk for ”manglende satsing på jernbanesikkerheten” slik det fremgår av spørsmålsstillingen. Tvert i mot har det sammenlignet med Bondevik II-regjeringen, samlet for 2007 og 2008, vært en betydelig satsing bl.a. på ytterligere forbedringer av sikkerheten på det norske jernbanenettet.

For øvrig er det ingen påviselig sammenheng mellom bevilgninger til Jernbaneverket og den sikkerhetsgodkjenning som Jernbaneverket skal ha fra Statens jernbanetilsyn i henhold til jernbanelovgivningen.

Sikkerhetsgodkjenningen innebærer at Statens jernbanetilsyn skal godkjenne Jernbaneverkets sikkerhetsstyringssystem, og gjennom dette bekrefte at Jernbaneverket tilfredsstillter kravene i regelverket. Hensikten med sikkerhetsstyringssystemet er at Jernbaneverket skal dokumentere at sikkerheten i virksomheten ivaretas og styres på en planlagt og systematisk måte.

Jernbaneverket har for øvrig påklaget tilsynets vedtak om avslag på søknaden om sikkerhetsgodkjenning. Da Samferdselsdepartementet er klageinstans for vedtaket og jeg eventuelt kan få denne saken til behandling, etter at tilsynet har vurdert klagen, finner jeg det ikke riktig å kommentere denne nærmere.

Jeg vil for øvrig opplyse om at mangel på sikkerhetsgodkjenning fra Jernbanetilsynet i seg selv ikke innebærer at virksomheten i Jernbaneverket blir stanset, men tilsynet krever at Jernbaneverket tilfredsstillter forskriftens krav før en sikkerhetsgodkjenning gis. Tilsynet vurderer til enhver tid den risiko passasjerer og tredjepersoner utsettes for. Dersom Jernbaneverket eller jernbaneforetakene ikke drives sikkerhetsmessig forsvarlig i henhold til fastlagte forskrifter, kan tilsynet benytte sanksjonsmidler som stans av hele eller deler av virksomheten, tvangsmulkt eller tilbaketrekking av tillatelser.

SPØRSMÅL NR. 985**Innlevert 23. april 2008 av stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen****Besvart 5. mai 2008 av kultur- og kirkeminister Trond Giske****Spørsmål:**

«Vil statsråden stoppe provisjonslønn for kringkastingslisenskontrollører, samt arbeide for å avskaffe uakseptabel oppførsel fra kontrollørene?»

BEGRUNNELSE:

Haugesund avis beskriver i en rekke artikler i tiden 17. til 19. april d.å. hvilke metoder NRKs lisenskontrollører bruker. Blant metodene er "foten i døren", lytting ved døren, titting gjennom vindu og pågående oppførsel. Kontrollene foregår utover kvelden, og tar liten eller ingen hensyn til kontrollobjektene følelser.

I avisen bekrefter Ronny Forslund, som leder kontrollseksjonen ved NRKs lisenskontor i Mo i Rana, at kontrollørene arbeider på provisjonsbasis. Han nekter å kommentere hvordan provisjonssystemet fungerer og hvor mye hver kontrollør får for å ta tyv-tittere.

Lisensavdelingen nekter også å offentliggjøre arbeidsinstruks for kontrollørene. Dette fører til at offentligheten ikke kan vite om den enkelte kontrollør holder seg til instruksene og i hvilken grad kontrollørene benytter seg av uakseptabel oppførsel.

Hver gang lisenskontrollen blir diskutert i det offentlige rom, kommer det frem en lang rekke enkelthistorier om uakseptabel oppførsel fra kontrollører. For eksempel er det mange kvinner som føler usikkerhet ved å få fremmede på døren på kveldstid, uten at kontrollørene synes å ta hensyn til slik frykt.

Det er nærliggende å tro at mye av den uakseptable oppførselen kommer av provisjonslønnen.

Hvert år foreslår Fremskrittspartiet, i behandlingen av statsbudsjettet, at NRK-Lisensen skal kuttes sterkt.

Målet er å fjerne lisensen helt. Den er en anti-kverte finansieringsmodell og et skattemonster. Beklageligvis får forslaget bare Fremskrittspartiets stemmer. Alle de andre partiene synes lisensen er helt grei. Faktisk er det slik at lisensen settes opp gang på gang, og at innkrevingsrutinene ikke endres slik at de blir rettferdige.

Svar:

Jeg vil først for ordens skyld minne om at Stortinget etter kringkastingsloven § 8-3 fastsetter kringkastingsavgiften. Det er et betydelig problem at enkelte unndrar seg denne avgiften og det er både ønskelig og nødvendig å gjennomføre tiltak som sikrer at en lovlig vedtatt avgift blir betalt.

Selve innkrevningen av lisensen og kontrollen, er det NRK som står for. NRK opplyser at de er innstilt på å videreføre ordningen med provisjonsbasert honorarutbetaling for kontrollører og viser til at ordningen gir høy kost/nytteeffekt. Selskapet opplyser samtidig at instruksene til kontrollørene legger stor vekt på at kontrollørene skal vise legitimasjon og opptre høflig og korrekt.

NRK har engasjert omkring 60 kontrollører som i løpet av ett år gjennomfører mellom 55 000 og 60 000 husstandskontroller. Kontrollene foregår i hovedsak på ettermiddag og kveldstid, siden det da er større sjanse for at folk er hjemme. Lisensavdelingen mottar hvert år 10-15 klager som kan relateres til kontrollsituasjonen og kontrollørens opptreden. NRK har ikke registrert noen økning i antall klager etter overgangen fra timelønn til provisjonsbasert avlønning. Tallene gir følgelig ikke støtte til påstanden om at avlønningssystemet fører til mer uakseptabel opptreden fra kontrollørenes side.

NRK opplyser videre at selskapet har faste rutiner for å håndtere innrapporterte klager. NRK innhenter forklaring både fra klageren og fra kontrolløren som har stått for kontrollen. Selskapet tar etter en totalvurdering stilling til behovet for eventuelle tiltak ved brudd på instruksene. Brudd kan medføre at NRK opphever engasjementet med kontrolløren.

Basert på NRKs opplysninger, kan jeg ikke se at det er belegg for å hevde at provisjonslønn fører til uakseptabel opptreden fra kontrollørene. Samtidig er jeg opptatt av at kontrollsystemet sikrer at flest mulig av de som etter reglene plikter å betale kringkastingsavgift faktisk gjør dette. Jeg har følgelig ikke til hensikt å instruere NRK om bruken av provisjonslønn for kontrollører eller øvrige retningslinjer for kontrollvirksomheten. Jeg ser imidlertid ikke noen grunn til at NRKs generelle instruks for kontrollører ikke skal kunne offentliggjøres og er derfor tilfreds med at NRK nå har kommet til at instruksene skal gjøres tilgjengelig for offentligheten.

SPØRSMÅL NR. 986**Innlevert 23. april 2008 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 15. mai 2008 av arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen****Spørsmål:**

«Norske myndigheter har som første asylland i Europa sluttet å sende asylsøkere tilbake til Hellas gjennom Dublin-samarbeidet, etter initiativ fra interesseorganisasjonen NOAS, noe SV argumenterte for allerede i 2002.

Mener statsråden det er riktig av Norge å begrense Dublin-samarbeidet ut fra en politisk vurdering av innvandringsregimet som føres i andre selvstendige stater som inngår i Dublin-samarbeidet, og hvilke kriterier mener statsråden i så fall skal legges til grunn?»

BEGRUNNELSE:

Heikki Holmås stilte i 2002 to skriftlige spørsmål til daværende kommunal- og regionalminister Erna Solberg, hvor han tok til orde for å stoppe retur av tsjetsjenske asylsøkere til Hellas. Dette til tross for at Hellas også den gang var medlem av EU, Schengen- og Dublin-samarbeidet. SV er nå i regjering, og Norge har for første gang stoppet retur av asylsøkere til et europeisk land. Så vidt vi vet er Norge det eneste landet i hele Europa som har stoppet retur til Hellas, og har dermed i praksis satt seg som "moralsk overdommer" over andre europeiske land. NOAS er ikke akkurat en nøytral aktør i innvandrings- og integreringsspørsmål, men ifølge Aftenposten 12.02. var det faktisk NOAS og Den norske Helsingforskomiteen som i et brev nylig til UNE krevde stans i uttransportering av asylsøkere til Hellas.

Svar:

Dublin II-forordningen fastslår at en asylsøknad skal behandles av en enkelt medlemsstat, og regulerer hvilken stat innenfor Dublin-samarbeidet som har ansvaret for behandlingen av en slik søknad. Norske myndigheter kan imidlertid på et hvilket som helst tidspunkt velge å behandle en asylsøknad den får fremlagt, selv om slik behandling ikke er dens ansvar etter de kriteriene som er fastsatt i forordningen. Dette suverenitetsprinsippet er nedfelt i Dublin II-forordningens artikkel 3 nr. 2.

I desember 2007 stanset Utlendingsdirektoratet (UDI) midlertidig alle uttransporteringer av barnefamilier til Hellas etter Dublin forordningen på bakgrunn av informasjon om mottaksforholdene for asylsøkere i Hellas. Jeg er kjent med at også andre land har stoppet retur til Hellas. Den 18. april d.å. stanset Finland all retur til Hellas i henhold til Du-

blin-forordningen, mens Tyskland har stanset alle uttransporteringer av enslige mindreårige asylsøkere til Hellas etter Dublin-forordningen. Det samme har Sverige gjort den 6. mai i år. Videre vil jeg også vise til at EU-kommisjonen 30. januar i år innklaget Hellas for EF-domstolen for mulig brudd på Dublin-forordningen. Kommisjonen mener at Hellas ikke har gjort det nødvendige for å garantere at asylsøkere som blir overført til Hellas etter Dublin-forordningen får adgang til asylprosedyrene. Det har fra flere hold, bl.a. fra Europaparlamentet, blitt uttrykt bekymring for om Hellas overholder forpliktelsen om non-refoulement, dvs forpliktelsen til ikke å sende en flyktning til et område hvor vedkommende kan risikere forfølgelse. UDIs beslutning om midlertidig stans av alle uttransporteringer av barnefamilier til Hellas, var etter det jeg er kjent med bl.a. basert på opplysninger om at kun en av de ni barnefamiliene som ble returnert etter Dublin-regelverket fra Norge til Hellas i perioden april-desember 2007 fikk plass på et mottak, mens de øvrige familiene ikke fikk tilbud om mottaksplass. Noen av de som ikke fikk mottaksplass, var enslige mødre med små barn. I februar d.å. stoppet Utlendingsnemnda (UNE) inntil videre alle overføringer til Hellas i medhold av Dublin II-forordningen. I motsetning til UDIs beslutning fra desember 2007 gjaldt denne stans av all retur (altså ikke bare barnefamilier). UNE har grunnlagt denne beslutningen med den senere tids informasjon om mulige krenkelser av asylsøkeres rettigheter i Hellas, samt behov for mer informasjon om asylsøkerens generelle situasjon i Hellas. Jeg legger til grunn at UNE foretar en løpende vurdering av situasjonen. Som følge av at UNE inntil videre stoppet alle overføringer til Hellas, gjorde UDI det samme.

Etter gjeldende regelverk er det som kjent UDI og UNE som behandler enkeltsaker i henhold til utlendingsloven, herunder spørsmålet om anvendelse av Dublin-regelverket i den enkelte sak. Jeg har tillit til at UDI og UNE behandler sakene på en korrekt måte i henhold til regelverket. Når det kan reises spørsmål ved situasjonen for asylsøkere i et Dublinland, er det viktig å belyse denne. Som jeg har redegjort for ovenfor, foretar også andre europeiske land en slik gjennomgang i forhold til Hellas. Utlendingsdirektoratet har i henhold til gjeldende retningslinjer forelagt spørsmålet om praksisendring for departementet. Departementet har forslag til praksisendring til vurdering.

SPØRSMÅL NR. 987**Innlevert 23. april 2008 av stortingsrepresentant Berit Brørby****Besvart 2. mai 2008 av kunnskapsminister Bård Vegar Solhjell****Spørsmål:**

«Vil statsråden snarest ta initiativ for å sikre at ci-opererte barn får nødvendig tilpasset opplæring og rettighet på samme nivå som hjemlet i opplæringsloven § 2-6?»

BEGRUNNELSE:

Det blir i dag født ca. 40 barn i året som er døve, 90 pst. av disse velger å operere inn et cochlea implantat. Dette bruker staten betydelige ressurser på. Dette gir barna mulighet til å utvikle hørsel og talespråk. For at disse barna skal kunne utnytte implantatet på en fullverdig måte er de avhengige av daglig spesialpedagogisk oppfølging. Foreldre til ci-opererte barn kan i prinsippet velge hvorvidt barnet skal få norsk talespråk eller tegnspråk som førstespråk. Ifølge opplæringsloven § 2-6 har barn med tegnspråk som førstespråk rett til grunnskoleopplæring i og på tegnspråk. Når samme diagnosegruppe velger talespråk, har man ikke like sterke rettigheter. I dag innvilges tilpasset undervisning til ci-opererte barn etter opplæringsloven § 5-1. Dette fører til at mange av de ci-opererte barna ikke får den nødvendige opplæring de trenger for å kunne lære seg å høre og derigjennom tilegne seg norsk talespråk.

Svar:

Det følger av opplæringsloven § 5-7 at alle barn under opplæringspliktig alder, uavhengig av årsak og diagnose, har rett til spesialpedagogisk hjelp i førskolealder når de har særlig behov for slik hjelp. Barn med cochlea implantat (CI) er følgelig omfattet av bestemmelsen. Det er ingen nedre aldersgrense for retten til spesialpedagogisk hjelp. Hovedformålet med den spesialpedagogiske hjelpen er å bidra til at barnet blir bedre rustet til å begynne i grunnskolen. Ut fra dette formålet skal kommunen foreta en konkret vurdering av førskolebarnets særlige behov for spesialpedagogisk hjelp når foresatte ber om det.

Videre følger det av opplæringsloven § 5-1 at alle elever som ikke får tilstrekkelig utbytte av den ordinære opplæringen har rett til spesialundervisning dersom de ikke har eller kan få tilfredsstillende utbytte av det ordinære opplæringstilbudet. For CI-opererte elever kan spesialundervisning blant annet innebære nødvendig opplæring som barna trenger for å kunne lære seg å høre og tilegne seg talespråk.

Hørselshemmedes språk- og kommunikasjonsbehov er forskjellige. Det er foreldrene som velger

om barna skal ha tegnspråk eller talespråk som førstespråk og eventuelle språkkombinasjoner for barna sine. Det innebærer at den spesialpedagogiske hjelpen og spesialundervisning må tilpasses det enkelte barns behov og foreldrenes ønsker. Hvilket tilbud barnet skal få avgjøres ut fra en individuell vurdering og loven har derfor ikke krav til et bestemt antall timer til spesialundervisning.

Det er kommunen som har ansvaret for å gi barna i førskolealder den nødvendige spesialpedagogiske hjelpen og spesialundervisning til barn i grunnskolealder. For å sikre at barna får nytte godt av rettighetene er det gitt detaljerte regler om saksbehandlingen. Vedtak om spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning skal alltid bygge på en sakkyndig vurdering fra pedagogisk-psykologisk tjeneste. Pedagogisk-psykologisk tjeneste skal også hjelpe skolene med å utvikle kompetanse og organisasjon slik at opplæringen for elever med særskilte behov blir best mulig.

Alle kommuner kan søke Statped, et statlig spesialpedagogisk støttesystem, om veiledning og kurs slik at kommunen kan ivareta sitt ansvar for talespråklig oppfølging av barn med CI. Statpeds oppgaver og organisering og kommunesektorens behov for veiledning og støtte blir for tiden vurdert av «Utvalget for bedre læring for barn, unge og voksne med særskilte behov» (Midtlyng-utvalget). Utvalgets rapport skal foreligge 1. juli 2009.

Jeg mener at gjeldende bestemmelser i opplæringsloven om spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning gir et lovmessig grunnlag for å sikre at barn med CI får den opplæring de har behov for. Opplæringsloven § 5-7 gir barn under opplæringspliktig alder rett til spesialpedagogisk hjelp når de har særlig behov for det, og elever som ikke får tilfredsstillende utbytte av det ordinære opplæringstilbudet har rett til spesialundervisning etter loven § 5-1. Tegnspråk er et fullverdig språk på linje med norsk og samisk. Tegnspråkopplæring er ikke omfattet av bestemmelsene i lovens kapittel 5 om spesialundervisning, og det er derfor gitt en særskilt bestemmelse i opplæringsloven § 2-6 som sikrer at opplæring skal gis i og på tegnspråk til elever som har tegnspråk som førstespråk. I Ot.prp. nr. 40 (2007-2008) foreslås det at bestemmelsen blir endret slik at elever i grunnskolen som etter en sakkyndig vurdering har behov for det, også får rett til opplæring i og på tegnspråk.

Jeg er opptatt av at CI-opererte barn skal få mulighet til å utnytte implantatet så godt som mulig og at kommunen følger opp disse barnas behov og ret-

tigheter. Jeg har engasjert meg i å undersøke om kommunene gir disse barna tilstrekkelig spesialpedagogisk hjelp, og å følge opp der disse undersøkelsene viser at barna ikke får den retten de har krav på. For

å drøfte ulike sider ved CI-barns situasjon planlegger også Helse- og omsorgsdepartementet og Kunnskapsdepartementet i nærmeste fremtid et møte med bl.a. Barneombudet, fagfolk og brukerforeninger.

SPØRSMÅL NR. 988

Innlevert 24. april 2008 av stortingsrepresentant Per Roar Bredvold

Besvart 30. april 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Norge har i dag ikke et behandlingstilbud for pasienter med diagnosen ALS med mulighet til å overleve, men kun en medisin kalt Rilutek hvor man kan forlenge livet med ca. 2-3 måneder.

Hvordan vil statsråden aktivt gå inn for at denne gruppen pasienter får et behandlingstilbud som gir håp om en forlengelse av livet?»

BEGRUNNELSE:

ALS-diagnostiserte pasienter har i Norge i dag ikke et behandlingstilbud med håp om en forlengelse av livet, men kun en medisin som kan forlenge livet med ca. 2-3 måneder. Det finnes land som faktisk har behandlingstilbud til ALS-diagnostiserte pasienter. Finland opererer inn elektroder rundt lungene, slik at pasienten ikke slutter å puste. Japan er et land hvor de foretar stamcelleinnngrep i hjernen. Behandling i utlandet er meget kostbart, og de fleste ALS-pasienter har ikke økonomisk grunnlag for slik behandling. Disse pasientene som er rammet av ALS bør få et tilbud om behandling som kan gi dem en bedret livskvalitet og en forlengelse av livet.

Svar:

ALS er en neurologisk sykdom med gradvis innsettende lammelse som ender med døden. I Norge har ca 300-400 pasienter diagnosen ALS. Det oppstår ca. 1-2 nye tilfeller pr. 100 000 innbyggere hvert år. Sykdommen rammer primært personer over 50 år, men yngre personer kan også rammes. Menn rammes noe hyppigere enn kvinner. Helsedirektoratet informerer meg om at det ikke finnes annen etablert behandling i Norge enn ren symptombehandling. Behandlingen består av riluzole (Rilutek) og ernæringssonde og kan suppleres med respiratorbehandling. Riluzole er et medikament som hemmer utviklingen av sykdommen, men som ikke kan stoppe den.

Det er etablert flere tverrfaglige behandlingstilbud til personer med ALS i Norge ved de største nev-

rologiske avdelingene, først og fremst tverrfaglige team bestående av nevrolog, ergoterapeut, fysioterapeut, sykepleier, sosionom og lungelege. Spesialisthelsetjenesten samarbeider også med helse- og omsorgstjenesten i kommunene om å gi lindrende og livsforlengende behandling samt hjelpemidler til kommunikasjon.

De to nasjonale kompetansesentrene Nevromuskulært kompetansesenter ved Universitetssykehuset i Nord-Norge HF og Nasjonalt kompetansesenter for hjemmerespiratorbehandling ved Haukeland Universitetssykehus HF, som har ALS blant sine målgrupper, følger med internasjonalt for å være oppdatert på nyvinninger i behandlingstilbudene. Helsedirektoratet har informert meg om at de omtalte behandlingstilbudene i Finland og Japan betegnes som utprøvede behandling som foreløpig ikke er dokumentert å ha effekt.

Det blir internasjonalt knyttet forventninger til stamcellebasert forskning og behandling. Forskning på stamceller fra fødte mennesker har vært et prioritert område siden 2002. Etter forslag fra Regjeringen er det åpnet opp for forskning på embryonale stamceller (overtallige befruktede egg) gjennom endringer i bioteknologiloven som trådte i kraft fra 2008.

Satsingen på forskning på stamceller skal utvikle og styrke kompetansen på grunnforskning og klinisk forskning, med sikte på behandling av pasienter med alvorlig sykdom og at norske pasienter kan tilbys helsetjenestehjelp/behandling i Norge som er på høyden med det som tilbys i utlandet. Det er etablert et nasjonalt nettverk for stamcelleforskning, og norske forskere deltar også i nordiske og europeiske nettverk. Regjeringen har også besluttet å etablere et nasjonalt stamcelleforskningscenter i Helse Sør-Øst RHF, med utgangspunkt i nettverket ved Rikshospitalet. Satsingen på stamcelleforskning ble styrket i 2008 med 5,6 mill kroner og utgjør nå totalt 19 mill kroner.

Når det gjelder muligheten for behandling i utlandet for norske pasienter er det stilt strenge krav til

at norske pasienter kan få dekket sine kostnader til behandling i utlandet som følge av manglende medisinsk tilbud/kompetanse i Norge. Først må pasienten, basert på en medisinsk faglig vurdering, få såkalt "rett til nødvendig helsehjelp" innen en viss frist, jf. pasientrettighetsloven. Deretter er vilkåret at det ikke finnes et adekvat medisinsk tilbud/kompetanse i Norge. Det er også en forutsetning at helsehjelpen kan utføres forsvarlig av tjenesteyter i utlandet etter akseptert metode. Kun i spesielle tilfeller kan enkeltpasienter med sjeldne sykdomstilstander få eksperimentell el-

ler utprøvende behandling i utlandet, jf. forskrift om prioritering av helsetjenester. Disse kravene er forskriftsfestet blant annet ut fra det resonnementet at en fri tilgang til medisinske behandlingsmetoder uten dokumentert effekt, som er tilgjengelige på verdensmarkedet, kan føre til at pasienter får alvorlige bivirkninger.

Det er de regionale helseforetakene som har ansvaret for å behandle søknader og legge til rette for behandling i utlandet på grunn av manglende kompetanse i Norge.

SPØRSMÅL NR. 989

Innlevert 24. april 2008 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 6. mai 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«2. påskedag er siste dato for bruk av piggdekk, og for mange er dette problematisk i og med at 2. påskedag er en dato som varierer fra år til år.

Vil statsråden vurdere å gjøre forskriften som i dag er gjeldende for Nordland, Troms og Finnmark, som er fra 1. mai til og med 15. oktober, gjeldende også for resten av landet?»

BEGRUNNELSE:

Forskrift om bruk av kjøretøy slår fast at piggdekk eller kjetting ikke må brukes i tiden fra og med første mandag etter 2. påskedag til og med 31. oktober. I Nordland, Troms og Finnmark er tilsvarende periode fra og med 1. mai til og med 15. oktober.

Forskriften sier også at kjøretøy må ikke brukes uten at det er sikret tilstrekkelig veigrep i forhold til føret, om nødvendig ved bruk av vinterdekk med eller uten pigger, kjetting eller liknende. Det er opp til føreren å vurdere om kjøretøyet er sikret tilstrekkelig veigrep på den vegen og med de dekkene en bruker.

Svar:

Bruk av piggdekk på bar asfalt fører til sterk vegslitasje, som igjen bidrar til redusert trafikksikkerhet og vanskeligere vinterdrift (brøyting m.v.). Hovedsakelig av hensyn til denne vegslitasjen er det satt en grense for hvor lenge piggdekkseasonen skal vare.

Avgrensningen av piggdekkperioden begrunnes også delvis i miljøhensyn, ved at piggdekkbruk på bar veg forårsaker forurensning både til luft og vann.

Som vist til i spørsmålet er piggdekkperioden for de tre nordligste fylkene satt lenger enn for resten av landet, da vinteren i nord normalt varer lenger. For de nordligste fylkene er det også valgt å sette en fast tidsperiode, fra 15. oktober til 1. mai. For resten av landet tilpasses piggdekkperioden til avslutningen på påsken. Slik oppnås det (i Sør-Norge) å redusere lengden på piggdekkperioden, samtidig som det tas det høyde for at mange i påsken søker til høyereliggende strøk, og med det vil kunne ha særlig behov for piggdekk. At avgrensningen av piggdekkperioden er knyttet opp mot påsken understreker dermed interesseavveiningen mellom mest mulig klare og praktiske regler, og ønsket om redusert vegslitasje og forurensning.

Utenom vintersesongen er det i utgangspunktet bare tillatt å bruke piggdekk når føreforholdene gjør det nødvendig. Denne regelen må likevel ses i sammenheng med det generelle påbudet i forskrift om bruk av kjøretøy § 1-4 nr. 2 - som krever at kjøretøy ikke må brukes uten at det er sikret tilstrekkelig veigrep i forhold til føret, om nødvendig ved bruk av vinterdekk med eller uten pigger, kjetting eller liknende.

Regelverket overlater dermed i stor grad til trafikantene å utøve skjønn i forhold til hva som skal til for å oppfylle det strenge kravet om å være sikret tilstrekkelig veigrep. Regelens innhold og skjønnsmessige karakter må også gi seg utslag i hvordan bestemmelsene håndheves.

Jeg finner på bakgrunn av det ovenstående at gjeldende regelverk virker tilfredsstillende, og vil derfor ikke nå gå inn for å endre dette.

SPØRSMÅL NR. 990**Innlevert 24. april 2008 av stortingsrepresentant Arne Sortevik****Besvart 5. mai 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«Nok en undersøkelse viser dårlig standard på norske vegtunneler. Igjen blir trafikanter og myndigheter minnet om at både sikkerhet og vedlikehold av norske vegtunneler må oppgraderes for å gi fullgod sikkerhet og standard. I et effektivt, sikkert og miljøvennlig transportnett er Norge avhengig av tunneler. Et av de spørsmål som bør reises for å bedre tunnel-sikkerheten er overgang til fullprofilboring av vegtunneler som også kan gi raskere bygging.

Vil statsråden ta initiativ for at vi igjen tar i bruk denne byggemetoden?»

BEGRUNNELSE:

På kontinentet og spesielt i tunnelland som Sveits og Østerrike er fullprofilboring av vegtunneler mye benyttet. Også i andre deler av verden oppfatter jeg at denne metoden brukes i stort omfang, men Norge som "tunnel-land" altså har forlatt denne metoden for snart 20 år siden.

Tre vegtunneler i Bergensområdet, bl.a. Fløyfjellstunnelen, ble bygget slik på 1980-tallet. Siden har metoden ikke vært i bruk i norsk vegbygging. Nytt og bedre utstyr og nye krav til bedre sikkerhet også under bygging av vegtunneler gjør at vi i Norge bør vurdere å innføre denne typen tunnelbygging i Norge igjen.

Fagfolk peker på at Norge kan gjennomføre store tunnelprosjekt raskere, billigere og sikrere ved igjen å bruke fullprofilmaskiner til tunnelbygging.

De store byggherrene innenfor samferdsel (Jernbaneloverket og Statens vegvesen) bør sammen se på om man kan bruke samme profil for å få et best mulig økonomisk resultat og utnyttelse av investeringene i den typen maskiner som trenes.

Norge har hatt og har fortsatt miljøer med kompetanse på dette området; det er viktig at den ivaretas og videreutvikles slik at Norge kan få moderne og sikre vegtunneler.

Svar:

Jeg viser til mitt brev datert 4. desember 2007 som svar på spørsmål nr. 294 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Borghild Tenden, jf. også vedlegg. I brevet besvares også spørsmålet som nå er stilt fra stortingsrepresentant Arne Sortevik.

Vedlegg til svar:

<http://epos.stortinget.no/SpmDetalj.aspx?id=38702>

SPØRSMÅL NR. 991**Innlevert 24. april 2008 av stortingsrepresentant Jon Jæger Gåsvatn****Besvart 30. april 2008 av forsknings- og høyere utdanningsminister Tora Aasland****Spørsmål:**

«Saksbehandlingstiden hos NOKUT og den omfattende omlegging av utdanningstilbudet enkelte står overfor i forhold til ny fagskole/privatskolelov synes å føre til at en rekke tilbydere ikke vil rekke å få godkjenning i tide.

Vil statsråden vurdere å forlenge overgangsordningen ytterligere eller eventuelt åpne opp for at det blir gitt dispensasjon til tilbydere som ikke selv er skyld i forsinkelsen?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med behandlingen av ny privatskolelov (friskolelov) og ny fagskolelov ble overgangsordningen utvidet slik at tilbydere av fagskoleutdanning må ha NOKUT-godkjenning innen utgangen av skoleåret 2007-2008 for å fortsatt ha grunnlag for støtterett for studentene. Tilbakemeldinger tyder på at det er en rekke søkere som ikke vil rekke å få sin godkjenning innen fristen. Saksbehandlingskapasiteten hos NOKUT synes å være "sprengt", og ikke

minst tar den fagkyndige vurdering av søknadene uforholdsmessig lang tid. Det er eksempler på skoler som har ventet i 1-2 år. For mange skoler dreier det seg om vesentlig omlegging av utdanningstilbudet for å tilpasse seg ny lov. Etter de opplysninger under tegnede sitter inne med, så er det rundt 100 tilbydere som har sine søknader til behandling. Litt over halvparten av disse kan ut fra de opplysninger jeg har fått, rekke å få sin godkjenning før høsten. Dette forutsetter at ikke kapasiteten hos NOKUT blir svekket pga. sykdom eller lignende. De resterende søknadene kan en ikke garantere å bli ferdig med.

Forberedelser til høstopptaket er i full gang. Det er viktig med en avklaring nå på om det er mulig med ytterligere overgangsperiode eller eventuelt mulighet til å drive på dispensasjon.

Dette dreier seg ikke om nye søknader som ikke dekkes av overgangsordningen og heller ikke skoler som selv er skyld i forsinkelsen, men de tilbydere som blir rammet av at godkjenningsprosessen hos NOKUT har tatt lengre tid enn forventet.

Det vil etter undertegnede oppfatning være lite ønskelig å se at skoler som har forholdt seg til de frister og instruksjoner de har fått, må legge ned og/eller går konkurs på grunn av treghet i den offentlige forvaltningen.

Svar:

Fra undervisningsåret 2004-2005 ble det etablert en ny ordning for godkjenning av utdanninger for støtterett gjennom Lånekassen. Ordningen innebærer at utdanninger må være godkjent etter en utdanningslov for at studentene skal kunne få studiestøtte. Det ble etablert en overgangsordning for de utdanningsinstitusjonene som tilbyr utdanning der studentene til og med undervisningsåret 2003-2004 hadde oppnådd støtterett i Lånekassen kun med hjemmel i forskriftene til utdanningsstøtteleven. Disse institusjonene måtte innen utgangen av undervisningsåret 2006-2007 ha fått godkjenning etter ett av vilkårene i Lånekassens forskrift for tildeling av utdanningsstøtte for undervisningsåret 2006-2007. Formålet med ordningen er å sikre at utdanninger det gis Lånekassestøtte til holder tilstrekkelig kvalitet.

Et av vilkårene i Lånekassens forskrift er at det gis støtte til studier som er godkjent etter fagskoleloven.

NOKUT foretar en faglig vurdering av alle utdanninger som søkes godkjent etter fagskoleloven. Kunnskapsdepartementet har ikke anledning til å overprøve NOKUT i faglige spørsmål. I tilfeller der en søker har fått avslag, konstaterer departementet at søknaden har blitt vurdert, og at den aktuelle utdanning ikke holder den nødvendige kvalitet.

Jeg mener at en utdanningstilbyder ikke må settes i en situasjon hvor tilbyderen er nødt til å legge ned

tilbud på grunn av forhold som er utenfor tilbyderens kontroll. Kravet om godkjenning har vært kjent siden 2004. Det er rimelig å si at en utdanningstilbyder som har levert en søknad om godkjenning av fagskoleutdanning til NOKUT innen 31. desember 2006 måtte kunne forvente at søknaden ble behandlet innen utgangen av undervisningsåret 2006-2007, gitt at søknaden var av en slik kvalitet at den kunne behandles. Jeg mener samtidig tilbydere ikke kunne forvente at tilsvarende søknader ville bli behandlet i tide hvis de ble levert etter 31. desember 2006.

I januar 2007 så Kunnskapsdepartementet at flere tilbydere av fagskoleutdanning likevel sto i fare for ikke å få behandlet sine søknader i tide. Kunnskapsdepartementet utvidet derfor overgangsordningen med en frist til utgangen av undervisningsåret 2007-2008. Dette ble kunngjort 2. mars 2007.

Kunnskapsdepartementet har vært i kontakt med NOKUT som opplyser at det ligger inne 17 søknader om godkjenning fra fem tilbydere, hvor prosessen startet opp før 1. januar 2007.

- Foreningen Naturbrukfagskolen Midt Norden sendte 15. november 2005 inn én søknad. Etter lengre dialog viste det seg at skolen søkte om godkjenning for fire utdanninger. Søknad for disse ble sendt i mars og april 2008.
- Nordoff Instituttet søkte i juli og november 2006 om godkjenning for åtte utdanninger. Etter lengre dialog ba NOKUT 6. juli 2007 om ytterligere avklaring. NOKUT mottok svar på oppfordringen i form av nye søknader i februar 2008.
- Nordisk institutt for Scene og Studio (NISS) søkte 30. mars 2006 om godkjenning for tre utdanninger. NOKUT ba om supplerende opplysninger 14. juni 2006. Som svar på dette sendte NISS nye søknader i januar 2008.
- Tone Lise Akademiet søkte om godkjenning for én utdanning 25. september 2006. Sakkyndig rapport forelå 11. mars 2008, med negativ konklusjon. NOKUT er i dialog med skolen for å se om endringer kan føre utdanningen opp på fagskolenivå.
- Image People søkte om godkjenning for en utdanning 6. oktober 2006. Negativ sakkyndig rapport forelå 21. februar 2008. Søker arbeider med ny plan som følger opp anbefalinger fra sakkyndige. Den nye plan forventes først i juni 2008.

For de tre første tilbyderne er tilfellet at kvaliteten på søknadene ikke var av en slik art at de kunne behandles. Først i 2008 har de tre søkerne sendt inn søknader av god nok kvalitet til å kunne behandles.

For de to siste søkerne er forholdet at de sakkyndige komiteene mener at utdanningene ikke holdt tilstrekkelig kvalitet til å kunne godkjennes etter fag-

skoleloven. Det understrekes at NOKUT ikke har fattet en endelig avgjørelse i disse sakene.

Jeg kan ikke se at noen søkere om godkjenning av fagskoleutdanning uforskyldt har kommet i en situasjon hvor de ikke har fått sine søknader behandlet i tide, og jeg kommer derfor ikke til å forlenge over-

gangsordningen ytterligere eller åpne for dispensasjon.

Jeg har imidlertid vært i kontakt med NOKUT og bedt dem om å prioritere den videre behandlingen av søknadene fra de ovennevnte fem skolene.

SPØRSMÅL NR. 992

Innlevert 24. april 2008 av stortingsrepresentant Leif Helge Kongshaug

Besvart 2. mai 2008 av fiskeri- og kystminister Helga Pedersen

Spørsmål:

«Hva vil fiskeri- og kystministeren gjøre for å dempe konflikten mellom fiskerinæringen og oljenæringen i seismikkstriden som pågår i området Nordland VII og Troms II?»

BEGRUNNELSE:

En samlet miljøbevegelse og fiskerinæring har i lengre tid stilt store spørsmålsteget ved den pågående og fremtidig seismikkaktivitet utenfor Lofoten, Vesterålen og Troms.

I Fiskaren 23. april sier Norges Kystfiskarlag at de ruster seg til sjøslag dersom seismikkfartøy våger seg inn på fiskefeltene hvor blåkkeveita kommer hver vår/sommer.

Årets blåkkeveitefiske skal i år foregå i perioden 26. mai til 29. juni, i samme tidsrom 15. mai til midten av september skal et seismikkfartøy krysse området Nordland VII og utføre 2D seismikk. Også nord for Andøy på Troms II skal et annet seismikkfartøy operere fra 15. juni til 31. juli. Her skal man bruke 3D seismikk.

Konflikten mellom oljenæringen og fiskerinæringen har i stor grad rot i ulik tolkning av regelverket, og da spesielt rundt ressursforskriftens paragraf 5 om å holde forsvarlig avstand. Norges Fiskarlag, Kystfiskarlaget, Fiskeridirektoratet og Fiskeri- og kystdepartementet mener at skremmeeffekten fra seismiske undersøkelser påvirker fisket i en slik grad at dette skaper interessekonflikter mellom de to næringene med hensyn til areal. Representantene fra Oljedirektoratet og Olje- og energidepartementet mener imidlertid at formålet med ressursforskriften § 5 er knyttet til fysisk avstand mellom fartøyer og pågående fiskeriaktivitet, slik at seismiske fartøyer ikke unødig skal påvirke pågående fiskerier eller fysisk ødelegge utsatt fiskeredskap.

Svar:

Jeg viser til spørsmål fra stortingsrepresentant Leif Helge Kongshaug der han spør hva jeg kan gjøre for å dempe konflikten mellom fiskerinæringen og oljenæringen i seismikkstriden som pågår i området Nordland VII og Troms II.

I behandlingen av St.meld. nr. 8 (2005 – 2006) Helhetlig forvaltning av det marine miljø i Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten (forvaltningsplan), sluttet Stortinget seg til Regjeringens forslag om å revidere planen i 2010. Som grunnlag for revisjonen skal det gjennomføres flere typer undersøkelser, blant annet seismiske undersøkelser utenfor Lofoten/Vesterålen. Om dette står det blant annet følgende:

”Det skal ikke igangsettes petroleumsvirksomhet i Nordland VII og Troms II i denne stortingsperioden. Spørsmålet om petroleumsvirksomhet i disse områdene vil bli vurdert i forbindelse med revideringen av forvaltningsplanen i 2010. Det er behov for å styrke kunnskapsgrunnlaget i disse områdene. Det skal gjennomføres følgende forsknings/kartleggingsprosjekter:

- SEAPOP (kartlegging av sjøfugl) skal prioritere kartlegging i Lofoten/Vesterålen.
- MAREANO (kartlegging av bunnforhold) skal prioritere kartlegging i Lofoten/Vesterålen.
- Geologisk kartleggingsarbeid skal gjennomføres i området i regi av Oljedirektoratet. Dette innebærer blant annet seismikkinnsamling. Det igangsettes ikke konsekvensutredning om åpning av disse områdene i denne stortingsperioden.”

Regjeringen skal med Stortingets tilslutning sørge for å skaffe til veie bakgrunnsmateriale for bruk i revideringen av forvaltningsplanen i 2010. Oljedirektoratet har fått i oppdrag å gjennomføre undersøkelsene. Undersøkelsene startet i 2007, men på grunn av dårlig vær ble det ikke samlet så mye data som planlagt. Dette må tas igjen i de to gjenstående seson-

ger, sommer 2008 og 2009. Seismiske undersøkelser er svært avhengig av værforholdene slik at sommerseongen må benyttes.

Når det gjelder spesielt seismiske undersøkelser utenfor Vesterålen har en arbeidsgruppe, der OED, FKD, OD, Fiskeridirektoratet samt Norges fiskarlag og Kystfiskarlaget, har deltatt, vurdert spørsmålet om hvordan fiskere som berøres av ODs seismikkinn-samling i områdene Nordland VII og Troms II i 2008 og 2009 skal få dekket eventuelt økonomisk tap. Som en del av arbeidet har den gjeldende erstatningsordningen blitt gjennomgått, det har blitt vurdert om det er behov for forbedringer av denne, og om det er ønskelig med en særskilt kompensasjonsordning i forbindelse med Oljedirektoratets seismikkinn-samling. Etter en grundig vurdering, også av mulige alternativer, anbefaler arbeidsgruppen å beholde den eksisterende erstatningsordningen. Gruppen foreslår samtidig en del forbedringer av ordningen, som er lite brukt og antagelig for dårlig kjent.

FKD har fulgt opp dette ved å be Fiskeridirektoratet utarbeide forslag til søknadsskjema og veiledningsmaterieil for erstatningssøkende, og vurdere hvorledes både ordningen i seg selv og veiledningsmaterieilet kan gjøres kjent på best mulig måte.

OED vil også følge opp arbeidsgruppens anbefalinger, som viderefører erfaringene med god sameksistens mellom fiskeri- og oljenæringen.

Regelverket som gjelder for seismiske undersøkelser er vurdert av en arbeidsgruppe med representanter fra Fiskeridirektoratet og Oljedirektoratet. De har levert en rapport der det foreslås nye tiltak ved innsamling av seismiske data på norsk sokkel. Arbeidsgruppen har underveis vært i dialog med de berørte næringene og andre interessenter. Rapporten understreker viktigheten av god sameksistens mellom næringene og foreslår at:

- Det blir gitt mer nøyaktig informasjon om det enkelte seismiske tokt.
- Det innføres en frist på 10 virkedager for endringsmeldinger.
- Oljedirektoratet etablerer et søkesystem på sine nettsider med mulighet å søke på geografiske områder og tidsrom for å få informasjon om seismiske undersøkelser.
- Det som hovedregel skal være en fiskerikyndig om bord og i enkelte tilfeller to.
- Kompetansen til de fiskerikyndige styrkes gjennom kursvirksomhet og deltagelse i planleggingen av undersøkelsen.
- Veiledningsmanualen for fiskerikyndige revideres av Fdir og OD i fellesskap.
- Det etableres en varslingsordning til myndighetene gjennom Kystvakten slik at fiskerikyndig har mulighet for å konferere med myndighetene ved eventuelle konflikter.

- Fiskefartøy som er i aktivt fiske har forrang foran andre fartøy som kommer til et område og at dette også gjelder seismiske fartøy selv om de har tillatelse til å foreta seismiske undersøkelser i samme område.
- Det blir etablert en arbeidsgruppe som skal klargjøre kunnskapsstatus for skremmeeffekt på fisk og marine pattedyr slik at det kan vurderes om skremmeeffekt kan legges til grunn for praktiseringen i forholdet mellom fiske/fangst og seismiske undersøkelser. Gruppen skal vurdere om hvordan lovverket eventuelt skal tilpasses resultatene framkommet i arbeidsgruppen.
- Det stilles samme krav til sporing av seismiske fartøy som til fiskefartøy

For undersøkelsene sommeren 2008 har Oljedirektoratet foreslått at det gjennomføres to typer seismiske undersøkelser. Det er planlagt såkalt todimensjonal, 2D, innsamling av seismikk i ca 14 000 linjekilometer, og såkalt tredimensjonal, 3D, i et området på ca 1088 km². 2D innsamling skjer ved at lyd-signalene sendes ut fra luftkanoner og de reflekterte lyd-signalene fanges opp av en seks kilometer lang kabel som slepes etter seismikkfartøyet. Ved 3D innsamling er antallet kabler økt til seks som slepes etter fartøyet også her er lengden på kablene 6 000 meter.

Oljedirektoratet har foreslått at 2D undersøkelsene i Nordland VII og Troms II skal foregå i perioden 15. mai til 14. september. Oljedirektoratet har gitt oppdraget med de seismiske undersøkelsene til Bergen Oilfield Services AS. Standard prosedyre for seismikkundersøkelser er at seismikk-selskapet sender opplysninger om undersøkelsen i standard-skjema til Oljedirektoratet, Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet. Uttalelsene fra Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet blir lagt til grunn for Oljedirektoratets endelige avgjørelse.

Havforskningsinstituttet har svart at de ut fra et ressursbiologiske hensyn ikke har merknader til den meldte undersøkelsen.

Fiskeridirektoratet har i brev datert 24. april til Oljedirektoratet kommet med en del tilrådninger blant annet for å unngå at seismikkfartøyet skremmer fisk bort fra områder der det foregår blåkveitefiske.

Oljedirektoratet har gjennomført informasjonsmøter i Vesterålen, Lofoten og på Senja i perioden 8. – 18. april i år. Som det påpekes i brevet fra stortingsrepresentant Leif Helge Kongshaug ligger mye av en mulig konflikt i at tidsrommet for undersøkelsen omfatter tidsperioden 26. mai til 29. juni da blåkveitefisket foregår.

Norges Fiskarlag har sendt brev til Olje- og energiministeren og meg og uttrykt sin bekymring. Dette tar jeg selvfølgelig alvorlig og i går, 29. april, var det et møte i Olje- og energidepartementet der represen-

tanter fra Norges Fiskarlag og FHL fikk diskutert problematikken med statssekretær Liv Monica Stubholt i Olje- og energidepartementet og statssekretær Vidar Ulriksen i Fiskeri- og kystdepartementet. Norges Kystfiskarlag var også invitert, men hadde ikke mulighet til å møte.

Det er to parallelle prosesser som foregår når det gjelder de seismiske undersøkelsene i Nordland VII og Troms II. Den ene er den som følger av gjeldende

regelverk der Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet har uttalt seg og der avgjørelsen ligger hos Oljedirektoratet. Den andre er den prosessen der vi har forpliktelser i henhold til Stortingets vedtak og der det er dialog med fiskeriinteressene for å finne fram til løsninger som kan i vare ta begge interesser. Jeg har tro på at vi i dialog skal kunne komme fram til praktiske løsninger.

SPØRSMÅL NR. 993

Innlevert 24. april 2008 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 6. mai 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«Etter forespørsel fra svenske myndigheter inngikk departementet og Rikstrafikken i 2007 en samarbeidsavtale om persontrafikken på Ofotbanen. Med den følge at det eksisterende jernbanemiljøet i Narvik nærmest raseres. Markedsføringen av Ofotbanen som "norsk" er kraftig svekket.

Ble det fra Samferdselsdepartementets side i forbindelse med avtalen med svenskene stilt noen krav mht. bevaring av jernbanekompetanse i Narvik, og ble eksisterende ansattes interesser ivaretatt på en optimal måte?»

BEGRUNNELSE:

Viser til mitt tidligere spørsmål nr. 943, og statsrådens svar av 21.04.2008.

Svar:

Da avtale ble inngått med Rikstrafikken om trafikken på Ofotbanen, var det viktig for departementet å

sørge for at trafikken mellom Narvik og riksgrensen ble opprettholdt og eventuelt bedret i forhold til dagens nivå. Det at SJ AB, som vinner av konkurransen om persontrafikken, overtar driften i juni i år, vil, så vidt jeg kjenner til, ikke medføre at "jernbanemiljøet" i Narvik raseres. Jeg viser til mitt svar på spørsmål nr. 943 fra representanten. Det ble verken i avtalen med Rikstrafikken eller i tilbudsforespørselen stilt krav om at de som har stillinger i virksomheten skulle "overtas" av det selskapet som ble tildelt kontrakten. Det viktigste for departementet var å sørge for et godt togtilbud. Det ble antatt at en eventuell ny leverandør også ville ha behov for arbeidskraft med kompetanse om lokale forhold. For øvrig kan jeg nevne at kravene til jernbaneforetakenes kompetanse stilles gjennom krav om lisens og sikkerhetsattest, som gis etter søknad av Statens jernbanetilsyn. SJ AB vil søke om egen lisens her i Norge for å utføre transporten, og det vil så ledes ikke gå ut over sikkerheten at det nå blir et svensk selskap som skal drifte persontransporten på norsk side.

SPØRSMÅL NR. 994**Innlevert 24. april 2008 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 5. mai 2008 av arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen****Spørsmål:**

«Mener statsråden det er riktig av Sametinget å arbeide for at det Samiske Utviklingsfondet stadig skal utvide sitt virkeområde uten at det er gjenstand for en demokratisk prosess og på tross av manglende legitimitet i befolkningen, og ser statsråden at Sametinget med dette utvider sitt virkeområde på feilaktig grunnlag?»

BEGRUNNELSE:

Sametinget arbeider særdeles aktivt for å utvide det Samiske Utviklingsfondets virkeområde. Det synes å være fullstendig uinteressant for Sametinget om befolkningen i disse nye områdene ønsker å bli omfattet av fondet. I Løvdal i Gratangen kommune har nærmere 80 prosent av befolkningen støttet et opprop mot at bygda skal innlemmes i det samiske området, uten at verken ordføreren i Gratangen eller Sametinget har valgt å lytte til dette. Tvert om opplever innbyggerne i denne bygda nærmest at de blir beskyldt for samehets og rasisme av ordføreren og via lokala-visa, kun fordi de ønsker å beholde sin norske identitet. Innbyggere i bygda sendte en skriftlig henvendelse til Sametinget i slutten av februar d.å. hvor de gjorde til kjenne sitt syn, og at de ikke ønsket å være omfattet av det Samiske Utviklingsfonds virkeområde. Pr. dags dato har de ikke mottatt noe svar.

Svar:

Regjeringen har som mål å ”utvikle en aktiv og målrettet distrikts- og regionalpolitikk, som skal bidra til å sikre arbeidsplasser og velferd der folk bor”. Dette innebærer en målrettet satsing på regionale fortrinn.

Samisk utviklingsfond (SUF) har eksistert siden 1976, og har fungert etter en målsetting om å ”utvikle sterke og levende samfunn med stabil bosetting og et allsidig næringsliv, kultur- og samfunnsnivå”. Jeg vil presisere at jeg ser SUF som et viktig distriktpolitisk virkemiddel som har bidratt positivt til lokal næringsutvikling i områder med samisk befolkning.

Den nylig gjennomførte evalueringen av Samisk utviklingsfond (Norut-rapport 2007:7) bekrefter at Samisk utviklingsfond gir et vesentlig bidrag til å trygge arbeidsplasser og styrke tradisjonelle næringer i lokalsamfunnene, og at fondet støtter opp om ressursgrunnlaget i bygdene ved å utvikle og styrke etablerte arbeidsplasser. Det er ikke mange andre finansierer som yter støtte til primærnæringsvirksom-

heter. SUF er et fond innrettet på mindre lokale foretak. Fondet er i stand til å finansiere og prioritere områder hvor andre finansierer ikke kan gi støtte. Evalueringen viser at en rekke av søkerne mener at uten støtte fra fondet ville deres prosjekter ikke ha blitt gjennomført. Samarbeidet med andre finansierer har også fungert bra. Kommunene har jevnt over gode erfaringer med SUF.

Før den siste utvidelsen i 2005 omfattet SUF-området 9 kommuner og deler av 11 andre kommuner, med mulighet for å gi støtte også utenfor disse områdene (jf. vedlagte oversikt). Alle personer eller foretak i virkeområdet er støtteberettiget. SUFs virkeområde er utvidet flere ganger siden opprettelsen i 1976. Det ble utvidet i 1984, 1992, 1997 og nå sist i 2005. Data fra evalueringsrapporten viser at utvidelsen av virkeområdet har slått positivt ut for Troms og Nordland.

Disponeringen av og administrasjonen av Samisk utviklingsfond ble lagt til Sametinget samtidig med etableringen i 1989. Ved kongelig resolusjon av 7. februar 1992 fikk Sametinget myndigheten til å foreta endringer i forskriften for Samisk utviklingsfond.

Det er således Sametinget i plenum som fastsetter rammene for ordningen, herunder det geografiske virkeområdet. Dette skjer på bakgrunn av demokratiske prosesser i Sametinget. Ofte er spørsmål om utvidelse av ulike ordninger i Sametinget en del av valgprogrammene til enheter som stiller lister ved sametingsvalg. Enkelte områder har kommet inn i virkeområdet etter henvendelser fra angjeldende kommuner, mens andre områder er kommet med uten slike henvendelser.

Når det gjelder Gratangen kommune, så ble fondets virkeområde utvidet til å omfatte bygdene Øse, Kvernmo, Dalsletta, Skifte, Labergdalen, Løvdal og Moan fra 2005. Noen av disse bygdene hadde vært med fra 1997.

Jeg er kjent med at den politiske ledelsen i Gratangen ser positivt på SUF og anser det som et godt og egnet virkemiddel for næringsutvikling i Gratangen. Kommunen forholder seg aktivt til SUF/Sametinget i sitt utviklingsarbeid.

Jeg kan ikke se at Sametinget utvider virkeområdet for SUF på feilaktig grunnlag. Jeg er fornøyd med Samisk utviklingsfonds betydning for små lokalsamfunn, og vil understreke at det her er snakk om næringsutvikling med lokal forankring. Jeg vil også presisere at SUF er et tilbud, og det er frivillig for personer og virksomheter å benytte seg av denne ordningen.

Jeg vil for øvrig gjøre oppmerksom på at benevnelsen Samisk Utviklingsfond er gått ut fra 1.1.2008.

I sitt budsjett for 2008 bruker Sametinget betegnelsen ”søkerbaserte tilskudd til næringsutvikling”.

Vedlegg til svar:

Endringer i SUFs geografiske virkeområde i perioden 1976 – 2005

(d) = deler av kommunene tas med

(u) = utvidet område av kommunen tas med

(uh)=utvides til hele kommunen

1976	1984	1992	1997	2005
5 kommuner	8 nye kommuner 13 kommuner totalt	2 nye kommuner 15 kommuner totalt	5 nye kommuner 20 kommuner totalt	6 nye kommuner 26 kommuner totalt
2011 Kautokeino	2017 Kvalsund	2018 Måsøy (d)	2012 Alta (d)	2012 Alta (d/u)
2020 Porsanger	2022 Lebesby (d)	1943 Kvænangen	2018 Måsøy(d/u)	2014 Loppa
2021 Karasjok	2023 Gamvik (d)		2018 Lebesby (d/u)	2018 Måsøy (d/u)
2025 Tana	1913 Skånland (d)		1902 Tromsø (d)	2019 Nordkapp (d)
2027 Nesseby	1920 Lavangen (d)		1919 Gratangen (d)	2023 Gamvik (d/u)
	1940 Kåfjord (d)		1939 Storfjord	2030 Sør-Varanger (d)
	1850 Tysfjord (d)		1940 Kåfjord (uh)	1913 Skånland (uh)
	1853 Evenes (d)		1805 Narvik (d)	1919 Gratangen (d/u)
				1920 Lavangen (uh)
				1925 Sørreisa (d)
				1938 Lyngen
				1805 Narvik (d)
				1849 Hamarøy (d)
				1850 Tysfjord (uh)
5 hele kommuner.	6 hele kommuner.	7 hele kommuner.	9 hele kommuner.	12 hele kommuner.
Folketall 1.1.1976: 14 284	7 delkommune- områder	8 delkommune- områder	11 delkommune- områder	14 delkommune- områder
			Folketall 1.1. 2004: 25 774	Folketall 1.1.2005: 39 518

Kilde:SSB

Gjengitt i Rapport 2007:7 Evaluering av tilskuddsordningen for Samisk Utviklingsfond

SPØRSMÅL NR. 995

Innlevert 24. april 2008 av stortingsrepresentant Jon Jæger Gåsvatn

Besvart 2. mai 2008 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«Vil statsråden ta initiativ til nødvendige lovendringer eller endringer i regelverket for å sikre at det kan gis skattefradrag også til givere av pengegaver til stiftelser som ikke får statsstøtte, men som ellers oppfyller vilkårene i skatteloven § 6-50?»

BEGRUNNELSE:

KUF-komiteen var på sitt besøk i India i kontakt med Naandi Foundation og fikk med egne øyne se

det flotte arbeidet som ble utført i forhold til fattigdomsbekjempelse og arbeidet med å gi barn fra de mest ressursvake familiene nødvendig skolegang. Naandi er en av de største veldedige organisasjonene i India. Capgemini Norge besluttet i 2006 å etablere et veldedighetsprogram i nært samarbeid med Naandi. Det er også en rekke andre bedrifter i Norge som på samme måte kan tenke seg å ta et sosialt ansvar. Capgemini har valgt en modell, hvor selskapet vil støtte Naandi med samme beløp som deres ansatte støtter organisasjonen med. De har søkt om å få eta-

blert Naandi som en offisielt godkjent stiftelse i Norge for å kunne danne grunnlag for at deres ansatte skal kunne få skattefritak for de midler de bidrar med. Forutsetningen for å kunne få skattefritak og slik offentlig godkjennelse i dag er at stiftelsen også må motta offentlig støtte i det året gaven ytes. En har selvsagt forståelse for at det er behov for en kontroll med de stiftelsene som får muligheter til skattefradrag, men det virker urimelig at det skal være krav om at også det offentlige må bidra økonomisk for at de ansatte som vil gi sitt bidrag til en god sak skal kunne få trekke fra noen kroner på skatten. Andre ulikheter gjennom andre departement har også vært vurdert, men det er også en begrensning at India ikke er mottaksområde for norsk bistand.

Det er derfor et stort ønske om at statsråden bidrar til at regelverk/lovverk endres slik at det er mulig å fjerne kravet om offentlig støtte, og kanskje sikre kontrollen på en annen måte.

Svar:

Etter skatteloven § 6-50 er det en begrenset fradragrett for pengegaver til frivillige organisasjoner mv, herunder stiftelser, som oppfyller vilkårene i denne bestemmelsen. Som hovedregel er det et krav at organisasjonene må ha et nasjonalt omfang. For stiftelser stilles det i stedet et vilkår om at disse mot-

tar offentlig støtte i det året gaven gis. I Ot.prp. nr. 1 (1999-2000) pkt. 2.5.3 er dette begrunnet med at

”(n)år en organisasjon mottar statsstøtte vil vedkommende organisasjon være underlagt kontroll av den myndighet som har ansvaret for statsstøtten. Den enkelte statlige støtteordning vil også ha kriterier som sikrer formålsoppnåelsen.

(...)

Kravet til offentlig støtte er satt av administrative grunner. Et krav om offentlig støtte vil innebære en kontroll med stiftelsens virksomhet. Det er større behov for kontroll med stiftelser, enn med medlemsorganisasjoner som har flere tusen medlemmer. Stiftelser kan bli drevet av få personer.”

Da ordningen med fradragrett for gaver til frivillige organisasjoner ble utformet, ble det lagt stor vekt på løsninger som er enkle å administrere. Dersom kravet til statsstøtte fjernes for stiftelser, må det etableres mer konkrete kontrollmekanismer, som skattemyndighetene må bruke særlige ressurser på å håndheve. Dette er i strid med målsettingen om at ordningen skal være mest mulig enkel og automatisert, og det vil redusere skattemyndighetenes samlede effektivitet. En fjerning av vilkåret om statsstøtte kan derfor føre til at fradragordningen får svake sider som vanskeliggjør videreføring av den. Dette er lite ønskelig. Jeg anser derfor kravet om statsstøtte som et viktig vilkår, som det ville være uheldig å fjerne.

SPØRSMÅL NR. 996

Innlevert 24. april 2008 av stortingsrepresentant Hans Frode Kielland Asmyhr

Besvart 30. april 2008 av landbruks- og matminister Terje Riis-Johansen

Spørsmål:

«Bønder som forelsker seg og gifter seg med en annen bonde blir straffet for dette fordi myndighetene legger begrensninger på deres felles drift. Det er uklart om hvordan forskrift for kvoteordningen for melk skal fortolkes. Denne kan fortolkes slik at ektefeller og samboer med felles melkeproduksjon ikke kan inngå i samdrift med en tredjepart. Det er uheldig dersom dette er en riktig fortolkning.

Vil statsråden bidra til å sikre at det ikke blir lagt begrensninger for ektefeller/samboere som ønsker å inngå i samdrift med andre?»

Svar:

Melkeproduksjon på landbrukseiendommer som eies eller forpaktet av personer som er gift eller sam-

boere, kan ikke inngå i ”samdrift” med hverandre. Dette følger av forskrift om kvoteordningen for melk § 9 første ledd nummer 3.

En av grunnene til at bestemmelsen ble innført var at ektefeller/samboere ble betraktet som en og samme bruker både i kvotesammenheng og i tilskuddsammenheng før revisjonen av produksjonstilskuddsregelverket. Videre ble to eller flere bruk som ble drevet av samme bruker, regnet som ett bruk. Man la også til grunn at ektefeller/ samboere hadde en del fortrinn som øvrige medlemmer i samdrifter ikke hadde (felles husholdning, felles økonomi etc.). Det kunne også bli vanskeligere å kontrollere at det daværende aktivitetskravet ble oppfylt i samdrifter mellom ektefeller/samboere enn hva det var for ordinære samdrifter.

Hensynet til ektefeller/samboere ble ansett til-

strekkelig ivaretatt gjennom forskrift om kvoteordning for melk § 10 om felles kvote for ektefeller/samboere.

Landbruks- og matdepartementet har igangsatt et arbeid med å gjennomgå forskrift om kvoteordning for melk med sikte på forenklinger og forbedringer. Jeg ser poenget til representanten Asmyhr om å ivareta kjærligheten mellom bønder. Det er særdeles viktig for en positiv utvikling i norske bygder.

I forbindelse med revisjonsarbeidet vil departementet derfor ta stilling til behovet for opprettholdelse av særordningen for ektefeller/samboere. Aktivi-

tetskravet for medlemmer i samdrift er fjernet og på tilskuddsiden har ordningen med driftstilskudd blitt endret. Dette kan tilsi at det ikke lenger er nødvendig med forskjellsbehandling, og at ektefeller/samboere for øvrig bør kunne etablere samdrift på samme vilkår som andre melkeprodusenter.

Jeg kan forsikre representant Asmyhr om at denne regjeringen ikke vil legge unødvendige begrensninger på forelskede bønders felles drift. Vi vil derfor vurdere om det bør gjøres endringer slik at også ektefeller/samboere kan inngå i samdrift med hverandre.

SPØRSMÅL NR. 997

Innlevert 24. april 2008 av stortingsrepresentant Jan Sahl

Besvart 6. mai 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«Selskapet Heli Utvikling er i gang med å utrede etablering av et anlegg for prosessering og utskipping av aplitt, som kan fraktes med tog fra Namskogan til Holandssjøen ved Mosjøen. Holandssjøen industrihavanlegg ligger like ved Nordlandsbanen og har behov for å få etablert et sidespor på 650 m med tilknytning i begge ender. Det arbeides med en løsning som gjør at denne omleggingen kan gjennomføres med forholdsvis lave kostnader.

Kan statsråden bidra til at et slikt sidespor kan komme inn i NTP 2010-2019?»

BEGRUNNELSE:

Heli Utvikling AS planlegger å starte utbygging av anlegget sommeren 2008 og ønsker derfor å få tatt en beslutning om lokaliseringssted så raskt som mulig.

Både Jernbaneverket og Statens vegvesen uttrykker stor interesse for dette prosjektet, og begge etatene stiller seg positive til at det arbeides videre med planene.

Svar:

Jeg har fått opplyst at Jernbaneverket ser med interesse på prosjektet og har deltatt på befarings- og mulige alternativer for sidespor fra Nordlandsbanen.

Jernbaneverket vil følge den videre utviklingen av prosjektet og opplyser at Mosjøen og omegn næringsmiddel selskap tar sikte på å utarbeide en plan for mulige sidespor med tilhørende arealbehov og beskrivelse av logistikk-løsninger for to alternativer – Søfting og Arbor. Når det foreligger en plan for produksjonsopplegg og logistikk-løsning, kan Jernbaneverket bistå med å vurdere ulike sporløsninger på utskipningsstedet. Jernbaneverket opplyser at det ikke er avklart hva det vil koste å bygge et slikt sidespor og det må videre avklares om et slikt sidespor skal etableres som et privat sidespor, eller om det skal være en del av det statlige jernbanenettet. Ut fra de opplysninger som foreligger, er prosjektet etter min vurdering kommet for kort i planleggingen til nå å ta stilling til om det kan komme inn og prioriteres i NTP 2010-2019. Dette gjelder spesielt for første 4 årsperiode 2010-2013 da stortingsmeldingen om Nasjonal transportplan 2010-2019 etter planen skal fremmes ved årsskiftet 2008/2009. Skulle det etter hvert tas en beslutning om at det aktuelle sidesporet skal inngå som en del av det statlige jernbanenettet, er det naturlig å vurdere prosjektet nærmere i forbindelse med Jernbaneverkets utarbeidelse av et nytt handlingsprogram for 2010-2019 og om det kan prioriteres innenfor de investeringsplanrammer som blir fastlagt ved stortingsbehandlingen av NTP 2010-2019.

SPØRSMÅL NR. 998**Innlevert 25. april 2008 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter****Besvart 2. mai 2008 av finansminister Kristin Halvorsen****Spørsmål:**

«Synes ikke finansministeren at skattyter burde gis noe bedre tid til å fremsette endringskrav ifht. treårsfristen for endring av ligning når nødvendig forskriftsendring av betydning for skattyter skjer sent på året, og at treårsfristen i slike tilfeller ikke burde tolkes altfor absolutt?»

BEGRUNNELSE:

Fristen i ligningslovens § 9-6 nr. 2 for endring av ligning er tre år når ligningsmyndighetene endrer sin anvendelse av skattelovgivningen. Følgelig må krav om endring av skatteåret 2004 fremsettes i 2007. Dette blir imidlertid problematisk for skattytere når forskriftsendring i noen tilfeller skjer med virkning for et helt skatteår, eksempelvis 2007, så sent på året at skattyter ikke rekker å melde inn ønske om endret ligning innen året er ute.

Finansdepartementets forskrift til skatteloven FSFIN § 16-28-4 og § 16-28-5 ble endret ved endringsforskrift av 14. nov 2007 nr. 1256 (fra og med inntektsåret 2007). Skatteyttere som ønsket å endre ligningen sin for tre år tilbake hadde da halvannen måned å gjøre dette på dersom de også skulle endre skatten for 2004. Forutsetningen var at de var oppmerksomme dagen forskriftsendringen ble publisert, noe som er vel mye forlangt.

Når en forskriftsendring som gjelder hele inntektsåret blir ferdigstilt så sent på året, burde ligningsmyndighetene utvise noe romslighet i forhold til treårsfristen slik at ikke skattyter blir unødig skadelidende.

Svar:

På bakgrunn av en bred evaluering ble det i Ot. prp. nr 20 (2006-2007) foreslått endringer i de såkalte kreditreglene. Endringene ble vedtatt ved lov 15. juni

2007 nr 23 og gitt virkning fra og med inntektsåret 2007. I denne forbindelsen vurderte departementet reglene om fordeling av fradrag etter den indirekte metode, og konkluderte i proposisjonen med at de norske forpliktelsene etter EØS-avtalen tilsa enkelte endringer i reglene. Med denne begrunnelsen la departementet allerede i Ot. prp nr 20 (2006-2007) fram et utkast til endringer i Finansdepartementets skatte-lovforskrift § 16-28-4. Proposisjonen ble lagt fram 15. desember 2006 og forskriftsendringen ble vedtatt 14. november 2007, med virkning for inntektsåret 2007. Forskriftsendringen innebærer at de nye reglene automatisk skal legges til grunn ved ligningen for inntektsåret 2007.

Den rettsoppfatningen departementet legger til grunn i Ot.prp. nr. 20 (2006-2007) innebærer også at ligningsmyndighetene endrer sin anvendelse av skattelovgivningen.

Når ligningsmyndighetene som her endrer sin anvendelse av skattelovgivningen, setter ligningsloven § 9-6 nr. 2 en grense på tre år for hvor langt tilbake i tid det er adgang til å endre ligning. Treårsfristen er absolutt, og innebærer at det for krav om tilbakebetaling som ble fremsatt og tatt opp som endringssak i 2007, kan foretas endring av ligning tilbake til og med inntektsåret 2004.

At det er adgang til å endre ligning tre år tilbake i tid er ikke ensbetydende med at skattyter har krav på endring. Etter ligningsloven § 9-5 nr 7 skal det alltid foretas en vurdering av om det er grunn til å ta endringssprøsmålet opp til vurdering. I brev 16. november 2007 til Skattedirektoratet fremhevet imidlertid Finansdepartementet at ligningsmyndighetene bør benytte adgangen til å endre ligning tre år tilbake i tid fullt ut i disse tilfellene når skattyteren krever det. Heller ikke EØS-retten gir skattyterne krav om endring bakover i tid utover det som følger av ligningslovens regler.

SPØRSMÅL NR. 999**Innlevert 25. april 2008 av stortingsrepresentant Ib Thomsen****Besvart 6. mai 2008 av kunnskapsminister Bård Vegar Solhjell****Spørsmål:**

«Mener statsråden at alle elever bør ha krav på skolebøker i de ulike fagene i grunnskolen, og synes statsråden det er greit at kvaliteten på undervisningsmaterieell varierer så mye fra skole til skole og fra kommune til kommune?»

BEGRUNNELSE:

Dagens finansieringssystem innenfor grunnskolen fører til at det varierer mye fra kommune til kommune hvor mye ressurser som blir brukt innenfor grunnskolen. Når det er kommunene som har ansvar for finansieringen av skolene, vil det nødvendigvis være slik at kommunepolitikerne prioriterer ulikt, og at også ressurstilgangen til skolene avhenger av den enkelte kommunes økonomi.

I opplæringslovens §2-15 er det slått fast at elever har rett til gratis offentlig grunnskoleopplæring, og at kommunene ikke kan kreve at elever eller foreldre skal dekke utgifter knyttet til grunnskoleopplæringen, slik som for eksempel undervisningsmaterieell. Det er imidlertid den enkelte kommune, etter dagens system, som skal se til at skolene har god nok økonomi til å sørge for at dette skjer.

Det er imidlertid en rekke elever som i dag må betale for utgifter knyttet til grunnskoleopplæringen. Rapporter fra foreldre og elever i Skedsmo kommune tyder på at elevene blant annet ikke får skolebøker. Resultatet er at skolebøkene ruller mellom klassene, eller at enkelte klasser ikke har nok bøker.

Elevene har også blitt fortalt av lærerne at dette skyldes at skolene ikke har nok penger. Resultatet blir at foreldrene selv må kjøpe bøker til sine barn eller ta kopier av bøkene som skal benyttes i undervisningen. En slik praksis kan føre til større forskjeller mellom elevene, og at læringsutbytte varierer fra skole til skole og fra elev til elev.

Romerikes blad melder også den 31.3.2007 om at ved Stalsberg skole i Strømmen må frustrerte foreldre selv kjøpe bøker, eller elevene får utdelt kopier

fra lærebøkene i flere fag. Dette viser at det er flere elever som opplever samme problem, og at en slik praksis trolig forekommer også mange steder i landet.

Svar:

Læremidlenes plass i skolens virksomhet er forankret i lovverket, i læreplanen og i sentrale pedagogiske prinsipper. I opplæringsloven § 9-3 er det blant annet lovfestet at skolene skal ha tilgang til nødvendige læremidler. Hvilke læremidler som er nødvendige vil avhenge av hvilken opplæring skolen skal gi og variere fra fag til fag. Elevene har ikke en lovfestet rett til læremidler, men en lovfestet rett til et tilfredsstillende utbytte av opplæringen. Hvis et læremiddel er nødvendig for at eleven får et tilfredsstillende utbytte av opplæringen, er det skoleeier som er ansvarlig for å skaffe til veie læremidlet. Det er fylkesmannen som fører tilsyn med skoleeiers virksomhet etter opplæringsloven. Eventuelle brudd på opplæringsloven med forskrifter tas opp med fylkesmannen som tilsynsmyndighet.

Retten til gratis offentlig opplæring er grunnleggende viktig for å sikre at alle elever får delta i grunnopplæringen på lik linje uten hensyn til foreldrenes økonomiske stilling. Retten er lovfestet i opplæringsloven § 2-15. Bestemmelsen innebærer at det er skoleeier som skal sørge for at elevene får det undervisningsmateriellet de trenger for å delta i opplæringen. Tegne- og skrivesaker, lærebøker og nødvendig datautstyr skal anskaffes av kommunen og tilbys eleven uten vederlag.

Innføringen av Kunnskapsløftet med nye læreplaner i alle fag medførte et behov for en raskere utskiftning av alle læremidler i grunnskolen enn normalt. For å sette kommunene i stand til å gi alle elever i grunnskolen oppdaterte læremidler ble det bevilget 400 mill. kroner innenfor veksten i de frie inntektene i kompensasjon for merutgiftene i 2006. Denne kompensasjonen er blitt videreført i 2007 og 2008.

SPØRSMÅL NR. 1000**Innlevert 25. april 2008 av stortingsrepresentant Jørund Rytman****Besvart 2. mai 2008 av finansminister Kristin Halvorsen****Spørsmål:**

«Besøk hos tannlegen medfører ofte store utgifter dersom man har hull og problemer med tennene.

Hva er kriteriene for at tannlegekostnader skal kunne gi fradrag på selvangivelsen?»

BEGRUNNELSE:

Skattyter får fradrag for uvanlig store sykdomsutgifter over 9.180 kroner etter skatteloven § 6-83. Spørsmålet er i hvilken grad dette omfatter tannhelsetjenester.

Svar:

Kostnader til ordinær tannpleie og -behandling er ikke fradragsberettiget. Ved mer omfattende tannbehandling kan det imidlertid være aktuelt med stønad fra folketrygden eller særfradrag for usedvanlig store kostnader etter skatteloven § 6-83.

Skattytere som har usedvanlig store kostnader på grunn av varig sykdom eller varig svakhet hos dem selv eller noen de forsørger, har som hovedregel rett på særfradrag, se skatteloven § 6-83. Kostnader til tannbehandling regnes normalt ikke som kostnader vedrørende varig sykdom eller svakhet, men i enkelte tilfeller kan utgifter til tannbehandling gi rett til særfradrag. Temaet om særfradrag for utgifter til tannpleie- og behandling er behandlet i Lignings-ABC

2007/08 på side 1008, hvor det blant annet uttales:

”Skattyteren kan i visse tilfeller få stønad fra folketrygden til dekning av kostnader ved behandling hos tannlege etter ftrl. § 5-6 og § 5-22. Det gis imidlertid ikke stønad til behandling av tilstander som primært skyldes nedsatt tannhelse på grunn av karies (tannråte). I følge forskrift av 19. desember 2006 nr. 1579 (ftrl.) skal marginal periodontitt vurderes som tannkjøtt sykdom og det gis stønad til behandling fra folketrygden. Tannkjøtt sykdom ansees som en varig sykdom, jf. St.meld. nr. 35 (1994-95) side 174. Foreligger det varig tannkjøttlidelse (men ikke apikal periodontitt som skyldes karies), må kostnadene til behandling, herunder innsetting av bro/nye tenner mv., anses som en kostnad som skyldes varig sykdom.”

Bruksisme (tanngnissing, tannskjæring) og ageni (manglende tanndannelse) anses som sykdom.

Helsemyndighetene oppfordrer tannlegene til å vurdere å legge noe annet enn amalgam hver gang det skal legges en fylling. Retningslinjene innebærer ikke en anbefaling om utskifting av allerede lagte amalgamfyllinger på symptomfrie personer. Helsemyndighetene anbefaler ikke at velfungerende amalgamfyllinger skiftes ut.

Det er vist at amalgam i direkte kontakt med slimhinnen i munnen kan medføre slimhinneforandringer, og i slike tilfeller kan utskifting av amalgam foretas med støtte fra folketrygden.

SPØRSMÅL NR. 1001**Innlevert 25. april 2008 av stortingsrepresentant Jørund Rytman****Besvart 6. mai 2008 av finansminister Kristin Halvorsen****Spørsmål:**

«Vil finansministeren nå vurdere å øke taxfree-kvoten ytterligere?»

BEGRUNNELSE:

I et innslag på TV2-nyhetene onsdag 23. april kunne vi være vitne til at statsråden sammen med representanter fra Tollvesenet fortalte om de positive

konsekvensene av at man har fått økt taxfree-kvoten. Bl.a. har dette ført til at det har blitt færre småsmuglere, flere kjøper vin fremfor sprit og det har frigjort ressurser hos Tollvesenet slik at de kan konsentrere seg om storsmuglere innen organisert smugling innen alkohol, narkotika, valuta, kjøtt, sigaretter osv.

Det hadde også vært fint at man i svaret får tilsendt bakgrunnsmateriale/statistikk som bekrefter dette.

Svar:

Fra 1. juli 2006 ble taxfree-kvoten for alkoholvarer endret slik at reisende kan ta med seg to flasker vin (1,5 liter) til Norge, eventuelt fire flasker (3 liter) dersom det ikke tas med brennevin. Før dette var vinkvoten henholdsvis 1 og 2 liter. Formålet med forslaget var å oppnå større samsvar mellom kvoten og størrelsen på flaskene og kartongene i salg. I høringsbrevet ble det også vist til at justeringen vil bringe regelverket mer i tråd med den alminnelige rettsoppfatningen, samt forenkle tollkontrollen.

Ifølge beslagstatistikken for 2007 ble det i 2006 gjort til sammen 4 535 beslag av vin. Den totale mengden utgjorde 47 138 liter. Tilsvarende tall for 2007 var 3 427 beslag, og til sammen 44 625 liter vin. Det ble altså gjort færre, men større beslag i 2007 enn i 2006. Toll- og avgiftsetaten antar at den økte vinkvoten har hatt som effekt at småsmuglingen er redusert. Beslagstatistikken er tilgjengelig på tollvesenets hjemmesider www.toll.no.

Som det framgår ovenfor var formålet med å øke vinkvoten å oppnå bedre samsvar mellom kvoten, og størrelsen på flasker og kartonger i salg. Forenkling av tollkontrollen ble også vektlagt. I så måte synes

beslagstatistikken å vise at tiltaket var vellykket. Toll- og avgiftsdirektoratet har startet et analysearbeid av virkningene, og vil følge dette opp i 2008.

Beslagstatistikken viser at totalbeslaget i mengde ikke er redusert i samme grad som antallet beslag. Det er altså småsmuglingen som er redusert. Uten å forskuttere direktoratets analyse, er det rimelig å anta at nedgangen i beslag primært skyldes at reisende som bringer med seg to, eventuelt fire flasker vin, nå kan gjøre dette innenfor gjeldende reisegodsbestemmelser. Sannsynligvis har det vært en del reisende som har levd i den villfarelse at det også før endringen var adgang til å ta med seg to eller tre flasker vin eller endog en 3-liters kartong. Reduksjon i antallet beslag kan derfor ikke tas til inntekt for at en generell økning av taxfree-kvotene vil redusere smuglingen til Norge.

I Norge er det tradisjonelt blitt ført en restriktiv alkoholpolitikk, hvor høye avgifter på alkohol har vært et bærende element. Økte taxfree-kvoter for alkoholvarer vil kunne undergrave dette systemet. Jeg ser derfor ikke grunn til å vurdere å øke taxfree-kvotene nå.

SPØRSMÅL NR. 1002

Innlevert 28. april 2008 av stortingsrepresentant Vigdis Giltun

Besvart 5. mai 2008 av miljø- og utviklingsminister Erik Solheim

Spørsmål:

«Produksjonen av flere typer biodrivstoff kan føre til matvaremangel. Biometan(Biogass) som drivstoff produseres derimot av ulike avfallsfraksjoner og blir nå av mange sett på som det mest miljøvennlige drivstoffalternativet.

Vil Regjeringen se spesielt på virkemidler for bruk av gass som drivstoff, og når vil det komme klare og forutsigbare rammebetingelser som fremmer satsning på denne typen drivstoff?»

BEGRUNNELSE:

Biometan (Biogass) er rensed biogass som produseres av utrånning av matavfall, avløps slam, slakteriavfall og annet egnet avfall. Gassen er CO₂-nøytral og gir det laveste utslippet av forbrenningsgasser. Biometan (Biogass) viser seg å være et miljøvennlig alternativ hvor man løser to problemer ved å benytte utrånning av avfall eller avløps slam som man allikevel må kvitte seg med til å produsere biodrivstoff.

Restfraksjonen kan i neste rekke benyttes til å produsere jordforbedringsprodukter som jordbruket har nytte av. Mange ser nå Biometan (Biogass) som det mest miljøvennlige drivstoffet som kan brukes til kjøretøyer.

I Fredrikstad startet et pilotprosjekt for bruk av biometan/biogass til busser i 2001, men på grunn av uforutsigbare rammebetingelser og uklare politiske signaler om hva som kan forventes av støtte til kjøp av gasskjøretøy og til bygging av infrastruktur, har man ikke sett den samme utviklingen som man ser i flere byer i Sverige.

Sverige har de siste årene satset målbevisst på bruk av ulike typer biodrivstoff. Tekniska Verken i Linköping har spesialisert seg på å produsere biometan/biogass av husholdningsavfall og jordbruks/slakteriavfall, og de forsyner nå blant annet alle lokalbussene i Linköping med miljøvennlig drivstoff i tillegg til mange av taxiene, en del privatbiler, og mange av kommunens tjenestebiler. De står også bak

satsningen på det grønne regionaltoget Amanda, som også drives med biometan (biogass). Dette er bare ett eksempel av mange hvor man i Sverige ser målbare resultat innenfor kort tid. I Sverige har biometan/biogass blitt stadig mer utbredt, og i 2006 utgjorde andelen biometan(biogass) mer enn 50 pst. av det totale volumet gass som ble benyttet som drivstoff. Muligheten for å kombinere bruken av naturgass og biometan (biogass) gjør også drivstoffet mer tilgjengelig og sikrer at volumet kan tilpasses etterspørselen.

For å realisere biometanets (biogassens) potensielle kreves ett målrettet samarbeid mellom statlige og lokale myndigheter, jordbruk, bilforhandlere og forbrukere. Dessuten vil det kreve støtte til forskning og utvikling samt støtte til bygging av infrastruktur som vil være en forutsetning for at gasskjøretøy blir et utbredt alternativ. Prisen på kjøretøyene vil også ha stor betydning når et miljøvennlig alternativ skal velges, og fremdeles er det ikke kommet noe fra Regjeringen som likestiller prisen på de miljøvennlige kjøretøyene.

Svar:

Et av hovedmålene i Regjeringens transportpolitikk er en mer miljøvennlig bytransport med redusert bilavhengighet og økt kollektivtrafikk. Regjeringen er også opptatt av klimagassutslippene fra transportsektoren og ulike virkemidler som kan bidra til å redusere miljøbelastningene, og har blant annet satt i gang et arbeid for å legge om de kjøretøyrelaterte avgiftene i mer miljøvennlig retning.

Biogass basert på avfall har god netto klimaeffekt og kan ha lavere utslipp av en del forurensende stoffer sammenlignet med fossilt drivstoff. Bruk av gass som drivstoff til kjøretøy har samtidig en del begrensninger, bl.a. krever det motortilpasninger og tilstrekkelig plass til gasstank i kjøretøyet, og kan gi redusert rekkevidde. Det er også utfordringer knyttet til lagring og distribusjon av gass, som blant annet er plasskrevende, må holdes under trykk, og ville kreve etablering av ny infrastruktur.

Mange mener at gass, inkludert biogass, sannsynligvis er best egnet for kjøretøyflåter i byer og tettbygde strøk nær gode biogasskilder, f.eks. bybusser.

Samferdselsdepartementet opplyser at de og Norges forskningsråds RENERGI-program gjennom flere år har støttet prosjekter knyttet til bruk av biogass i transportsektoren. For perioden 2006 – 2008 har Samferdselsdepartementet og RENERGI bevilget over 3 mill. kr. til Fredrikstad Biogass, et prosjekt som er en del av prosjektet "E6 som biogassvei fra Göteborg til Oslo". Støtten har blant annet gått til å bygge fyllestasjoner og til å dekke merkostnadene til den tilhørende gassbussflåten i Fredrikstad. I 2008 har Samferdselsdepartementet og RENERGI også bevilget om lag 2 mill. kr. til etableringen av et demonstrasjonsanlegg for produksjon av syntetisk biodiesel fra biogass. Anlegget bygges i regi av GLØR ics på Lillehammer, og skal etter planen være klart til å testes i løpet av 2008/2009.

SPØRSMÅL NR. 1003

Innlevert 28. april 2008 av stortingsrepresentant Åge Starheim

Besvart 9. mai 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Ambulansene i Sogn og Fjordane er ikkje utstyrt for å kunne setje i gang Trombolyse-behandling av pasientar med hjarteinfarkt, som dei kan i Møre og Romsdal, og som er medisinsk begrunna som svært livreddande. Dei ansvarlege for ambulansetenesta i fylket forsvarar mangelen på dette med for høge kostnader.

Vil statsråden ta initiativet overfor Helse Førde, for å medverke til at Trombolyse-behandling vert tilgjengeleg i ambulansane i Sogn og Fjordane, ikkje minst ut ifrå fylket sine klimatiske og geografiske forhold?»

GRUNNGJEVING:

Ein er kjend med at andre helseføretak som t.d. i Møre og Romsdal og i Helse Fonna-området har Trombolyse-behandling tilgjengeleg i ambulansane, som vil kunne bety liv eller død for dei det gjeld.

Grunngjevinga for deira val er vanskelege klimatiske og geografiske forhold, der det til tider tek lang tid å kome til adekvat behandling på sjukehus, noko som også i aller høgste grad gjeld Sogn og Fjordane.

Grunngjevinga frå dei som har ansvaret for ambulansetenesta i Sogn og Fjordane er av økonomisk art, då dei meiner kostnadane ved å ha ei slik behandling tilgjengeleg i ambulansane er for høg. Det må

ikkje vere økonomiske kriterier som vert lagt til grunn for at folk skal kunne overleve eller dø.

Svar:

Eg er samd med representanten Åge Starheim i at befolkninga skal ha tryggleik for god medisinsk hjelp ved akutt somatisk og psykisk sjukdom eller skade. Eg ser dette som eit viktig velferdsgode.

Dei medisinske tiltaka og tenestene som er aktuelle ved akutte sjukdoms- eller skadetilstandar blir ofte omtalt som den akuttmedisinske kjeda. Ambulansetenesta er ein stadig viktigare del av denne akuttmedisinske kjeda. Ambulansetenesta har i løpet av dei siste par tiåra utvikla seg frå å vere ei teneste med vekt på transport til å bli ei medisinsk teneste. Ny teknologi og medisinsk utvikling har gjort det mogeleg å starte avansert behandling allereie i ambulansen.

I dag skal ambulansetenesta vareta befolkninga sine behov for oppdatert prehospital diagnostikk, stabilisering, behandling og transport til riktig behandlingssnivå i tråd med moderne behandlingssprinsipp. Representanten Åge Starheim er oppteken av at trombolysebehandling ved akutt hjarteinfarkt bør gjerast tilgjengeleg i ambulansetenesta, og viser til at ambulansetenesta i Sogn og Fjordane ikkje har dette tilbodet.

Det er viktig at eit akutt hjarteinfarkt behandlast så raskt som mogeleg for å betre overleving og redusere komplikasjonar. Det er dei regionale helseføretaka som har ansvaret for ambulansetenesta, på lik linje med anna spesialisthelseteneste. Helse Vest RHF, som har ansvaret for ambulansetenesta i Sogn og Fjordane, har i den samanheng orientert meg om at i fagmiljøa blir PCI-behandling (perkutan koronar intervensjon) heldt for å vere den beste behandlinga. Dette inngrepet, som blir gjort på sjukehus, inneber at ein går inn i ei blodåre og gjennom denne blokkerer ut den tronge blodåra ved hjelp av f. eks. stenter, ballong eller laser. Dette er eit inngrep som bør gjerast så tidleg som mogeleg, helst innan 2-4 timar etter at symptoma starta. Denne behandlinga reduserer komplikasjonar, gir lågare dødstal og raskare betring hos pasientar med akutt hjarteinfarkt.

Helse Vest RHF har sidan 2004 behandla akutt hjarteinfarkt med PCI. Behandlinga er lokalisert til Haukeland Universitetssjukehus og Stavanger Universitetssjukehus. Helse Vest RHF viser til at det er etablert god transportkapasitet i helseregionen, slik at desse sjukehusa vil kunne gi denne behandlinga innan ca. 2 timar som er den tidsgrensa som er sett.

For pasientar som ikkje kan transporterast til eitt av desse sjukehusa innan tidsgrensene, er det etablert eit tilbod med prehospital trombolysebehandling, dvs. at ambulansetenesta gir pasientane trombolysebehandling. Denne behandlinga inneber at medisinar settes inn i blodårene for å løyse opp blodproppen. Medisinane som blir nytta har god effekt på hjarteinfarkt, men aukar risikoen for blødingar.

Slik den faglege ekspertisa i Helse Vest RHF vurderer det, bør PCI og trombolysebehandling ikkje kombinerast. Dette som følgje av blødingsfaren. Då PCI i fagmiljøa vert rekna med som den beste behandling, har Helse Vest RHF avgrensa prehospital trombolyse til dei få som av ulike grunnar ikkje kan transporterast til Haukeland eller Stavanger. Ifølgje Helse Vest RHF er dette ei veletablert og godt fungerande ordning i helseregionen. Det er ei fagleg vurdering som ligg til grunn, og økonomi har ikkje vore ein avgjerande faktor.

Eg er likevel kjend med at Helse Førde arbeider med å få etablert lokale akuttmedisinske team. Ifølgje Helse Vest RHF inneber dette at kompetent fagpersonell reiser ut og støttar ambulansane i alvorlege tilfelle. Ei slik ordning kan eksempelvis verar aktuell for pasientar med akutt hjarteinfarkt. Helse Førde vil derfor mellom anna vurdere korleis behandlinga av pasientar med akutt hjarteinfarkt kan organiserast ved etablering av akuttmedisinske team.

Som nemnd fyrst, er eg samd med representanten Åge Starheim i at befolkninga skal ha tryggleik for god medisinsk hjelp ved akutt somatisk og psykisk sjukdom eller skade. Eg kan derfor også forsikre om at eg følgjer utviklinga nøye, slik at befolkninga, også i Sogn og Fjordane, skal vere sikra god medisinsk hjelp ved akutte sjukdoms- eller skadetilfelle.

SPØRSMÅL NR. 1004**Innlevert 28. april 2008 av stortingsrepresentant Gunn Olsen****Besvart 6. mai 2008 av justisminister Knut Storberget****Spørsmål:**

«Mener justisministeren at 18-års grensen bør være absolutt, eller bør det være muligheter for å bruke skjønn dersom f.eks. en 19-åring som er motivert for hjelp ber om å inngå en såkalt "ruskontrakt"?»

BEGRUNNELSE:

Jeg har grunn til å tro at det i flere kommuner, bl.a. på Notodden i Telemark er startet et prosjekt der ungdom med rusproblemer kan inngå en "ruskontrakt".

Etter hva jeg forstår, er dette et prosjekt der lokale myndigheter og påtalemyndighetene inngår kontrakt med ungdom som er motivert for å få hjelp for sin rusavhengighet.

På Notodden er det satt en aldersgrense på 18 år for å delta i prosjektet.

Svar:

Innledningsvis vil jeg nevne at det de senere årene er iverksatt en rekke tiltak overfor målgruppen unge lovbrøyttere. Regjeringen har en bred satsning med en helhetlig og samordnet politikk mot barne- og ungdomskriminalitet. Sentralt i denne sammenhengen er en kunnskapsbasert forebygging og riktig reaksjon overfor barn og unge som er i faresonen for å utvikle en kriminell løpebane. En rask og forutsigbar oppfølging av den enkelte unge lovbrøytter er med på å sikre dette. Det har Regjeringen lagt vekt på ved oppfølgingen av handlingsplanen "Sammen mot barne- og ungdomskriminaliteten" gjennom utvikling av det tverretatlige samarbeidet mellom ulike forvaltningssenheter med sikte på å få til et forpliktende oppfølging av den enkelte mindreårige lovbrøytter, herunder etablering og gjennomføring av oppfølgings-team som er tiltak nr. 1 i handlingsplanen.

Som en videreføring av dette forvaltningssamarbeidet gjennomfører flere kommuner i samarbeid med politiet lokalt en ordning med bl.a. avtale om rusmiddelkontroll for ungdom under 18 år, såkalte

"ruskontrakter". Disse bygger i stor grad på det tidligere prøveprosjektet med ungdomskontrakter som viste gode resultater. Når det inngås slik avtale, skjer det på bakgrunn av vedtatt påtaleunntatelse hvor det som særlige vilkår settes at urinprøve skal gjennomføres. Avtalen inngås mellom den aktuelle ungdommen, foresatte, politiet og helsestasjon for ungdom. Prøvetiden er vanligvis to år. Det er helsestasjonen for ungdom som gjennomfører prøvetakingen, og den unge følges opp av en koordinator for ruskontrakter.

Etter min oppfatning er det ingen regler som hindrer at også 19-åringer kan inngå slik kontrakt. Når man de fleste steder har satt grensen til 18 år, bl.a. i Notodden kommune, har jeg fått opplyst at det i stor grad henger dels sammen med påtalekravet i straffeprosessloven, der politiet skal ha avgjort saken for personer under 18 år innen 42 dager, dels med praktiske og kapasitetsmessige forhold. Ved Telemark politidistrikt har man lagt seg på denne aldersgrense fordi man også har en egen ungdomsjurist ved politistasjonen i Skien som behandler saker som gjelder unge under 18 år. Man har dessuten koordinator for ungdomskontrakter som skal kunne følge opp at vedkommende ungdom overholder vilkårene.

Det er derfor ikke slik å forstå at 18 år er noen absolutt øvre grense for å komme med i en slik ordning. Det er imidlertid politiet som må foreta skjønsmessige vurderinger i hvert enkelt tilfelle om den unge med betinget påtaleunntatelse skal kunne få en "ruskontrakt". Dette skjer gjerne i samråd med lokalt barnevern. Både av praktiske grunner og ønsket om å kunne reagere adekvat nettopp på de unges lovbrudd, er det satt en aldersgrense på 18 år i flere kommuner. Min vurdering er at det er hensiktsmessig at man nettopp lokalt vurderer vilkår for oppfølging av de unge lovbrøytterne og gjennomfører slike forebyggende tiltak for på best mulig måte å ta vare på dem. Politirådene som kommunene nå etableres og utvikles, vil styrke arbeidet for at ordninger som "ruskontrakter" kan gi gode resultater.

SPØRSMÅL NR. 1005**Innlevert 28. april 2008 av stortingsrepresentant Harald T. Nesvik****Besvart 9. mai 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad****Spørsmål:**

«Undertegnede viser til den senere tids medieoppslag knyttet til fanger med psykiske lidelser i fengsel, som ikke har et adekvat behandlingsopplegg. Undertegnede påpeker at dette ikke er et nytt fenomen, men noe som har vært en problemstilling over lengre tid.

Vil statsråden nå ta et initiativ overfor justisministeren, med den hensikt å få til et samarbeid mellom departementene, som raskt rydder opp i den uakseptable situasjonen?»

BEGRUNNELSE:

Undertegnede viser til den senere tids medieoppslag knyttet til fanger med psykiske lidelser i fengsel, som ikke har et adekvat behandlingsopplegg. Undertegnede påpeker at dette ikke er et nytt fenomen, men noe som har vært en problemstilling over lengre tid.

Det må være en klar forutsetning at personer som har behov for helsehjelp, skal motta dette uavhengig av om man er i fengsel eller ikke. Videre må dette gjøres på en slik måte at disse personene ikke utgjør en fare for samfunnet eller seg selv. Det må, slik undertegnede ser det, sørges for at det er tilpassede plasser for denne gruppen fanger, som både ivaretar det allmennpreventive aspektet, samt enkeltindividets helsebehov.

Det er derfor, slik undertegnede ser det, behov for et samarbeid på tvers av Helsedepartementet og Justisdepartementet.

Svar:

Behandling og individuell oppfølging av fanger med alvorlige psykiske lidelser er prioritert av Helse- og omsorgsdepartementet og Justisdepartementet. Det skal sikres tilstrekkelig kapasitet og kompetanse i sikkerhetspsykiatrien slik at de som trenger det får rett hjelp, til rett tid og på rett nivå. Dette er tydelig signalisert til de regionale helseforetakene gjennom de årlige oppdragsdokumentene.

Når det gjelder situasjonen ved Ila landsfengsel og Dikemark sykehus, har Helse- og omsorgsdepartementet og Justisdepartementet nylig hatt møte med Helse Sør-Øst RHF og Ullevål HF for å sikre at den oppståtte situasjonen blir ivaretatt. Helse Sør-Øst RHF informerte om at det arbeides intensivt for å få gitt et riktig helsetilbud til alle som har krav på det. Helse Sør-Øst RHF har nedsatt en hurtigarbeidende arbeidsgruppe som skal se på mulighetene for bedre tilgjengelighet til sikkerhetsavdelingen på Dikemark.

Jeg har tillit til at Helse Sør-Øst RHF gjør det som er nødvendig for å imøtekomme behovene for behandling hos innsatte, og at det regionale helseforetaket og Kriminalomsorgen samhandler om å gi innsatte nødvendig hjelp og oppfølging.

SPØRSMÅL NR. 1006**Innlevert 28. april 2008 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 7. mai 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«SINTEF har utarbeidet en rapport om sikring av barn i skolebuss for Samferdselsdepartementet.

Vil statsråden offentliggjøre SINTEF sin opprinnelige rapport som nå ligger til uttalelse i departementet, og når vil vi få tilgang til rapporten(e)?»

BEGRUNNELSE:

Som statsråden er kjent med har Fremskrittspartiet flere ganger fremsatt forslag som skal sikre alle barn en trygg og forsvarlig skoletransport, hvor et minimum er at alle barn skal ha et sete å sitte på, og at alle også bør ha setebeltes. I forbindelse med behandlingen tidligere i år, viste statsråden til at det var inngått et samarbeid med SINTEF, og at en rapport

skal være ferdig i løpet av april måned, dette er svært bra, men etter å ha etterspurt rapporten er vi nå gjort kjent med at denne ligger i departementet til uttalelse.

Svar:

I henhold til kontrakt med SINTEF skal rapporten om "Sikkerhet knyttet til transport av skolebarn i buss" være ferdigstilt 5. mai 2008. I forbindelse med behandlingen av Dokument 8:28 (2007-2008) i Stor-

tinget i år, ba jeg SINTEF om å fremskynde ferdigstillelse til april 2008. Det har imidlertid ikke lyktes å få rapporten ferdigstilt innen denne tidsrammen.

Endelig rapport fra SINTEF forventes nå oversendt til Samferdselsdepartementet medio mai 2008, og den vil deretter bli gjort offentlig.

Rapporten vil bli gjennomgått og behandlet i departementet som del av oppfølgingen av Stortingets anmodningsvedtak nr. 402 (2007-2008).

SPØRSMÅL NR. 1007

Innlevert 28. april 2008 av stortingsrepresentant Torbjørn Hansen

Besvart 6. mai 2008 av fiskeri- og kystminister Helga Pedersen

Spørsmål:

«Økt fleksibilitet ved at kvoter kan utnyttes bedre mellom fartøy i havflåten, vil ifølge aksjeanalytiker Klaus Hatlebrekke i DN 26.4.08 føre til økt lønnsomhet, flere arbeidsplasser, mindre miljøutslipp og mer skatteinntekter. I 2007 sto det igjen betydelige sei og hysekvoter i Norge. Fiskebåtredernes Forbund har i brev til FKD av 9.04.08 tatt til orde for en forbedring av slumpfiskeordningen. FHL har også fattet vedtak på dette.

Vil Regjeringen øke fleksibiliteten slik at man oppnår et mer rasjonelt og miljøvennlig fiske?»

Svar:

Regjeringen er opptatt av at regulerings- og strukturordningene for fiskeflåten utformes på en måte som legger til rette for et mest mulig rasjonelt og miljøvennlig fiske. Det er nylig nedsatt en arbeidsgruppe med representanter fra næring, forskning og forvaltning som hadde sitt første møte 12. mars i år, og hvor målet er å identifisere teknologiske, logistiske og forvaltningsmessige faktorer som kan bidra til reduserte klimagassutslipp fra fiskeflåten. Gruppen vil se på både små og større mulige endringer, som for eksempel mer energieffektive fartøy, nye energibærere, optimal marsjart, bedre fangst-

strategi, mer miljøvennlig redskapsteknologi og tilpasset kystinfrastruktur. Gruppens arbeid vil være et utgangspunkt for vurdering av ulike tiltak som kan bidra til et mer miljøvennlig fiske.

Samtidig må vi ta i betraktning at det alltid vil være ulike syn på hvordan fiskeriene skal reguleres, hvilke begrensninger som er nødvendige ut fra ulike hensyn og hvilke hensyn som skal prioriteres når for eksempel fangstmulighetene skal fordeles og tildeles. Dette vil også gjelde når en vurderer ulike regulatoriske grep som er motivert ut fra hensyn til klimaet. For eksempel vil slike grep blant annet måtte vurderes opp mot næringens behov for stabilitet i rammebetingelsene, herunder kvotefordelingen mellom grupper og innad i grupper.

Departementet har mottatt henvendelser fra ulike aktører med forslag til endringer i den såkalte slumpfiskeordningen, som allerede legger til rette for en viss fleksibilitet mellom fartøyene i havfiskeflåten. Henvendelsene går på ordningen for torsketralerne, og særlig de fiskeindustri-eide flerbåtsrederiene i gruppen.

Vi arbeider med dette, men også når det gjelder denne ordningen vil det være ulike praktiske og prinsipielle hensyn som gjør seg gjeldende. Vi har derfor foreløpig ikke trukket noen konklusjoner.

SPØRSMÅL NR. 1008**Innlevert 28. april 2008 av stortingsrepresentant Gunnar Kvassheim****Besvart 7. mai 2008 av miljø- og utviklingsminister Erik Solheim****Spørsmål:**

«Hvilke tiltak vil miljøvernministeren iverksette for å medvirke til at returordningen for elektronisk avfall fungerer bedre, slik at en kan forhindre at store mengder elektronisk avfall kommer på avveie?»

BEGRUNNELSE:

En undersøkelse gjennomført på oppdrag fra SFT viser at mange ikke benytter seg av returordningen for elektronisk avfall. Mange kaster det miljøskadelige avfallet i restavfallet i stedet for å returnere avfallet til utsalgsstedene. Dette kan få store negative miljøkonsekvenser. Det er åpenbart at returordningen må bli bedre slik at flere benytter seg av denne.

Svar:

Det ble i 2007 samlet inn over 147 000 tonn elektrisk og elektronisk avfall i Norge. Dette tilsvarer 32 kilo per innbygger og er nesten 15 000 tonn mer enn i 2006.

Ingen andre land er i nærheten av slike resultater. Av innsamlet avfall ble nesten 90 prosent material- eller energigjenvunnet.

Høy innsamlingsgrad og forsvarlig behandling av elektrisk og elektronisk avfall er avgjørende for å hindre utslipp av alvorlige miljøgifter til naturen som kan medføre negative miljø- og helseeffekter. Elektriske og elektroniske produkter kan blant annet inneholde tungmetaller som kvikksølv, kadmium og bly og organiske miljøgifter som PCB og bromerte flammehemmere.

Det har vist seg at det er vanskeligere å få samlet inn små elektriske og elektroniske produkter enn store. Grunnen til dette kan være at disse enkelt kan kas-

tes i søppelbøtta sammen med restavfallet eller blir liggende i skuffer og skap. Den siste tiden har det imidlertid vært en positiv utvikling i innsamlingen også av småapparater.

Økt informasjon til avfallsbesitter om hva som er elektrisk og elektronisk avfall, samt om viktigheten av og adgangen til å levere inn dette avfallet, er avgjørende for ytterligere å øke innsamlingen av små elektriske og elektroniske apparater.

Elretur, som er et av bransjens egne returselskap, har bl.a. inngått avtaler med nesten samtlige kommuner i Norge om innsamling av elektriske og elektroniske småapparater. Avtalen innebærer at kommunene aktivt skal tilrettelegge for å øke innsamlingen av kasserte mobiltelefoner, brødrister og andre små elektriske og elektroniske produkter. De økonomiske midlene som kanaliseres til kommunene gjennom innsamlingen skal brukes til informasjonstiltak, slik at innsamlingsgraden av småapparater blir enda høyere.

Statens forurensningstilsyn har nylig gjennomført en spørreundersøkelse for å kartlegge forbrukernes kunnskap, holdninger, atferd og informasjonsbehov knyttet til helse- og miljøfarlige stoffer i produkter og avfall. Resultatene fra spørreundersøkelsen viser at det er nødvendig med bedre informasjon til forbrukerne om hvordan produkter med helse- og miljøfarlige stoffer skal håndteres. Undersøkelsen er første skritt i et treårig prosjekt for å styrke forbrukerinformasjonen om helse- og miljøfarlige stoffer i produkter og avfall. Statens forurensningstilsyn vil som en oppfølging av undersøkelsen styrke eget informasjonsarbeid og påse at bransjen tar sitt informasjonsansvar på alvor.

SPØRSMÅL NR. 1009**Innlevert 28. april 2008 av stortingsrepresentant Vera Lysklætt****Besvart 7. mai 2008 av kunnskapsminister Bård Vegar Solhjell****Spørsmål:**

«Ifølge avisa Sagat den 24. april så ligger det i dag rundt 150000 nye og ferdigproduserte samiske lærebøker på ulike forlagslager. Dette samtidig med at det er en stor mangel på lærebøker i den samiske skolen.

Hva vil statsråden gjøre slik at disse kan bli tatt i bruk av elever og lærere over hele landet som sårt trenger disse læremidlene i undervisningen?»

Svar:

Eg viser til spørsmål vedrørende oppslag i avisa Sagat 24. april 2008 om at det ligg om lag 150 000 ferdigproduserte samiske lærebøker på ulike forlagslager, samtidig som det er stor mangel på samiske lærebøker i den samiske skulen.

Ifølgje opplæringslova § 9 – 3 skal skulane ha tilgang til nødvendige læremiddel. Vidare seier § 13 – 10 at kommunen/fylkeskommunen/skuleeigaren har ansvar for at krava i opplæringslova og forskriftene vert følgde, under dette å stille til disposisjon dei ressursane som er nødvendige for at krava skal oppfyllest. Eg forventar at skuleeigaren følgjer lova. Eg vil be Utdanningsdirektoratet be Fylkesmannen sjå nærare på saka.

Kunnskapsdepartementet er og i dialog med Sametinget om korleis vi kan samarbeide for å gjere læremiddelsituasjonen for samiske elevar betre. Vi vil mellom anna sjå på ansvarsfordelinga for produksjonen av læremidla, og korleis produksjonen kan gå raskare og bli meir effektiv.

SPØRSMÅL NR. 1010**Innlevert 28. april 2008 av stortingsrepresentant Laila Dåvøy****Besvart 9. mai 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad****Spørsmål:**

«Det skal foreligge en rapport fra MHRA, det britiske legemiddelverket, som viser økt forekomst av selvmord hos barn og unge som får medikamentell behandling for sin ADHD. Det er også rapportert om andre alvorlige bivirkninger av ADHD-medisiner, noe som bekymrer mange brukere og pårørende.

Er det etablert gode rutiner på meldeplikt og oppfølging av barn og unge som får selvmordsrelatert atferd mens de behandles med medikamenter for sin ADHD-diagnose?»

BEGRUNNELSE:

I Norge er det et relativt høyt antall barn og unge med ADHD som behandles med medikamenter, i forhold til andre land. Det er viktig at vi ikke behandler og sykeliggjør naturlig aktive barn og unge gjennom feilaktig diagnostisering og medisinerings. Uenigheten er stor om både årsak, behandling og hva som fungerer best over tid. Jeg viser til tidligere for-

slag om konsensuskonferanse på temaet ADHD (Interpellasjonsdebatt 06.04.06). Det er avgjørende viktig at ulike behandlingsmetoder som brukes, fortløpende blir dokumentert og resultatene synliggjort, det være seg positive eller negative.

Svar:

Jeg har fått opplyst av Helsedirektoratet at rapporten representanten Dåvøy viser til er en artikkel som ble offentliggjort av MHRA (The Medicines and Healthcare Products Regulatory Agency), som tilsvarende det norske Legemiddelverket, høsten 2005. Artikkelen ber leger om å være på vakt overfor pasienter som er under medikamentell behandling for ADHD, og som gir uttrykk for at de har selvmordstanker.

Denne advarselen førte til at Helsedirektoratet sammen med Legemiddelverket gjorde endringer i teksten i den kliniske veilederen om ADHD. I veilederen står det nå at leger oppfordres til å følge opp bl.a. forekomst av selvmordstanker og selvmordsre-

latert atferd hos pasienter som har fått foreskrevet medisiner til behandling av ADHD. I veilederen henvises det også til at Strattera, som er en av tre medisiner som blir brukt i behandling av ADHD, står på listen til Legemiddelverket over legemidler under særlig overvåkning.

Legemiddelverkets råd til leger angående denne medisinen er:

- Alle leger som behandler pasienter med denne medisinen må sette seg godt inn i den nye preparatmtalen.
- Leger må være oppmerksomme på at behandling med denne medisinen kan gi økt selvmordsrisiko.
- Leger bør være forsiktige med å gi legemiddelet til barn som har hatt depresjon og selvmordstanke.

- Et nært samarbeid mellom lege, pasient og foreldre er viktig.
- Foreldre bør få informasjon slik at de kan være oppmerksomme på tegn og symptomer på selvmordsrelatert adferd.
- Behandling med Strattera bør avsluttes hos alle pasienter som viser tegn til selvmordsrelatert adferd.

Legemiddelverket overvåker dette i Norge, og jeg har tillit til at dette blir fulgt opp på en god måte.

Jeg er enig med representanten Dávøy i at det er viktig at vi ikke behandler og sykeliggjør naturlig aktive barn. Samtidig må vi sikre at de som har behov for det, får den best tilgjengelige behandlingen. Jeg vil sørge for at fremtidige veiledere fra statlige myndigheter på området fanger opp dette perspektivet.

SPØRSMÅL NR. 1011

Innlevert 28. april 2008 av stortingsrepresentant Laila Dávøy

Besvart 9. mai 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Behandlingsformen hypnoterapi er sterkt voksende i Norge. Hvem som helst kan ta et kurs og starte behandling av pasienter. Det til tross for at det etter norsk lov kun er leger, psykologer og tannleger med tilleggsutdanning innen hypnose og autorisasjon som kan utføre denne type behandling. Hypnose kan derfor ikke gå under begrepet alternativ behandling.

Hvem har ansvaret for å kontrollere både gyldig autorisasjon etter norsk lov for de som tilbyr hypnosebehandling og skader etter uprofesjonelle hypnoterapeuter?»

BEGRUNNELSE:

I løpet av de siste årene har det blitt etablert bl.a. hypnoseakademi der man etter fire helgesamlinger kan ta eksamen og starte som hypnoterapeut. og starte behandling. De som tar denne utdanningen er bedriftsøkonomer, biopater, healere, pedagoger - hvem som helst kan melde seg på.

I hypnotisk tilstand har ikke pasienten de samme realitetstestende egenskaper. Hypnose brukt uten den nødvendige medisinskfaglige kompetanse har ført til at pasienter/den hypnotiserte blir syk, eks. psykiske problemer, psykotisk. Det meldes bl.a. om dyktige

næringslivsledere som har måttet slutte i sitt arbeid etter "behandling".

Både Psykologforeningen og Hypnoseforeningen melder om stor bekymring for bruken av hypnose av behandlere som ikke har kompetanse til verken å forstå eller behandle det som kan komme fram under hypnose, og som krever kyndig oppfølging. De har prøvd å få stoppet denne utviklingen, men de opplever å ikke bli hørt eller tatt på alvor.

Ingen vil ta ansvar for det som skjer.

KrFs bekymring gjelder de som uforskyldt får enda større problemer enn det de prøvde å kvitte seg med. Behandlerne sier at de selv ville det, at de selv gikk inn i hypnotisk tilstand - så de visste hva de var med på. Det er for enkelt i en så alvorlig behandlingsform som hypnose der Norge i lovs form har regulert dette, også i straffeloven.

Svar:

Hypnose eller hypnoterapi som representanten Dávøys spørsmål gjelder, er omhandlet av ulike typer regelverk i dag. Bruk av hypnose er for det første regulert i straffeloven (strl.) § 364 hvor det heter:

"Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den, som anvender noget Middel eller nogen

Fremgangsmaade, hvorved en anden med sit Samtykke hensættes i hypnotisk Tilstand eller Afmagt, Bevidstløshed eller lignende Tilstande.

Denne bestemmelse er ikke til hinder for, at en læge eller en psykolog benytter hensettelse i sådan tilstand i videnskabelig øiemed eller ved sygebehandling."

I forbindelse med arbeidet med ny straffelov foreslo Straffelovkommisjonen å oppheve strl. § 364, jf. NOU 2002:4 Ny straffelov, kapittel 10.2. Kommisjonen la i den forbindelse blant annet til grunn at synet på hypnose har endret seg betraktelig siden någjeldende straffelov fra 1902. Kommisjonen var derfor av den oppfatning at det i våre dager var liten grunn til at hypnose skulle behandles annerledes enn andre legemsskader som den fornærmede har samtykket i. Kommisjonens forslag til ny straffelov ville dermed innebære at hypnose mot en som samtykker, i stor utstrekning ville være straffritt. Det samme gjelder frambringelse av avmakt, bevisstløshet eller liknende tilstand med samtykke.

Blant annet basert på Straffelovkommisjonens tilråding arbeider Justis- og politidepartementet for tiden med forslag til den spesielle delen av ny straffelov og tar sikte på å fremlegge for Stortinget slikt forslag i løpet av november 2008. I dette arbeidet vil det blant annet bli vurdert hvorvidt strl. § 364 skal foreslås videreført, endret eller opphevet, og Helse- og omsorgsdepartementet vil gi innspill til Justis- og politidepartementets arbeid i så måte. Dagens situasjon er imidlertid slik at hypnose vil kunne være

straffbart etter strl. § 364. Dersom noen skal straffefølges forutsetter det at politiet mottar anmeldelse og igangsetter etterforskning.

Utøvelse av hypnose som behandling for ulike sykdommer eller lidelser, vil også kunne omfattes av lov 27. juni 2003 nr. 64 om alternativ behandling av sykdom mv. Overtredelse av denne loven kan straffes etter lovens § 9, og i tillegg fører Forbrukerombudet tilsyn med markedsføring av virksomhet som omfattes av loven, jf. lovens § 8 og egen forskrift om markedsføring av alternativ behandling. I den forbindelse viser jeg til at Forbrukerombudet har oversendt en sak om markedsføring av hypnose/hypnoterapi til Markedsrådet. Behandling av saken er berammet til 15. mai 2008.

Dersom helsepersonell tilbyr hypnose/hypnoterapi vil også Statens helsetilsyn og Helsetilsynet i fylket kunne føre tilsyn med slik virksomhet. Dersom tilsynsmyndighetene i den forbindelse kommer til at helsepersonellet har overtrådt plikter etter lov

2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v., herunder plikt til faglig forsvarlighet og innrettelse av virksomheten i tråd med egne faglige kvalifikasjoner, vil Statens helsetilsyn kunne gi helsepersonellet en administrativ reaksjon i form av advarsel, jf. helsepersonelloven § 56, eller i alvorlige tilfeller tilbakekall av autorisasjon, jf. helsepersonelloven § 57. Helsepersonells utøvelse av slik virksomhet vil også som nevnt måtte sees i sammenheng med forbudet i strl. § 364.

SPØRSMÅL NR. 1012

Innlevert 29. april 2008 av stortingsrepresentant Anne Margrethe Larsen

Besvart 8. mai 2008 av justisminister Knut Storberget

Spørsmål:

«Deler justisministeren folks bekymring over at nevnte episode bryter med folks allmenne rettsoppfatning, og at manglende nærpoliti med akseptabel responstid kan gi lignende episoder?»

BEGRUNNELSE:

I januar 2008 tok en flekkefjordslege tyver på fersk gjerning inne på sitt legekantor. Etter et kort basketak, der han holder den ene tyven, får han gitt beskjed til politiet, som først kommer etter ca. 40 minutter. For sine handlinger er han ilagt en bot på 10000 kroner for legemsfornærmelse.

Denne saken har skapt stor harme blant folk i Agder, fordi den synes å være et hån mot folks alminnelige rettsfølelse. Bruk av vold kan ikke aksepteres, men her prøver en borger å verne sin egen eiendom mens han venter på politiet. At politiet bruker 40 minutter på å hente tyven, er selvsagt ille, men at legen i etterkant får bot for å pågripe tyven, opprører mange. Folk flest spør seg om ikke de ville ha gjort det samme for å verne sin eiendom.

Folk er også spørrende til manglende nærpoliti, tilgjengelighet og akseptabel responstid hos politiet i Lister-regionen. Politireformen skulle gi mer synlig politi, i stedet har vi fått en dårligere politisituasjon i regionen. Det bør være helt klare kriterier for re-

sponstid i akutte situasjoner. Men i flere tilfeller kommer politiet først lenge etter ulykker og tyveri, og dette går også utover respekten for politiet. Det er avgjørende for folks trygghetsfølelse at politiet kan gi snarlig hjelp når vi trenger det.

Svar:

Ditt spørsmål er forelagt Politidirektoratet, som opplyser at den omtalte episoden du refererer til, fant sted fredag 4. januar 2008. Det opplyses at politiet fikk melding kl. 0558 om at en lege hadde pågrepet en innbruddstyv ”på fersken”. Kl. 0606 ringte legen tilbake til operasjonsentralen og opplyste at han var sammen med en annen person på stedet og at det to hadde kontroll over den pågrepne som legen kjente identiteten til.

På den bakgrunn besluttet politiet å bruke den patruljen, som var på vakt og ikke kalle ut ekstramannskaper, med noe kortere responstid, som operasjonsentralen kan gjøre i situasjoner som åpenbart er til fare for liv eller helse.

Politidirektoratet opplyser videre at med unntak av Setesdal driftseining, er det aktiv polititjeneste hele døgnet i de øvrige driftsenhetene i Agder politidistrikt.

For å utnytte ressursene best mulig har Agder politidistrikt foretatt en kritisk gjennomgang av arbeidsmengde, risiko og sårbarhet. På de tider av døgnet/uken, der det erfaringsmessig er minst å gjøre er Listerregionen betjent av en patrulje. Slik var det også denne morgenen.

Som justisminister er jeg selvfølgelig opptatt av politiets responstid, og at vi har et politi med nærhet til publikum. Dette er tydelig nedfelt i Soria-Moriaerklæringen.

Regjeringen har derfor allerede gjort flere tiltak for å styrke politiet bl.a. på disse områder. Som følge av den forrige regjeringen, har antall utdannede politistudenter på Politihøgskolen de siste årene ikke kunnet dekke det behov etaten har hatt for nytilsatte. Regjeringen har derfor hevet inntaket av studenter til PHS til det rekordhøye tallet 432 for 2007 og 2008, en økning som vurderes videreført. Denne regjeringen har dessuten styrket politiet med en halv milliard kroner siden den tiltrådte (til sammen ca. 260 millioner kroner i løpet av 2006 og 2007, og til sammen ca. 245 millioner kroner i 2008). Disse tallene er eksklusive lønns- og prisstigning.

I tillegg er det satt i gang en gjennomgang av bemanningssituasjonen i politi- og lensmannsetaten, som blant annet skal gi svar på hvilket bemanningsbehov vi har i etaten i årene frem til 2015. Som et delprosjekt til bemanningsprosjektet skal også Politidirektoratet gjøre en undersøkelse på hvilke krav som skal stilles til politiets responstid og hvilke konsekvenser dette vil ha i forhold til/innenfor dagens ressursrammer. Rapporten fra bemanningsprosjektet vil foreligge i juni 2008.

I forhold til den påtalemessige delen i begrunnelsen for ditt spørsmål, så hører dette under Riksadvokatens ansvarsområdet.

SPØRSMÅL NR. 1013

Innlevert 29. april 2008 av stortingsrepresentant May-Helen Molvær Grimstad

Besvart 7. mai 2008 av kultur- og kirkeminister Trond Giske

Spørsmål:

«Om kort tid blir de nye spilleautomatene fra Norsk Tipping utplassert. Ved utforming og utplassering av de nye automatene er det viktig med god dialog med de spilleavhengige og deres pårørende.

På hvilken måte blir de spilleavhengige og de pårørende involvert i utarbeidelse av nye vedtekter for de nye spilleautomatene, og vil de aktuelle organisasjonene få innsyn i forslag til vedtekter før disse eventuelt vedtas?»

BEGRUNNELSE:

I Innst. S. nr.17(2006-2007) heter det at: "Fleirtallet i komiteen, alle unnateke medlemene frå Fram-

stegspartiet, er vidare tilfreds med at Regjeringa ynskjer dialog med dei speleavhengige og deira pårørende når det gjeld utforming og utplassering av eventuelle automatar i regi av Norsk Tipping."

Det kommer nå signaler fra de spilleavhengiges organisasjoner og de pårørende som er bekymret for hvordan dette følges opp, og om de får mulighet til å si sin mening om de nye vedtektene. Regelverket for Norsk Tipping omfattes ikke av forvaltningslovens definisjon av forskrift, og er dermed ikke omfattet av kravet til offentlig høring. Selv om enerettsmodellen gir rom for å unngå alle høringsrundene man tidligere hadde ved endringer i automatforskriften eller bingo-forskriften, er det i denne saken svært viktig at syns-

punktene til de spilleavhengiges organisasjoner og pårørendeorganisasjonene ivaretas. Innføringen av automater har vært svært omdiskutert, og særlig de spilleavhengige og deres pårørende bør bli hørt i denne saken.

Svar:

Ved behandlingen av Ot.prp. nr. 44 (2002-2003) om endringer i pengespill- og lotterilovgivningen vedtok Stortinget i juni 2003 at de daværende utbetalingsautomatene, som var oppstilt med hjemmel i lotteriloven, skulle fjernes og erstattes av nye spilltilbud drevet i regi av Norsk Tipping. Begrunnelsen var et ønske om å bekjempe spilleavhengighet og forebygge kriminalitet mer effektivt, samt å kunne håndheve reglene for den lovlige spillevirksomheten bedre. Regjeringen Bondevik II vedtok derfor i 2004 regler for spilleautomater oppstilt av Norsk Tipping. Disse automatene var tenkt oppstilt fra 1. januar 2005 men ble aldri oppstilt på grunn av EØS-rettslige prosesser i forhold til Stortingets vedtak i 2003.

Etter at staten i 2007 vant fram i de EØS-rettslige prosessene i saken kan Stortingets vedtak fra 2003 omsider gjennomføres. 1. juli 2007 ble de gamle utbetalingsautomatene med hjemmel i lotteriloven fjernet. Samtidig fikk Norsk Tipping i oppdrag å utarbei-

de et nytt forslag til regler for et nytt og mer restriktivt spilltilbud på elektroniske terminaler. Det nye regelverket skal erstatte de spillreglene som ble fastsatt i 2004, og være langt strengere enn det Bondevik-regjeringen la opp til.

Departementet vil med det første fastsette detaljene i de nærmere krav til Norsk Tippings spilleterminaler. I den forbindelse vil det bli avholdt møte med de spilleavhengiges organisasjoner. Kravene vil bli offentlige så snart de er fastsatt. Norsk Tipping vil gjennomføre prøveoppstillinger med de nye terminalene. Dette betyr at spillreglene med de tekniske kravene vil være tilgjengelige for synspunkter fra ulike hold i løpet av få uker.

Spilleterminalenes virkemåte vil bli vurdert fortløpende. Det vil også bli etablert en konsultasjonsordning med KS om Norsk Tippings spilleterminaler. Fordelen med den nye spilleterminalmodellen vil være at justeringer av spilleterminalenes virkemåte kan skje raskt og samtidig for alle spilleterminaler. Bruken av hver enkelt spillterminal vil også kontrolleres fortløpende av Lotteri- og stiftelsestilsynet. Departementet vil være åpen for dialog med alle som har synspunkter på de nye spilleterminalene og regelverket for disse.

SPØRSMÅL NR. 1014

**Innlevert 29. april 2008 av stortingsrepresentant Hans Olav Syversen
Besvart 7. mai 2008 av justisminister Knut Storberget**

Spørsmål:

«Politihøgskolens lokaler er i dag begrenset og det er behov for nybygg/nye lokaler. Fra Ap-hold i Hedmark er det nå tatt til orde for å flytte ut av Oslo og til Hedmark. Det er gode faglige grunner for fortsatt lokalisering i Oslo. Her finnes det også ledig tomteareal. Blant annet er det ledig areale ved Grorud stasjon. En høyskole i Groruddalen vil også være gunstig som ledd i den vedtatte groruddalssatsingen.

Hvordan vurderer statsråden en slik mulighet?»

Svar:

Som det framgår av St.prp. nr. 1 for 2008 for Justisdepartementet skal behovet for en eventuell utvidelse av kapasiteten ved Politihøgskolen vurderes. Det skal også vurderes hvordan en eventuell utvidelse best mulig kan gjennomføres, herunder om eksis-

terende avdelinger bør utvides eller om det bør etableres en ny avdeling et annet sted i landet.

Justisdepartementet har i brev av 04.10.2007 til Politidirektoratet bedt om at dette utredes. Utredningen skal inneholde en prinsipiell vurdering av å ha politiutdanning på flere steder og en konkret vurdering av aktuelle steder hvor det kan være hensiktsmessig å etablere en avdeling. Utredningen må også inneholde økonomiske konsekvenser av de ulike distriktsalternativene og eventuell bygging av ny skole i Oslo. Vi avventer utredningen fra Politidirektoratet. Jeg vil så langt ikke gå inn på aktuelle alternativer.

For å øke bemanningen i politiet, har regjeringen økt opptaket på Politihøgskolen til 432 studenter i 2007 og 2008. En så stor økning i antall studenter krever snarlig plassutvidelse. I påvente av endelige beslutninger om hvor kapasitetsutvidelser skal finne

sted, har Justisdepartementet samtykket i at det kan inngås en intensjonsavtale med Kongsvinger kommune for å øke kapasiteten. Denne kapasitetsutvidelsen kan eventuelt nyttes til etter- og videreutdanning senere.

Politihøgskolen rekrutterer studenter fra hele landet. Befolkningens representasjon og mangfoldsbilde er en betydelig vektlagt faktor i sammensetningen av studentmassen som i størst mulig grad skal kunne gjenspeile det norske samfunnet.

I grunnlaget for en eventuell lokalisering av ny Politihøgskole legger høgskolen vekt på nærhet til politiets og justissektorens sentrale organer. Dette

anses viktig på grunn av samarbeid om utviklingsoppgaver og tilgang til lærekrefter som inviteres fra disse organene.

Tilsvarende er også nærheten til andre student- og fagmiljø av betydning. En sentral plassering i Oslo med god tilgang til offentlig kommunikasjon av hensyn til studenter, ansatte og besøkende, vil også være tungtveiende grunner i vurderingen av hvor en eventuell ny etablering skal finne sted.

Statsbygg undersøker mulige tomtealternativer i Oslo. Først når disse blir presentert vil det være på sin plass å ta stilling til lokaliseringsspørsmålet. Jeg ser fram til å få presentert ulike alternativer.

SPØRSMÅL NR. 1015

Innlevert 29. april 2008 av stortingsrepresentant Arne Sortevik

Besvart 7. mai 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«Ved Stortingets behandling av Innst. S. nr. 7 2007-2008 lovet samferdselsministeren å se nærmere på hva som kunne gjøres for å utarbeide bedre og sammenlignbar statistikk vedrørende energibruk og utslipp fra ulike transportformer og for både gods- og persontransport. Dette er viktig for å gi best mulig grunnlag for sammenligning, for strategier og planer og for prioritering av investeringsmidler innenfor samferdsel.

Hvordan har statsråden fulgt opp dette for å få frem bedre og sammenlignbar statistikk?»

BEGRUNNELSE:

I sitt innlegg i Stortinget under behandling av Innst. S.nr. 7 2007-2008 om Dok 8:92 2007-2008 den 25.10.2007 sa statsråden bl.a.:

"Eg har merka meg at opposisjonspartia i innstillinga òg er opptekne av samferdslestatistikk m.a. for energibruk og utslepp i høve utført transport, både for gods- og persontransport, og at dette skal utarbeidast av eit nøytralt og kompetent organ. Det er eg samd i. Statistisk sentralbyrå utarbeider ei rekkje statistikkar, og nokre av dei på oppdrag frå Samferdsledepartementet. Men gode offisielle samanlikningar av dei ulike transportmidla sine absolutte og relative miljøeigenskapar har i mange samanhengar vore ein mangel. Dette gjeld både person- og godstrafikk. Eg vil difor sjå nærare på kva som kan gjerast med dette."

I innstillingen heter det:

"Samferdselsstatistikk

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti peker for øvrig på at norsk samferdselsstatistikk er mangelfull og har lite sammenliknbar informasjon om hhv. energibruk og utslipp i forhold til utført transport målt i hhv. tonnkm og personkm.

Disse medlemmer ber Samferdselsdepartementet i samarbeid med Finansdepartementet sørge for at det utarbeides nasjonal statistikk for dette av et nøytralt og kompetent nasjonalt organ.

Komiteens medlem fra Fremskrittspartiet vil peke på at fordelen med et nøytralt organ for statistikkutarbeiding vil være at ikke transportsektorene og aktørene i de enkelte transportsektorer selv, gjennom egenproduksjon og såkalte «miljøkalkulatorer», feilinformerer om energibruk og utslipp av klimagasser. Disse medlemmer peker på at det er naturlig at Statistisk sentralbyrå utfører en slik oppgave. Disse medlemmer understreker at slik informasjon er grunnleggende viktig for å gi et riktig grunnlag for prioritering og beslutninger innenfor samferdselssektoren."

Svar:

SSB arbeider nå med en ny statistikk som viser sammenhengen mellom transportarbeid, utslipp og energiforbruk for alle transportmidler. Rapporten blir utarbeidet på oppdrag fra den tverretatlige styringsgruppa for nasjonal transportplan, og den blir ferdig på forsommeren.

SPØRSMÅL NR. 1016**Innlevert 29. april 2008 av stortingsrepresentant Hans Frode Kielland Asmyhr****Besvart 8. mai 2008 av landbruks- og matminister Terje Riis-Johansen****Spørsmål:**

«Svaret fra statsråden på spørsmål nr. 968 var lite informativt.

Kan statsråden redegjøre nærmere for antall kontroller i reingjerder i slaktetiden i forrige sesong, hvilke samlesteder som ble prioritert, og hvor mange slakterier i felt som ble inspisert?»

Svar:

Spm nr 1016 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Hans Frode Kielland Asmyhr - Oppfølging av tilsynet med dyrevern i reindriftsnæringen - Spm om kontroller i reingjerder i slaktetiden mm.

Jeg viser til brev av 30. april 2008 vedlagt spørsmål fra representanten Hans Frode Kielland Asmyhr vedrørende tilsyn med dyrevern i reindriftsnæringen. Spørsmålet er en oppfølging av spørsmål nr. 968 om samme tema.

Jeg redegjorde i mitt svar av 25.4.2008 for Mattilsynets tilsyn med dyrevern i reindriftsnæringen.

Når det gjelder de mer detaljerte tilleggsspørsmål, har Mattilsynet gitt meg en oversikt som viser at de har hatt 239 kontroller i reingjerder i siste slaktesesong. Av disse var 101 i felt, stort sett i forbindelse med feltslakting. De øvrige var i reingjerder tilknyttet slakteriene. Mattilsynet er til stede og utfører kontroll ved all organisert slakting, enten det er i felt eller ved permanente slakterier.

Slakting ved bruk av krumkniv foregår vanligvis når reinen likevel er samlet i gjerder i forbindelse med flytting mellom beiter, utskilling av dyr som skal sendes til slakteri, merking av dyr med mer. Når slakting av såkalt "nisterein", dvs inntil 10 rein per år til egen familie, skjer samtidig med annen organisert slakting, er Mattilsynet til stede og fører kontroll på vanlig måte.

SPØRSMÅL NR. 1017**Innlevert 29. april 2008 av stortingsrepresentant Hans Frode Kielland Asmyhr****Besvart 7. mai 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«Jeg viser til svar på spørsmål nr. 937 hvor statsråden opplyser om at ved utgangen av året vil ca. 1200 husstander i Akershus fylke være uten tilgang til en fast bredbåndaksess.

Kan statsråden opplyse om hvordan disse husstandene er geografisk fordelt i fylket, og om hvor lang tid det vil ta før disse husstandene kan få tilgang til bredbånd som er helt nødvendig i et moderne samfunn?»

Svar:

Svaret mitt på ditt forrige spørsmål er basert på en rapport som fornyings- og administrasjonsministeren nylig har fått utarbeidet. Rapporten viser hvor stor andel av husstandene som har tilgang til bred-

bånd i hver enkelt kommune i hele landet. Rapporten er tilgjengelig på FADs sine nettsider.

I Akershus vil det trolig være enkelte husstander som ikke vil få tilbud om fast bredbånd innen utgangen av året i 14 av de 22 kommunene. De fleste av disse kommunene vil ha en dekningsgrad på godt over 95%, med unntak av Hurdal kommune der 80,9% av husstandene kan få fast bredbånd. Samtlige kommuner, med unntak av Nes, vil likevel ha tilnærmet full bredbåndsdekning dersom en også regner med tilbud om mobilt bredbånd.

Det er verdt å merke seg at fremstillingen i dekningsrapporten er prosent av antall husstander i kommunen, og at antall husstander varierer mye mellom kommunene i Akershus. Som et eksempel kan vi ta to av kommunene på Øvre Romerike: Hurdal (80,9% fast dekning) har 2585 innbyggere og Ullensaker (95,4% fast dekning) har rundt 27000 innbyggere.

Det er derfor mer enn dobbelt så mange husstander som ikke kan få fast bredbånd i Ullensaker enn det er i Hurdal.

Det bygges fortsatt ut nye bredbåndstilknytninger over hele landet i regi av markedsaktørene. Regjeringens bidrag via ulike finansieringsordninger

har så langt gitt gode resultater og bidratt til å øke dekningen ytterligere. Regjeringen vil i forbindelse med eventuelle nye tildelinger til bredbåndsutbygging vurdere hvordan Akershus skal få dekket også de resterende husstandene med tilbud om fast bredbånd.

SPØRSMÅL NR. 1018

Innlevert 29. april 2008 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 16. mai 2008 av olje- og energiminister Åslaug Haga

Spørsmål:

«Foreligger det en konsulentrapport fra selskapet Statkonsult, som i sin konklusjon eller på et tidlig stadium i rapportutarbeidelsen har berørt forholdene rundt arbeidsmiljøproblemene i ENOVA, og når forelå evt. denne informasjonen?»

Svar:

Olje- og energidepartementet gjennomførte i 2006 en evaluering av Enova og Energifondet. Denne evalueringen ble varslet i St. prp. nr. 1 (2001-2002) og evalueringen ble lagt fram for Stortinget i St. prp. nr 69 (2006-2007).

Som et ledd i evalueringen gjennomførte Statkonsult i samarbeid med Sweco Grøner en utredning av Enova og Energifondet. Denne utredningen hadde følgende mandat:

1. Vurdere virkningen av omorganiseringen av virkemiddelapparatet. Det vil si overgangen fra et todelt virkemiddelapparat bestående av ulike programmer i regi av Norges vassdrags- og energidirektorat og lovpålagt enøk i nettselskapene, til støttemodell i regi av Enova.

2. Vurdere utformingen av dagens styringssystem for Energifondet og Enova, det vil si valg av mål, fi-

nansieringsmodell, organisasjonsform, krav til bruken av midlene fra Energifondet, krav til rapportering og utformingen av styringsdialogen.

3. Vurdere hvordan Enova legger opp arbeidet i forhold til de fastsatte målene og rammene. Det vil blant annet si vurdere organiseringen av arbeidet, valg av og utforming av programmer og aktiviteter under de pålagte oppgavene, samt metode for rapportering av resultater.

Rapporten fra Statkonsult ble offentliggjort på Olje- og energidepartementets hjemmeside 22. november 2006.

Dette var en undersøkelse som ikke skulle evaluere arbeidsmiljø, men i rapporten omtales Enovas interne organisering i kapittel 7.1 Organisasjon og ledelse. Her fremkommer det at flere av de ansatte opplever organisasjonen som hierarkisk, men Statkonsult vurderer ikke dette som unormalt for denne typen virksomhet. Det pekes videre på at de ansatte mener at kommunikasjon av beslutninger mellom ledelse og ansatte bør bli tydeligere. Når det gjelder arbeidsmiljøet i Enova ble det omtalt slik i rapporten: "Et stort flertall av de ansatte mener at Enova har utviklet seg i takt med nye utfordringer og de ansatte vurderer arbeidsmiljøet som svært godt."

SPØRSMÅL NR. 1019**Innlevert 29. april 2008 av stortingsrepresentant Peter Skovholt Gitmark****Besvart 13. mai 2008 av finansminister Kristin Halvorsen****Spørsmål:**

«Jeg viser til svar fra finansministeren, datert 28. april 2008, der statsråden viser til at spørsmålet om avgiftsfritak for diesellavgift er til behandling hos Toll- og avgiftsdirektoratet. Dette spørsmålet har vært under behandling i direktoratet siden oktober 2006.

Vil finansministeren ta initiativ til en rask og positiv avklaring om EcoFuel D2 vil få avgiftsfritak?»

BEGRUNNELSE:

GTL - syntetisk diesel - kan gi bidrag til å redusere utslipp av klimagasser, kan bidra til en teknologitvikling mot helt klimanøytrale drivstoff, vil redusere utslipp av NO_x og partikler betydelig, og påvirker ikke matvareprisene på verdensmarkedene negativt, slik en del typer biodrivstoff gjør. Det er viktig å få en klarhet i om finansministeren deler de positive vurderingene av GTL, og om hun vil ta initiativ til å introdusere GTL som et konkurransedyktig alternativt drivstoff gjennom en snarlig og positiv avklaring av om dette drivstoffet skal være fritatt for diesellavgift. Det er viktig å få klarhet i om Regjeringen fortsatt står ved miljøvernministerens uttalelser fra 24. januar i år om at "Det er viktigere med utslippsreduksjoner enn avgiftskroner til staten".

Svar:

Fra Toll- og avgiftsdirektoratet har jeg fått opplyst at direktoratet 6. mai 2008 har fattet vedtak i saken. Saken kom inn for direktoratet som klage over tollregion Oslo og Akershus vedtak av 17. september 2007 om bindende klassifiseringsuttalelse for "EcoPar Miljødrivstoff".

Tollregion Oslo og Akershus fattet 17. september 2007 vedtak om at "EcoPar Miljødrivstoff" skal føres under tolltariffens posisjon 27.10 (varenummer 27.10.1941) som en gassolje ("tunge oljer") med et

svovelinnhold på høyst 0,05 vektprosent. Vedtaket ble påklaget med anførsel om at produktet må klassifiseres under varenummer 27.11.1100. Ved vedtak 6. mai 2008 opprettholdt Toll- og avgiftsdirektoratet tollregionens klassifisering. I vedtaket har direktoratet også kommentert produktets avgiftsmessige status. Direktoratet legger til grunn at det skal betales CO₂-avgift og autodiesellavgift på oljen, men ikke svovelavgift, siden svovelinnholdet ligger under grensen for avgiftsplikten (0,05 % vektandel svovel).

Ifølge direktoratet åpner altså ikke gjeldende regelverk for å frita produkter framstilt på den måte som EcoPar Miljødrivstoff er for avgifter. Hvorvidt det eventuelt kan gis dispensasjon er et eget spørsmål, som direktoratet ikke har tatt stilling til. Generelt skal det imidlertid mye til før dispensasjon kan gis. Dersom dispensasjonsfullmakten ikke er anvendelig, forutsetter avgiftsfritak at regelverket endres. Om så skal gjøres må eventuelt vurderes nærmere, og jeg vil ikke forskuttere denne vurderingen.

Når det gjelder autodiesellavgiften vil jeg for øvrig vise til mitt tidligere svar datert 8. april 2008 hvor det ble referert fra omtalen om alternative drivstoff i St. prp. nr. 1 (2006-2007) Skatte-, avgifts-, og tollvedtak. Her framgår at alle trafikanter på prinsipielt grunnlag bør betale avgift som tilsvarer de kostnadene de påfører samfunnet i form av ulykker, kø, støy, utslipp til luft og veislitasje. Det meste av kostnadene ved bruk av personbil er knyttet til ulykker, kø og støy. Dette er kostnader som i liten grad varierer med valg av drivstoff. I omtalen er det vist til at det over tid vil kunne være nødvendig å avgiftsbelegge alternative drivstoff på linje med bensin og diesel. Under henvisning til at regjeringen ønsker å stimulere til økt bruk av alternative drivstoff, slik at klimagassutslippene fra transportsektoren kan reduseres, la imidlertid ikke regjeringen opp til å avgiftslegge alternative drivstoff fra 2007.

SPØRSMÅL NR. 1020**Innlevert 29. april 2008 av stortingsrepresentant Tord Lien****Besvart 8. mai 2008 av miljø- og utviklingsminister Erik Solheim****Spørsmål:**

«I mars 2006 offentliggjorde statsråd Helen Bjørnøy samtlige miljørapporter om Barentshavet og andre rapporter relevant for Forvaltningsplanen og etter hvert også for TFO nr 19. "Offentliggjøringen er en klar markering i forhold til Bondevik-regjeringen" og "Dette er åpenhetsrevolusjon" sa statsråd Bjørnøy. Sunnmørsposten skriver imidlertid 21. april at de ikke får innsyn i brev som Fiskeri- og kyst-, og Miljøverndepartementet har sendt til OED.

Er åpenhetslinja til Helen Bjørnøy lagt bort?»

BEGRUNNELSE:

Den 9. mars 2006 kunne NTB og NRK melde at Bondevik-regjeringen hadde åpnet svært sårbare områder, blant annet langs Mørkekysten, for petroleumsutvinning uten å offentliggjøre sterke advarsler fra egne miljøetater. Begrunnelsene for at Bondevik-regjeringen ikke valgte å offentliggjøre disse rapportene var at de var en del av "Regjeringens indre behandlingsprosess." Da statsråd Bjørnøy valgte å offentliggjøre alt materialet, sa hun følgende "Jeg er svært glad for at vi nå får full åpenhet. Dette er informasjon som tilhører hele opinionen, og ikke bare politikere, eksperter og byråkrater i lukkede rom" til Af-

tenposten. Til NRK-NTB sa statsråden samme dag: "Offentliggjøringen er en klar markering i forhold til Bondevik-regjeringen som lukket prosessen og hemmeligholdt. Dette er en åpenhetsrevolusjon."

Svar:

Denne regjeringen er opptatt av åpenhet og ønsker økt offentlighet om miljøforhold, blant annet i petroleumssaker. Vi har derfor, i motsetning til tidligere regjeringer, offentliggjort alle vurderinger av petroleumsaktivitet som er foretatt av fagmyndigheter slik som Statens forurensningstilsyn, Direktoratet for naturforvaltning og Norsk polarinstitutt. Denne åpenhetspraksisen er fulgt konsekvent opp i TFO 2008. Jeg mener at denne åpenheten har vært viktig for at alle interesserte skal ha fullt innsyn i de faglige hensyn som finnes.

Denne nye praksisen gjelder ikke dokumenter som utarbeides av departementene i forberedelsen av petroleumssaker som skal behandles i regjeringen. Disse dokumentene omfatter heller ikke ytterligere miljøinformasjon ut over det som er innhentet fra fagmyndighetene, men vurderinger som det er et reelt og saklig behov for å unnta i samsvar med offentlighetsloven.

SPØRSMÅL NR. 1021**Innlevert 29. april 2008 av stortingsrepresentant Elisabeth Røbekk Nørve****Besvart 6. mai 2008 av fiskeri- og kystminister Helga Pedersen****Spørsmål:**

«Fiskebåtrederne Forbund viser til at kvoten på sei er stor, og at det i fjor stod igjen 10 000 tonn sei som ikke ble fisket innen fristen. De ber nå om fritt seifiske, for å unngå at det samme skjer i år.

Vil statsråden imøtekomme Fiskebåtrederne Forbund, og sørge for at det åpnes for fritt fiske for å sikre at hele kvoten blir tatt?»

BEGRUNNELSE:

Sunnørsposten tirsdag 29. april 2008 viser til at seifisket i Nordsjøen er godt, og at Fiskebåtrederne Forbund ber om fritt fiske for å sikre at hele kvoten blir tatt.

Kvotene er rekordhøye, og fiskerne som har friskt i minne at de ikke klarte å fiske opp hele kvoten i fjor, frykter at det samme skal skje i år. I fjor stod det igjen å fiske 10 000 tonn sei av nordsjøkvoten da året var omme, noe som den gang utgjorde tapt fortjeneste på 60 - 70 millioner kroner. Det vises videre til at seitrålerne i praksis har fritt fiske, og at det nå forventes at resten av fiskeflåten skal få det samme.

Svar:

Fiskeridirektoratet er gitt fullmakt til å regulere fisket slik de måtte finne mest hensiktsmessig for å sikre at de fastsatte kvotene blir fisket. Dette gjelder også fisket etter sei sør for 62°N, herunder sei i Nordsjøen og Skagerrak.

Avhengig av deltakelsen i fisket og de enkelte aktørers tilpasning er det for Fiskeridirektoratet en utfordring i å sikre at kvotene blir tatt samtidig som en skal forhindre overfiske av de fastsatte kvotene. Fiskeridirektoratet må derfor se an utviklingen i fisket før de eventuelt slipper fisket fritt for de ulike fartøygruppene.

Fiskeridirektoratet har allerede gjort en rekke endringer og de fleste fartøy har i praksis allerede et fritt fiske etter sei. På bakgrunn i utviklingen i fisket

besluttet Fiskeridirektoratet den 30. april 2008 å oppheve maksimalkvotene for alle trålere som har rett til å delta i seifisket i området sør for 62°N i Nordsjøen og Skagerrak.

Når det nå er åpnet for fritt fiske for trålerne er det opp til næringen å utnytte de kvotene som er tildelt. Været, markedsmessige og bedriftsøkonomiske forhold kan imidlertid føre til at totalkvoten likevel ikke blir tatt. Disse forhold kan imidlertid fiskerimyndighetene vanskelig påvirke.

Til slutt vil jeg bemerke at fiskerimyndighetene kan stoppe fisket når totalkvoten, gruppekvotene eller periodekvotene er beregnet oppfisket. Fisket kan derfor stoppes selv om maksimalkvoten for det enkelte trålfartøy nå er opphevet. Dette skal sikre at de fastsatte kvotene ikke overfiskes.

SPØRSMÅL NR. 1022

Innlevert 30. april 2008 av stortingsrepresentant Gunnar Gundersen

Besvart 6. mai 2008 av justisminister Knut Storberget

Spørsmål:

«Er statsråden enig i at innsatte som gis én dags velferdspermisjon på 17. mai pålegges meldeplikt til kl. 12 på 17. mai?»

BEGRUNNELSE:

Dette betyr at den innsatte i prinsippet må bruke mye av 17. mai på reisetid til og fra et kontor der han kan få effektivt meldeplikten.

En støttekontakt til en innsatt har reagert sterkt på at den innsatte han skal ha på besøk 17. mai, pålegges meldeplikt kl. 12.00 på 17. mai til tross for at dette dreier seg om en endagspermisjon med en overnatting. Den innsatte har vært på flere endagspermisjoner, og dette har gått bra ifølge støttekontakten.

Meldeplikt kl. 12 på 17. mai betyr at den innsatte i dette tilfellet må reise 56 km hver veg for å få effektivt meldeplikten. Det vil ødelegge mye av dagen og kan umulig være et virkemiddel for å gi den innsatte mulighet til å tilpasse seg livet utenfor fengselet.

Svar:

Spørsmålet fra representanten Gundersen gjelder en enkeltavgjørelse som er fattet av et av fengslene i

kriminalomsorgen. Jeg ber om forståelse for at jeg som justisminister ikke kan kommentere enkeltsaker, men bare kan svare på generelt grunnlag. Jeg kjenner heller ikke til bakgrunnen for den konkrete enkeltsaken.

Kriminalomsorgens sentrale forvaltning (KSF) har opplyst at det enkelte fengsel kan gi innsatte permisjon av kortere tids varighet når særlige og vektige grunner taler for det, eller når permisjon anses formålstjenlig for den videre gjennomføring av straffen. Det er også en forutsetning for denne type permisjon at den ansees som sikkerhetsmessig forsvarlig. Der som det fremstår som nødvendig for en sikkerhetsmessig forsvarlig gjennomføring av permisjonen skal kriminalomsorgen fastsette særlige vilkår. Hvorvidt søknad om permisjon bør innvilges og hvilke vilkår som eventuelt skal fastsettes beror på en konkret helhetsvurdering.

Jeg legger til grunn at vilkåret om møteplikt i den aktuelle saken er fastsatt på bakgrunn av en konkret sikkerhetsmessig vurdering, basert på kriminalomsorgens kjennskap til innsatte. På generelt grunnlag vil jeg understreke at jeg har tillit til de sikkerhetsmessige vurderingene som gjøres av kriminalomsorgen.

SPØRSMÅL NR. 1023**Innlevert 30. april 2008 av stortingsrepresentant Jørund Rytman****Besvart 13. mai 2008 av finansminister Kristin Halvorsen****Spørsmål:**

«Kan finansministeren bekrefte at i det året eiendomsskatt på boliger innføres, så kan ikke denne satsen settes høyere enn til 2 promille, selv om det tidligere har vært eiendomsskatt på verk og bruk?»

BEGRUNNELSE:

Eiendomsskatteloven § 13 bestemmer at det første året eiendomsskatt innføres i en kommune, kan ikke satsen være høyere enn 2 promille. Dette av hensyn til at skatten ikke skal kunne settes så høyt første året at den rammer innbyggerne altfor kraftig og uforutsett.

Selv om intensjonen er klar, er loven imidlertid uklar i de tilfeller der det tidligere eksempelvis har vært eiendomsskatt på verker og bruk, men så utvides til å omfatte boliger. Hensynet til forutsigbarhet og tilpasning av personlig økonomi for innbyggerne tilsier at skatten ikke under noen omstendighet burde kunne settes over 2 promille første året den innføres på en eiendom. Denne rettsoppfatningen ønskes bekreftet av finansministeren.

Svar:

Eigedomsskattelova ble endret ved lov 16. juni 2006 nr. 25. I tillegg til de eksisterende alternativene for utskrivning av eiendomsskatt kan den aktuelle kommune med virkning fra og med skatteåret 2007 velge å skrive ut eiendomsskatt i hele kommunen. Formålet med endringene var å minske avgrensingsproblemene ved utskrivning av eiendomsskatt, samt å skape større likhet i skattleggingen innenfor den enkelte kommune, jf. Ot.prp. nr. 77 (2005-2006) kapittel 14.

Eigedomsskattelova bygger på et generelt prinsipp om at eiendomsskattepliktig eiendom av lik verdi skal skattlegges likt. Loven gir imidlertid kommunene adgang til lokal tilpasning av eiendomsskatten innenfor visse rammer, bl.a. gjennom bruk av differensierte eiendomsskattesatser, jf. eigedomsskattelova § 12.

Etter eigedomsskattelova § 11 skal eiendomsskatten være minst 2 promille og maksimum 7 promille. Første året en kommune skriver ut eiendoms-

skatt, må skatten ikke være høyere enn 2 promille av takstverdien, jf. eigedomsskattelova § 13. Senere kan skatten ikke økes med mer enn 2 promille hvert år. Når det gjelder senere utvidelse av det geografiske området som skal omfattes eiendomsskatten, ble det i Ot.prp. nr. 77 (2005-2006), pkt. 14.4.4.3 uttalt:

”Departementet har lagt til grunn at det ikkje vert rekna som slik første gongs utskrivning når kommunen utvidar området for eigedomsskatten. Eit døme på dette er når kommunen tidlegare berre har skreve ut eigedomsskatt i einskilde delar av kommunen, men seinare vel å skrive ut eigedomsskatt også på nye område som har utvikla seg til å vere utbygd på byvis. Departementet legg difor til grunn at kommunane vil kunne nytte same skattesats på dei eigedomane som kjem til som følgje av at alternativet med å skrive ut eigedomsskatt i heile kommunen vert nytta. Dette er også i samsvar med prinsippet i siste ledd i § 13, som fastsett at kommunen kan bruke same sats som tidlegare også i område som kjem til gjennom ei utviding av kommunegrensane. Departementet ser difor ikkje behov for å fastsette noko særskild overgangsregel om dette.

Om kommunen til dømes skriv ut eigedomsskatt med høgaste sats i dag, jf. eigedomsskattelova § 11, vil dette òg gjelde eigedom i det nye geografiske verkeområdet, dersom kommunen vel å ta dette nye verkeområdet inn i skatteutskrivninga. Generelt lågare sats kan likevel veljast, om kommunen skulle finne det ønskeleg i samband med val av utvida verkeområde.”

Hensynet til forutsigbarhet og de skattepliktiges økonomi, som er begrunnelsen for regelen i eigedomsskattelova § 11 om en gradvis økning av eiendomsskattesatsen, må i disse tilfellene vike for hensynet til likebehandling av skattyterne. Jeg anser det verken for rettferdig eller i tråd med gjeldende rett at nye områder som kommer til beskatning i kommunene skal undergis en lavere skattesats enn de som også tidligere har vært pålagt eiendomsskatt.

Som det fremgår ovenfor gir imidlertid eigedomsskattelova muligheter for å differensiere skattesatsen. Eigedomsskattelova § 12 a) gir adgang til å fastsette en egen skattesats for bolig- og fritidseiendom. Dette innebærer at det vil være anledning til å vedta en generelt lavere skattesats for all boligeiendom/fritidseiendom, uavhengig av om det har vært skrevet ut eiendomsskatt på disse tidligere eller ikke.

SPØRSMÅL NR. 1024**Innlevert 30. april 2008 av stortingsrepresentant Kari Lise Holmberg****Besvart 8. mai 2008 av kunnskapsminister Bård Vegar Solhjell****Spørsmål:**

«Medfører det riktighet at de eneste vilkårene for utbetaling av statsstøtte til en barnehage er at den er i drift og at det oppgitte antallet barn er korrekt, og på hvilken måte mener statsråden seg i stand til å kontrollere at offentlige midler brukes til det de er ment for når det i praksis ikke kreves noen dokumentasjon for pengebruk?»

BEGRUNNELSE:

Private barnehager er etter mitt skjønn både positivt og bra, men også helt nødvendig for at foreldre som trenger barnehageplass til barna sine, også får det. Samtidig overføres det svært store pengebeløp fra det offentlige til barnehagene. Vi er alle opptatt av at offentlige midler skal forvaltes på ordentlig måte i tråd med intensjonen, og til barnas og de ansatte i barnehagenes beste. Det har, så vidt jeg vet, aldri vært hensikten at noen skal kunne opparbeide seg store verdier - for eksempel i form av dyre biler, båter, hytter og hus - basert på offentlige midler til barnehagedrift. Jeg er nylig blitt gjort kjent med at vilkår for å motta statstilskudd, som er den viktigste inntektskilden til de private barnehagene, kun er at barnehagen er i drift og at det oppgitte antallet barn er korrekt. Det kreves etter hva jeg forstår ingen revisjon, ei heller regnskap som viser hvordan pengene er brukt, for at tilskudd blir gitt. Etter min vurdering vil det være helt umulig for staten å kontrollere at midlene brukes slik de er ment, dersom man ikke samtidig krever noen former for dokumentasjon fra eierskapet på at pengene er brukt på skikkelig vis. Jeg kan heller ikke se hvilke sanksjonsmuligheter staten har dersom man skulle mene at et eierskap ikke forvaltes slik det bør tatt i betraktning at det er offentlig midler som disponeres.

Svar:

Alle barnehagar godkjend etter barnehagelova, har i medhald av Stortingets årlege budsjettvedtak rett til statlig driftstilskott. Reglar for sakshandsaming, kriterier for tildeling, kontrollrutine og andre aspekt ved tilskottet vert regulert i årlege rundskriv frå Kunnskapsdepartementet. Vedtak om tildeling av driftstilskott for den einskilde barnehage gjerast av Fylkesmannen. Driftstilskottet bereknast på grunnlag av det faktiske tal på barn i barnehagen, barnas alder og avtalte opphaldstid per uke. Driftstilskottet avgrensast opp til at barnehagen ikkje får tilskott for fleire barn enn det er plass til innanfor barnehagens godkjenning. Kommunen søker om driftstilskott for alle godkjende barnehagar i kommunen. Som barnehagemyndigheit skal kommunen kontrollere at opplysningar gitt av eigar (td. tal på barn og barnets alder), er i samsvar med dei faktiske forhold og godkjenning, jf. barnehageloven §§ 8,10,11 og 16.

Det tas atterhald ovanfor barnehageeigar om at forvaltninga (fylkesmenn og departementet) og Riksrevisjonen kan kontrollere at tilskottsmidlane blir nytta etter føresetnaden (jf. bevilgningsreglementet § 10 og Lov om riksrevisjon § 12). Vidare skal kommunen som barnehagemyndigheit føre tilsyn med at den enkelte barnehage driv i samsvar med gjeldande lover og regelverk. Departementet stiller krav om at eigarar av ikkje-kommunale barnehagar (dvs, alle private, statlege og fylkeskommunale barnehagar) skal levere revisorattestert årsrekneskap.

Eg meiner på denne bakgrunn at kommunen, fylkesmannen og departementet har tilstrekkelege moglegheiter til å kontrollere at driftstilskott til barnehagar vert brukt i tråd med føresetnadane.

SPØRSMÅL NR. 1025**Innlevert 30. april 2008 av stortingsrepresentant Åse Gunhild Woie Duesund****Besvart 6. mai 2008 av arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen****Spørsmål:**

«Ifølge STAMI blir det bare utført om lag 0,03 eksponeringsmålinger av kjemikalier per sysselsatt. Bare en av fire bedrifter i relevante bransjer har gjennomført en lovpålagt risikovurdering av sitt kjemiske arbeidsmiljø. Bare en av tre ansatte i disse bedriftene har fått opplæring i hvordan man kan beskytte seg mot kjemikalieeksponering. En av tre bedrifter mangler god nok ventilasjon. Jeg reagerer sterkt på dette på vegne av norske arbeidstakere.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre snarlig forbedring?»

BEGRUNNELSE:

200 000 norske arbeidstakere rapporterer at de er høyt eksponert for potensielt helseskadelige stoffer i mesteparten av arbeidstida. Samtidig blir det bare utført rundt 6000 eksponeringsmålinger årlig, noe som tilsvarer 0,03 målinger per sysselsatt. Tall fra Stamidatabasen EXPO viser at over 15 prosent av eksponeringsmålinger utført i Norge fra år 2000-2006 viser høyere nivåer av helsefarlige stoffer i arbeidsatmosfæren enn det retningslinjene tillater. I en tredjedel av tilfellene hvor det er målt for høye eksponeringsverdier, ble det ikke brukt verneutstyr ifølge STAMI.

Tall fra Arbeidstilsynet sier at minst 500 dødsfall årlig skyldes kjemisk yrkeseksponering. 350 kreftdødsfall årlig skyldes kjemisk påvirkning. 15 000 kjemikalieprodukter på det norske markedet regnes som helseskadelige. Internasjonale studier anslår at rundt 15 prosent av astma, KOLS og lungekreft blant menn skyldes arbeidsmiljøet. I enkelte næringer rapporterer opp mot 40 prosent at de er høyt eksponert i mesteparten av arbeidstida.

Ifølge Arbeidstilsynet er kjemiske arbeidsmiljøfaktorer er en viktig årsak til sykdom i mange yrker. Luftveislidelser er den tredje viktigste årsak til sykefravær og utstøting fra arbeidslivet, etter muskellidelser og psykiske lidelser. Minst 20 prosent av disse luftveislidelsene kan være yrkesbetingete og knyttet til forurensninger i arbeidsatmosfæren ifølge Arbeidstilsynet.

Yrkesmessig eksponering for kjemikalier kan føre til en rekke ulike helseskader. Redusert fruktbarhet og misdannelser på fosteret er to alvorlig eksempler på dette. Akutte forgiftninger forekommer også, selv om det heldigvis er ganske sjelden.

Svar:

Forebygging av helseskader knyttet til eksponering for kjemikalier i arbeidslivet og oppfølging av arbeidstakere som kan ha fått slike skader står høyt på dagsorden for arbeidsmiljømyndighetene. Jeg har redegjort for Stortinget for status på dette området, samt for de tiltak regjeringen har iverksatt bl.a. ved behandling av interpellasjon fra stortingsrepresentant André Skjelstad 8. oktober 2007 samt behandling av representantforslag fra representantene Gunnar Kvassheim, Gunvald Ludvigsen og André Skjelstad 26. februar i år.

Kjemikalieskader er fortsatt et betydelig arbeidsmiljøproblem i Norge i dag, selv om det er problemstillinger knyttet til psykososiale og muskelskjelettelrelaterte lidelser som bidrar til den klart største delen av det arbeidsrelaterte sykefraværet. Skadene som kan inntreffe etter kjemisk yrkeseksponering er ofte av en alvorlighetsgrad som tilsier at dette fortsatt må være et prioritert felt for tilsyn, forebyggende innsats og forskning. Yrkesrelaterte sykdommer som avdekkes i dag skyldes ofte yrkeseksponeringer tilbake i tid, siden eksempelvis kreft og andre kjemisk induerte sykdommer kan ha en lang latenstid. Følgelig er det ikke nødvendigvis en sammenheng mellom yrkesrelaterte sykdommer som avdekkes i dag og dagens eksponeringsnivåer i arbeidslivet.

All tilgjengelig kunnskap som finnes tilsier at yrkeseksponering for kjemiske forbindelser i norsk arbeidsliv har gått gradvis ned de siste tiårene, og dette er en positiv utvikling. Dette går blant annet klart frem av eksponeringsdatabasen EXPO ved Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI), som inneholder over 100.000 eksponeringsmålinger fra over 5.000 norske bedrifter fra 1984 og frem til i dag. Erfaringene fra Arbeidstilsynets og Petroleumstilsynets tilsyn tyder også på det samme.

Men selv om de kjemiske eksponeringsforholdene i norsk arbeidsliv gradvis er blitt bedre de senere årene, har man fortsatt langt igjen før man når målet om et fullt forsvarlig kjemisk arbeidsmiljø på alle norske arbeidsplasser. I følge tall fra Levekårsundersøkelsen for 2006 oppgir eksempelvis 8 % av arbeidstakerne at de er eksponert for støv/gass/damp i mesteparten av arbeidstiden, samt 8 % at de er eksponert for hudirriterende stoffer i mesteparten av arbeidstiden. Innenfor enkelte næringer er disse prosenttallene opp i mot 40 %. Tall fra EXPO ved STAMI for perioden år 2000-2006 over eksponeringsmålinger i enkelte næringer viser at over 15 % av prøvene avdekket ek-

sponeringsnivåer over administrativ norm, og at det ikke ble benyttet personlig verneutstyr i ca. 1/3 av disse tilfellene. Tall fra Nasjonal overvåking av arbeidsmiljø- og helse (NOA) ved STAMI viser at det de siste årene er blitt gjennomført omkring 6.000 kjemisk eksponeringsmålinger årlig i norsk industri, noe som vurderes å være lavt. Dette underbygges av nylige gjennomførte prosjekter i Arbeidstilsynet og Petroleumstilsynet, som har avdekket at store deler av norsk arbeidsliv ikke har gjennomført en lovpålagt kvalitetsmessig god risikovurdering i forhold til sitt kjemiske arbeidsmiljø, og at objektive mål som kjemiske eksponeringsmålinger bare blir benyttet i beskjeden grad. Dette betyr ikke nødvendigvis at tilstanden er veldig dårlig, men snarere at tilstanden ikke er godt nok risikovurdert og dokumentert og at det derfor er usikkerhet om den faktiske tilstanden.

I Stortingsmelding nr. 14 (2006-2007) ”Sammen for et giftfritt miljø”, uttaler regjeringen en klar forventning til at virksomhetene skal bruke risikostyring som verktøy ved bruk av kjemikalier, og at tilsynsmyndighetene vil prioritere tilsyn med virksomhetenes innsats for å forebygge helseskader som følge av kjemikalieeksponeringen i arbeidet.

Etter arbeidsmiljøloven er det arbeidsgiver som har ansvaret for å verne arbeidstakerne mot skadelig eksponering for kjemikalier og for etterlevelsen av regelverket. Arbeidsmiljøet skal være tilrettelagt slik at arbeidstaker er sikret mot ulykker, helseskader og særlig ubehag ved håndtering av kjemisk eller biologisk materiale. Arbeidsgiver er pålagt å vurdere risikofaktorer i arbeidsmiljøet, og å gjennomføre tiltak for å redusere risiko.

Myndighetene, på sin side, skal sørge for at virksomhetene, gjennom systematisk helse-, miljø og sikkerhetsarbeid, selv forebygger ulykker og helseskader. Dette innebærer at vi prioriterer tilsyn med virksomhetenes innsats for å forebygge helseskader som følge av kjemikalieeksponeringen i arbeidet.

Arbeidstilsynet skal styrke innsatsen på kjemiområdet, og samarbeid med partene kommer til å stå sentralt i kommende fireårsperiode. Arbeidstilsynet har blant annet satt oppfølging av kjemikaliekampanjen på dagsorden, og antall tilsyn med kjemisk arbeidsmiljø skal økes. Dette vil øke oppmerksomheten om kjemikaliebruk ute i virksomhetene, og ikke minst bidra til at arbeidsgiverne følger opp sine plikter i forhold til arbeidsmiljøloven. Arbeidstilsynet skal gjennomføre en rekke lokale satsinger og prosjekter. Det er for eksempel satt i gang et arbeid med å velge ut bransjer med høy risiko for KOLS. Bransjer som bruker særlig farlige kjemikalier vil også bli vurdert.

Petroleumsnæringen har, på bakgrunn av et møte som jeg hadde med partene i næringen i juni 2007, lagt frem en tiltaksplan som skal dekke mangler og kunnskapshull om tidligere og nåværende ekspone-

ringer for kjemikalier påvist i Petroleumstilsynets rapport Pilotprosjekt – kjemisk arbeidsmiljø offshore. Det er etablert en partssammensatt styringsgruppe som skal sikre at tiltakene gjennomføres som planlagt. Jeg drøftet saken på ny med partene i møte 22. april i år. Det er enighet om at handlingsplanen fungerer som et godt grunnlagsdokument for videre oppfølging av saken, og at det er viktig at planen nå følges opp på en god måte. Petroleumstilsynet følger opp handlingsplanen på vanlig måte gjennom sin tilsynsvirksomhet, og jeg vil ved naturlige milepæler få statusrapporter om oppfølging av handlingsplanen via Petroleumstilsynet. Dersom det anses ønskelig eller nødvendig, enten fra min eller fra partenes side, vil det bli avholdt nye møter om saken.

Det er bred enighet blant tilsynsmyndighetene og forskningsmiljøene på arbeidsmiljøområdet om at det fortsatt er stort behov for mer kunnskap på feltet kjemisk helsefare, og at det er begrenset tilgjengelighet på målbare, objektive indikatorer på dette feltet. På bakgrunn av denne mangelen på kunnskap har regjeringen nylig iverksatt en rekke aktiviteter for å få bedre oversikt og kunnskap på dette viktige feltet. Det er blant annet nedsatt en arbeidsgruppe som skal vurdere tiltak for å kunne kreve samlet registrering av alle eksponeringsmålinger som foretas i norsk arbeidsliv i dag i EXPO-databasen. De aktuelle bransjene og partene i arbeidslivet deltar i en referansegruppe for å styrke og forankre dette arbeidet. Det er positivt at oljeindustriens handlingsplan på kjemikalieområdet allerede inneholder et pkt. om etablering av et felles eksponeringsregister, og at dette gjøres kompatibelt med EXPO. Dette forbedrede kunnskapsgrunnlaget vil kunne inngå som grunnlagsdata i Nasjonalt overvåkingssystem for arbeidsmiljø og -helse (NOA), og dermed danne grunnlag for bransjenes, virksomhetenes og arbeidsmiljømyndighetenes prioriteringer fremover.

Regjeringen legger også stor vekt på videre kunnskapsutvikling om helseeffekter av kjemikalieeksponering i arbeidslivet. STAMI er organisert som et forvaltningsorgan under Arbeids- og inkluderingsdepartementet og er det nasjonale kompetansesenter for forskning på kjemikalieskade. Instituttet har en bredde i kompetanse og infrastruktur som gjør det mulig å hevde seg også internasjonalt på arbeidsmiljøområdet, spesielt innenfor kjemiske problemstillinger. Regjeringen har videre satt kjemikalierisiko i petroleumssektoren tydelig på dagsorden i programmet om HMS i petroleumssektoren. Vi har også etablert et nytt forskningsprogram om årsaker til sykefravær og utstøting fra arbeidslivet, hvor både psykososiale og fysiske/kjemiske forhold i arbeidslivet er prioriterte tema.

Gjennom alle disse tiltak og virkemidler arbeider regjeringen således for å sikre et fullt forvarlig kjemisk arbeidsmiljø.

SPØRSMÅL NR. 1026**Innlevert 30. april 2008 av stortingsrepresentant Harald T. Nesvik****Besvart 9. mai 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad****Spørsmål:**

«Undertegnede viser til Dagbladet 24. april, der det kommer frem at Fossanåsen Senter står og venter på å få narkomane pasienter inn til behandling, samtidig som pårørende til disse pasientene fortviler over manglende tilbud. Undertegnede er av den oppfatning at det er lite samsvar mellom Regjeringens uttalte mål om en opptrapping på dette feltet, all den tid gode kvalifiserte tilbud ikke blir benyttet.

Vil statsråden sørge for at tilbudet ved Fossanåsen Senter, Valdresklinikken og lignende tilbud, blir benyttet?»

BEGRUNNELSE:

Undertegnede viser til Dagbladet 24. april, der det kommer frem at Fossanåsen Senter står og venter på å få narkomane pasienter inn til behandling, samtidig som pårørende til disse pasientene fortviler over manglende tilbud. Undertegnede er av den oppfatning at det er lite samsvar mellom Regjeringens uttalte mål om en opptrapping på dette feltet, all den tid gode kvalifiserte tilbud ikke blir benyttet.

Det vises i denne sammenheng til både Fossanåsen og Valdresklinikken, som begge har betydelig kapasitet til å ta seg av rusrelaterte pasienter.

Undertegnede viser videre til Regjeringens uttalte mål om å minimalisere bruken av private tilbydere. Det er, slik undertegnede ser det, beklagelig dersom Regjeringen setter politisk ideologi foran behovet til pasienter. Det vises i så måte til departementets tall som viser at 439 personer sto på venteliste for LAR-behandling, mens 3655 personer ventet på øvrig rusbehandling i april 2007.

Svar:

Som representanten Nesvik er også jeg opptatt av at rusmiddelavhengige skal få de behandlingstilbudene de har behov for og som de etter pasientrettighetsloven også har rett til. Jeg vil i den sammenheng også trekke frem den betydning tidligere leder i daværende sosialkomité og representanten Nesvik sin partikollega John I. Alvheim hadde i arbeidet med å styrke pasientrettighetene til rusmiddelavhengige. Blant annet i Stortingets behandling av Rusreformen var han i særlig grad opptatt av at spesialisthelsetjenesten skulle få ansvaret for behandling av rusmiddelavhengige, slik at denne pasientgruppen fikk pasientrettigheter på lik linje med øvrige pasienter i spesialisthelsetjenesten.

I representanten Nesvik sitt spørsmål tas det opp begrunnelsen for hvorfor kapasiteten ved private institusjoner som tilbyr behandling for rusmiddelavhengige ikke blir benyttet. I den forbindelse blir Fossanåsen og Valdresklinikken særlig nevnt.

Som kjent er Helse Sør-Øst RHF nå inne i sluttfasen i anskaffelsesprosessen for kjøp av tjenester innen tværfaglig spesialisert behandling for rusmiddelavhengige fra private aktører. Jeg er blitt orientert om denne prosessen og forutsetter at Helse Sør-Øst RHF følger det regelverk som gjelder for kjøp av slike tjenester. Jeg er videre orientert om at denne anskaffelsesprosessen ikke er slutført, og finner derfor på det nåværende tidspunkt ikke grunnlag for å gi kommentarer til denne prosessen.

I sammenheng med de problemstillinger representanten Nesvik tar opp i sitt spørsmål, vil jeg referere til det statsminister Jens Stoltenberg svarte i Stortinget, da representanten Nesvik i spontanspørretimen 30. april i år også tok opp bruken av private leverandører på rusfeltet:

Først det grunnleggende. Det jeg er opptatt av, er at vi får styrket tilbudet til dem som trenger rusbehandling, helsetjenester og andre typer velferdstjenester. Derfor har vi bevilget mer til det. Det behandles flere, og det er flere som får et tilbud.

Så mener jeg at det offentlige må ha hovedansvaret. Det offentlige må finansiere det, og det må være et spleiselag. Derfor er jeg imot skattelettelser og for penger til det spleiselaget. Men så sier jeg jo at det er plass til andre – vi har lang historie for også å ha ikke minst private ikke-kommersielle typer organisasjoner osv.

Så er det slik at når vi først åpner opp for å ha anbud, som vi har på noen områder, eller i hvert fall forhandlinger med ulike private, vil det noen ganger være slik at man, bl.a. ut fra en vurdering av kvalitet, kommer til at den bør få oppdraget, ikke den. Da kan ikke jeg som statsminister sitte og si at hvert eneste nei i en slik konkurranse skal vi overprøve. Der stoler jeg faktisk, når det gjelder rus, på helseforetakene. De har fått økte bevilgninger, de har økt bevilgningene til kjøp av rustjenester, og så har de brukt dem på den institusjonen i stedet for på den institusjonen. Jeg har ikke tenkt å gå inn og overprøve de enkelte beslutningene. Jeg har tenkt å øke bevilgningene, slik at det kan bli mer behandling til dem som trenger det.

Jeg vil også minne om at denne Regjeringen har styrket rusfeltet med om lag 350 mill. kroner siden vi overtok. Når det gjelder Helse Sør-Øst RHF, repre-

senterer døgnkapasiteten ved de private institusjonene om lag 60 pst. av den totale døgnkapasiteten i denne helseregionen. Dette viser hvilken sentral rolle de private har på dette feltet. I tillegg til avtaler med private institusjoner, har Helse Sør-Øst RHF også omfattende egne tilbud til rusmiddelavhengige, både innen akutt/avrusning, poliklinikker og døgninstitusjoner.

Med hensyn til Helse Sør-Øst RHF sin anskaffelsesprosess legges det opp til å kjøpe tjenester av private på dette området for 350 mill. kroner – om lag 20 mill. kroner mer enn i 2007. I dette ligger at Helse Sør-Øst RHF ønsker å styrke kvaliteten på tjenestene ved blant annet å stille kvalitetskrav også til private institusjoner om å styrke den helsefaglige bemanningen.

SPØRSMÅL NR. 1027

Innlevert 30. april 2008 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg

Besvart 9. mai 2008 av nærings- og handelsminister Dag Terje Andersen

Spørsmål:

«Den svenske regjeringen ønsker å selge statens eierandel på 37,3 prosent i TeliaSonera. I St.meld. nr.13 (2006-2007) Eierskapsmeldingen står det at Regjeringen vil opprettholde eierandelen i Telenor ASA som er på 53.96 prosent. I VG 30 april så fremkommer det at kilder i Finansdepartementet vurderer å bruke deler av oljefondet til oppkjøp av TeliaSonera for å styrke Telenor.

Vurderer Regjeringen et kjøp av hele eller deler av TeliaSonera, og vil Regjeringen øke den statlige eierandelen i Telenor ASA?»

Svar:

I St.meld. nr. 13 (2006-07), Et aktivt og langsiktig eierskap, sier vi at staten skal være en langsiktig eier i Telenor. Regjeringen ønsker å sikre nasjonal forankring av selskapet ved at hovedkontorfunksjo-

nen blir liggende i Norge og bidra til en god industriell utvikling av selskapet. Regjeringen vil opprettholde statens eierandel i Telenor ASA.

Av prinsipp kommenterer departementet aldri rykter og spekulasjoner i markedet om eventuelle transaksjoner. Det gjelder også i forhold til den type rykter som representanten Korsberg viser til.

Det er bred politisk oppslutning om at siktemålet med investeringene i Statens pensjonsfond - Utland er å oppnå en høyest mulig avkastning innenfor en moderat risiko. Statens pensjonsfond skal derfor ha bred risikospredning og en klar finansiell målsetting. Norges Bank har fått i oppgave å gjennomføre forvaltningen av fondet innenfor nærmere retningslinjer gitt av Finansdepartementet. Disse retningslinjene innebærer at Norges Bank opptrer som en finansiell investor med begrensende eierandeler i enkeltelskaper.